

VYHODNOCENÍ KONCEPCE

dle zákona č. 100/2001 Sb.,
o posuzování vlivů na životní prostředí,
ve znění pozdějších předpisů

„VÍCELETÝ NÁRODNÍ STRATEGICKÝ PLÁN PRO AKVAKULTURU

pro léta 2021 až 2030“

Praha

Prosinec 2020

OBSAH

ÚVOD 9

1	OBSAH A CÍLE KONCEPCE, JEJÍ VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM.....	12
1.1	Obsah koncepce.....	13
1.2	Cíle koncepce	15
1.3	Vztah k jiným koncepcím	17
2	INFORMACE O SOUČASNÉM STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ A JEHO PRAVDĚPODOBNÝ VÝVOJ BEZ PROVEDENÍ KONCEPCE	20
2.1	Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území	20
2.1.1	Geologie, horninové prostředí a surovinové zdroje	20
2.1.2	Klima a kvalita ovzduší	20
2.1.3	Voda a vodní hospodářství	27
2.1.4	Využití území podle charakteru pozemků.....	33
2.1.5	Staré ekologické zátěže, brownfields.....	37
2.1.6	Lesy	38
2.1.7	Příroda a krajina.....	38
2.1.8	Odpady.....	44
2.1.9	Hluk	45
2.1.10	Kulturní památky.....	46
2.1.11	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	47
2.1.12	Veřejné zdraví	48
2.1.13	Vývoj životního prostředí bez provedení koncepce.....	48
3	CHARAKTERISTIKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V OBLASTECH, KTERÉ BY MOHLY BÝT PROVEDENÍM KONCEPCE VÝZNAMNĚ ZASAŽENY.....	49
4	VEŠKERÉ SOUČASNÉ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ JSOU VÝZNAMNÉ PRO KONCEPCI, ZEJMÉNA VZTAHUJÍCÍ SE K OBLASTEM SE ZVLÁŠTNÍM VÝZNAMEM PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	50
4.1	Významné problémy životního prostředí v dotčeném území.....	50
4.2	Současné problémy životního prostředí vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí	51
4.3	Současné problémy v oblasti veřejného zdraví	52
5	CÍLE OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ STANOVENÉ NA MEZINÁRODNÍ, KOMUNITÁRNÍ NEBO VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI, KTERÉ MAJÍ VZTAH KE KONCEPCI A ZPŮSOB, JAK BYLY TYTO CÍLE VZATY V ÚVAHU BĚHEM JEJÍ PŘÍPRAVY, ZEJMÉNA PŘI POROVNÁNÍ VARIANTNÍCH ŘEŠENÍ	53
5.1	Přehled cílů ochrany životního prostředí souvisejících koncepčních materiálů	54
5.1.1	Společná rybářská politika EU (SRP EU)	54

5.1.2	Nová politika soudržnosti na období 2021-2027	54
5.1.3	European Green Deal	55
5.1.4	Adaptační strategie EU	56
5.1.5	Agenda 2030 (2016)	57
5.1.6	Strategie resortu MZe s výhledem 2030	57
5.1.7	Koncepce zprůchodnění říční sítě (aktualizace 2020)	58
5.1.8	Plány managementu úhoře říčního	59
5.1.9	Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	59
5.1.10	Národní koncepce realizace politiky soudržnosti po roce 2020	60
5.1.11	Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020 (Aktualizace 2016)	60
5.1.12	Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025	61
5.1.13	Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020 – 2025	62
5.1.14	Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice	63
5.1.15	Koncepce ochrany před následky sucha pro území ČR	63
5.1.16	Národní plány hlavních povodí	64
5.1.17	Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015)	64
5.1.18	Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (2017)	65
5.1.19	Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR (2009)	65
5.1.20	Politika územního rozvoje ČR (včetně aktualizací)	66
5.1.21	Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 (akt. 2019)	67
5.1.22	Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století	68
5.2	Způsob stanovení referenčního hodnotícího rámce v oblasti ŽP	68
5.3	Sada referenčních cílů životního prostředí	69
6	ZÁVAŽNÉ VLIVY (VČETNĚ SEKUNDÁRNÍCH, SYNERGICKÝCH, KUMULATIVNÍCH, KRÁTKODOBÝCH, STŘEDNĚDOBÝCH A DLOUHODOBÝCH, TRVALÝCH A PŘECHODNÝCH, POZITIVNÍCH A NEGATIVNÍCH VLIVŮ) NAVRHOVANÝCH VARIANT KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	70
6.1	Hodnocení Vize koncepce	70
6.2	Hodnocení prioritních oblastí	70
6.2.1	Postup hodnocení	70
6.3	Hodnocení koncepce jako celku	88
7	VYHODNOCENÍ MOŽNÝCH PŘESHRANIČNÍCH VLIVŮ KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	90
8	VÝČET DŮVODŮ PRO VÝBĚR ZKOUMANÝCH VARIANT A POPIS, JAK BYLO POSUZOVÁNÍ PROVEDENO, VČETNĚ PŘÍPADNÝCH PROBLÉMŮ PŘI SHROMAŽDOVÁNÍ POŽADOVANÝCH ÚDAJŮ	91
8.1	Výběr zkoumaných variant	91
8.2	Popis provedení posouzení vlivů koncepce na životní prostředí	91

8.3	Problémy při shromažďování požadovaných údajů.....	92
9	STANOVENÍ MONITOROVACÍCH UKAZATELŮ (INDIKÁTORŮ) VLIVU KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	93
9.1	Monitorování vlivů realizace koncepce na životní prostředí	93
9.2	Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) životního prostředí	93
9.3	Návrh mechanismu monitorování	93
9.4	Návrh environmentálních indikátorů.....	94
10	POPIS NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ PRO PŘEDCHÁZENÍ, VYLOUČENÍ, SNÍŽENÍ A KOMPENZACI VÝZNAMNÝCH NEGATIVNÍCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH PŘI PROVÁDĚNÍ KONCEPCE	95
10.1	Opatření k předcházení, eliminaci, minimalizaci a kompenzaci potenciálně negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce	96
10.2	Opatření k předcházení, eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů cílů priorit a aktivit.....	96
11	STANOVENÍ INDIKÁTORŮ (KRITÉRIÍ) PRO VÝBĚR PROJEKTŮ	98
11.1	Environmentální kritéria pro výběr projektů	98
12	VLIVY KONCEPCE NA VEŘEJNÉ ZDRAVÍ	100
13	NETECHNICKÉ SHRUTÍ VÝŠE UVEDENÝCH ÚDAJŮ	101
14	SOUHRNNÉ VYPOŘÁDÁNÍ POŽADAVKŮ STANOVENÝCH ZÁVĚREM ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ A VYJÁDŘENÍ OBDRŽENÝCH KE KONCEPCI Z HLEDISKA VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ.	104
	Přehled vyjádření obdržených ke Koncepci	104
14.1	Vypořádání vyjádření obsahujících náměty, připomínky a doporučení	105
14.2	Vypořádání požadavků vyplývajících ze zjišťovacího řízení	126
15	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ VČETNĚ NÁVRHU STANOVISKA KE KONCEPCI.....	128
	SEZNAM POUŽITÝCH PODKLADŮ	137

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Posouzení vlivů koncepce na EVL a PO soustavy NATURA 2000

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Schéma naplňování VNSPA prostřednictvím prioritních oblastí a aktivit

Obrázek 2 Mapa klimatických oblastí České republiky dle Quitta (1971)

Obrázek 3 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu, 2018

Obrázek 4 Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví se zahrnutím přízemního ozonu, 2018

Obrázek 5 Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací A) PM_{10} , B) $PM_{2,5}$ pro období 2014-2018

Obrázek 6 Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací B(a)P, 2014-2018

Obrázek 7 Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací NO_2 , 2014-2018

Obrázek 8 Zvláště chráněná území v České republice

Obrázek 9 Území soustavy NATURA 2000 (z roku 2018)

Obrázek 10 Nadregionální a regionální ÚSES na území České republiky

Obrázek 11 Stav migrační prostupnosti vymezených migračně významných vodních toků (2014)

Obrázek 12 Třídy ochrany zemědělského půdního fondu

Obrázek 13 Podíl výměry ZPF v České republice

Obrázek 14 Aplikační pásma dusíkatých hnojiv na orné půdě

Obrázek 15 Ohroženost zemědělské půdy vodní erozí v ČR (vyjádřeno jako průměrný smyv půdy v ČR $t \cdot ha^{-1} \cdot rok^{-1}$, za rok 2017)

ZKRATKY A VYSVĚTLIVKY

AIM	automatizovaný imisní monitoring
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
B(a)P	benzo(a)pyren
BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
CENIA	informační agentura životního prostředí
CO ₂	oxid uhličitý
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EIA	posuzování vlivů záměrů na životní prostředí
ENRF	Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond na programové období 2014–2020
ENRAF	Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond na programové období 2021 – 2027
EU	Evropská unie
EVL	evropsky významná lokalita (Natura 2000)
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
koncepce	v tomto textu vždy dokument ve smyslu § 10a zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů
LV	Limit Value (emisní limit)
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
Natura 2000	soustava chráněných území Natura 2000, tvořena evropsky významnými lokalitami (EVL) a ptačími oblastmi (PO)
p.b.	procentní bod
OP	operační program
PM ₁₀ , PM _{2,5}	suspendované částice frakce PM ₁₀ , PM _{2,5} (prašný aerosol)
SEA	posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí
SRP	Společná rybářská politika EU
SWOT analýza	analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb (formalizovaný závěr analýzy)
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
TZL	tuhé znečišťující látky
ÚSES	územní systém ekologické stability
VKP	významný krajinný prvek
VNSPA	Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021 až 2030
ŽP	životní prostředí

NÁZEV KONCEPCE:

Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021-2030

PŘEDKLADATEL:

Česká republika – Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
IČ: 00020478

OPRÁVNĚNÝ ZÁSTUPCE PŘEDKLADATELE:

Ing. Pavel Pojer
ředitel odboru Řídicí orgán OP Rybářství
Česká republika - Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1 – Nové Město

Tel.: +420 221 812 703

E-mail: pavel.pojer@mze.cz

Kontaktní osoba:

Ing. Kateřina Krylová
Vedoucí oddělení vnějších vztahů, Odbor Řídicí orgán OP Rybářství
Česká republika - Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1 – Nové Město

Tel.: +420 221 813 003

E-mail: katerina.krylova@mze.cz

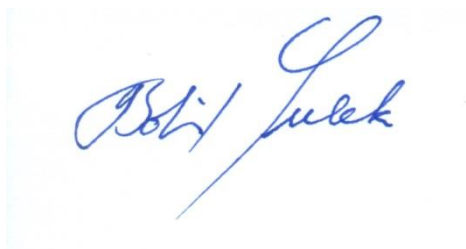
OPRÁVNĚNÝ ZÁSTUPCE ZPRACOVATELE VYHODNOCENÍ, DRŽITEL AUTORIZACE A ODPOVĚDNÝ ŘEŠITEL:

Ing. Bohumil Sulek, CSc. (odpovědný řešitel)

Na Pláni 2863/9
150 00 Praha 5 - Smíchov

telefon: 602 353 194

e-mail: bob.sulek@seznam.cz

držitel osvědčení odborné způsobilosti ke zpracování dokumentací a posudků ve smyslu § 19 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů; číslo osvědčení: 11038/1710/OHRV/93. Platnost osvědčení odborné způsobilosti prodloužena do 31. 12. 2021 Rozhodnutím o prodloužení autorizace ke zpracování dokumentace a posudku č. j.: 37981/ENV/16 vydaným MŽP dne 28. 6. 2016

ŘEŠITELSKÝ TÝM (V ABECEDNÍM POŘADÍ DLE PŘÍJMENÍ DALŠÍCH ČLENŮ TÝMU):

Blahová Martina

Mgr. Frélich Zdeněk

autorizovaná osoba k provádění posouzení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (číslo osvědčení 101346/ENV/09), které bylo prodlouženo dne 21. 10. 2014, č. j. 73460/ENV/14. Platnost osvědčení odborné způsobilosti do 11. 12. 2024 (č.j.: MZP/2019/630/2565).

Mgr. Karkoszková Zuzana

RNDr. Misiaček Radim

Mgr. Trojáčková Lenka

Mgr. Vojkovská Renata

ÚVOD

VÝCHODISKA

Předložené Vyhodnocení návrhu koncepce „Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021-2030“ (dále také jen Vyhodnocení) je zpracováno na základě § 10e a §10f zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. Obsah Vyhodnocení koncepce vychází z obsahu přílohy č. 9 citovaného zákona. Procedura posuzování vlivů na životní prostředí pro uvedenou koncepci probíhá v souladu s § 22, písm. d) zákona, v působnosti Ministerstva životního prostředí.

Ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá povinnost posoudit, zda provádění koncepce může významně ovlivnit evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti zařazené do soustavy Natura 2000 a pokud ano, do jaké míry a jaká opatření je nutno přijmout. Na základě žádosti zpracovatele (na základě plné moci) byla k návrhu koncepce vydána stanoviska níže uvedených orgánů ochrany přírody:

Magistrát hlavního města Prahy, odbor ochrany prostředí	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví	Správa Národního parku České Švýcarsko
Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Správa Krkonošského národního parku
Krajský úřad Karlovarského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Správa Národního parku Podyjí
Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Správa Národního parku Šumava
Krajský úřad Libereckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Újezdni úřad Boletice
Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Újezdni úřad Březina
Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Újezdni úřad Hradiště
Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí zemědělství	Újezdni úřad Libavá
Krajský úřad Plzeňského kraje, odbor životního prostředí	Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy I
Krajský úřad Středočeského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy II
Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy III
Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor životního prostředí	Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy IV
Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy V
	Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy VI
	Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy VII
	Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy VIII
	Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy IX

Ze stanovisek Krajského úřadu Středočeského kraje, Krajského úřadu Jihočeského kraje, Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy I, Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy IV a Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy VIII vyplynulo, že nelze vyloučit významný vliv koncepce na lokality soustavy Natura 2000.

Autorizovanou osobou bylo proto zpracováno Posouzení vlivů koncepce na předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, plynoucí z vyhlášky č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále také naturové hodnocení, nebo Posouzení vlivů na EVL a PO). Příslušný dokument je součástí přílohy č. 1 Vyhodnocení.

Základním dokumentem pro zpracování Vyhodnocení koncepce je návrh koncepce „Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021-2030“, předložený zhotoviteli ve verzi z 15. 10. 2020, a další koncepční podklady a informace. Dále byly využity konzultace s orgány veřejné správy, literární a mapové podklady a zkušenosti zpracovatelů při zpracování jiných vyhodnocení SEA. Hlavní použité materiály jsou uvedeny v kapitole „Seznam použitých podkladů“. Ke zpracování kapitoly 2 Vyhodnocení byly v souladu s § 10b, odstavec 3, zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP, ve znění pozdějších předpisů, využity také existující podklady.

Soulad uvedené koncepce s povinnostmi vyplývajícími ze zákonných ustanovení byl konfrontován s platnou právní úpravou. Existují-li další závažné skutečnosti, které by na posuzování koncepce mohly mít zásadní vliv, nebyly zpracovateli Vyhodnocení koncepce v době jeho zpracování známy.

PŘEDMĚT POSOUZENÍ A VYMEZENÍ ÚZEMÍ

Předmětem posouzení je návrh koncepce „Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021-2030“, zahrnující správní území České republiky.

PROCES POSUZOVÁNÍ, VČETNĚ ZAJIŠTĚNÍ PŘÍSTUPU K INFORMACÍM A ÚČASTI VEŘEJNOSTI

Procedura posouzení návrhu koncepce probíhá v působnosti Ministerstva životního prostředí. Zapojení veřejnosti probíhá v souladu s obligatorními kroky stanovenými zákonem č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Dokument „Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021-2030“ byl zpracováván dle principů strategického plánování rozvojových dokumentů se zapojením klíčových aktérů rozvoje území do jeho přípravy, především prostřednictvím jednání s odbornou skupinou pro Operační program Rybářství, pracovní skupinou MZe, Monitorovacím výborem Operačního programu Rybářství, s pracovními skupinami složenými ze zástupců vlastních produkčních podniků, zpracovatelských a obchodních firem, rybářských svazů hospodařících v rybářských revírech, školních výrobních podniků, středních škol, VÚRH ve Vodňanech a dalších).

OBLIGATORNÍ KROKY PROCEDURY DO DOBY PŘEDLOŽENÍ VYHODNOCENÍ

Oznámení koncepce ve smyslu § 10c zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, bylo zpracovatelem Oznámení na základě plné moci předloženo příslušnému úřadu. Oznámení bylo v souladu s požadavkem § 10c, odstavec 2, citovaného zákona¹ příslušným úřadem zveřejněno, zasláno dotčeným orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům. Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 26. 5. 2020.

¹ Není-li uvedeno jinak, je dále v tomto textu zákonem vždy míněn zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Na základě Oznámení a vyjádření doručených k Oznámení byl příslušným úřadem vydán dne 1. 7. 2020 Závěr zjišťovacího řízení, který mimo jiné stanovil obsah a rozsah Vyhodnocení nejen v rozsahu základních zákonných požadavků, daných § 2, § 10b a přílohou č. 9 zákona, ale také nad tento rámec, se zaměřením na aspekty plynoucí ze zjišťovacího řízení. V souladu s požadavky zákona byl Závěr zjišťovacího řízení zveřejněn.

PLÁNOVANÉ OBLIGATORNÍ KROKY PROCEDURY PO PŘEDLOŽENÍ VYHODNOCENÍ

Zveřejnění návrhu koncepce, včetně jejího Vyhodnocení, a jeho zaslání příslušným úřadem dotčeným orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům dle § 10f), odstavce 2 citovaného zákona.

Veřejné projednání návrhu koncepce dle § 10f, odstavec 4 citovaného zákona, nebude-li dle § 10f, odstavec 2 od veřejného projednání upuštěno.

Vydání stanoviska k posouzení vlivů návrhu koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví příslušným úřadem na základě upraveného návrhu koncepce (včetně jejího Vyhodnocení), vyjádření k němu podaných a veřejného projednání (nebude-li od něho upuštěno, viz výše) dle § 10g, odstavec 1 citovaného zákona.

Schválení koncepce se zohledněním podmínek stanoviska, respektive odůvodněním v případě, že podmínky nebyly zohledněny.

Zveřejnění schválené koncepce a prohlášení dle § 10g, odst. 6 citovaného zákona.

1 OBSAH A CÍLE KONCEPCE, JEJÍ VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM

Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021-2030 (dále také jen „VNSPA“ či „koncept“) je střednědobým strategickým dokumentem, který je vytvořen pro nastavení efektivních podmínek pro realizaci společné rybářské politiky v České republice.

Koncepce má za hlavní cíl zrevidovat dřívější dokument – Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu, který schválila vláda ČR usnesením vlády č. 876 ze dne 27. října 2014. Účelem pořízení revize VNSPA pro léta 2021-2030 je stanovit podmínky pro realizaci společné rybářské politiky EU v České republice, to znamená stanovit potřeby a národní cíle v odvětví akvakultury v průběhu příprav na budoucí programové období 2021– 2027, s výhledem do roku 2030. Na základě tohoto dokumentu je pak dále zpracováván národní Operační program Rybářství (OP Rybářství), prostřednictvím kterého bude možno čerpat finanční prostředky z ENRF na podporu klíčových aktivit.

VNSPA je zpracován v souladu se společnou rybářskou politikou EU a se Strategií resortu MZe ČR s výhledem do roku 2030. Struktura VNSPA dále vychází ze Sdělení Komise obsahující Strategické zásady udržitelného rozvoje akvakultury v EU (COM(2013) 229) ze dne 29. 4. 2013. Součástí přípravy revize VNSPA byla mimo jiné aktualizace dat a časových řad, zpracování popisu stavu akvakultury v ČR v kontextu akvakultury v EU a ve světě, zpracování dalších analýz, prognózy vývoje akvakultury v ČR do roku 2030 a formalizace analytické části SWOT analýzou.

Dále bylo součástí přípravy VNSPA ověření platnosti cílů, priorit a opatření předchozího VNSPA a na uvedeném základě, návrh vize, cílů, prioritních oblastí a aktivit VNSPA 2021-2030 v návaznosti na nové národní a evropské dotační programy a taktéž projednání a prezentace navrženého VNSPA se zástupci odvětví rybářství a ostatními relevantními partnery. Při zpracování VNSPA byl brán v úvahu také návrh revidovaných strategických vodítek (Strategic Guidelines for the Sustainable Development of EU Aquaculture), který v současnosti prochází schvalovacím procesem.

VNSPA je dokumentem, který mapuje a analyzuje stav a rozvoj akvakultury v České republice a zároveň poskytuje informace o prognózách dalšího vývoje tohoto odvětví. Dle analýzy sektoru a prognóz vývoje navrhuje základní strategická doporučení pro rozvoj tohoto odvětví a stanovuje podmínky pro realizaci Společné rybářské politiky EU (SRP). Základním cílem SRP, relevantním pro ČR, je dosáhnout stavu, kdy činnosti v oblasti akvakultury budou dlouhodobě udržitelné z hlediska životního prostředí a budou řízeny způsobem, který zajistí přínosy také v hospodářské a sociální oblasti a v oblasti zaměstnanosti a přispěje k dostupnosti kvalitních a bezpečných potravin.

1.1 Obsah koncepce

Kromě úvodních kapitol, které obsahují základní informace o dokumentu a přehled provedených změn v rámci aktualizace, se koncepce skládá ze dvou hlavních částí, a to analytické a návrhové.

Analytická část

V analytické části je pozornost věnována popisu a rozboru současného stavu akvakultury v České republice, zejména produkci, uvádění produkce na trh, spotřebě a propagaci spotřeby, pozitivním i negativním environmentálním aspektům sektoru a také vazbě VNSPA na nadřazené strategické dokumenty. Na závěr je analytická část završena SWOT analýzou, na základě které jsou vymezeny klíčové problémy sektoru akvakultury: **a)** ekonomické problémy (závislost na vývozu ryb a nízká domácí spotřeba, **b)** sucha (nedostatek srážek v zimním období, klesá objem akumulované vody v rybnících, **c)** zhoršující se kvalita vody, **d)** extrémní jevy počasí (povodně, riziko splavení rybí osádky), **e)** střety rybářů s principy ochrany přírody, **f)** obtížné získávání dotací (ve srovnání se zemědělstvím).

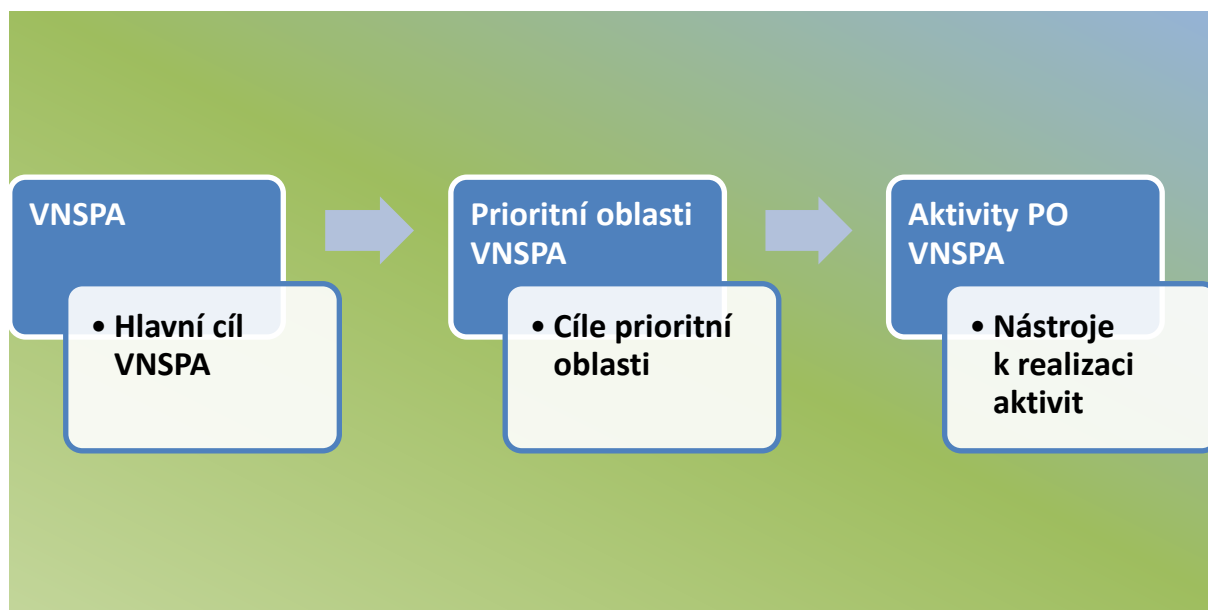
Byly identifikovány následující hlavní problémy sektoru akvakultury:

- ohrožení tradičních produkčních zdrojů klimatickou změnou a působením škůdců;
- nízký podíl diverzifikace podnikatelských aktivit producentů a nižší schopnost kompenzovat výkyvy v oblasti produkce a jejího uvádění na trhu;
- vysoká závislost domácí produkce na tradičních formách hospodaření a nízký podíl recirkulačních zařízení na produkci;
- nízká spotřeba sladkovodních ryb;
- nízká informovanost spotřebitelů o výhodách konzumace ryb z domácí produkce;
- vysoká závislost domácí produkce na exportu;
- nízký objem dále zpracované produkce a spotřeby zpracované produkce s vyšší přidanou hodnotou;
- vysoká administrativní zátěž producentů v legislativní oblasti a v oblasti získávání dotačních a kompenzačních plateb;
- vysoká administrativní zátěž a vysoce komplikovaný proces budování nových rybníků;
- nízká vertikální a horizontální integrace a organizace producentů a trhu;
- ohrožení biologické diverzity tradičních druhů ryb;
- nižší úroveň inovací ve srovnání s konkurenčními odvětvími;
- neexistence uceleného systému sběru dat ovlivňující přípravu všech sektorových strategií a politik.

Návrhová část

Návrhová část reaguje na analytická zjištění předchozích kapitol. V úvodu je formulována vize a cíle rybářství a jejich vazba na cíle nadřazených politik a strategií. Na ně navazuje 10 prioritních oblastí VNSPA. Na následujícím obrázku je znázorněno schéma naplňování VNSPA prostřednictvím prioritních oblastí a aktivit.

Obr. 1 Schéma naplňování VNSPA prostřednictvím prioritních oblastí a aktivit

Zdroj: VNSPA, 2020

Vize popisuje stav, jehož by mělo být v budoucnu dosaženo, a v tomto smyslu představuje zastřešující rámec celé návrhové části. Vize české akvakultury v roce 2030 je následující:

- posílení významu tradičních a moderních forem akvakultury;
- udržení produkce z tradiční akvakultury minimálně na stávající úrovni prostřednictvím modernizace a inovace stávajících technologií a chovných zařízení;
- zvýšení produkce dalších druhů ryb, zejména dravých, prostřednictvím budování nových moderních rybích farem šetrných k životnímu prostředí;
- zvýšení podílu i sortimentu zpracovaných sladkovodních ryb pro český trh, modernizace, inovace a koncentrace zpracovatelských kapacit;
- silné postavení rybářských podniků na trhu.

Prioritní oblasti představují strukturovanou formulaci hlavních tematických sektorů, v rámci kterých je nutné danou problematiku řešit. Vymezení prioritních oblastí slouží k logickému uspořádání strategického plánu.

Naplňování hlavního cíle VNSPA bude realizováno prostřednictvím **10 prioritních oblastí** uvedených níže:

- Administrativní oblast
- Územní plánování
- Informace pro spotřebitele
- Producenti a organizace producentů
- Zdraví lidí a zvířat a dobré životní podmínky zvířat
- Vliv na životní prostředí
- Klimatická změna
- Inovace, poradenství a vzdělávání
- Kontroly
- Konkurenceschopnost a odolnost odvětví akvakultury

Každá z těchto prioritních oblastí má definován **vlastní cíl prioritní oblasti**, který bude naplňován prostřednictvím **aktivit**, na které budou následně navázány jednotlivé **realizační nástroje**. Indikativní seznam jednotlivých nástrojů pro naplnění prioritních oblastí a jejich aktivit byl formulován s ohledem na reálné možnosti a podmínky České republiky. Obsahuje kombinaci peněžních a nepeněžních podpor, administrativních opatření a dalších forem podpory relevantním subjektům v daných oblastech.

1.2 Cíle koncepce

Hlavním cílem akvakultury v České republice do roku 2030 je konkurenceschopná, odolná a udržitelně se rozvíjející akvakultura, čímž strategický plán naplňuje jak obecný cíl politiky hospodářské a sociální soudržnosti, tak dva relevantní cíle SRP EU. Hlavní cíl VNSPA je stanoven následovně:

- Konkurenceschopná, odolná a udržitelně se rozvíjející akvakultura bude založena na inovacích, posilování konkurenceschopnosti, znalostech a účinnějším využití zdrojů. Cílem je rozvoj udržitelného chovu ryb v ČR a zajištění rovnoměrných dodávek domácích sladkovodních ryb na tuzemský trh v požadovaném sortimentu včetně mimoprodukčních funkcí rybníků (péče o krajinu, retence vody, rybářská turistika apod.). V českých podmínkách je nezbytné udržovat a rozvíjet tradiční a osvědčené formy akvakultury (rybníkářství). Současně je také potřeba pokračovat v rozvoji moderních komplexních intenzivních chovných systémů přispívajících k eliminaci negativních dopadů na životní prostředí a k zajištění celoročních dodávek do tržní sítě.

Níže je uvedena tabulka (Tabulka 1) s přehledem jednotlivých prioritních oblastí, jejich cílů a aktivit:

Tabulka 1 Struktura prioritních oblastí, cílů a aktivit

Číslo	Prioritní oblasti	Cíl prioritní oblasti	Aktivity
1.	Administrativní oblast	Snížení administrativní náročnosti	Zavedení systémového sběru dat pro potřeby řízení sektoru
			Sjednocení prostředí pro přijímání žádostí a administraci projektů napříč operačními programy
			Průběžná revize a úpravy administrativních požadavků na příjemce dotací
			Zavedení zjednodušených metod vykazování
2.	Územní plánování	Zjednodušení legislativy při umísťování a povolování výstavby vodních nádrží	Revize, úprava a zjednodušení relevantních zákonných norem (především zákon o územním plánování a stavební řád, zákon o vodách, správní řád)
3.	Informace pro spotřebitele	Zvýšení informovanosti o přínosech chovu a konzumace ryb	Realizace osvěty a vzdělávacích aktivit týkajících se akvakultury
			Realizace regionálních, celostátních nebo nadnárodních informačních kampaní o produktech akvakultury a jiné komunikační kampaně zlepšující povědomí veřejnosti o odvětví akvakultury
			Propagace prospěšnosti konzumace rybího masa a výrobků a odvětví akvakultury jako celku

Číslo	Prioritní oblasti	Cíl prioritní oblasti	Aktivity
4.	Organizace producentů a trhu	Zlepšení organizace trhu s produkty akvakultury	Podpora vzniku organizací producentů a podpora jejich plánů produkce
5.	Zdraví lidí a zvířat a dobré životní podmínky zvířat	Udržení vysoké úrovně ochrany zdraví lidí a zvířat a dobrých životních podmínek zvířat	Kontrola užitkovosti, výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti užitkových vlastností a zdraví Podpora chovu geneticky významných druhů ryb
6.	Vliv na životní prostředí	Zachování biodiverzity původních druhů	Podpora biologické diverzity rybích populací v povrchových vodách Podpora vysazování úhoře říčního do vnitrozemských vodních toků v souladu s Plány managementu úhoře
7.	Klimatická změna	Zmírňování dopadů klimatických změn	Naplňování koncepce boje proti suchu, kterou implementuje MŽP a MZe Podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží Podpora odstraňování havarijních situací na rybnících a vodních nádržích Podpora odstraňování povodňových škod na rybnících a vodních nádržích
8.	Inovace, poradenství a vzdělávání	Zlepšení vývoje a aplikace inovací v oblasti akvakultury a úrovně poradenských a vzdělávacích služeb	Testování inovačních technologií za podmínek blízkých výrobním podmínkám s cílem získat technické nebo ekonomické poznatky o nových technologiích Podpora vědecké spolupráce a sdílení vědeckých poznatků včetně příkladů dobré praxe Podpora poradenství a speciálního poradenství Podpora aplikovaného výzkumu Podpora zlepšování výuky v rybářství
9.	Kontroly	Zlepšování sledovatelnosti produktů rybolovu a akvakultury	Podpora sledovatelnosti produktů rybolovu a akvakultury
10.	Konkurenceschopnost a odolnost odvětví akvakultury	Podpora udržitelné produkce ryb z akvakultury	Modernizace a výstavba nových rybníků, sádek, rybích líhní a průmyslových chovů ryb, investice do odbahnění rybníků a dalších zařízení Diverzifikace činnosti rybářských mikropodniků, malých a středních podniků prostřednictvím ekoturistiky, rybářské turistiky, přímého prodeje s možností úpravy ryb na místě Podpora nových chovatelů zahajujících podnikání v akvakultuře Kompenzace za zajištění mimoprodukčních funkcí rybníků a náhrad škod způsobených rybožravými predátory

Číslo	Prioritní oblasti	Cíl prioritní oblasti	Aktivity
10.	Konkurenceschopnost a odolnost odvětví akvakultury	Zvýšení podílu zpracovaných ryb	Modernizace a vybudování recirkulačních zařízení k produkci ryb
			Rozšíření, modernizace a výstavba nových zpracovatelských kapacit
			Pořízení a modernizace technologií pro zpracování produkce
			Snížení energetické náročnosti zpracování produkce

1.3 Vztah k jiným koncepcím

Cíle navrhované v rámci VNSPA by měly být v souladu s cíli vybraných strategických a programových dokumentů, především těch, které byly či jsou připravovány pro období 2021+. Při zpracování uvedené koncepce byly respektovány všechny dostupné relevantní dokumenty na celorepublikové úrovni i EU, a to především v oblasti strategického plánování.

Níže je tabulkovou formou provedeno vyhodnocení vztahu Víceletého národního strategického plánu pro léta 2021 – 2030 k jiným koncepcím přijatým na národní a nadnárodní úrovni, které se vztahují k zájmovému území, předmětu řešení posuzované koncepce a způsobu zapracování cílů ochrany životního prostředí. Hodnocení je provedeno pomocí stupnice uvedené v následující tabulce, která byla převzata z Metodického doporučení pro posuzování vlivů obecných koncepcí na životní prostředí (Věstník MŽP č. 1/2019).

Tabulka 2 Vztah předkládané koncepce vůči jiným koncepcím přijatým na mezinárodní, vnitrostátní a regionální úrovni

Intenzita vztahu	Popis vztahu	Odůvodnění vztahu
3	velmi silný (přímý) vztah	Strategický dokument obsahuje podněty, požadavky nebo záměry s konkrétně definovaným nárokem na změnu využití území, které se přímo promítají do posuzované koncepce, jejich zahrnutí je nezbytnou podmínkou vyplývající z přijatého strategického dokumentu.
2	silný (přímý) vztah	Strategický dokument bez konkrétně definovaných nároků na promítnutí do předkládaného dokumentu. Do předkládané koncepce se promítají ve formě priorit, požadavků nebo podmínek (verbální výroky). Realizace koncepce není přímo závislá na přijatém strategickém dokumentu.
1	slabý nebo nepřímý vztah	Strategický dokument neobsahuje podněty, požadavky nebo záměry s přímou vazbou na navrhovanou koncepci, je však podkladem pro odůvodnění konkrétních návrhů.
0	bez vztahu	Strategický dokument neobsahuje podněty, požadavky nebo záměry, které vyžadují řešení v rámci předkládané koncepce.

V následující tabulce je provedeno vyhodnocení intenzity vztahu Víceletého národního strategického plánu pro léta 2021 – 2030 k těm koncepcím, ke kterým byl identifikován nějaký vztah nebo u kterých nebylo možno tento vztah a priori vyloučit. Koncepce, u kterých bylo možno vztah a priori vyloučit nebo byl zjevně zanedbatelný (intenzita vztahu 0), nejsou, až na výjimky, v následující tabulce uváděny.

Tabulka 3 Vztah VNSPA pro léta 2021-2030 ke koncepčním dokumentům

Nadnárodní dokumenty	Možná vazba	Komentář
Společná rybářská politika EU	3	Obsahuje podněty s konkrétně definovanými požadavky, které se přímo promítají do předkládané koncepce. VNSPA ze společné rybářské politiky vychází.
Zelená dohoda pro Evropu (European Green Deal)	3	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci, zejména v souvislosti s navazujícími strategiemi (Strategie Farm to Fork a Strategie EU pro biodiverzitu). VNSPA se zabývá ochranou biologické rozmanitosti (například management úhoře říčního) anebo investicemi do technologií šetrných k životnímu prostředí.
Nová politika soudržnosti EU 2021-2027 (dosud neschválený návrh)	2	Obsahuje podněty s vazbou na předkládanou koncepci. Cíle nové politiky soudržnosti tvoří rámec prioritní oblasti Klimatická změna (viz např. obnova a tvorba vodních nádrží).
Adaptační strategie EU (An EU Strategy on Adaptation to Climate Change)	1	Neobsahuje podněty s přímou vazbou na předkládanou koncepci, je podkladem pro formulaci některých prioritních oblastí (například Klimatická změna).
Agenda 2030	1	Neobsahuje podněty s přímou vazbou na předkládanou koncepci, je podkladem pro formulaci některých prioritních oblastí. (např. ochrana biologické rozmanitosti, boj proti změnám klimatu, zdraví lidí a zvířat a dobré životní podmínky zvířat a vliv na životní prostředí).
Národní dokumenty	Možná vazba	Komentář
Strategie resortu MZe ČR s výhledem do roku 2030	3	Obsahuje podněty s definovanými požadavky, které se přímo promítají do předkládané koncepce. VNSPA navazuje na priority resortu „Rybářství“.
Koncepce zprůchodnění říční sítě (aktualizace 2020)	3	Zabývá se problematikou průchodnosti příčných migračních překážek na vodních tocích a obnovou říčního kontinua, jako jedné z podmínek biodiverzity.
Plány managementu úhoře říčního	2	Obsahují podněty s konkrétně definovanými požadavky, které se promítají do předkládané koncepce. VNSPA se zaměřuje na opětovné vysazení úhoře říčního.
Strategický rámec udržitelného rozvoje - Česká republika 2030	2	Obsahuje rámce, v nichž se pohybují návrhy předkládané koncepce (např. biologická diverzita).
Národní koncepce realizace politiky soudržnosti po roce 2020	2	Obsahuje podněty s přímou vazbou na předkládanou koncepci. Cíle se promítají mimo jiné do prioritní oblasti Klimatická změna (např. obnova a tvorba vodních nádrží).
Státní politika životního prostředí České republiky 2012-2020	2	Koncepce je ohraničena rokem 2020, v době tvorby Vyhodnocení byla připravována SPŽP na nové programové období. SPŽP 2012-2020 obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci (podpora biologické diverzity)
Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016 – 2025	2	SOBR ČR je ohraničena rokem 2025, lze ji však přiměřeně použít pro srovnání. Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci (např. biologická diverzita ryb v povrchových vodách, podpora vysazování úhoře říčního).
Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020 – 2025	2	Strategie je ohraničena rokem 2025, lze ji však přiměřeně použít pro srovnání. Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci.
Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice	2	Obsahuje podněty a rámce řešitelné v předkládané koncepci – VNSPA obsahuje aktivity zaměřené na podporu akumulace vody v krajině.

Nadnárodní dokumenty	Možná vazba	Komentář
Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky, 2017	2	Obsahuje podněty a rámce řešitelné v předkládané koncepci – VNSPA obsahuje aktivity zaměřené na podporu akumulace vody v krajině (např. podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží).
Národní plány povodí	2	Obsahují podněty řešitelné v předkládané koncepci. VNSPA obsahuje aktivity zaměřené na boj proti suchu, odstraňování povodňových škod a podobně.
Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, 2015	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. VNSPA obsahuje aktivity zaměřené na podporu akumulace vody v krajině (Podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží).
Aktualizace státního programu ochrany přírody a krajiny, 2009	2	Obsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. VNSPA obsahuje aktivity zaměřené na podporu ochrany vodních ekosystémů (podpora biologické diverzity povrchových vod, vysazování úhoře říčního).
Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 2017	1	Neobsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Je podkladem pro odůvodnění návrhů aktivit například týkajících se podpory obnovy a výstavby rybníků a vodních nádrží.
Politika územního rozvoje ČR ve znění Aktualizace č. 1 (2019) a Aktualizace č. 2 a 3 (2019) a č. 5 (2020)	1	Neobsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Je podkladem pro odůvodnění budoucích návrhů záměrů a aktivit, především prostřednictvím cíle zajištění rozvoje venkovského území.
Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v české republice do roku 2030 („Zdraví 2030“)	1	Neobsahuje podněty řešitelné v předkládaném dokumentu. Je podkladem pro odůvodnění podpory veřejného zdraví (například prospěšnosti konzumace rybího masa).
Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. Století („Zdraví 21“)	1	Neobsahuje podněty řešitelné v předkládané koncepci. Je podkladem pro odůvodnění podpory veřejného zdraví (například prospěšnosti konzumace rybího masa).

Vazby na koncepční materiály, ke kterým byl identifikován velmi silný (3) nebo silný (2) vztah Víceletého národního strategického plánu pro léta 2021 – 2030 a které zohledňují cíle ochrany životního prostředí, jsou také podrobněji popsány ve Vyhodnocení v kapitole číslo 5. „Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární nebo vnitrostátní úrovni, které mají vztah ke koncepci, a způsob, jak byly tyto cíle vzaty v úvahu během její přípravy, zejména při porovnání variantních řešení“.

Nejsilnější vztah koncepce lze identifikovat na dokumenty na (nadnárodní) evropské a národní úrovni – to znamená zejména na strategické dokumenty EU a dále dokumenty resortů Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí.

Pokud jde o možnost kumulace vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry, je z hlediska hodnocení případných kumulativních vlivů podstatné, že v koncepci nejsou uvedeny konkrétní záměry, jejich konkrétní parametry ani charakteristiky (kapacita, produkce a podobně) a zejména není uvedena lokalizace záměrů.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se nepředpokládají žádné objektivně vyhodnotitelné (významné) kumulativní vlivy koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví s vlivy jiných záměrů.

2 INFORMACE O SOUČASNÉM STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ A JEHO PRAVDĚPODOBNÝ VÝVOJ BEZ PROVEDENÍ KONCEPCE

2.1 Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území

2.1.1 Geologie, horninové prostředí a surovinové zdroje

Území ČR je z regionálně geologického hlediska tvořeno dvěma velkými celky s výrazně odlišnou geologickou minulostí – Čechy a většina Moravy a Slezska jsou součástí **Českého masivu**, východní část Moravy a Slezska patří vnější okrajové části **Západních Karpat**.

Český masiv je zbytkem rozsáhlého variského neboli hercynského orogénu (pásemné pohoří – horstvo), který byl vyvrátněn při variské (= hercynské) orogenezi převážně v intervalu mezi 380 – 300 miliony let před současností (tedy v době od středního devonu do svrchního karbonu). Původně souvislá pásma variského horstva byla již při svém vzniku i později porušována zlomy v zemské kůře a snižována účinky eroze. Dnes proto vystupují na povrch jen jejich vzájemně izolované zbytky, oddělované pokryvy mladších uloženin.

Karpatská soustava je regionálně-geologickým celkem mnohem mladším než Český masiv. Byla zformována teprve procesy alpského vrásnění, hlavně v intervalu posledního sta milionů let od svrchní křídy do terciéru. Také zde byly určujícím faktorem pohyby litosférických desek, tedy desek zemské kůry, které se pohybovaly spolu se svrchní částí zemského pláště. Hlavní roli zde sehrála kolize jižnější africké desky se severnější deskou Evropy. Na naše území zasahuje jen malý úsek vnější části Západních Karpat, tvořený příkrovy mezozoických a terciérních hornin, takzvané flyšové Karpaty (charakteristické rytmickým střídáním písčitých a jílovitých sedimentů) a ke karpatské oblasti řadíme i mořské a sladkovodní uloženiny, které se zachovaly buď v tzv. takzvané karpatské předhlubni, nebo uvnitř tektonicky pokleslých částí horstva (Vídeňská pánev).

2.1.1.1 Těžba surovin

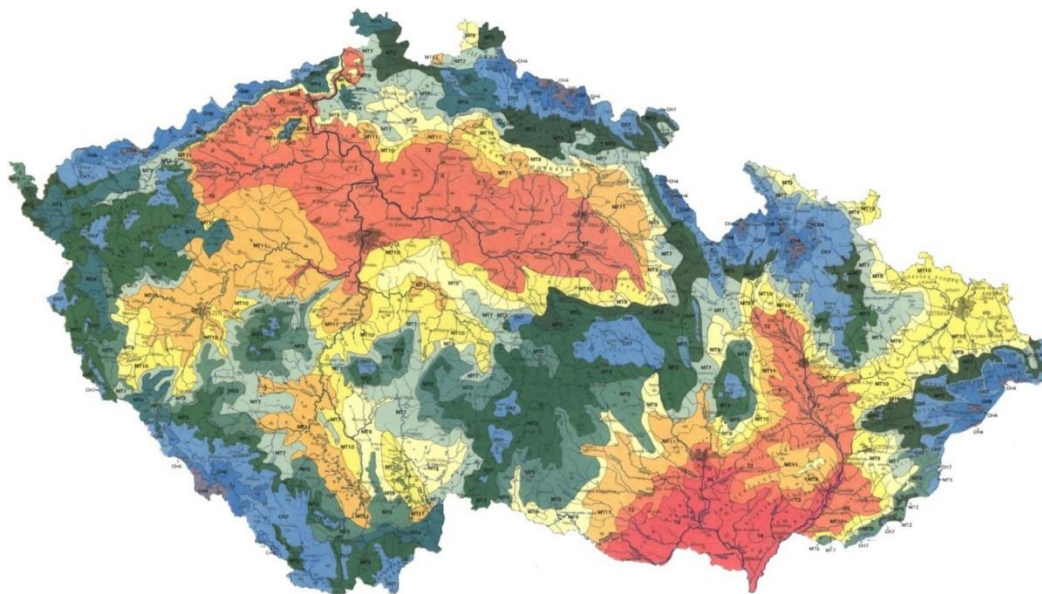
Těžba nerostných surovin má v České republice dlouhodobou tradici, avšak těžební činnost postupně klesá. V největším objemu se zde v současnosti těží stavební suroviny, přičemž vývoj jejich těžby je úzce spjat s vývojem stavební výroby. Z energetických surovin je v ČR strategicky významná těžba hnědého a černého uhlí. Z nerudných surovin se těží v největších objemech vápence a cementářské suroviny. Těžba rud se na území České republiky již neprovádí. Plocha ovlivněná těžbou se od roku 2001 postupně snižuje, naopak narůstá množství rekultivovaných ploch (CENIA, 2018).

2.1.2 Klima a kvalita ovzduší

2.1.2.1 Klimatické podmínky

Mírné podnebí České republiky náleží do atlanticko-kontinentální oblasti mírného klimatického pásma severní polokoule (Obrázek 2). Průměrná roční teplota na území ČR je 7,3 °C a kolísá v závislosti na geografických faktorech (v souvislosti s nadmořskou výškou, případně v rámci výškové členitosti terénu). Nejteplejší oblasti jsou v nadmořských výškách kolem 200 m (jihovýchod území, Jižní Morava, Polabí). Nejchladnější jsou vrcholky hor, kde jsou průměrné roční teploty těsně nad bodem mrazu (Sněžka, Praděd). V současnosti dochází ke změnám v distribucích teplot a srážek nejen v rámci České republiky, ale také evropsky a globálně. Ze změn průměrných ročních teplot v posledních 150 letech je patrný postupný nárůst teploty (patrný trend 0,3 °C/10 let). Změna klimatu se tak stává důležitým globálním environmentálním tématem.

Obr. 2 **Mapa klimatických oblastí České republiky (Quitt, 1971)**

Na území České republiky je v důsledku klimatické změny predikováno zvýšení průměrných ročních teplot až o 4 °C do roku 2100 a nárůst počtu dní bezesrážkového období. K roku 2030 pravděpodobně dojde ke zvýšení průměrné teploty o 1 °C, k roku 2050 má být oteplení již výraznější, nejvíce se zvýší teploty vzduchu v létě (o 2,7 °C), nejméně v zimě (o 1,8 °C), (predikováno na základě simulací pomocí regionálního klimatického modelu ALADIN-CLIMATE/CZ, Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR).

Simulace dále naznačují, že se změnou teploty se změní i některé související teplotní charakteristiky. K tomu se přidává také častější výskyt extrémních jevů, jako jsou přívalové povodně nebo naopak dlouhotrvající vlny letních veder, delší období sucha, teplejší a vlhčí zimy, s menším množstvím sněhu, častější epizody výskytu s vysokou rychlostí větru (Pretel, 2011; Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR).

Díky značně členitému reliéfu jsou na území České republiky výrazné rozdíly v ročních srážkových úhrnech. Prozatím dlouhodobé změny ve vývoji srážkového režimu vysledovat nelze, základní rysy ročního chodu srážek zůstávají zachovány. Objem srážek však bývá soustředěn do kratšího časového období a narůstá početnost přívalových dešťů a s tím spojené riziko tzv. bleskových povodní. S ohledem na nárůst teplot je předpoklad, že ubude sněhových a přibude dešťových srážek. Výraznější nárůst srážek je předpokládán v jarním období (duben, červen) a částečně i v podzimních měsících (říjen, listopad). Výraznější pokles je předpokládán naopak v letních měsících (červenec, srpen, září).

Mezi hlavní budoucí trendy vývoje změny klimatu patří:

- Postupný nárůst průměrných ročních teplot
- Nejvýraznější oteplení v letních měsících
- Mírné snížení množství srážek v letních měsících
- Četnější období bezesrážkových období
- Častější a intenzivnější výskyt extrémních meteorologických jevů – povodní, přívalových srážek, období sucha, požárů, apod.

Hlavní rizika, která lze na území České republiky v souvislosti s klimatickou změnou předpokládat:

- Sucho a snížení zásoby vody v půdě, stres suchem, snížení průtoků ve vodních tocích, pokles hladin vodních zdrojů.
- Nárůst průměrné roční teploty vody, rychlejší průběh většiny nežádoucích chemických reakcí a bakteriálních procesů, snížení kvality vody, ovlivnění kyslíkových poměrů, změny společenstev ve vodních tocích.
- Vlivem vysokých teplot a čtenějších a intenzivnějších vln veder zvýšení úmrtnosti a vyšší zdravotní rizika pro obyvatele, zejména pro zranitelné skupiny obyvatel (senioři, chronicky nemocní, děti), zhoršení podmínek pro pohodu/kvalitu života obyvatel. Zvýšení nároků na zdravotní péči.
- Ohrožení životů a majetku díky mimořádným událostem, škody na hospodářství a veřejné infrastruktuře (dopravní a technické sítě), (EKOTOXA, 2018).

2.1.2.2 Emisní a imisní situace

Emise

Hlavními sledovanými znečišťujícími látkami ovzduší v České republice jsou tuhé znečišťující látky (TZL – PM₁₀, PM_{2,5} a PM₁), oxid siřičitý (SO₂), oxidy dusíku (NO_x), oxid uhelnatý (CO), těkavé organické látky (VOC), polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU) a amoniak (NH₃). VOC, NO_x, CO a CH₄ se podílejí na tvorbě přízemního ozonu (O₃), který vykazuje nepříznivý vliv na lidské zdraví a vegetaci.

NO_x jsou vypouštěny do ovzduší zejména z dopravy a průmyslových zdrojů (hlavně energetika a výroba tepla). Nejvýznamnějšími producenty znečištění látkami SO₂ jsou energetický a hutní průmysl, v případě emisí TZL, PAU a VOC pak vedle průmyslu tvoří velký podíl mobilní zdroje znečišťování ovzduší (doprava včetně re-suspenze prachových částic z vozovky) a vytápění domácností tuhými palivy. Největší zdroj emisí NH₃ pochází ze zemědělské výroby a chovu hospodářských zvířat (např. v roce 2017 nejvýznamnější v kraji Středočeském (15,4 %) a v Kraji Vysočina (12,7 %)), (CENIA, 2018).

Emise znečišťujících látek do ovzduší dlouhodobě klesají. Meziroční výkyvy množství emisí vypouštěných do ovzduší jsou způsobeny ekonomickým rozvojem (zvyšování výroby, vzrůst intenzit dopravy) a protipůsobením instalací kvalitnějších technologií a obměnou vozového parku o vozidla s nižší měrnou produkcí emisí. V případě lokálních topenišť mají vliv také meteorologické podmínky (potřeba vytápění).

Imisní situace (kvalita ovzduší)

I přesto, že v dlouhodobém období pokračuje v ČR pokles emisí znečišťujících látek, koncentrace znečišťujících látek v ovzduší (zejména suspendovaných částic a na ně vázaného benzo(a)pyrenu), v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší neklesají. Vývoj je doprovázen meziročními výkyvy, které souvisejí především s meteorologickými podmínkami, které předurčují rozptyl emisí v ovzduší. K imisnímu zatížení přispívá rovněž dálkový přenos emisí. Jedná se například o přenos znečišťujících látek ze silně industrializovaných oblastí Hornoslezské pánve v Polsku do Moravskoslezského kraje, z Německa a Polska do kraje Ústeckého či z průmyslových podniků a tepláren z Karlovarského, Středočeského a Libereckého kraje.

Přízemní ozon (O₃) u lidí poškozuje zejména dýchací soustavu a dráždí dýchací cesty, v případě vegetace pak přízemní ozon negativně působí na asimilační orgány rostlin a ovlivňuje tak jejich produkční schopnost. Vysoké koncentrace NO_x a SO₂, VOC a CO způsobují dýchací potíže, prohlubují astmatické potíže a jsou spojeny se zvýšením celkové, kardiovaskulární a respirační úmrtnosti, ovlivňují také negativně nervovou soustavu.

Mezi nejvýznamnější znečišťující látky z pohledu lidského zdraví dlouhodobě patří suspendované částice frakce PM_{10} , $PM_{2,5}$ a $PM_{1,1}$, na které se váží polycyklické aromatické uhlovodíky (např. benzo(a)pyren). U benzo(a)pyrenu jsou prokázány karcinogenní účinky.

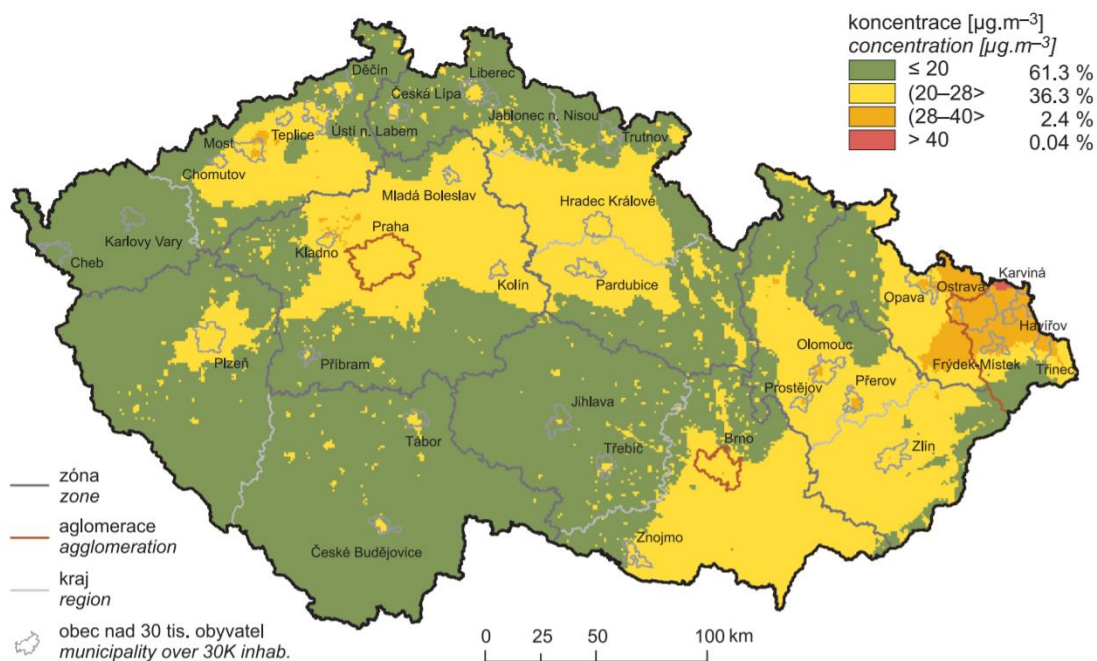
Vliv imisí těžkých kovů spočívá v jejich toxických, mutagenních a karcinogenních vlastnostech a ve schopnosti akumulace v jednotlivých složkách životního prostředí a v živých organismech.

Suspendované částice frakce PM_{10} a $PM_{2,5}$

V posledních letech průměrné koncentrace suspendovaných částic převážně klesají. Pokles koncentrací PM_{10} se projevil na lokalitách všech kategorií (lokality předměstské, městské, průmyslové, dopravní, venkovské, regionální). V roce 2017 došlo k mírnému nárůstu koncentrací, a to převážně z důvodu nepříznivých rozptylových podmínek z počátku roku. V roce 2018 nárůst koncentrací pokračoval s výjimkou nevýrazného poklesu 36. nejvyšší koncentrace PM_{10} na dopravních a městských lokalitách. Nicméně celorepublikový průměr 36. nejvyšší 24hod. koncentrace PM_{10} v roce 2018 a roční průměrné koncentrace PM_{10} a $PM_{2,5}$ v roce 2018 se výrazně neliší od průměrů za předešlé desetileté období 2008–2017. Roční průměrná koncentrace PM_{10} se dlouhodobě drží pod hodnotou imisního limitu, naopak roční průměrná koncentrace $PM_{2,5}$ a nejvyšší 36. denní koncentrace PM_{10} kolísá kolem hodnoty imisního limitu (ve všech případech zprůměrováno pro všechny typy lokalit a celou ČR (ČHMÚ, 2018a).

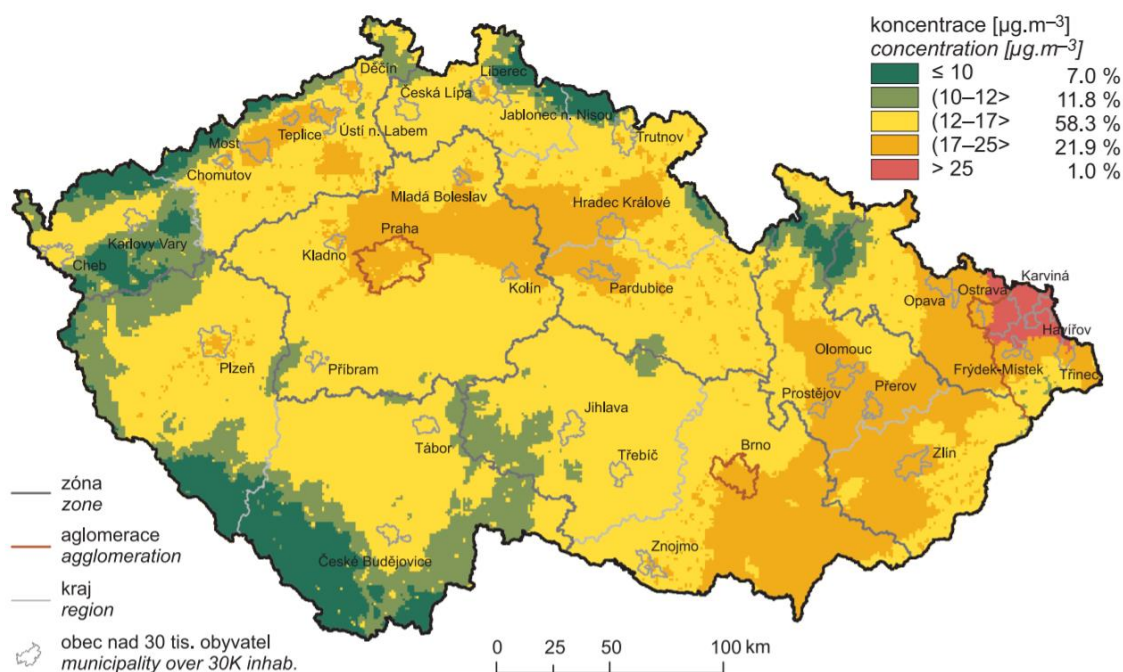
V roce 2018 byl maximální povolený počet překročení hodnoty denního imisního limitu PM_{10} na úrovni $50 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ překročen na 31 % stanic automatizovaného imisního monitoringu (AIM), což představuje 45 ze 144 stanic. Koncentrace PM_{10} vykazují zřetelný roční chod s nejvyššími koncentracemi v chladných měsících roku. Nejvyšší počet překročení byl zaznamenán během října až prosince (ČHMÚ, 2018a). Vyšší koncentrace PM_{10} v ovzduší během chladného období roku souvisejí jak s vyššími hodnotami emisí částic ze sezonních tepelných zdrojů, tak i se zhoršenými rozptylovými podmínkami v zimních měsících (ČHMÚ, 2018b).

Mapy pětiletých klouzavých průměrů pro průměrné roční koncentrace PM_{10} a $PM_{2,5}$ na území ČR za období 2014 – 2018 jsou znázorněny ve dvou následujících obrázcích (Obrázek 3 a 4).

Zdroj: ČHMÚ, 2018a

Obr. 3 Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací PM_{10} , 2014-2018

Zdroj: ČHMÚ, 2018a

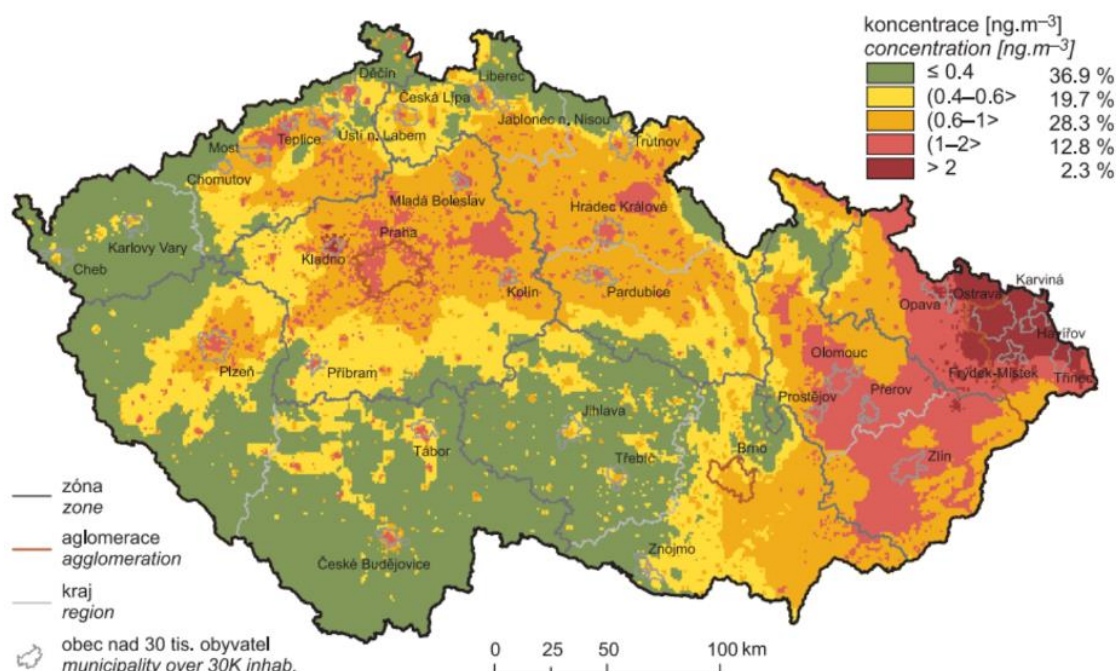
Obr. 4 Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací $\text{PM}_{2.5}$, 2014-2018

Benzo(a)pyren (B(a)P)

V celorepublikovém průměru je úroveň této škodliviny dlouhodobě nadlimitní, a to přibližně dvojnásobně (ČHMÚ, 2018a). Nejvyšší koncentrace byly naměřeny v roce 2006 (více než trojnásobné překročení hodnoty imisního limitu) v důsledku zhoršených meteorologických a rozptylových podmínek. Od roku 2007 koncentrace B(a)P kolísaly a nevykazovaly výrazný trend. V meziročním srovnání 2015 a 2016 lze konstatovat mírný nárůst koncentrací na všech typech lokalit s výjimkou dopravních stanic. Nejvyšších koncentrací je dosahováno na lokalitách průmyslových, nadlimitní koncentrace se však vyskytují i na stanicích dopravních, městských a předměstských (ČHMÚ, 2018a). Je třeba zdůraznit, že údaje o koncentracích jsou závislé na meteorologických podmínkách.

V roce 2018 byl imisní limit ($L_v = 1 \text{ ng.m}^{-3}$) pro průměrnou roční koncentraci B(a)P překročen na 22 stanicích z celkového počtu 39 v ČR, to znamená na 56 % stanic. V meziročním srovnání tak došlo k poklesu, neboť v roce 2017 bylo zaznamenáno překročení na 66 % stanic (tj. na 25 z 38 stanic s dostatečným počtem naměřených dat pro hodnocení. Imisní limit B(a)P byl, stejně jako v předešlých letech, překročen v řadě měst a obcí (12,6 % plochy ČR s cca 35,5 % obyvatel).

Lokalizace překračování imisních limitů pro průměrné roční koncentrace B(a)P je znázorněna v následujícím obrázku (Obrázek 5).

Zdroj: ČHMÚ, 2018a

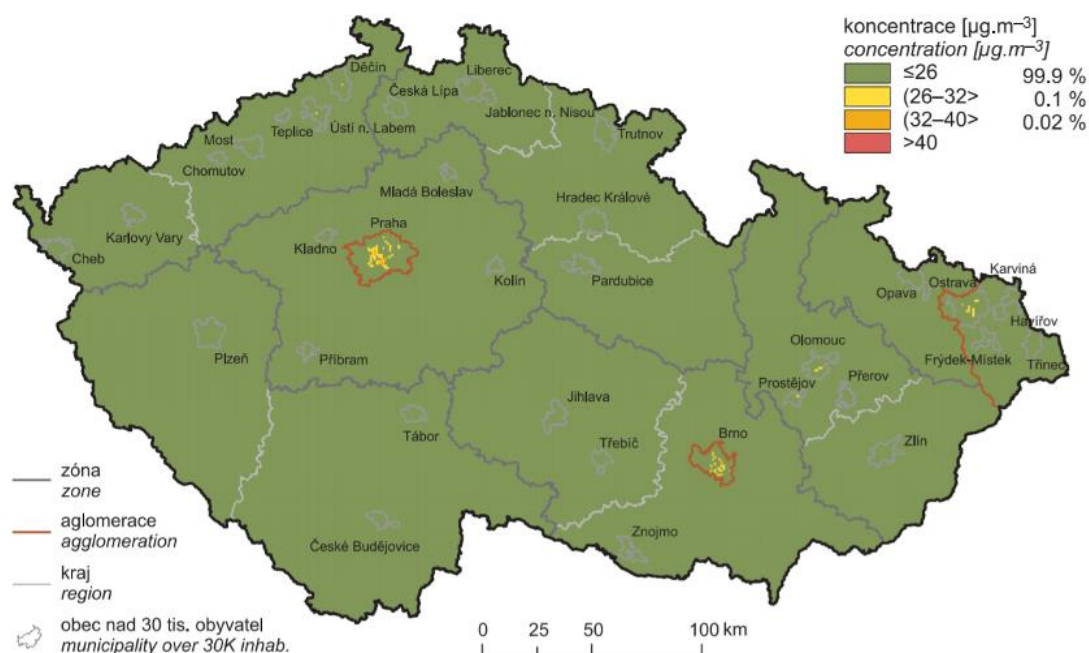
Obr. 5 Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací B(a)P, 2014 - 2018

Oxid dusíku (NO_x) a oxid dusičitý (NO₂)

Od roku 2000 dochází střídavě k nárůstům a poklesům průměrných ročních koncentrací oxidů dusíku. Nejvýraznější nárůsty koncentrací byly zaznamenány v letech 2003, 2006 a 2010, pravděpodobně v důsledku nepříznivých meteorologických a rozptylových podmínek, které se v těchto letech vyskytovaly. Od roku 2011 bylo možno pozorovat pozvolna klesající trend. V meziročním porovnání 2017 a 2018 došlo ke stagnaci průměrné roční koncentrace NO₂ a NO_x na všech typech stanic vyjma regionálních venkovských stanic, které monitorují pozadové koncentrace v ČR a na kterých došlo k mírnému poklesu průměrných ročních koncentrací. Ke zlepšení situace přispěly dobré rozptylové podmínky a celkově teplý charakter zimního období v roce 2018 (ČHMÚ, 2018a).

K překročení **ročního imisního limitu** NO₂ (Lv = 40 µg.m⁻³) dochází pouze na omezeném počtu stanic, od 2 do 4 % lokalit v posledních pěti letech), a to na dopravně exponovaných lokalitách aglomerací a velkých měst. Z celkového počtu 95 lokalit s dostatečným množstvím dat pro hodnocení, došlo k překročení ročního imisního limitu v roce 2018 na 3 % lokalit (3 lokality). Všechny tři tyto stanice jsou klasifikovány jako dopravní městské (ČHMÚ, 2018a). Na následujícím obrázku (Obrázek 6) je znázorněna mapa pětiletých klouzavých průměrů pro průměrné roční koncentrace NO₂ na území ČR za období 2014-2018, dle které docházelo za sledované období k překročení imisních limitů v centrech měst Prahy a Brna (ČHMÚ, 2018a).

Hodnota **hodinového imisního limitu** NO₂ (Lv = 200 µg.m⁻³, maximální povolený počet 18 překročení za rok) nebyla v roce 2018 překročena ani na jedné stanici (ČHMÚ, 2018a).

Zdroj: ČHMÚ, 2018a

Obr. 6 Pětiletý průměr ročních průměrných koncentrací NO_2 , 2014-2018

Přízemní ozón O_3

Koncentrace O_3 nevykazují od roku 2008 výrazný trend. Nejvyšší koncentrace byly naměřeny v letech 2013, 2015 a 2018. Všechny tyto roky jsou charakterizovány výskytem příznivých meteorologických podmínek pro vznik ozonu – v roce 2013 došlo k výskytu vysokých koncentrací O_3 zejména na přelomu července a srpna, během teplotně nadprůměrných až tropických dnů. Roky 2015 a 2018 byly teplotně nadprůměrné a srážkově podprůměrné (ČHMÚ, 2018a). V období 2016 – 2018 byl imisní limit pro přízemní ozon na ochranu lidského zdraví překročen na 80 % území ČR s cca 52 % obyvatel (ČHMÚ, 2018a). Nejvyšší koncentrace O_3 ($\text{Lv} = 120 \mu\text{g.m}^{-3}$) byly zaznamenávány na venkovských stanicích, a zároveň byly nejvyšší koncentrace naměřeny v období jarních a letních měsíců. V těchto dnech byl také zaznamenán vysoký úhrn slunečního svitu (8 až 15 hodin), (ČHMÚ, 2018a).

Těžké kovy (olovo, kadmium, arsen, nikl)

Průměrné roční koncentrace všech sledovaných kovů v uplynulých letech mírně klesaly s výjimkou výkyvů v letech 2010, 2012 a 2013. Jejich příčina není zatím dostatečně objasněna, mohlo se jednat o vliv zhoršených rozptylových a meteorologických podmínek (ČHMÚ, 2018a). Roční imisní limit pro olovo, kadmium, arsen a nikl nebyl v roce 2018 překročen na žádné stanici (ČHMÚ, 2018a).

Oxid siřičitý, SO_2

Od roku 1998 koncentrace SO_2 nepřekročily stanovený limit ($\text{LV} = 20 \mu\text{g.m}^{-3}$) na venkovských stanicích. V roce 2008 došlo na celém území ČR k dalšímu snížení koncentrací SO_2 . V letech 2009 a 2010 bylo naopak zaznamenáno mírné zvýšení znečištění SO_2 , ale od roku 2011 do roku 2016 docházelo opět ke snižování imisních koncentrací. V roce 2017 byl klesající trend přerušen a došlo naopak k vzestupu koncentrací SO_2 . V roce 2018 se průměrné roční koncentrace této látky meziročně snížily na většině typů lokalit. Naopak k výraznému vzestupu došlo u hodinových koncentrací SO_2 na průmyslových a městských lokalitách.

Celkový klesající trend koncentrací SO_2 je způsoben poklesem emisí, odsířením uhelných elektráren a změnou používaných paliv. Vliv na meziroční kolísání koncentrací této látky mají rovněž v jednotlivých letech odlišné meteorologické a rozptylové podmínky (ČHMÚ, 2018a).

V roce 2018 nebyl hodinový ani 24hodinový imisní limit ($\text{LV} = 125 \mu\text{g.m}^{-3}$, maximální povolený počet 3 překročení za rok) oxidu siřičitého překročen na žádné stanici imisního monitoringu. V případě počtu povoleného překročení hodinového imisního limitu došlo k překročení limitní hodnoty ($\text{LV} = 350 \mu\text{g.m}^{-3}$, max. 24x za rok) na lokalitách Ostrava-Fifejdy (22x), Ostrava-Přívoz (17x) a Ostrava-Mariánské Hory (2x). Všechny lokality se nacházejí v aglomeraci O/K/F-M (ČHMÚ, 2018a).

Oxid uhelnatý, CO

Na většině lokalit v ČR je patrný klesající trend maximální denní 8hodinové koncentrace CO. V roce 2018 byly ve srovnání s předchozím rokem koncentrace CO na nižší úrovni. K poklesu koncentrací CO došlo na všech lokalitách ČR, kde probíhalo měření v obou letech.

2.1.3 Voda a vodní hospodářství

Vzhledem k základním geografickým charakteristikám, pochází většina vody na území České republiky z atmosférických srážek a bilance přítoku a odtoku vody je výrazně negativní. Průměrně cca 95 % vody odtékající z území ČR pochází ze srážek a jen 5 % přiteče z okolních zemí. Zároveň zde pramení mnoho významných vodních toků.

Česká republika je v současné době stále častěji vystavována působení extrémních hydrologických jevů. V roce 2018 trvalo v České republice hydrologické sucho, které započalo po povodních v červnu 2013. V období let 2014 – 2018 se ve vodních tocích vyskytovaly dlouhodobě výrazně podprůměrné průtoky. Průběh zimních měsíců, kdy se zejména v nižších a středních polohách vyskytovala podprůměrná sněhová pokrývka s krátkým trváním, vedl k poklesu zásob půdní a podzemní vody. Rok 2018 byl na území ČR nejteplejší v dosavadní historii pozorování a zároveň byl i výrazně suchý.

Kombinace vysokých teplot a nedostatku srážek, která byla umocněna tím, že rok 2018 byl již pátým suchým v řadě, vedla k rozvoji extrémních projevů hydrologického a půdního sucha. Kvůli výrazně suchému roku 2018 došlo k nárůstu odběrů vody pro zemědělství, nicméně celkové odběry všech sektorů v porovnání s rokem 2017 klesly. Současně, vzhledem ke snížení odběrů povrchových a podzemních vod, došlo také k poklesu vypouštěných odpadních vod do vod povrchových. Vlivem rekonstrukce vodohospodářské infrastruktury došlo také ke snížení ztrát pitné vody ve vodovodní síti (CENIA, 2018). Rok 2019 byl vyhodnocen jako srážkově normální a v současný rok (2020) je hodnocen jako srážkově normální až nadnormální.

2.1.3.1 Vodní plochy a rybníky

Celková rozloha vodních ploch v ČR dosahuje zhruba 2 % rozlohy ČR. Za poslední dvě dekády se rozloha zvýšila přibližně o 7 tisíc hektarů. Podíl rybníků na celkové rozloze vodních ploch v ČR se však přes absolutní nárůst ploch rybníků přibližně o tisíc hektarů v období 2008 – 2017 mírně snižuje. Zatímco v roce 2008 dosahoval tento podíl 32 %, v roce 2017 podíl velmi mírně poklesl na 31,9 % (VNSPA, 2020).

Na území ČR se v současnosti nachází více než 24 tisíc rybníků a malých vodních nádrží o celkové ploše zhruba 53 tisíc hektarů, které zadržují více než 420 mil. m^3 vody. Převážná většina rybníků je využívána pro produkci ryb. Velká část rybníků je v současnosti obhospodařována členy Rybářského sdružení ČR (více než 36 tisíc ha, tj. dvě třetiny ploch). Přes 10 tisíc ha rybníků využívají pobočné spolky rybářských svazů a další uživatelé k odchovným účelům a část slouží jako rybářské revíry (VNSPA, 2020).

Hlavní těžiště sladkovodní akvakultury v České republice leží, v návaznosti na historický vývoj, především v oblasti jižních Čech, kde nacházíme početné rybníky a rozlehlé rybníční soustavy. Dále je nejvíce rybníků, co do početnosti, je možno nalézt v kraji Vysočina, kde s ohledem na členitost krajiny není jejich výměra velká (charakteristická je zde pro ně větší hloubka). Nejvyšší výtěžnost s hlediska produkce vykazují rybníky v oblasti jižní Moravy. Vyznačují se nejdelším vegetačním obdobím a díky nízké nadmořské výšce patří také k nejteplejším. Jsou rovněž bohaté na živiny, které „dotuje“ zemědělsky intenzivně obhospodařovaná krajina. Významná je z produkčního hlediska rovněž oblast Polabí, kde je díky nízké nadmořské výšce dosahována dobrá produkce. O něco produkčně slabší je oblast střední Moravy. Na počet rybníků je bohatá rovněž jižní část Středočeského kraje. Rybníky jsou výrazněji přítomné rovněž v západních Čechách a na severní Moravě a ve Slezsku (VNSPA, 2020).

Rybníkem s největší plochou zůstává Rožmberk (489 ha, již od roku 1590), největší objem vody pak má od roku 1550 Staňkovský rybník (6,6 mil. m³) a nejstarší dochovaný (doložený) rybník je Žárský rybník (první zmínka pochází z roku 1221), (VNSPA, 2020).

Rybníky přispívají k zadržování vody v krajině a významně zvyšují její biologickou rozmanitost. Větší část rybníků vedle chovu ryb slouží k vodohospodářským účelům jako retenční nádrže, včetně schopnosti snížení extrémních povodňových průtoků. Z pohledu ochrany krajiny umožňují rybníční soustavy zachovat druhovou pestrost fauny a flóry, jsou často součástí biokoridorů. Rybníky rovněž stabilizují hladinu podzemních vod, při dobrém hospodaření mohou příznivě ovlivňovat kvalitu povrchových vod a v neposlední řadě mají krajinotvorný, rekreační, historický či estetický význam (MZe, 2007).

Rybníky mohou být negativně ovlivněny nadměrným vnosem živin a splachem zeminy z okolních zemědělských pozemků. Sedimenty v rybnících mají negativní vliv na kvalitu vody. Pro vlastní akvakulturu jsou nepříznivé, snižují retenci vody v krajině a v konečném důsledku postupně snižují i celkový objem vody v rybnících.

Zároveň mohou být i samotné rybníky zdrojem vnosu nadměrného množství živin do povrchových vod. Což je v důsledku extenzivního či polointenzivního využití rybníků, například při přikrmování ryb, hnojení, vápnění, používání herbicidů nebo při chovu vodní drůbeže, kdy nadměrné dotace dusíku a fosforu přispívají ke zvýšené eutrofizaci vody. Vhodnější je proto víceúčelové využívání rybníků, to znamená využití především jejich mimoprodukční funkce, například akumulace vody v krajině, retenční účinky při povodních, klimatické funkce, ochrana přirozené flory a fauny, rekreační funkce a další.

Rybníky jsou často poznamenány v minulosti nevhodně prováděným odbahňováním a trvalým ukládáním bahna a zeminy (která může být navíc kontaminovaná těžkými kovy v závislosti na minulém využití území) na jejich okrajích. Rybníky lze odbahňovat suchou cestou po vypuštění a částečném vyschnutí bahna nebo přímo z vodní hladiny pomocí sacích bagrů. Odtěžený sediment lze aplikovat na zemědělské pozemky, pokud to umožní jejich složení (zejména limity obsahu těžkých kovů) na základě provedených chemických rozborů.

V minulosti často uplatňované vyhrnování a ponechání sedimentu po obvodu rybníka je nevhodné a v rozporu se zákonem. Při tomto způsobu dochází ke značnému vnosu živin a dalších látek do příbřežního pásma a následné degradaci původních, mnohdy cenných, společenstev a jeho obsazení ruderalními společenstvy. Při odbahňování je nutné zachovat dostatečný rozsah litorálního pásma. V ČR je v současnosti v rybnících odhadováno asi 200 mil. m³ sedimentů, které byly splaveny z povodí vlivem nedostatečné protierozní ochrany (AOPK ČR, 2020). Hospodaření v souladu se zájmy ochrany přírody a krajiny, na něž lze poskytnout státní podporu, představuje udržování přirozeného rozsahu litorálního pásma, zajištění dostatečné průhlednosti vody, omezení krmení, hnojení a vysazování nepůvodních druhů ryb. Může se jednat též o omezení vyplývající z rozhodnutí orgánu státní správy (AOPK ČR, 2020).

Průtočné rybníky a umělé vodní nádrže působí také jako migrační překážky pro některé druhy ryb, kdy výstavba jezových těles a dalších staveb buď zcela, nebo částečně znemožnila migraci mořských druhů (např. losos atlantský, pstruh mořský, ad.) zejména proti proudu. Podobně je v podélném pohybu řecištěm bráněno dalším druhům ryb, jejichž životní cyklus se odehrává výlučně ve sladkých vodách (např. pstruh obecný, candát obecný, bolen dravý, ad.) a kterým překážky znemožňují migraci do míst přirozeného rozmnožování a za potravou. Uzavření částí populace v rámci říčního systému může způsobit degeneraci s následným vymizením konkrétního druhu v dané oblasti (MZe, 2007).

Mezi lety 2007 – 2015 byl vytvořen Program na podporu obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží (129 130), který byl kofinancován z národních zdrojů a z úvěru od EIB. V rámci tohoto programu bylo podpořeno celkem 296 akcí, z toho 44 novostaveb rybníků. Součástí programu bylo například také posílení bezpečnosti rybníků za povodní (eAgri, 2016).

Za účelem zlepšení stavu umělých vodních nádrží probíhá v období 2016 – 2021 další program MZe na obnovu, odbahnění a výstavbu rybníků a vodních nádrží nad 2 ha i na opravy hrází (129 280), který je financován z národních zdrojů. Od roku 2016 do roku 2019 bylo vynaloženo 450 milionů korun. Rychlá obnova a oprava poničených rybníků a nádrží pomáhá zadržet vodu v krajině a zpomalit odtok zejména při přívalových deštích (eAgri, 2019). Financování všech staveb bylo v případě uvedeného Programu podmíněno také souhlasnými posudky vybraných nezávislých expertů v oblasti životního prostředí, ochrany přírody a soustavy Natura 2000, které doplňovaly standardní povolovací procedury v rámci české legislativy.

Z programu na podporu drobných toků a malých nádrží získaly obce, Lesy ČR nebo podniky Povodí až 1,1 miliardy korun. Peníze ze státního rozpočtu pomohly rekonstruovat, odbahnit a postavit malé rybníky, případně obnovit jezy a vyčistit koryta malých vodních toků. Zadržená voda zlepšuje stav podzemní vody, mikroklima a může být využívána jako zdroj užitkové vody k závlahám, hašení požárů apod. Od roku 2015 jsou z OP Rybářství vyhlašovány jednotlivé výzvy, v rámci kterých žadatelé získávají prostředky na produktivní investice určené k podpoře odbahnění, výstavby a modernizaci rybníků. Podporou šetrného hospodaření na rybnících se zabývají také další programy:

- Program péče o krajinu - Šetrné hospodaření na rybnících
- Podprogram Správa nezcizitelného státního majetku ve zvláště chráněných územích v rámci programu Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení Ministerstva životního prostředí – Šetrné hospodaření na rybnících
- Operační program Životní prostředí (4.3) Šetrné hospodaření na rybnících

Podpora zaměřená na rybníky v chráněných územích pak preferuje mimoprodukční aspekty těchto nádrží, jako je především zachování litorálního pásma, nevysazování některých druhů ryb (například amur bílý), omezení přikrmování ryb, omezení aplikace hnojiv, zákaz chovu vodní drůbeže a další.

V minulosti byla podpora vyčleněna také na Odstraňování povodňových škod na hrázích a objektech rybníků a vodních nádrží. Podpora sloužila k neprodlené nápravě povodňových škod na hrázích a objektech rybníků (eAgri, 2016).

Pro rok 2020 Státní zemědělský intervenční fond (dále také jen „SZIF“) vyhlásil 15. výzvu pro Podporu mimoprodukčních funkcí rybníků, kdy budou dotace směřovány na rybníky plnící rozhodnutí vodoprávních úřadů nebo orgánů ochrany přírody nebo zajišťující veřejný zájem, s výměrou větší než 5 ha (SZIF, 2020).

2.1.3.2 Spotřeba vody

Většina odběrů vody je uskutečňována z povrchových vod (76,7 % celkových odběrů), menší část z vod podzemních (23,3 %). Nejvýznamnějším odběratelem podzemní vody jsou vodovody pro veřejnou potřebu (vyšší jakost podzemních vod, nižší potřeba úpravy pro pitné účely). V roce 2018 tvořily odběry podzemní vody pro vodovody pro veřejnou potřebu 80,8 % veškerých odběrů podzemní vody (CENIA, 2018).

Množství celkově odebrané vody (to znamená součet odběrů povrchové a podzemní vody) kleslo v období 2000 – 2018 o 11,8 % (CENIA, 2018). Nejvyšší odběry jsou dlouhodobě uskutečňovány pro energetiku, jejich podíl v roce 2018 na celkových odběrech činil 39,5 % (629,0 mil. m³). Pro vodovody pro veřejnou spotřebu bylo v roce 2018 odebráno 625,0 mil. m³ (39,3 % z celkových odběrů). Třetím nejvýznamnějším odběratelem vody je průmysl, pro který bylo v roce 2018 odebráno 260,7 mil. m³ (16,4 % celkových odběrů). Odběry vody pro zemědělství (47,7 mil. m³), kam se zařazuje i oblast rybářství, a ostatní sektory včetně stavebnictví (28,7 mil. m³) tvořily dohromady 4,8 % z celkových odběrů vody v roce 2018 (CENIA, 2018).

V období 2017 – 2018 došlo k meziročnímu snížení objemu vypouštěných odpadních vod o 9,5 % na hodnotu 1 540,8 mil. m³. V porovnání s rokem 2000 došlo k poklesu o 14,5 %, ve vývoji však není zřetelný dlouhodobý trend. Největší podíl ve vypouštění odpadních vod v roce 2018 zaujímaly kanalizace pro veřejnou potřebu (48,8 %) a energetika (32,4 %). Odpadní vody z průmyslu zabíraly 16,0 %, kategorie ostatní 2,5 % a odpadní vody ze zemědělství tvořily jen 0,3 % (CENIA, 2018).

Významný zdroj plošného znečištění, kdy se do vodních toků splachem dostávají látky využívané při zemědělské činnosti (hnojiva, pesticidy), představuje zemědělství. Tento druh znečištění však není evidován. Významné bodové zdroje znečištění (především organického) představuje vypouštění komunálních odpadních vod (kanalizace pro veřejnou potřebu). Zdrojem nejen organického znečištění, ale i znečištění například těžkými kovy, je vypouštění průmyslových odpadních vod (CENIA, 2018).

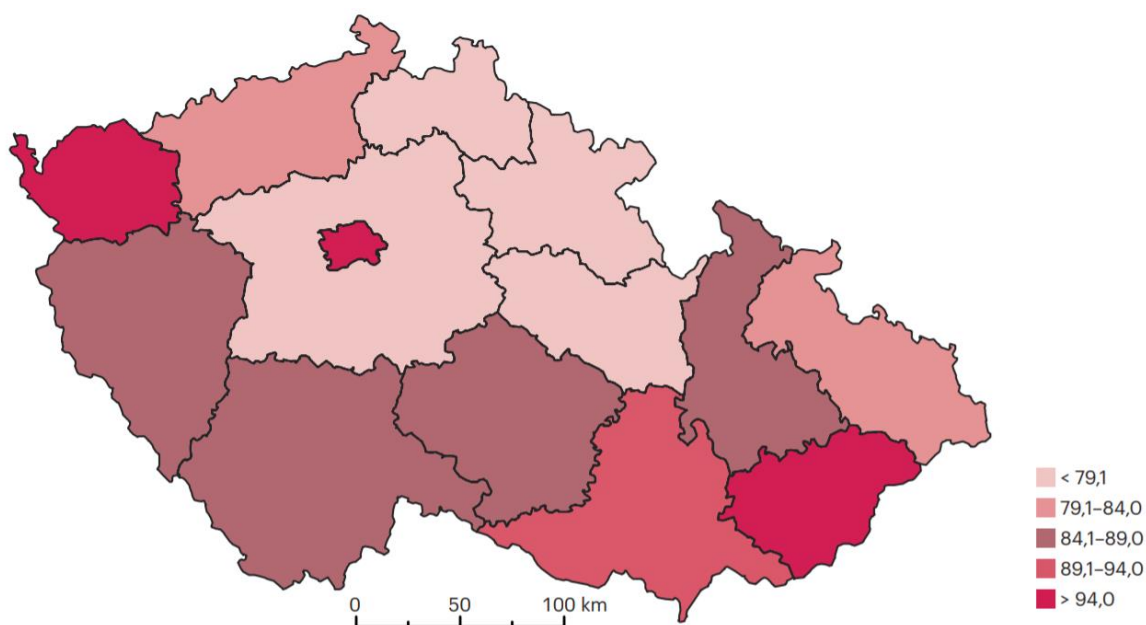
2.1.3.3 Čištění odpadních vod

Podíl obyvatel připojených na kanalizační síť se liší v krajském porovnání (viz níže uvedený oblézek). Podíl obyvatel připojených na kanalizaci zakončenou centrální ČOV v porovnání s rokem 2000 se zvýšil o 18,4 %. Přes počáteční výrazný rozvoj vodohospodářské infrastruktury od roku 2000, který byl ovlivněn zejména vstupem ČR do EU, plněním evropské legislativy a čerpáním evropských dotací, však tento rozvoj postupně naráží na limity dané nutností pokrýt menší obce, kde je koncentrováno méně obyvatel a kde chybí finance v rozpočtu. Celkový počet ČOV (v roce 2018) pro veřejnou potřebu v ČR se oproti roku 2002 více než zdvojnásobil na 2 677 ČOV (CENIA, 2018).

Přestože za poslední dvě desetiletí došlo k významnému poklesu přísunu makronutrientů (dusík, fosfor) v důsledku toho, že se v technologii čištění odpadních vod u nových a intenzifikovaných ČOV uplatňuje biologické odstraňování dusíku a biologické nebo chemické odstraňování fosforu (tzv. terciární čištění), je stále jen cca 56 % ČOV (z celkového počtu 2677 ČOV jen 1497 ČOV) vybaveno technologií pro odstraňování dusíku a fosforu. Otázkou zůstává také účinnost ČOV, která může být negativně ovlivněna mnoha faktory.

V měřítku České republiky odpadní vody produkované od 17,6 % obyvatel nebyly v roce 2018 odvedeny kanalizací do ČOV, ale byly shromažďovány v kanalizacích bez napojení na ČOV, žumpách, septicích a jiných zařízeních, odkud byly k čištění následně převezeny nebo byly bez řádného čištění vypouštěny přímo do vodních toků.

Celkový objem vod vypouštěných do veřejné kanalizace, který zahrnuje i zpoplatněné srážkové vody, v roce 2018 byl 529,1 mil. m³, přičemž meziročně došlo k nárůstu pouze o 0,9 % (CENIA, 2018). V současnosti je potřeba řešit hlavně zatížení jednotných kanalizací srážkovou vodou (kdy jednotná kanalizace odvádí splaškové a zároveň srážkové vody na ČOV) a srážková voda zatěžuje nejen kanalizační stoky, ale rovněž snižuje efektivitu výsledného procesu čištění v ČOV. Proto je v současné době nutné dbát na to, aby, tam kde je to technicky možné, byly splaškové vody řádně odděleny od vod srážkových (tzn. splaškové vody odvádět k centrálnímu čištění a srážkové (po jejich zadržení) regulovaně odvádět do vod povrchových).

Zdroj: CENIA, 2018

Obr. 7 Podíl obyvatel připojených na kanalizační síť v krajích ČR (%) v roce 2018

2.1.3.4 Jakost vody

Povrchové vody

V Česku je aktuálně vymezeno celkem 1 112 útvarů povrchových vod. Z uvedeného počtu je 1 044 útvarů v kategorii „řeka“, z toho 89 silně ovlivněných a 4 umělé, a 77 útvarů v kategorii „jezero“, z toho 73 silně ovlivněných a 4 umělé (údaje z Národních plánů povodí Labe, Dunaje a Odry, 2015 – 2021).

Přestože se obecně jakost vodních toků od roku 1991 výrazně zlepšila, přetrvávajícím problémem je stále zvýšená eutrofizace vod, která je způsobena zvýšením přísunu živin, které se dostávají do vody převážně splachy z půd nadměrně hnojených minerálními hnojivy a vypouštěním splaškových odpadních vod.

V roce 2018 byla ve sledovaných tocích (dle souhrnného hodnocení základních ukazatelů sledovaných podle ČSN 75 7221) jakost vody uspokojivá, stále je však velká část toků hodnocena III. třídou jakosti – tj. znečištěná voda, a horší. V porovnání s rokem 2000 došlo v roce 2018 ve vodních tocích na sledovaných profilech k významnému poklesu koncentrací u NH⁴⁺ (o 70,2 %), celkového fosforu (P_{celk.} o 34,4 %) a BSK₅ (o 18,0 %). Dlouhodobý pokles je ovlivněn především tím, že se v technologii čištění odpadních vod u nových a intenzifikovaných ČOV cíleně uplatňuje biologické odstraňování dusíku a biologické nebo chemické odstraňování fosforu, ale také snížením množství fosfátů používaných v pracích prostředcích (CENIA, 2018).

Mezi významné bodové zdroje znečištění vod (především organického) patří vyústění kanalizací komunálních odpadních vod. Na kanalizaci zakončenou ČOV dosud není připojeno 17,6 % obyvatel České republiky. Ačkoli část jejich odpadních vod může být čištěna decentrálním způsobem, stále se jedná o významný potenciální zdroj znečištění vodních toků (CENIA, 2018).

Sledování množství znečištění ve vypouštěných odpadních vodách je důležité zejména proto, že výrazně ovlivňuje jakost povrchové i podzemní vody. Od roku 2000 má množství vypouštěného znečištění klesající trend s drobnými výkyvy (výrazná odchylka byla v roce 2002, která byla zapříčiněna extrémní povodňovou situací) (CENIA, 2018).

Podzemní vody

V ČR je aktuálně vymezeno celkem 174 útvarů podzemních vod, z toho 37 ve svrchní vrstvě kvartérních sedimentů, 134 v hlavní vrstvě (v předkvartérních horninách) a 3 vodní útvary jsou hlubinné. Svrchní a hlubinné útvary podzemních vod jsou rozšířeny pouze lokálně, hlavní vrstva útvarů je vymezena na celém území ČR (údaje z Národních plánů povodí Labe, Dunaje a Odry, 2015 – 2021).

Nejčastějšími důvody nedosažení dobrého chemického stavu útvarů podzemních vod jsou nadlimitní koncentrace sloučenin dusíku, pesticidů a kovů. Výrazné znečištění bylo zjištěno u sumy pesticidů, celkově u 165 objektů (v roce 2018 byl u pramenů překročen limit u 104 objektů, u hlubokých vrtů u 32 objektů), (CENIA, 2018).

Dominantními ukazateli znečištění podzemních vod, porovnáním s prahovými hodnotami vyhlášky MŽP a MZe č. 5/2011 Sb. v aktuálním znění, jsou amonné ionty (11,0 % nadlimitních vzorků) a dusičnany (10,6 % nadlimitních vzorků). Z organických látek jsou to pak pesticidy (CENIA, 2018).

Koupací vody

V roce 2018 bylo celkem sledováno 268 lokalit ke koupání, přičemž z toho 48,5 % bylo zařazeno do nejlepší, tj. I. kategorie jakosti, a oproti roku 2017, kdy podíl lokalit činil 46,6 %, tak došlo k nárůstu. Podíl lokalit zařazených do II. kategorie v porovnání s rokem 2017 klesl z 22,3 % na 14,9 %. Zákaz koupání byl na základě provedených laboratorních analýz vydán na 29 lokalitách (10,8 % lokalit), zatímco v roce 2017 byl zákaz vydán na 14 lokalitách (5,6 % lokalit). Meziročně vzrostl také počet lokalit s vodou nevhodnou ke koupání (IV. kategorie jakosti), v roce 2018 to bylo 33 lokalit (12,3 %), zatímco v roce 2017 se jednalo o 23 lokalit (9,2 %) (CENIA, 2018).

2.1.3.5 Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV)

Chráněnou oblastí přirozené akumulace vod se, podle ustanovení § 2 vyhlášky č. 24/2011 Sb., rozumí území, které v návaznosti na vodní útvary povrchové nebo podzemní vody vyžaduje ochranu podle vodního zákona nebo zákona o ochraně přírody a krajiny. V chráněných oblastech přirozené akumulace vod se v rozsahu stanoveném nařízením vlády limituje řada aktivit.

Mezi CHOPAV patří následující oblasti (vyhlášeny byly v letech 1978 – 1981) :

- Beskydy
- Jeseníky
- Jizerské hory
- Krkonoše
- Orlické hory
- Šumava
- Žďárské vrchy
- Brdy
- Jablunkovsko
- Krušné hory
- Novohradské hory
- Vsetínské vrchy
- Žamberk-Králíky
- Chebská pánev a Slavkovský les
- Severočeská křída
- Východočeská křída
- Polická pánev
- Třeboňská pánev
- Kvartér řeky Moravy

2.1.3.6 Zranitelné a citlivé oblasti

Zranitelné oblasti jsou území, kde se vyskytují

- a) povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout, nebo
- b) povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.

Seznam zranitelných oblastí na území ČR je uveden v příloze 1 Nařízení vlády č. 262/2012 Sb.

Citlivé oblasti jsou vodní útvary povrchových vod,

- a) v nichž dochází nebo v blízké budoucnosti může dojít v důsledku vysoké koncentrace živin k nežádoucímu stavu jakosti vod,
- b) které jsou využívány nebo se předpokládá jejich využití jako zdroje pitné vody, v níž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l, nebo
- c) u nichž je z hlediska zájmů chráněných tímto zákonem nutný vyšší stupeň čištění odpadních vod,

přičemž podle § 15 odst. 1 nařízením vlády č. 401/2015 Sb. jsou všechny povrchové vody na území České republiky vymezeny jako citlivé oblasti.

2.1.3.7 Povodňová ochrana

Významným limitem území, který je nutné při rozvoji a využití území respektovat, jsou záplavová území. Na území ČR se vyskytly velké povodně v letech 1997, 1998, 2002, 2006, 2009, 2010, 2012, 2013, 2014 a 2016. Ve všech případech se jednalo o odezvu na vydatné přívalové srážky. Povodeň v Čechách v roce 2002 se vyznačovala mimo jiné poškozením vodních děl, zejména rybníků, a ohrožením obyvatelstva v případě protržení hrází. V roce 2013 byly rozvodněny toky celého povodí Vltavy a velké části také povodí Labe (okrajově Dyje). V květnu a září 2014 se jednalo o přívalové povodně zasahující střední a menší toky. V roce 2016 se pak povodně vyskytovaly od května do září, především v souvislosti s intenzivními přeháňkami a lokálními silnými bourkami (MZe, 2016).

Základním dokumentem pro plánování v oblasti řízení povodňové ochrany v ČR je Povodňový plán České republiky zpracovaný MŽP, který je podkladem pro rozhodování Ústřední povodňové komise pro případ povodní ohrožujících větší územní celky, pokud nestačí síly a prostředky příslušných krajských povodňových komisí nebo je potřebná koordinace jejich činnosti.

Problematika povodní také souvisí s problematikou změn klimatu a nárůstem četnosti výskytu a intenzity extrémních meteorologických jevů, mezi které povodně patří. Bude tedy nutné věnovat pozornost adaptacím na tyto změny, např. na vhodné úpravy vodního režimu v krajině, kdy je doporučováno jak zvyšování retence vody v krajině, a také umožnění rozlivu povodňových vod, v místech kde to umožňují prostorové podmínky území (nivy velkých toků).

2.1.4 Využití území podle charakteru pozemků

2.1.4.1 Zemědělský půdní fond

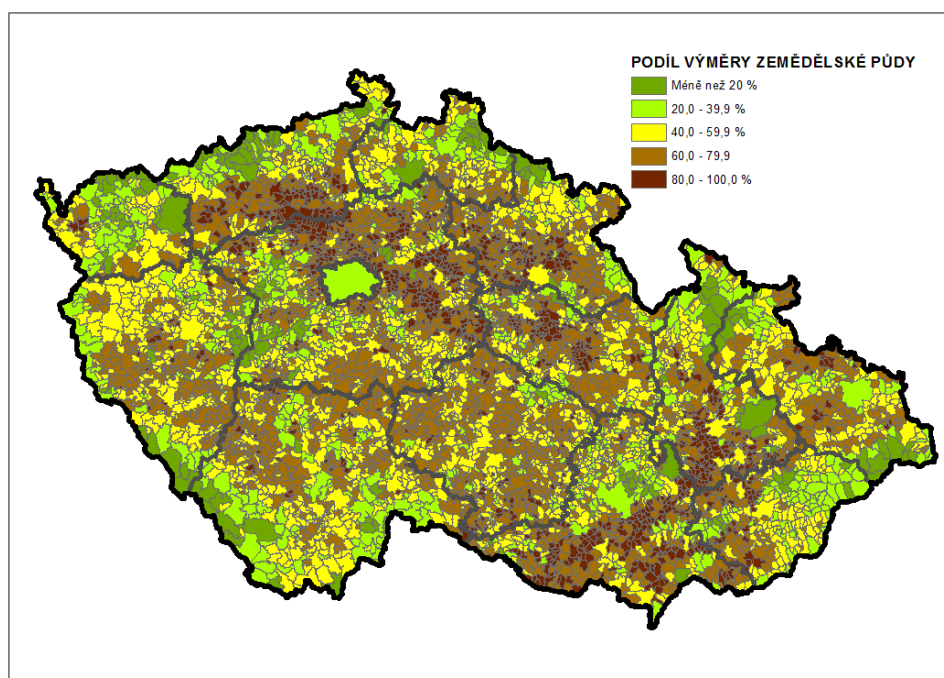
Půdní pokryv ČR je tvořen pestrou mozaikou půd různé kvality. Kvalita zemědělského půdního fondu (ZPF) je měřena na základě bonitace zemědělského půdního fondu (BPEJ). Přibližně 9 % zemědělské půdy jsou velmi až vysoce produkční, 11 % jsou středně produkční, 48 % jsou méně až velmi málo produkční a až 32 % představují produkčně málo významné až nevýznamné půdy.

V roce 2018 činila výměra zemědělského půdního fondu (ZPF) 4 203,7 tis. ha, což představuje 53,4 % půdního fondu ČR. Celková výměra zemědělské půdy v období 2000 – 2018 klesla celkem o 76,2 tis. ha (1,8 %). Úbytek zemědělské půdy byl způsoben převážně přeměnou zemědělské půdy na zastavěné a ostatní plochy (velikost těchto ploch se od roku 2000 do roku 2018 zvýšila o 4,1 %). Také rychlost nárůstu vodních ploch se po roce 2010 zvýšila, v období 2000 – 2018 se vodní plochy rozšířily o 7,2 tis. ha (4,5 %) a v roce 2018 zaujímaly 2,1 % území ČR. Nárůst vodních ploch byl způsoben mimo jiné zatopením bývalých dobývacích ploch v Karlovarském a Ústeckém kraji (CENIA, 2018).

Největší podíl **zemědělské půdy** v přepočtu na plochu kraje měl v roce 2016 kraj Středočeský (60,4 %), Pardubický (60,1 %) a Vysočina (59,8 %), nejmenší pak hlavní město Praha (39,9 %) a Liberecký kraj (44,1 %), (ČSÚ - ÚAP krajů, 2016). Orná půda se nejhojněji vyskytuje v nížinných oblastech podél velkých řek (střední a dolní tok Labe, Ohře, Vltavy, jižní část Ústeckého kraje, severní a severovýchodní část kraje Středočeského), naopak pro zemědělství nevhodné jsou příhraniční horské oblasti a vrchoviny v centrální části České republiky, na území CHKO Křivoklátska, v Brdech, podél toku Vltavy na území Jihočeského a Středočeského kraje (jižní část), a v oblasti Dražanské vrchoviny (kraj Olomoucký a Jihomoravský), kde zemědělskou půdu reprezentují hlavně trvalé travní porosty (TTP), (CENIA, 2016).

Orná půda

Dlouhodobým trendem na území celé České republiky je snižování výměry **orné půdy** (v období 2000 – 2018 o 131,0 tis. ha, to znamená o 4,3 %). Nejvýznamnějším procesem způsobujícím úbytek orné půdy byla její přeměna na trvalé travní porosty (TTP). Z celkového úbytku **orné půdy** bylo v roce 2018 na TTP přeměněno celkem cca 4,2 tis. ha. Rozšiřování zastavěných a ostatních ploch způsobilo úbytek orné půdy o dalších 2,1 tis. ha. Úbytek orné půdy v roce 2018 rovněž způsobila její transformace na lesní půdu (442,4 ha) a na vodní plochy (177,4 ha). Nejvíce orné půdy ubylo ve Středočeském kraji (1,4 tis. ha). Přírůstky orné půdy v roce 2018 celkem činily 1,0 tis. ha, nová orná půda vznikala nejvíce z původních TTP (291,0 ha), ostatních ploch (222,1 ha) a ovocných sadů (199,6 ha). V důsledku uvedených změn plocha orné půdy v roce 2018 v celkové bilanci meziročně poklesla o 7,2 tis. ha (0,2 %) a plocha TTP naopak narostla o 4,5 tis. ha (0,5 %), (CENIA, 2018).

Zdroj: ČSÚ, 2018

Obr. 8 Podíl výměry zemědělské půdy v ČR v roce 2016

PUPFL – Pozemky určené pro funkci lesa (lesní půda)

Výměra lesní půdy má naopak mírně vzestupnou tendenci s pozvolně stoupajícím trendem. Největší nárůst zaznamenaly Jihočeský, Jihomoravský, Plzeňský a Ústecký kraj. Příčinou je transformace orné půdy, ale také například zrušení VÚ Brdy a s tím související převod pozemků pod CHKO Brdy a zahrnutí jejich výměry do registru ČÚZK. Celková rozloha lesních půd se v období 2000 – 2018 zvětšila o 36,1 tis. hektarů (1,4 %), (CENIA, 2018).

Jiné typy pozemků

Plocha ostatních a zastavěných ploch se meziročně (2017 – 2018) snížila o 0,4 tis. ha (0,1 %) a v roce 2018 představovala 843,5 tis. ha, což představuje 10,7 % území ČR. Tento pokles je dán úbytkem ostatních ploch o 0,5 tis. ha (0,1 %). Plocha zastavěných ploch se meziročně zvýšila o 0,1 tis. ha (0,1 %). Tempo růstu zastavěných a ostatních ploch, které se od roku 2010 pozvolna snižovalo, se tak poprvé od roku 2000 zastavilo. Tato změna byla způsobena především výrazným úbytkem dobývacích ploch (meziročně o 11,9 tis. ha, tj. 40,2 %). V rámci ostatních ploch naopak stoupá výměra silničních komunikací (v roce 2018 o 0,9 tis. ha, tj. 0,4 %) a veřejné zeleně (o 0,5 tis. ha, tj. 1,3 %). Růst ploch veřejné zeleně je možné hodnotit pozitivně, zejména s ohledem na kvalitu života ve městech a jejich adaptaci na změnu klimatu.

Půda, ať už zemědělská, lesní, či jiné typy, je v České republice ohrožena zhutněním a erozí (větrnou a vodní), které způsobují např. ztrátu organické a minerální složky, okyselení půdy a snížení její úrodnosti (viz níže). Příčinou těchto jevů je intenzifikace zemědělství v minulosti či nesprávné hospodaření v zemědělské výrobě v současnosti, za spolupůsobení klimatických změn.

2.1.4.2 Kvalita půdy

Kvalita zemědělské půdy je dána řadou vlastností (např. půdní struktura, půdní reakce (pH), sorpční schopnosti, obsah humusu atd.). Kvalitu zemědělské půdy negativně ovlivňuje **obsah rizikových látek v půdě**, které se do půdy a sedimentů dostávají antropogenní činností. V rámci monitoringu obsahu rizikových prvků a látek v půdě (BMP) se sledují jak anorganické rizikové prvky (např. As, Cd, Ni, Pb, Zn a další), tak persistentní organické polutanty (PAH, PCB, HCH, HCB a látky skupiny DDT).

Na základě výsledků stanovení obsahu rizikových prvků v půdě byly v období 1998 – 2017 nejvíce problémové obsahy kadmia a arsenu. Kadmium je nejproblematictější i v rybníčních a říčních sedimentech. Ve vzorcích za období 1995 – 2017 překročilo limitní hodnoty 16,3 % vzorků u kadmia, u zinku 7,9 % a u arsenu 5,2 % vzorků z rybníčních a říčních profilů. Limitní hodnoty pro PAH byly překročeny u 23,1 % vzorků. Limitní hodnoty pro DDT byly překročeny u 7,0 % vzorků z rybníčních a říčních profilů a u 10,0 % vzorků orné půdy (CENIA, 2017).

Kvalitu půdy také negativně ovlivňuje **eroze**. Na silně erodovaných půdách dochází ke snížení hektarových výnosů až o 75 % a ke snížení ceny půdy až o 50 %. Půda je v klimatických podmínkách ČR ohrožena především vodní a větrnou erozí. Snížená mocnost půdního profilu a narušená půdní struktura významně snižují schopnost půdy zadržovat vodu.

Vodní eroze

Vodní erozí jsou v ČR dlouhodobě nejvíce ohroženy oblasti s výskytem bonitně nejcennější půdy (Polabí a Moravské úvaly), kde se nachází největší podíl půd s extrémním ohrožením (potenciální ztráta půdních částic 10,1 t.ha⁻¹.rok⁻¹ a více). V roce 2017 bylo dlouhodobým potenciálním smyvem ohroženo 56,7 % zemědělského půdního fondu (ZPF), přičemž v 17,8 % se jednalo o extrémní ohrožení.

Větrná eroze

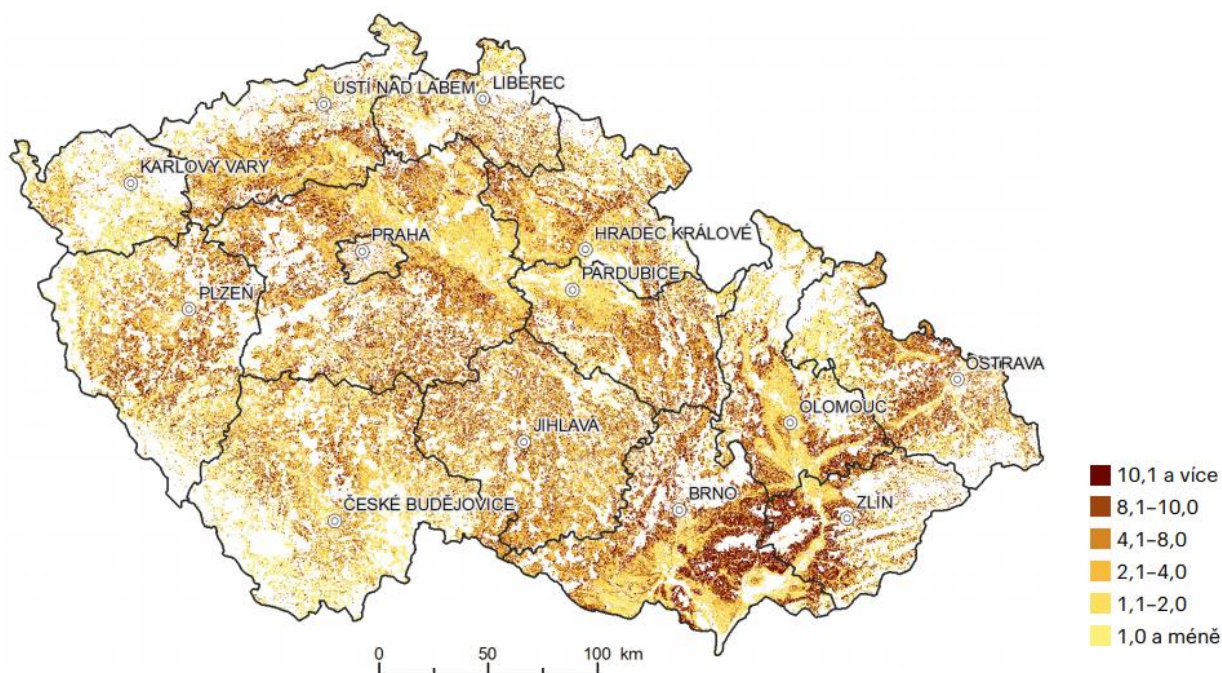
Větrná eroze působí na zemědělskou půdu velmi podobně jako vodní eroze. Větrnou erozí bylo v roce 2017 potenciálně ohroženo 18,3 % zemědělské půdy, 3,2 % bylo zařazeno v kategorii půdy nejohroženější, zejména na jižní Moravě a v Polabí. U větrné eroze lze vzhledem k současnému trendu hospodaření předpokládat, že do budoucna bude její nebezpečí vzrůstat.

Obecnou příčinou těchto jevů je intenzifikace zemědělství v minulosti či nesprávné hospodaření v zemědělské výrobě v současnosti, za spoluúčasti klimatických změn.

Mezi další příčiny degradace půd v ČR patří acidifikace, utužení, podmáčení a zasolování půd, úbytek organické hmoty (dehumifikace), ztráta stability půdní struktury, znečištění půd, zrychleným odtokem a odvodněním, omezení mikrobiální aktivity v půdách a úbytkem biodiverzity, a dále pak jejím zábořem v místech těžby surovin a výstavby, v jejichž důsledku dochází ke snížení produkčních i ekologických funkcí (eAGRI, 2019).

Acidifikace

Acidifikací je ohroženo 62 % půd, podíl silně kyselých a kyselých půd (tj. s pH do 5,5) zaujímá 26 % výměry a slabě kyselých půd 40 %. V současnosti činí průměrná hodnota půdní reakce na orných půdách 6,1 stupně. Vývoj půdní reakce naznačuje stále výraznější trend okyselování s nižší pufrací (vyrovnávací) schopností chudších půd, zvláště v oblastech, kde je produkce zaměřena převážně na brambory.

Zdroj: CENIA, 2017

Obr. 9 Potenciální ohroženost zemědělské půdy vodní erozí vyjádřená dlouhodobým průměrným smyvem půdy G v ČR ($\text{t} \cdot \text{ha}^{-1} \cdot \text{rok}^{-1}$) v roce 2017

Utužení půd

Utužením půd je ohroženo kolem 49 % zemědělských půd. K utužení půdy dochází při pojezdech těžkých zemědělských strojů po půdě za nevhodných vlhkostních podmínek, nevhodnou kultivací půdy (orba na stejnou hloubku), vysokou závlahou půdy, nevhodným osevním postupem (pěstováním monokultur s nízkým nebo žádným zastoupením víceletých píceň), aplikací vysokých dávek minerálních hnojiv apod. Utužení půdy má za následek poškození půdní struktury, změny pórovitosti a objemové hmotnosti.

Odvodnění – meliorace

Odvodnění půd systematickou drenáží se týká přibližně 25 % plochy zemědělské půdy. Část odvodnění je opodstatněná, avšak část je neopodstatněná a při nedostatečném efektu na zemědělskou produkci vede k nadbytečnému odvodnění krajiny a zrychlenému odtoku vody. Rozsah plošného systematického odvodnění nevykazuje žádný trend – nové stavby se nerealizují. Z pohledu sektoru zemědělství je naopak část zemědělské půdy „degradována“ zamokřením. Podmáčené půdy částečně souvisí se starými a poškozenými odvodňovacími systémy. Přibližně 30 – 40 % odvodňovacích systémů je poškozeno, což vede k opětovnému podmáčení půd s negativním efektem pro zemědělce tam, kde byly dříve opodstatněny, ale často s pozitivním dopadem na biodiverzitu a ochrany přírody a krajiny.

2.1.4.3 Ekologické zemědělství

Pokračuje růst počtu ekofare. Od roku 2000 byl zaznamenán prudký nárůst z 563 subjektů na 4 596 subjektů v roce 2018. Meziročně bylo v roce 2018 registrováno o 197 ekofare více. Zvolna roste podíl ekologicky obhospodařované půdy. V roce 2018 bylo obhospodařováno 539 tis. ha, tj. 18,9 tis. více než v roce 2017. Velký podíl z celkové rozlohy ZPF tvořily trvalé travní porosty (80,8 %) (CENIA, 2018).

2.1.5 Staré ekologické zátěže, brownfields

Ohrožení půdy představují také staré ekologické zátěže (dále také jen „SEZ“), které jsou projevem negativních důsledků předchozí průmyslové a zemědělské výroby. Staré ekologické zátěže představují rizikové znečištění půd a jejich podloží a ohrožují také jakost zejména podzemních vod. Kontaminovaná místa mohou být rozmanitého charakteru – může se jednat o skládky odpadů, průmyslové a zemědělské areály, drobné provozovny, nezabezpečené sklady nebezpečných látek, bývalé vojenské základny, území postižená těžbou nerostných surovin nebo opuštěná a uzavřená úložiště těžebních odpadů představující závažná rizika (MŽP, 2019). SEZ jsou tedy projevem negativních důsledků hospodářské činnosti, a proto je potřeba zabývat se řešením následků, zejména rekultivací a sanací dotčených lokalit.

MŽP v současnosti na území ČR registruje cca 4 900 kontaminovaných míst, tato databáze však není úplná. Na základě dalších odhadů je na území ČR očekáváno až 10 000 míst s ekologickou zátěží, přičemž se může jednat o areály výrobních závodů, skládky průmyslových odpadů, kontaminace pohonnými hmotami nebo starou municí v bývalých vojenských prostorech (SEKM, 2018). Nejvíce lokalit se SEZ se nachází ve Středočeském, Moravskoslezském a Olomouckém kraji. Většinou se jedná o bývalé průmyslové objekty, skládky odpadů, čerpací stanice apod. (CENIA, 2018).

V této souvislosti je třeba uvést, že v části rybníčních usazenin se vyskytují těžké kovy v hodnotách, které brání jejich přirozenému využití jako hnojiva na okolní zemědělskou půdu a musí být likvidovány v souladu s legislativou odpadového hospodářství.

V České republice se vyskytuje také řada **brownfields**. Jedná se o nemovitosti (území, pozemek, objekt, areál), které jsou nevyužívané, zanedbané a mohou být i kontaminované. Vznikají jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, rezidenční, vojenské či jiné aktivity. Brownfields nelze vhodně a efektivně využívat, aniž by proběhl proces jeho regenerace. Pro mapování výskytu těchto ploch vznikla Národní databáze brownfields. Ta eviduje vybrané lokality, které odpovídají definici brownfields. Jejím účelem je poskytovat přehled o počtu, charakteru a vývoji brownfields na území České republiky.

2.1.6 Lesy

V případě lesů je problémem poškození lesních porostů, které je způsobováno nejen přirozenými činiteli (v poslední době zejména suchem, gradovým dopady klimatické změny), ale také vlivem imisního zatížení životního prostředí. Zdravotní stav lesních porostů se vyjadřuje procentem defoliace, která je definována jako relativní ztráta asimilačního aparátu v koruně stromu v porovnání se zdravým stromem, rostoucím ve stejných porostních a stanovištních podmínkách.

Přímým důsledkem špatného zdravotního stavu lesních porostů je jejich snížená schopnost odolávat vlivům prostředí. Dlouhodobě nejvýznamnějšími faktory, vyvolávajícími nutnost nahodilých těžeb, jsou faktory **abiotické** (klimatické faktory jako jsou vítr, mráz, sníh, sucho, které má dominantní vliv, popřípadě exhalace) a **biotické** faktory (napadání hmyzem, člověkem a okus zvěří). Poškození porostů hmyzem, které je druhou nejčastější příčinou provádění nahodilých těžeb, je zpravidla silně provázáno s předchozím působením živelných faktorů, či dlouhodobým stresem porostů v důsledku kombinace změny klimatu a nevhodné druhové a věkové skladby lesa (CENIA, 2016).

V roce 2018 vzrostla těžba dřeva v lesích na 25,7 mil. m³ dřeva bez kůry. Jedná se o nejvyšší hodnotu v historii. Těžba dřeva ve výši 25,7 mil. m³ byla ze zcela převažující části tvořena nahodilou těžbou. Z dřevin se nejvíce těžil smrk (87,2 %), dále pak borovice (4,4 %) a buk (2,5 %), (Silvarium, 2019). Další informace o aktuálním poškození porostů na území České republiky kůrovcem (lýkožroutem smrkovým, severským či lesklým), ale také chroustem, jsou uvedeny na webu www.kurovcoveinfo.cz.

2.1.7 Příroda a krajina

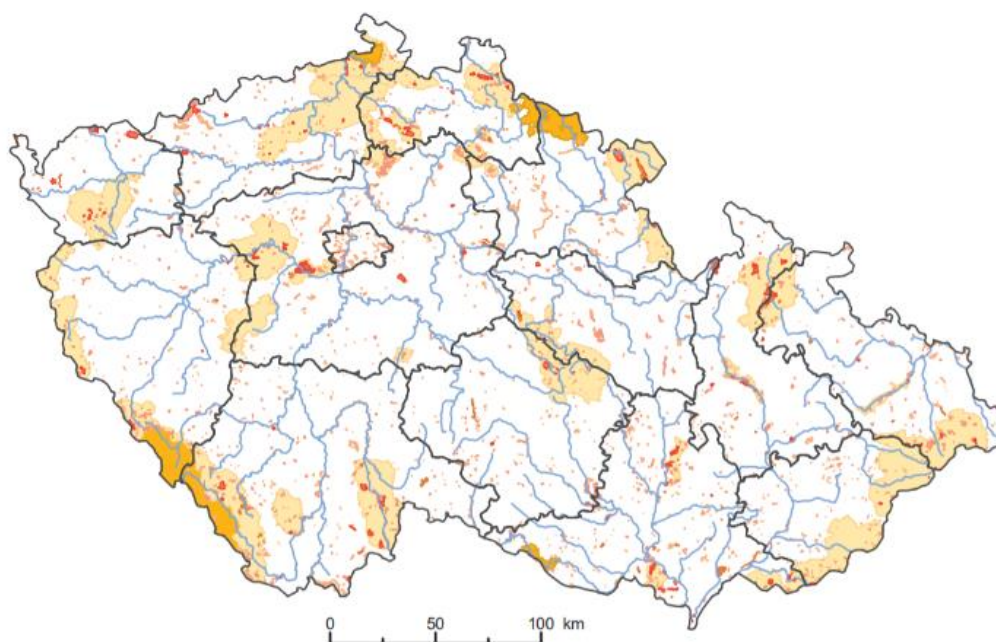
2.1.7.1 Zvláště chráněná území a soustava Natura 2000

V roce 2018 bylo prostřednictvím zvláště chráněných území chráněno 17,2 % rozlohy ČR, prostřednictvím soustavy Natura 2000 bylo chráněno 14,1 % území ČR (Obrázek 10), (CENIA, 2018). Území chráněná prostřednictvím zvláště chráněných území a prostřednictvím soustavy Natura 2000 se často významně překrývají.

Celková plocha **velkoplošných zvláště chráněných území**, zahrnujících národní parky (NP) a chráněné krajinné oblasti (CHKO), činila v roce 2019 celkem 1 257,1 tis. ha, což představuje 15,9 % území ČR. Na území ČR existují 4 národní parky a 26 CHKO. **Maloplošná zvláště chráněná území** v roce 2016 zaujímala 116,2 tis. ha plochy, tj. 1,5 % území ČR. Téměř třetina maloplošných ZCHÚ se však nachází v CHKO nebo NP (CENIA, 2016).

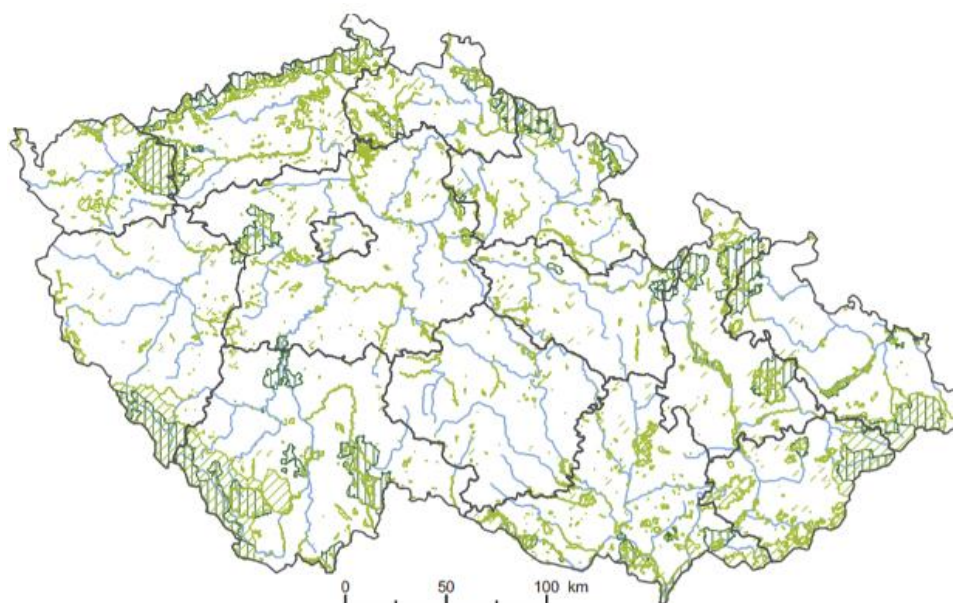
Soustava Natura 2000 se skládá ze dvou typů chráněných území, a sice ptačích oblastí (PO), jež v roce 2018 s počtem 41 oblastí zaujímaly celkovou rozlohu 703,4 tis. ha (8,9 % území ČR), a evropsky významných lokalit (EVL), které se s celkovým počtem 1 112 lokalit v roce 2018 rozprostíraly na celkové rozloze 795,1 tis. ha (10,1 % území ČR), (Obrázek 11).

Obr. 10 Zvláště chráněná území v ČR

Zdroj: CENIA, 2018, (zdroj dat AOPK ČR)

Obr. 11 Území soustavy Natura 2000 v ČR v roce 2018

Zdroj: CENIA, 2018, (zdroj dat AOPK ČR), světle zeleně EVL, tmavě zeleně PO

2.1.7.2 Zvláště chráněné druhy a invazní druhy rostlin a živočichů

Zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů

V České republice je dle příloh 2 a 3 vyhlášky č. 395/1992 Sb., evidováno celkem 487 zvláště chráněných druhů vyšších cévnatých rostlin (v ČR celkem 2 550 druhů), 108 zvláště chráněných druhů hub (v České republice celkem 6 000 druhů), 15 druhů zvláště chráněných druhů savců, 123 zvláště chráněných druhů ptáků (v ČR celkem 389 zjištěných druhů), 11 zvláště chráněných druhů plazů (v ČR celkem 11 druhů), 19 zvláště chráněných druhů obojživelníků (v ČR celkem 21 druhů), **25 zvláště chráněných druhů ryb** a kruhoústých (v ČR celkem 62 druhů) a 116 zvláště chráněných druhů/taxonů bezobratlých (v ČR celkem 40 tisíc druhů).

V červených seznamech z roku 2017 bylo mezi kriticky ohrožené, ohrožené či zranitelné 25 druhů mihulí a ryb. Velký podíl ohrožených druhů lze nalézt mezi plazy, rybami a mihulemi, ptáky, denními motýly a listorohými brouky, což ukazuje na hlavní problémy v české krajině, kterými jsou velké množství nevhodně upravených vodních toků, na mnoha místech nedostatečná, (byť obecně stále se zlepšující kvalita vod), a také celková uniformita mnoha míst české krajiny.

Obecné příčiny ohrožení druhů spočívají zejména v úbytku a degradaci přírodních stanovišť, intenzivním zemědělském a lesnickém hospodaření, plošném odvodnění krajiny, nevhodných úpravách vodních toků, převládající uniformitě krajiny, šíření invazivních druhů rostlin a živočichů, rozšiřování zástavby, zpevněných ploch, infrastruktury, rekreačních areálů a dalších aktivit do volné krajiny, znečištění ovzduší, půdy a vody, ale také klimatická změna.

Za účelem stabilizace některých vybraných ohrožených druhů jsou přijímány záchranné programy obsahující aktivní ochranná opatření. Celkově byla na tyto záchranné programy v roce 2018 vynaložena částka 3 856 tis. Kč. Nejvíce na stabilizaci druhů: perlorodka říční (1 205 tis. Kč) a sysel obecný (1 188 tis. Kč).

Invazní druhy

Populace původních druhů rostlin a živočichů i jednotlivá cenná společenstva v ČR jsou ohrožena šířením geograficky nepůvodních druhů, zejména pak druhů invazních (CENIA, 2018).

Nejvyšší počet invazních druhů se na území ČR vyskytuje podél vodních toků a různých komunikací, které usnadňují jejich šíření. Zvýšený počet invazních druhů je evidován taktéž v lidských sídlech a jejich okolí. Z geografického hlediska se vysoký počet invazních druhů vyskytuje v severopanonské podprovincii (území jižní Moravy), kde se zároveň vyskytuje vyšší množství ohrožených druhů rostlin a živočichů (CENIA, 2018).

Omezení šíření nepůvodních druhů v EU se věnuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů. V prováděcím předpisu nařízení Komise (EU) 2016/1141 je uveden seznam 49 druhů rostlin a živočichů.

Z hlediska rybářství je v České republice významné uvedení tří druhů ryb: hlavačkovec amurský (*Perccottus glenii*), slunečnice pestrá (*Lepomis gibbosus*) a střevlička východní (*Pseudorasbora parva*). Z bezobratlých živočichů lze jako nepůvodní druhy živočichů s invazním potenciálem v povrchových vodách označit: krab čínský (*Eriocheir sinensis*), rak červený (*Procambarus clarkii*), rak mramorovaný (*Procambarus fallax* var. *virginalis*), rak pruhovaný (*Orconectes limosus*), a rak signální (*Pacifastacus leniusculus*). Na seznamu je uvedeno rovněž několik druhů vodních rostlin, přičemž nejznámějšími jsou: tokozelka vodní hyacint (*Eichhornia crassipes*) a vodní mor americký (*Elodea nuttallii*), (VNSPA, 2020).

2.1.7.3 Ekologická stabilita krajiny

Pro zjištění stavu krajiny z hlediska její vyváženosti a rovnováhy se krajina oceňuje koeficientem ekologické stability. Výsledné určení hodnoty ekologické stability konkrétního území, respektive administrativní jednotky, je vyjádřeno koeficientem ekologické stability (KES; viz klasifikace Míchal, 1985). Tento ukazatel umožňuje získat základní informaci o stavu krajiny daného území a míře problémů, které se v ní vyskytují. Koeficient ekologické stability je poměrové číslo a stanovuje poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinných prvků ve zkoumaném území.

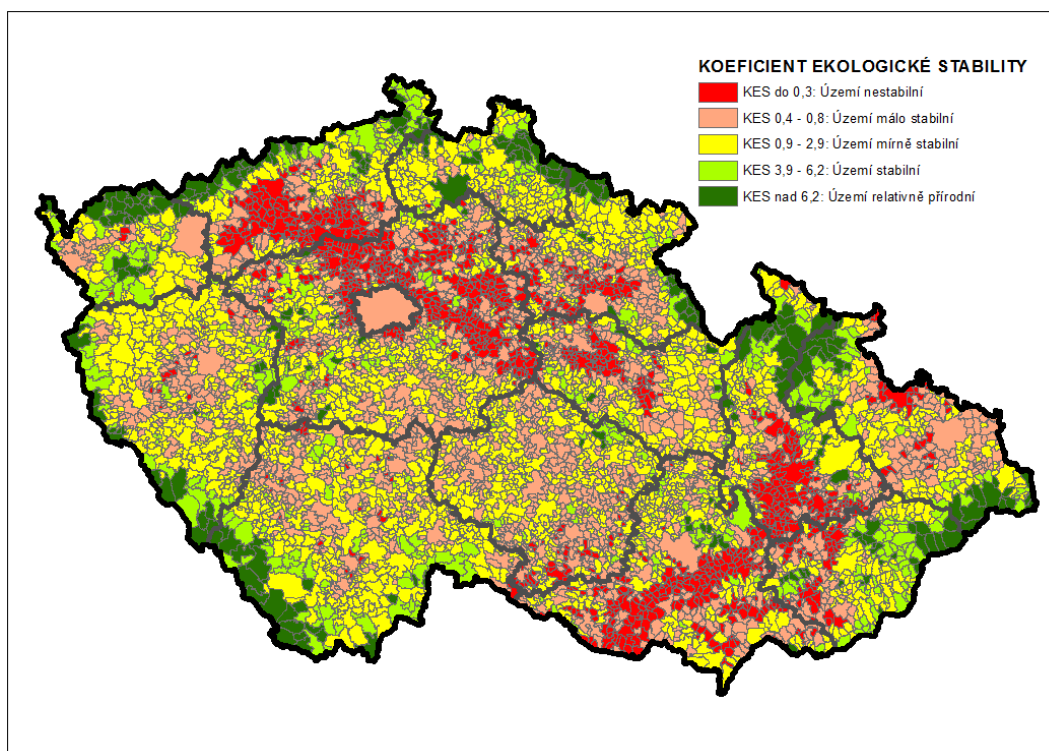
Ekologicky stabilní plochy: kromě rybníků a ostatních vodních ploch zde patří také lesy, louky, pastviny, zahrady, vinice, ovocné sady, doprovodná a rozptýlená zeleň, přírodní plochy.

Ekologicky nestabilní plochy: orná půda, chmelnice, zastavěné plochy, ostatní plochy

Hodnota KES v roce 2016 na úrovni jednotlivých obcí je znázorněna níže v mapě (níže uvedený Obrázek 11).

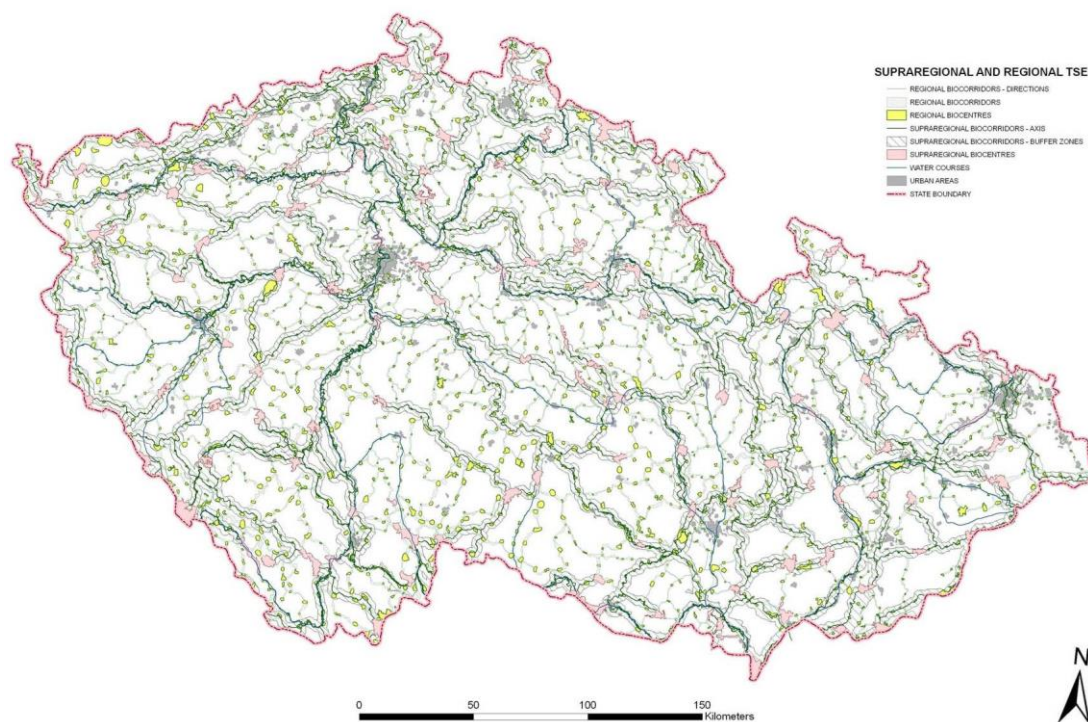
2.1.7.4 ÚSES

Dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je pro zajištění obecné ochrany přírody důležité vytvoření systému ekologické stability (ÚSES), který zahrnuje ekologicky stabilní, přírodní nebo přírodě blízké části krajiny a tvoří prostor pro výskyt, rozmnožování a migraci širokého spektra druhů organismů. ÚSES se skládá z biocenter, biokoridorů a interakčních prvků a je vymezen na lokální, regionální a nadregionální úrovni (nadregionální a regionální ÚSES na území ČR jsou znázorněny v následujícím Obrázku 12). Problém realizace projektovaných ÚSES, zejména na lokální úrovni, je absence pozemků ve vlastnictví státu či obcí, nezbytných pro jejich výstavbu a omezená možnost realizace ÚSES na soukromých pozemcích.

Zdroj: ČSÚ, 2018

Obr. 12 Koeficient ekologické stability krajiny k roku 2016

Zdroj: Veronika, 2018

Obr. 13 Nadregionální a regionální ÚSES na území ČR

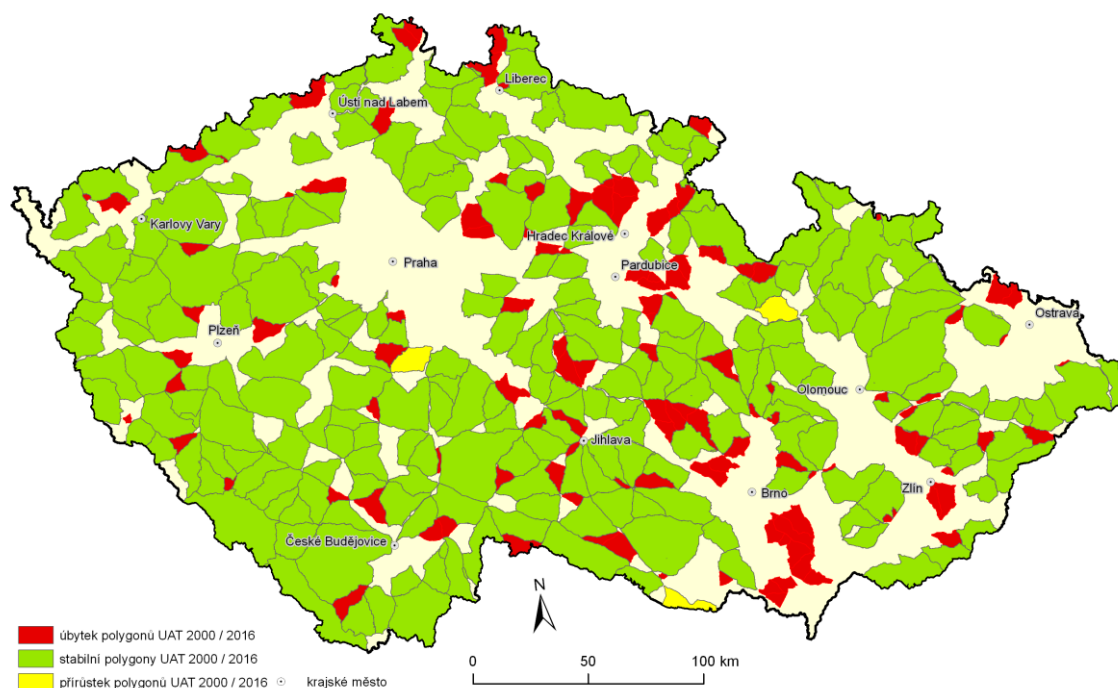
2.1.7.5 Významné krajinné prvky (VKP)

Významné krajinné prvky jsou ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotné části krajiny, které jsou zákonem chráněné před jejich ničením a poškozováním (kromě rybníků se jedná např. o lesy, rašeliniště, vodní toky, jezera a údolní nivy). Kromě výše uvedených mohou být VKP také na základě podnětu veřejnosti registrovány příslušným orgánem ochrany přírody) zápisem do seznamu VKP a vydáním rozhodnutí o jeho registraci (AOPK, 2020).

2.1.7.6 Fragmentace krajiny

Nejvyšší fragmentace krajiny v rámci ČR je zaznamenána v krajích Středočeském, Jihomoravském a Moravskoslezském, které patří současně mezi kraje s nejvyšším úbytkem nefragmentovaných ploch za období 2005–2010. Vysoký nárůst fragmentace je způsoben rozšiřováním zastavěných ploch v důsledku pokračující urbanizace území, zejména městských aglomerací, a v důsledku rozvoje dopravní infrastruktury, zahrnující zejména výstavbu městských okruhů, rychlostních a dálničních komunikací. Naopak mezi kraje s nejvyšší rozlohou **nefragmentovaných** ploch se řadí Plzeňský kraj a Jihočeský kraj, kde je vlivem členitějšího reliéfu a větší plochy velkoplošných chráněných území nižší hustota osídlení, a tím i nižší potřeba dopravní obslužnosti (CENIA, 2018).

Negativní dopady procesu fragmentace krajiny se projevují zejména v dlouhodobém měřítku. Na základě výsledků realizovaného Sčítání dopravy 2016 byla nově v roce 2017 Dostálem a kolektivem vytvořena aktualizace map popisující fragmentaci krajiny dopravní infrastrukturou pomocí indikátoru UAT (=unfragmented area by traffic), který byl navržen pro území SRN Gawlakem (2001) a do českých podmínek adaptován Andělem et al. (2010). Metoda UAT je založena na vymezení oblastí, které považujeme za nefragmentované dopravou. Ty jsou definovány jako území, ohraničená více kolejnými železnicemi nebo silnicemi s průměrnou denní intenzitou automobilové dopravy vyšší než 1 000 vozidel za den, která mají rozlohu větší než 100 km².

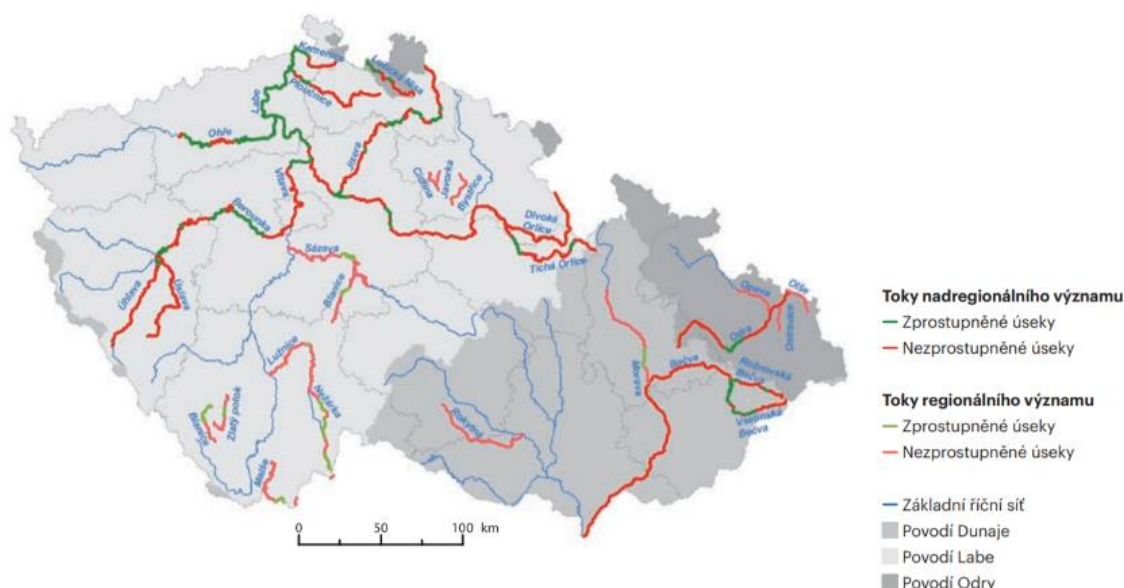
Zdroj: Dostál et al., 2017

Obr. 14 Změna fragmentace krajiny v letech 2000 až 2016 znázorněná pomocí metody UAT

Negativní trend zvyšování míry fragmentace v letech 2000 až 2016 je patrný z výše uvedeného Obrázku 13. Z něj jsou patrné výraznější úbytky nefragmentované krajiny na jižní Moravě, v oblasti Hradce Králové a Pardubic i jinde. Současně však platí, že nové dopravní stavby díky procesu EIA většinou splňují požadavky na zachování průchodnosti krajiny dané např. metodikou AOPK (Anděl et al., 2005). Na území ČR je evidováno 23 ekoduktů, na kterých je při běžných prohlídkách sledována přítomnost pobytočných stop zvířat.

2.1.7.7 Migrační prostupnost vodních toků

Vodní toky a jejich údolní nivy představují specifickou migrační trasu, na kterou jsou vázány různé populace živočichů a rostlin. Na vodních tocích v ČR je evidováno více než 6 600 příčných objektů vyšších než 1 m a v roce 2018 bylo evidováno 758 jezů, které mohou nepříznivě ovlivňovat vodní ekosystémy. V ČR byl na základě rekonstrukce historických areálů doložen výskyt 12 druhů ryb, které migrují mezi mořským a říčním prostředím. Z nich jsou v současnosti na území ČR evidovány následující druhy: úhoř říční (*Anguilla anguilla*), losos atlantský (*Salmo salar*) a pstruh obecný mořský (*Salmo trutta trutta*). Hlavními vlivy, které fragmentaci vodních toků způsobují, jsou vodní nádrže (vzduší a akumulace vod), příčné objekty, nevhodně provedené úpravy vodních toků (protipovodňová opatření), případně odběry vod (snížení hladiny) a malé vodní elektrárny (MVE). Migrační propustnost migračně významných vodních toků je znázorněna v následujícím obrázku (Obrázek 15). Na významných vodních tocích, které mají ve správě s.p. Povodí, bylo v roce 2018 evidováno celkem 758 jezů, z toho 196 ve správě s.p. Povodí Labe, 345 ve správě s.p. Povodí Vltavy, 44 ve správě s.p. Povodí Ohře, 171 ve správě s.p. Povodí Moravy a 82 ve správě s.p. Povodí Odry (CENIA, 2018).

Zdroj: CENIA, 2018

Obr. 15 Stav migrační propustnosti vymezených migračně významných vodních toků v ČR, 2014

Z důvodu zachování a posílení populací vázaných na potřebu migrace, a z důvodu naplňování „Koncepce migračního zprůchodnění říční sítě ČR“, dochází od roku 2010 k nárůstu počtu připravovaných i realizovaných návrhů staveb rybích přechodů na vodních tocích. V roce 2018 bylo připraveno 243 nových projektů a 4 projekty byly v realizaci. Od roku 2010 pak bylo realizováno celkem 62 projektů (CENIA, 2018).

2.1.8 Odpady

Celková produkce odpadů v České republice, na níž se významnou měrou (95,6 % v roce 2017) podílí produkce ostatních odpadů, se od roku 2009 zvýšila z 32 267,3 tis. t na hodnotu 37 784,8 tis. t v roce 2018 (tj. navýšení o 17,1 %). Celková produkce odpadů na obyvatele v roce 2018 činila 3 555,7 kg⁻¹ (CENIA, 2018; VISOH, 2020).

V celkovém nakládání s odpady dominuje jejich materiálové využití (mezi lety 2009 – 2017 se postupně zvýšil podíl materiálově využitých odpadů až na 80,5 %, kdy převládá využití odpadů na povrchu terénu (s výjimkou využití odpadů na skládce a recyklace či zpětné získávání ostatních anorganických materiálů). Podíl energeticky využitých odpadů dosahoval v roce 2017 – 3,4 %. Podíl odpadů odstraněných skládkováním se snižuje až na 9,8 % v roce 2017 (VISOH, 2020). V nakládání s komunálními odpady (KO) nadále převažuje skládkování. Česká republika vykázala v roce 2018 produkci zhruba 5,8 miliónu tun komunálního odpadu (KO), což v přepočtu na jednoho obyvatele činí 544,1 kg.

Množství komunálních odpadů odstraněných skládkováním představovalo v roce 2018 celkem 2 658,3 tis. tun (CENIA, 2018). Pozitivně se vyvíjí nakládání s obalovými odpady, kde míra recyklace i celkového využití odpadů z obalů v ČR převyšuje evropský průměr. Aktuální situace v oblasti nakládání s komunálními odpady v ČR však nadále není vyhovující (skládkování komunálních odpadů je nad úrovní průměru EU, zatímco recyklace pod průměrem). Cílem je razantnější snižování podílu skládkování z celkové produkce komunálních odpadů a současně zvyšování jejich materiálového a rovněž energetického využití (CENIA, 2017).

V současnosti je v odpadovém hospodářství stěžejním trendem snaha o přechod na oběhové hospodářství, kdy dochází k uzavírání toků materiálů v dlouhotrvajících cyklech a důraz je kladen na prevenci vzniku odpadů, opětovné využití výrobků, recyklaci a přeměnu na energie namísto těžby nerostných surovin a přibývání skládek. V souladu s principy oběhového hospodářství a s potřebou naplnění evropských cílů oběhového hospodářství je vyvíjena snaha o snižování podílu skládkování na celkové produkci komunálních odpadů a současně zvyšování jejich materiálového a rovněž energetického využití. Tomu napomůže mimo jiné zvýšení poplatku za skládkování, posílení třídění komunálních odpadů a jejich opětovného využití (CENIA, 2017). Součástí oběhového hospodářství je také opravitelnost výrobků, podpora a vznik re-use (a dále např. opravárenských kaváren) za spolupráce firem, státní správy, neziskových organizací, jednotlivců i mezinárodních organizací.

2.1.9 Hluk

Hlukové ukazatele pro obtěžování hlukem

Hlukové ukazatele pro obtěžování hlukem stanovuje Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES, o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí, která se vztahuje na hluk ve venkovním prostředí, jemuž jsou vystaveni lidé zejména v zastavěných oblastech, ve veřejných parcích nebo v tichých oblastech aglomerací, v tichých oblastech ve volné krajině, v blízkosti škol, nemocnic a jiných citlivých budov nebo obydlených oblastech. Směrnice má mimo jiné poskytnout základ pro přípravu souboru krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých protihlukových opatření ke snížení hluku z velkých zdrojů, zejména ze silniční a železniční dopravy, z leteckého provozu, z infrastruktury a zařízení určených k použití ve venkovním prostředí, z průmyslových zařízení a mobilních strojních zařízení (MZ ČR, 2019).

Směrnice definuje následující hlukové ukazatele (indikátory):

- L_{dvn} (hlukový indikátor pro den-večer-noc) – hlukový indikátor pro celkové obtěžování hlukem (též L_{den})
- L_{d} (hlukový indikátor pro den) – hlukový indikátor pro obtěžování hlukem během dne (též L_{day})
- L_{v} (hlukový indikátor pro večer) – indikátor pro obtěžování hlukem během večera (též L_{evening})
- L_{n} (hlukový indikátor pro noc) – hlukový indikátor pro rušení spánku (též L_{night}) (MZ ČR, 2019)

Pro ukazatel hladiny akustické energie L_{dvn} je stanovena mezní hodnota vyhláškou č. 315/2018 Sb., o strategickém hlukovém mapování. Mezní hodnota pro ukazatel L_{dvn} pro silniční dopravu je podle uvedené vyhlášky roven 70 dB. Pro deskriptor hladiny L_{n} (ukazatel rušení spánku) je mezní hodnota 60 dB.

Vlivy hluku na obyvatelstvo ukazují mimo jiné výsledky strategického hlukového mapování (SHM), které ovšem dosud nejsou k dispozici pro území celé ČR, ale pouze pro vymezené aglomerace v okolí měst Praha, Ústí n. L., Liberec, Plzeň, Brno, Olomouc a Ostrava. Dále jsou zmapovány také komunikace - lokality s intenzitou dopravy více než 6 mil. automobilů a/nebo 60 000 vlaků/rok (hluk z vnitroměstské dopravy zahrnut není) a hluk z provozu letecké dopravy na letišti Václava Havla v Ruzyni.

Podíl obyvatel vystavených hlukové zátěži ze silniční dopravy se v jednotlivých aglomeracích výrazněji neliší, s výjimkou aglomerace Ostrava, která je dle požadavků směrnice 2002/49/ES vymezena i mimo území vlastního města. Výraznější rozdíly byly vykázané u hlukové zátěže přesahující mezní hodnotu, která je nejvyšší v aglomeraci Plzeň (9,8 % obyvatel celodenně a 12,8 % v noci).

Značnou hlukovou zátěž obyvatelstva způsobuje silniční doprava. Dle výsledků 3. kola strategického hlukového mapování z roku 2017 zasahuje hluková zátěž ze silniční dopravy nad 55 dB zhruba čtvrtinu obyvatel ČR, hladinám hluku nad mezní hodnotu je celodenně exponováno 2,0 % obyvatel ČR a přibližně 6 % obyvatel městských aglomerací.

Z aglomerací nad 100 tis. obyv. má nejvyšší hlukovou zátěž aglomerace Praha (8,4 % obyvatel celodenně exponováno nad mezní hodnotu), nejnižší aglomerace Olomouc (2,5 %). Mimo aglomerace byla nejvyšší hluková zátěž obyvatel z hlavních silnic zjištěna v krajích Středočeském a Moravskoslezském, naopak nejlepší situace je v kraji Libereckém (CENIA, 2018).

Železniční doprava způsobuje hlukovou zátěž na rozdíl od silniční zejména mimo městské aglomerace. Z celkového počtu 424,8 tis. obyvatel vystavených celodennímu hluku z železniční dopravy nad 50 dB žilo 27,9 % v aglomeracích, pro expozici nad mezní hodnotu (celkově 11,0 tis. obyvatel) se jednalo pouze o 16,4 %. Největší hlukovou zátěž z železnic mají kraje Středočeský, Ústecký a Pardubický, kterými procházejí koridorové železniční tratě.

Hluk z letecké dopravy zasahoval celkem 13,1 tis. obyvatel celodenně (3,1 tis. nad mezní hodnotu) a 19,2 tis. obyvatel v noci, zejména v aglomeracích Praha a Brno.

Hluková zátěž z průmyslu, sledovaná pouze v aglomeracích, zatěžovala celodenně 4,3 tis. obyvatel a v noci 10,9 tis. obyvatel, tyto hodnoty jsou současně zátěží přesahující mezní hodnotu. Nejvíce byla hlukovou zátěží z průmyslu zasažena aglomerace Plzeň (CENIA, 2017).

Hygienické limity pro hluk

Hlukové ukazatele se vztahují na hluk ve venkovním prostředí, jemuž jsou vystaveni lidé. Určujícím ukazatelem hluku (hygienickým limitem) používaným pro hodnocení akustické (hlukové) situace v konkrétní lokalitě je ekvivalentní hladina akustického tlaku $A_{L_{Aeq,T}}$ a odpovídající hladiny v kmitočtových pásmech. V denní době se stanoví pro 8 souvislých a na sebe navazujících nejhlučnějších hodin ($L_{Aeq,8h}$), v noční době pro nejhlučnější 1 hodinu ($L_{Aeq,1h}$). Pro hluk z dopravy na pozemních komunikacích a drahách a pro hluk z leteckého provozu se ekvivalentní hladina akustického tlaku $A_{L_{Aeq,T}}$ stanoví pro celou denní ($L_{Aeq,16h}$) a celou noční dobu ($L_{Aeq,8h}$).

Hygienický limit ekvivalentní hladiny akustického tlaku A se stanoví součtem základní hladiny akustického tlaku $A_{L_{Aeq,T}} = 50$ dB a korekcí přihlížejících ke druhu chráněného prostoru a denní a noční době podle přílohy č. 3 k nařízení vlády č. 272/2011 Sb.

S ohledem na skutečnost, že hodnocení akustické situace v konkrétních lokalitách je prováděno na základě hlukových studií, které nejsou centrálně evidovány, nejsou k dispozici celostátní údaje o plnění nebo neplnění hygienických limitů pro hluk. Celostátní strategické hlukové mapy prezentují hlukové situace pouze kolem vybraných klíčových pozemních komunikací, železničních tratí, městských aglomerací a Letiště Václava Havla v Praze, tedy kolem největších zdrojů hluku způsobených dopravou.

2.1.10 Kulturní památky

Na území České republiky se vyskytuje celá řada kulturních památek, jako jsou hrady, zámky, kláštery, kostely, památky lidové architektury, dopravní stavby, průmyslové památky, ale také celky sídelních kulturních památek. Architektonické dědictví je rozděleno do dvou velkých skupin. První skupinu představují jednotlivé kulturní statky, případně jejich soubory, které jsou vymezeny jako **kulturní památky**, druhou skupinu zahrnují **plošně chráněná území**, jež představují ucelené soubory a jsou chráněny jako památkové rezervace (v počtu 113) či památkové zóny (v počtu 471).

Nejvýznamnějšími součástmi kulturního bohatství národa jsou **národní kulturní památky**, vyhlášené vládou ČR dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. V současnosti je v Ústředním seznamu kulturních památek zapsáno přes 300 rejstříkových čísel národních kulturních památek (většinou se jedná o jednotlivé stavby či areály, movitých předmětů nebo jejich souborů) od těch nejstarších (například archeologické naleziště Dolní Věstonice), přes památky středověké (například Karlův most), novověké (například zámek Opočno či vila Tugendhat v Brně) i památky z konce 20. století (hotel a televizní vysílač na Ještědu u Liberce), (NPÚ, 2020).

Zajištění adekvátní péče o tyto památky může být komplikováno tlakem na vytvoření prostoru pro dopravní infrastrukturu v rámci historických jader sídel či na nové využití dlouhodobě nevyužívaného objektu a jeho revitalizaci. Všechny tyto památky vytvářejí také příležitosti k rozvoji cestovního ruchu.

Z hlediska ochrany je důležitá také otázka zachování péče o kulturní krajinu v některých regionech (periferie, regiony s demografickými a ekonomickými problémy). V České republice je v současné době vyhlášeno 25 krajinných památkových zón, z toho 6 je součástí památek zapsaných na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Jedná se o tyto krajinné památkové zóny: Jihočeský kraj (Novohradsko, Římovsko, Čimelicko, Rakovicko, Orlicko, Libějovicko-Lomecko), Jihomoravský kraj (Bojiště bitvy u Slavkova, Lednicko-Valtický areál (zapsaný na seznam Světového dědictví), Vranovsko, Bítovsko), Karlovarský kraj (Hornická kulturní krajina Abertamy-Horní Blatná-Boží Dar (zapsaná na seznam Světového dědictví), Hornická kulturní krajina Jáchymov (zapsaná na seznam Světového dědictví), Bečovsko, Valečsko), Kraj Vysočina (Náměšťsko), Královéhradecký kraj (Území bojiště u Hradce Králové), Liberecký kraj (Lembersko, Zahrádecko), Pardubický kraj (Slatiňansko-Slavicko, Kladubské Polabí (zapsané na seznam Světového dědictví), Plzeňský kraj (Chudenicko, Plasko), Středočeský kraj (Osovsko, Žehušicko), Ústecký kraj (Hornická kulturní krajina Háj-Kovářská-Mědník (zapsaná na seznam Světového dědictví), Hornická kulturní krajina Krupka (zapsaná na seznam Světového dědictví), Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova).

Mnohá vodní díla (hráze, kanály, rybniční soustavy, vodní elektrárny, mlýny) jsou vyhlášenými kulturními památkami. Jejich případná rekonstrukce, odstraňování havarijních situací na vodních dílech, nebo odstraňování povodňových škod by měla probíhat za dozoru a účasti orgánů státní památkové péče.

2.1.11 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta je nezbytnou podmínkou ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje. V České republice (obdobně jako v jiných zemích) se postupně EVVO vyvinula jako systém, zakotvený v politikách a strategických dokumentech. EVVO je financována na různých úrovních a je založena na spolupráci různých aktérů: veřejné správy, škol, dalších vzdělavatelů, výzkumných institucí, nestátní neziskové organizace (NNO) a veřejnosti.

Cílem environmentální výchovy v České republice je rozvoj kompetencí (znalostí, dovedností a postojů) potřebných pro environmentálně odpovědné jednání, tedy takového jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpríznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Environmentálně odpovědné jednání je chápáno jako odpovědné osobní, občanské a profesní jednání, týkající se zacházení s přírodou a přírodními zdroji, spotřebitelského chování a aktivního ovlivňování svého okolí s využitím demokratických procesů a právních prostředků. EVVO k takovému jednání připravuje a motivuje, samotné jednání je věcí svobodného rozhodnutí jednotlivce (MŽP, 2019).

Řada krajů (a část měst) má zpracovány své Koncepce EVVO, které jsou pravidelně aktualizovány a stávají se důležitou součástí rozvojových dokumentů.

Z hlediska ochrany životního prostředí je podstatné, že v některých případech, zejména v oblasti snižování negativních vlivů lokálních topenišť na kvalitu ovzduší, nakládání s odpady (separovaný sběr, eliminace spalování odpadů v domácnostech, odpor proti energetickému využití odpadu v moderních zařízeních), ochrany přírody, ochrany klimatu a dalších jsou nástroje EVVO nezbytnou, nikoliv však postačující, podmínkou řešení. Pouze legislativní, administrativní ani ekonomické nástroje nejsou při ochraně životního prostředí samospasitelné, bez zapojení informované, vzdělané, poučené a v důsledku také aktivní veřejnosti.

2.1.12 Veřejné zdraví

Na území České republiky žilo k 31. 12. 2018 celkem 10 649 800 obyvatel, z toho 5 244 194 mužů (49,2 %) a 5 405 606 žen (50,8 %), v tom 1 693 060 osob (15,9 %) do 14 let, 6 870 123 osob (64,5 %) ve věku od 15 do 64 let a 2 086 617 osob (19,6 %) starších 65 let. Věkový ukazatel „index stáří“, který je dán poměrem počtu obyvatel ve věku nad 65 let k počtu dětí do 14 let činí v ČR 123,2 %. Průměrný věk obyvatel je 42,3 let. Střední délka života (tj. naděje na dožití při narození) je v ČR 76,1 let u mužů a 81,9 let u žen (ČSÚ, 2018).

V roce 2018 se v ČR narodilo celkem 114 036 dětí (živě narození) a zemřelo 112 920 obyvatel. Nejčastější příčinou úmrtí byly nemoci oběhové soustavy (akutní infarkt myokardu, cévní nemoci mozku a další), které se týkaly 48 792 zemřelých (43,2 %). Podíl zhoubných novotvarů dosáhl 25,0 % (28 266 zemřelých). Úmrtnost z důvodu nemocí oběhové soustavy byla častější u žen a naopak zhoubné novotvary figurovaly jako příčina úmrtí převážně mužů (ČSÚ, 2018).

Na zdraví obyvatel má vliv řada činitelů, kromě genetické zátěže také vliv životního stylu a životního prostředí. Podle Světové zdravotnické organizace způsobuje např. znečištění životního prostředí v evropském regionu až 19 % onemocnění. Pouze v důsledku **znečištění ovzduší** polétavým prachem předčasně v ČR zemře odhadem 6-7 tisíc obyvatel (6,9 % všech úmrtí). Dalším významným činitelem je **hluková zátěž**, která je podle WHO druhou nejvýznamnější environmentální determinantou zdraví (vliv na kardiovaskulární systém, rušení spánku, ad.). Naopak zdravotní rizika z **pitné vody** jsou v ČR nízká. Ze všech sledovaných kontaminantů je pitnou vodou nejvyšší přívod dusičnanů (průměrně ve výši 7-8 % hodnoty celkové denní přijatelné dávky) (CENIA, 2018; MZ ČR, 2014).

Význam rysem veřejného zdraví je v poslední době návrat některých infekčních chorob, z nichž část je podmíněna nerespektováním zdravotnických opatření (viz např. očkování v případě spalniček), část rychlým šířením v globalizovaném světě (například Covid-19).

2.1.13 Vývoj životního prostředí bez provedení koncepce

Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021-2030 byl připravován ve spolupráci s klíčovými aktéry rozvoje území: s odbornou skupinou (pro Operační program Rybářství) složenou ze zástupců Rybářského sdružení ČR (ve kterém jsou zastoupeny produkční, zpracovatelské a obchodní podniky), rybářských svazů hospodařících v rybářských revírech, školních výrobních podniků, středních škol, VÚRH ve Vodňanech, a Monitorovacím výborem OP Rybářství. Výsledkem je předložení koncepce v jediné, dle zpracovatelů optimální, variantě.

Kromě výsledné (navržené) varianty lze definovat také variantu nulovou, která by znamenala zachování stávajícího stavu bez realizace koncepce. V případě nulové varianty by vývoj životního prostředí pokračoval ve stávajících trendech, které však koncepce může ovlivnit jen zprostředkovaně a pouze částečně, protože životní prostředí může být současně významně ovlivňováno řadou dalších vlivů, včetně vlivů jiných celostátních, případně krajských koncepcí.

Bez provedení koncepce by se neprojevovaly její plánované pozitivní vlivy (například podpora biodiverzity a genofondu původních druhů ryb, zvýšení retenčního objemu a bezpečnosti rybníků, tvorba litorálních pásů při revitalizaci rybníků, posilování retence vody v krajině a prevence před suchem při výstavbě malých vodních nádrží, podpora mimoprodukčních funkcí rybníků ad.) a převažovala by tendence k zachování stávajícího stavu a trendů vývoje životního prostředí i s řadou jeho současných problémů, které byly popsány v předcházejících kapitolách.

3 CHARAKTERISTIKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V OBLASTECH, KTERÉ BY MOHLY BÝT PROVEDENÍM KONCEPCE VÝZNAMNĚ ZASAŽENY

Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021-2030 se týká území celé České republiky, s největším soustředěním v oblastech, kde se aktuálně či historicky nacházejí rozsáhlejší rybniční soustavy (Jižní Čechy, Vysočina, Jižní Morava, Polabí, jižní část Středočeského kraje apod.). Dopady realizace VNSPA se mohou lišit nejen podle charakteru jednotlivých cílů a opatření, ale také podle citlivosti potenciálně dotčených lokalit. Tuto problematiku řeší důsledné uplatňování environmentálních kritérií pro výběr aktivit / oblastí intervence (viz kapitola 11 Vyhodnocení) a vzhledem k tomu, že pomocí těchto environmentálních kritérií budou eliminovány (nebudou podpořeny) aktivity, které by mohly mít negativní vliv na životní prostředí, neměly by být realizací koncepce žádné oblasti významně (negativně) zasaženy. Nicméně je však třeba uvést, že v zájmovém území existují oblasti, v nichž je potřebné vyhodnocovat případné dopady aktivit zvláště důsledně.

Oblasti se zvýšenými požadavky na ochranu přírody a krajiny

Jedná se především o zvláště chráněná území a území evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy NATURA 2000 dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Jde také o další cenná území (ZCHÚ, prvky ÚSES, významné krajinné prvky a další), které mají svůj vliv na ekologickou stabilitu a atraktivitu území. Vymezení těchto území je důležité zejména z hlediska jejich potenciálního ohrožení intervencemi koncepce.

Dále se jedná o území, kde je ohrožen zemědělský půdní fond a lesní fond z důvodu výskytu půdního sucha, erozní ohroženosti půd z důvodu jejich intenzivního využívání, splavování zeminy do vodotečí a vodních ploch a nádrží, nevhodná druhová skladba lesních porostů a s tím související jejich kalamitní poškození (sucho), a podobně.

V souvislosti s dopady klimatické změny patří mezi oblasti se zvýšenými požadavky na ochranu přírody, které by mohly být koncepcí významně zasaženy, také území se zvýšenou zranitelností vůči dopadům klimatické změny, tedy vůči suchu, extrémním meteorologickým a hydrologickým jevům a dalším projevům klimatické změny (snížená retenční schopnost krajiny, narušení vodního režimu, zvýšené riziko eroze, snížené zásoby podzemních vod, velký rozsah záplavových území, ohrožení jakosti povrchových (popř. rovněž podzemních) vod vlivem zvýšeného přísunu živin z prostředí např. činností intenzivního zemědělství a další).

4 VEŠKERÉ SOUČASNÉ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ JSOU VÝZNAMNÉ PRO KONCEPCI, ZEJMÉNA VZTAHUJÍCÍ SE K OBLASTEM SE ZVLÁŠTNÍM VÝZNAMEM PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

4.1 Významné problémy životního prostředí v dotčeném území

Stav životního prostředí včetně současných problémů je popsán v předcházejících kapitolách.

Hlavní identifikované problémy životního prostředí v dotčeném území jsou v tomto textu dále využity pro stanovení referenčních cílů ochrany životního prostředí, jako základní metody hodnocení vlivů koncepce na životní prostředí.

Níže jsou, hierarchicky dle závažnosti, uvedeny hlavní identifikované problémy životního prostředí relevantní k Víceletému národnímu strategickému plánu pro akvakulturu pro léta 2021 – 2030.

VODA

- Eutrofizace vody, zejména v důsledku vnosu znečištění ze zemědělství a vypouštění znečištěných nebo nedostatečně čištěných odpadních vod do vodotečí a vodních nádrží určených k chovu ryb (rybníků).
- Nízké využití přirozeného potenciálu krajiny zadržovat vodu, absence rychlé reakce na vyčerpávání objemu podzemních vod, například zasakováním.
- Antropogenně ovlivněné vodní toky, protipovodňová opatření převážně technického charakteru.
- Zhoršená jakost povrchových vod (III. třída a horší) i podzemních vod, a to jak v důsledku komunálního znečištění (nedostatečná kapacita ČOV v některých obcích), tak vlivem zemědělské činnosti, havárií, skládek odpadu a starých ekologických zátěží. Situaci nadále zhoršuje sucho, které snižuje vodnatost toků a tím zvyšuje koncentrace znečištění v nich.

KLIMA

- Narůstající počet událostí s extrémními projevy počasí, projevující se v posledních letech především suchem, případně povodněmi, vlnami veder, ad.
- Nedostatečná pozornost věnovaná adaptačním opatřením na zmírnění projevů klimatické změny, a to včetně podceňování pravděpodobnosti a míry jejich dopadů v krajině.

VYUŽITÍ ÚZEMÍ

- Snižování výměry zemědělské a především orné půdy.
- Zvyšování podílu zastavěných ploch a pokračující zábory zemědělské půdy, zejména v okolí větších sídel.
- Vodní a větrná eroze půdy, spojená s intenzivním zemědělstvím a nesprávnými zemědělskými postupy, urychlená změnou klimatu.

PŘÍRODA A KRAJINA

- Narušený vodní režim krajiny, snížená retenční schopnost krajiny.
- Úbytek vhodných biotopů a ekosystémů v důsledku nevhodného využívání krajiny.

- Celkové snižování biodiverzity, vymírání některých druhů volně žijících živočichů, případně ohrožení populací, včetně významného snižování početnosti bezobratlých (hmyzu).
- Migrační neprostupnost krajiny vlivem fragmentace (v případě vodního prostředí především budování hrází a ztížení prostupnosti toků pro některé druhy vodních živočichů)
- Šíření nepůvodních a invazních druhů rostlin a živočichů.

STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE

- Řada lokalit s neřešenými starými ekologickými zátěžemi s riziky pro vody.
- Kontaminace rybníčních sedimentů těžkými kovy, omezující jeho využití.

LESY

- Špatný zdravotní stav lesů, zvýrazněný působením klimatické změny i druhové a věkové struktury lesů – projevující se kůrovcovou kalamitou na většině území ČR.

ODPADY

- Nakládání se sedimenty z odbahněných vodních nádrží a rybníků.

ZDRAVOTNÍ STAV OBYVATEL

- Zdraví obyvatel je kromě genetické zátěže a životního stylu (včetně způsobu stravování a kvality potravin) ovlivněno stavem ŽP – voda, ovzduší, hluk, ad.

OVZDUŠÍ

- Emise z narůstající dopravy zejména, domácích topenišť, dálkového přenosu, případně průmyslu a energetiky s potenciální depozicí znečišťujících látek, respektive jejich splachu do vodního prostředí

4.2 Současné problémy životního prostředí vztahující se k oblastem se zvláštním významem pro životní prostředí

NATURA 2000

Možnost významného vlivu koncepce na lokality soustavy Natura 2000 byla posouzena orgány ochrany přírody a z jejich stanovisek a ze závěru zjišťovacího řízení, vyplynula *povinnost posouzení vlivů na EVL a PO dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů*, které tvoří přílohu č. 1 tohoto Vyhodnocení. V něm jsou uvedeny detaily o možných vlivech koncepce na EVL a PO a konkrétní doporučení pro minimalizaci těchto vlivů.

Autor naturového hodnocení v jeho závěru uvádí, že na základě vyhodnocení předložené koncepce v souladu s § 45h,i zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, lze konstatovat, že předložená koncepce, ani jednotlivé cíle a aktivity v ní uvedené, nebude mít významně negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí v rámci soustavy Natura 2000.

V rámci výše uvedeného vyhodnocení bylo identifikováno pouze malé množství potenciálních střetů se zájmy ochrany Natura 2000 nebo potenciálních rizik. U těchto identifikovaných aktivit doporučil autor naturového hodnocení opatření pro předcházení, vyloučení nebo snížení potenciálních vlivů či rizik.

4.3 Současné problémy v oblasti veřejného zdraví

Na zdraví obyvatel má vliv řada činitelů, kromě genetické zátěže také životní styl a stav životního prostředí. Základní charakteristiky týkající se zdraví obyvatel v České republice jsou popsány v kapitole 2. Níže jsou shrnuty hlavní vybrané skutečnosti souvisejících s veřejným zdravím.

V souvislosti s akvakulturou je nutné zmínit **pozitivní vliv na lidské zdraví v souvislosti s konzumací ryb**. Zvláště v současné době, kdy je trendem nárůst celospolečenského zájmu o zdravý životní styl. Tento fakt reflektuje přímo navrhovaný Plánovaný nástroj: Propagace prospěšnosti konzumace rybního masa a výrobků a odvětví akvakultury jako celku (z Prioritní oblasti: Informace pro spotřebitele a Cíle: Zvýšení informovanosti o přínosech chovu a konzumace ryb) a dále také Prioritní oblast: Zdraví lidí a zvířat a dobré životní podmínky zvířat (kdy k plnění této oblasti přispějí i informační akce zvyšující povědomosti o zdravotní prospěšnosti rybního masa). Cílovými skupinami mají být zvláště: občasní konzumenti, matky s dětmi, které ovlivňují stravovací zvyklosti v rodině, školní jídelny, sociální a zdravotnická zařízení.

Ve vztahu k mimoprodukčním funkcím vodních ploch a nádrží, které se využívají k akvakultuře, se jedná převážně o pozitivní vliv na lidské zdraví, například při trávení volného času, při relaxaci, popřípadě při zájmovém či sportovním rybaření.

Potenciální negativní vlivy akvakultury na veřejné zdraví lze považovat za zanedbatelné.

5 CÍLE OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ STANOVENÉ NA MEZINÁRODNÍ, KOMUNITÁRNÍ NEBO VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI, KTERÉ MAJÍ VZTAH KE KONCEPCI A ZPŮSOB, JAK BYLY TYTO CÍLE VZATY V ÚVAHU BĚHEM JEJÍ PŘÍPRAVY, ZEJMÉNA PŘI POROVNÁNÍ VARIANTNÍCH ŘEŠENÍ

Při tvorbě koncepce byly jejími zpracovateli brány v úvahu všechny relevantní koncepce na mezinárodní, národní, regionální a místní úrovni.

Vzhledem k charakteru koncepce je v této kapitole uvedeno především hodnocení toho, jak navržené cíle a obsah koncepce odpovídají cílům uvedených dokumentů v oblasti životního prostředí. Výběr, popis a porovnání jednotlivých koncepčních materiálů v oblasti ŽP má dále za účel stanovit na jejich základě referenční cíle ochrany životního prostředí pro hodnocení koncepce. Vzhledem k tomu, že jako hlavní problematické oblasti z hlediska realizace koncepce byly identifikovány vlivy na vodstvo, klima, přírodu a krajinu, lesy, odpady (nakládání se sedimenty z odbahňování rybníků), ovzduší a podobně (viz výše), byly pro stanovení environmentálních referenčních cílů vybrány především cíle takto zaměřených dokumentů.

Hlavní koncepce, které se vztahují k cílům ochrany ŽP, jsou následující vybrané relevantní dokumenty, jež jsou stručně popsány níže v této kapitole:

Vztah koncepce ke strategickým dokumentům na nadnárodní úrovni:

- Společná rybářská politika EU
- Nová politika soudržnosti na období EU 2021-2027
- Zelená dohoda pro Evropu (European Green Deal)
- Adaptační strategie EU (An EU Strategy on Adaptation to Climate Change)
- Agenda 2030

Vztah koncepce ke strategickým dokumentům na národní úrovni:

- Strategie resortu MZe ČR s výhledem do roku 2030
- Koncepce zprůchodnění říční sítě (Aktualizace 2020)
- Plány managementu úhoře říčního
- Strategický rámec udržitelného rozvoje - Česká republika 2030
- Národní koncepce realizace politiky soudržnosti po roce 2020
- Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020 (Aktualizace 2016)
- Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025 (2016)
- Státní program ochrany přírody a krajiny české republiky pro období 2020 – 2025
- Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice
- Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky (2017)
- Národní plány povodí
- Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015)
- Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (2017)

- Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR (2009)
- Politika územního rozvoje ČR ve znění Aktualizace č. 1, 2, 3 a 5 (2019)
- Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 („Zdraví 2030“)
- Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století („Zdraví 21“).

5.1 Přehled cílů ochrany životního prostředí souvisejících koncepčních materiálů

Ve stručném přehledu koncepčních materiálů jsou uvedeny především ty cíle ochrany ŽP, které jsou relevantní k obsahu a posouzení Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021-2030, a které tak mohou být jedním ze zdrojů tvorby referenčních cílů ŽP.

5.1.1 Společná rybářská politika EU (SRP EU)

Základním cílem souboru pravidel SRP EU, relevantním pro ČR, je dosáhnout stavu, kdy činnosti v oblasti rybolovu a akvakultury budou dlouhodobě udržitelné z hlediska životního prostředí. Nad rámec ČR je politika zaměřena to, aby evropská rybářská uskupení byla životaschopná, aby nedocházelo k decimování mořských organismů (nejen ryb), a aby rybářská politika byla lépe provázána s námořní politikou.

SRP má 4 hlavní oblasti: **1)** řízení rybolovu, **2)** mezinárodní politiku, **3)** trh a obchodní politiku a **4)** financování politiky a zahrnuje pravidla týkající se akvakultury a účasti zainteresovaných stran.

Z vymezení SRP EU vyplývají pro ČR hlavní oblasti zájmů:

- Podpora rozvoje udržitelných činností Unie v oblasti akvakultury s cílem přispět k zajišťování dodávek a zabezpečení potravin a zaměstnanosti
- Podpora účinného a transparentního vnitřního trhu s produkty rybolovu a akvakultury a zajištění rovných podmínek pro produkty rybolovu a akvakultury uváděné na trh v Unii
- Zohlednění zájmů spotřebitelů i producentů
- Zajištění souladu s právními předpisy Unie v oblasti životního prostředí a rovněž s dalšími politikami Unie

Hodnocení

Cíle SRP EU jsou ve VNSPA zohledněny, protože v budoucím období (2021-2027) bude sektor akvakultury výrazně ovlivněn principy SRP EU. Při plnění základního cíle SRP EU, relevantního pro ČR – tedy dosažení stavu, kdy činnosti v oblasti rybolovu a akvakultury budou dlouhodobě udržitelné z hlediska životního prostředí, je nutné zdůraznit, že tak, jak je rybářské hospodářství uchopeno ve VNSPA, může potenciálně docházet k některým negativním vlivům na životní prostředí (např. eutrofizace rybochovných rybníků, šíření nepůvodní druhů ryb apod.). Na druhou stranu jsou zde popsány některé pozitivní vlivy (například zvyšování retenční kapacity krajiny, podpora biodiverzity).

5.1.2 Nová politika soudržnosti na období 2021-2027

Hlavní investiční politika EU je na úrovni Evropské unie východiskem pro regionální politiku České republiky, díky které je možné kombinování grantů a finančních nástrojů. Nová Politika soudržnosti EU pro období 2021 - 2027 navrhuje pět politických cílů, z nichž se ochraně životního prostředí věnuje **cíl 2. Zelenější, bezuhlíková Evropa** - s nízkými emisemi uhlíku, díky provádění Pařížské dohody a investicím do transformace energetiky, obnovitelných zdrojů a boje proti změně klimatu.

Pro období 2021-2027 je nezbytné zřídit Evropský námořní a rybářský fond (ENRF). Tento fond by se měl zaměřit na směřování finančních prostředků z rozpočtu Unie na podporu společné rybářské politiky, unijní námořní politiky a unijních mezinárodních závazků v oblasti správy oceánů. Článek 42 nařízení o společné rybářské politice kromě toho uvádí, že finanční pomoc Unie v rámci ENRF musí být podmíněna dodržováním pravidel ENRF.

V podmínkách České republiky, v souladu s obecnými cíli pro období 2021 – 2027, mezi hlavní priority návrhu nařízení o (ENRF) patří:

Priorita 1: Podpora udržitelného rybolovu a zachování mořských biologických zdrojů

Priorita 2: Přispívání k zabezpečení potravin v Unii prostřednictvím konkurenceschopné a udržitelné akvakultury a trhů

Priorita 3: Vytvoření podmínek pro růst udržitelné modré ekonomiky a podpora prosperujících pobřežních komunit

Z pozice ČR je vnímána jako zásadní podpora udržitelné a konkurenceschopné akvakultury.

Hodnocení:

Cíl 2. Nové politiky soudržnosti EU je ve VNSPA zohledněn a vychází z uvedených priorit hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU.

5.1.3 European Green Deal

Zelená dohoda pro Evropu je plánem, obsahujícím opatření, která mají podpořit účinné využívání zdrojů prostřednictvím přechodu na čisté oběhové hospodářství a zabránit ztrátě biologické rozmanitosti a snížit znečištění.

Pro sektor akvakultury jsou relevantní především následující cíle:

- Podpora udržitelné akvakultury
- Významně rozšířit ekologickou akvakulturu
- Podpora inovací a digitalizace
- Ochrana sladkovodních ekosystémů

Hlavními cíli navazujících strategií jsou:

V rámci Strategie „**Od zemědělce ke spotřebiteli**“ (**Farm to Fork**), tedy urychlení přechodu ke zdravějšímu a udržitelnějšímu potravinovému systému EU, jsou vymezeny následující cíle:

- 1)** neutrální či pozitivní dopady na životní prostředí
- 2)** pomoci zmírnit změnu klimatu a přizpůsobit se jejím dopadům
- 3)** snížit úbytek biodiverzity
- 4)** zajistit bezpečnost potravin, výživu a veřejné zdraví a to, aby měl každý přístup k dostatečnému, bezpečnému, výživnému a udržitelnému jídlu
- 5)** zachovat cenovou dostupnost potravin při současném dosažení podpory konkurenceschopnosti dodavatelského odvětví EU, ekonomické návratnosti, a podpoře spravedlivého obchodu

V rámci **Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 – Navrácení přírody do našeho života**, tak aby se biologická rozmanitost dostala do roku 2030 na cestu oživení, musí Evropa posílit ochranu a obnovu přírody.

Toho by mělo být dosaženo zlepšením a rozšířením naší sítě chráněných území a vypracováním ambiciózního plánu EU na obnovu přírody, z něhož jsou níže uvedeny body relevantní k VNSPA:

2.2.6. Obnovení dobrého stavu prostředí mořských ekosystémů (týká se pouze okrajově)

2.2.7. Obnova sladkovodních ekosystémů

Je třeba vyvinout větší úsilí k obnovení sladkovodních ekosystémů a přirozených funkcí řek, čehož lze dosáhnout odstraněním migračních překážek na tocích a prostřednictvím obnovy záplavových území. Rozsáhlé investice mohou být významným ekonomickým stimulem pro obnovu odvětví a pro místní socioekonomické aktivity, jako je cestovní ruch a rekreace. Tyto investice mohou zároveň zlepšit regulaci vodních zdrojů, ochranu před povodněmi, stanoviště pro líhnutí ryb a odstraňování znečištění živinami.

2.2.9. Snižování znečištění

Záměrem tohoto cíle je snížení používání hnojiv v zemědělské produkci nejméně o 20 %, což bude mít v návaznosti dopad na akvakulturu v souvislosti se splachy ze zemědělské půdy a zvýšeným přísunem živin a tím zvyšováním úživnosti prostředí (vliv na zvýšenou eutrofizaci stojatých vod).

2.2.10. Řešení invazních nepůvodních druhů

Cílem by mělo být minimalizovat, a pokud možno vyloučit zavlékání a usazování nepůvodních druhů v životním prostředí EU.

Hodnocení:

Cíle European Green Deal jsou ve VNSPA zohledněny, nicméně kromě cíle zaměřeného na ekologickou akvakulturu. Rozšíření ekologické akvakultury představuje pro ČR problematický cíl, s ohledem na nízkou spotřebu ryb, která může významně ohrozit konkurenceschopnost podniků akvakultury. Ekologické chovy ryb evidují především soukromí zemědělské podnikatelé. V ČR neexistuje žádný akvakulturní podnik, který realizuje ekologickou produkci.

5.1.4 Adaptační strategie EU

Strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu, představuje dlouhodobou strategii pro zvýšení odolnosti EU vůči negativním dopadům změny klimatu na všech úrovních. Zároveň stanovuje rámec a mechanismy, které by měly zvýšit připravenost EU a zlepšit koordinaci adaptačních aktivit. Příprava a implementace adaptačních plánů a opatření je nedílnou součástí závazků vyplývajících pro jednotlivé státy Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu.

Hlavní specifické cíle:

- 1) Zvýšit odolnost členských států EU, jejich regionálních uskupení, regionů a měst;
- 2) Zlepšit informovanost pro rozhodování o problematice adaptace na změnu klimatu;
- 3) Zvýšit odolnost klíčových zranitelných sektorů vůči negativním dopadům změny klimatu.

Tyto cíle podporuje 8 akčních bodů, ze kterých jsou k VNSPA relevantní následující dva akční body:

Akce 2: Poskytnout financování z programu LIFE na podporu budování kapacit a posílení opatření pro přizpůsobení v Evropě (2013–2020). Tímto se rozumí udržitelné hospodaření s vodou, boj proti desertifikaci a lesním požárům v oblastech, jež bývají často postiženy suchem.

Akce 6: Usnadnit zajišťování odolnosti vůči změně klimatu ve společné zemědělské politice (SZP), politice soudržnosti a společné rybářské politice (SRP).

Hodnocení:

VNSPA přispívá k naplňování Adaptační strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu a tato strategie byla zdrojem pro formulaci příslušného referenčního cíle ochrany životního prostředí, zaměřeného na klima.

5.1.5 Agenda 2030 (2016)

Světové společenství přijalo na půdě OSN společné cíle udržitelného rozvoje, kterých má být dosaženo do roku 2030. Klíčovou součástí je 17 Cílů udržitelného rozvoje a 169 specifických podcílů, které vstoupily v platnost v roce 2016 a všechny členské státy OSN je mají naplnit do roku 2030.

Cíle udržitelného rozvoje relevantní pro VNSPA jsou:

- SDG 3 Zajistit zdravý život a zvyšovat jeho kvalitu pro všechny v jakémkoli věku
- SDG 6 Zajistit dostupnost vody a sanitačních zařízení pro všechny a udržitelné hospodaření s nimi
- SDG 12 Zajistit udržitelnou spotřebu a výrobu
- SDG 13 Přijmout bezodkladná opatření na boj se změnou klimatu a zvládání jejích dopadů
- SDG 14 Chránit a udržitelně využívat oceány, moře a mořské zdroje pro zajištění udržitelného rozvoje (ČR se týká okrajově, ve vnější dimenzi, v bodech 14.1. – 14.4., 14.6. a 14.c)
- SDG 15 Chránit, obnovovat a podporovat udržitelné využívání suchozemských ekosystémů, udržitelně hospodařit s lesy, potírat rozšiřování pouští, zastavit a následně zvrátit degradaci půdy a zastavit úbytek biodiverzity

Hodnocení:

Cíle Agendy 2030, respektive rovněž navazujícího dokumentu Strategický rámec Česká republika 2030, jsou ve VNSPA zohledněny (jedná se o cíle v rámci prioritních oblastí 5, 6, 7, 10).

5.1.6 Strategie resortu MZe s výhledem 2030

Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030 předkládá dlouhodobou strategickou vizi s cílem zvýšení konkurenceschopnosti a trvalé udržitelnosti českého zemědělství, potravinářství, rybářství, lesnictví a vodního hospodářství. Dále je zaměřena na dosažení přiměřené potravinové soběstačnosti v základních komoditách, vytvoření nových pracovních míst a zlepšení kvality života na venkově. Strategie resortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030 vychází ze Strategického rámce udržitelného rozvoje.

V oblasti akvakultury, tedy produkčního rybářství, je hlavním posláním v České republice produkce kvalitních tržních ryb hlavně v rybnících, ale také ve speciálních rybochovných zařízeních a trvale udržitelné hospodaření na rybnících poskytujících mimoprodukční funkce.

Strategickou prioritou produkčního rybářství je konkurenceschopné tradiční rybářství (především rybníkářství s hlavní produkovanou rybou kaprem obecným), s pozitivními mimoprodukčními funkcemi a využívání inovativních postupů šetrných k ŽP při produkci sladkovodních ryb.

Strategické cíle resortu MZe jsou následující:

- E.1** Zachování konkurenceschopné a ekonomicky životaschopné tradiční akvakultury s pozitivními mimoprodukčními funkcemi
- E.2** Posilování technologického rozvoje, inovací a předávání znalostí v sektoru akvakultury včetně souvisejícího zpracování, investice do vývoje moderní intenzivní technologie chovu umožňující udržitelnou produkci ryb při nízké spotřebě vody a minimálním zatížení životního prostředí a zajištění prosperity chovaných ryb
- E.3** Zajistit stabilní, druhově rozmanitá rybí společenstva v rybářských revírech
- E.4** Zajistit vhodné podmínky pro výskyt ryb v rybářských revírech
- E.5** Zvýšit zájem a využití potenciálu rekreačního rybolovu v rámci regionálního rozvoje a podpora vzdělání a komunikace

Gestor: Ministerstvo zemědělství

Časový rámec: 2016-2030

Hodnocení:

Výše uvedené strategické cíle Strategie resortu MZe do roku 2030, v návaznosti na jejich dílčí cíle (a více než tři desítky opatření) hrají klíčovou roli ve vztahu k VNSPA, ve které jsou zohledněny. Koncepce VNSPA zaměřena hlavně na aspekty produkčního rybolovu, dílčí cíle týkající se rekreačního a sportovního rybolovu koncepce VNSPA příliš nezohledňuje. Například perspektivu růstu v chovu lososovitých ryb vidí autoři koncepce VNSPA spíše v rozvoji pomocí technologií RAS, jelikož limitem (slabou stránkou) dnešní akvakultury je nedostatek vhodných zdrojů vody pro chov lososovitých ryb v průtočných venkovních chovech.

5.1.7 Koncepce zprůchodnění říční sítě (aktualizace 2020)

Vlivem úprav koryt vodních toků zejména v posledních dvou staletích došlo k výrazně negativnímu ovlivnění společenstev vodních ekosystémů (zjištěno až 6 000 příčných objektů vyšších než 1 m na vodních tocích v ČR). Příčné překážky na vodních tocích omezují areál výskytu, využívání potravních zdrojů či reprodukci vodních a na vodu vázaných organismů. Koncepce zabývající se průchodností příčných překážek byla zpracována v roce 2009 a následně aktualizována v letech 2014 a 2020. Koncepce vymezuje migračně významné úseky toků na mezinárodní, nadnárodní a regionální úrovni.

Obecným cílem koncepce je: systémové řešení obnovy říčního kontinua na území České republiky, při kterém jsou zohledněny nároky vodních a na vodu vázaných ekosystémů tak, aby byla vyloučena, respektive minimalizována, druhově a velikostně selektivní průchodnost migračních překážek.

V rámci koncepce jsou stanoveny následující konkrétní cíle:

- stanovit mezinárodní, národní a regionální priority postupného obousměrného zprůchodňování příčných překážek včetně harmonogramu plnění plánu dílčích povodí s ohledem na kapacitní možnosti a finanční zdroje nutné pro takový proces,
- zajistit poproudovou ochranu ryb na hydroenergetických zařízeních,
- stanovit principy ochrany stávající migrační prostupnosti toků,

- stanovit principy zlepšení podmínek pro život organismů tekoucích vod.

Hodnocení:

Výše uvedená koncepce se zabývá problematikou průchodnosti příčných migračních překážek na vodních tocích a obnovou říčního kontinua, jako jedné z podmínek biodiverzity, kdy tento fakt má značný vliv na odvětví akvakultury (rovněž poloha České republiky jako vnitrozemského státu a tedy závislosti na tom, jaký stav průchodnosti pro vodní organismy bude níže po proudu vodních toků).

5.1.8 Plány managementu úhoře říčního

Současná návratnost úhoře říčního (*Anguilla anguilla*) ve volných vodách ČR je velmi malá. Přirozený areál výskytu této ušlechtilé ryby v ČR tvoří prakticky celé povodí Labe a Odry, včetně všech jejich přítoků s výjimkou nejhornějších úseků. V souvislosti s nařízením Rady ES č. 1100/2007 ze dne 18. září 2007, kterým se stanoví opatření pro obnovu populace úhoře říčního, musí každý členský stát do 31. 12. 2008 předložit plány managementu úhoře, které mají za cíl snížit úmrtnost způsobenou lidskou činností a tím umožnit, aby do moře uniklo přinejmenším 40 % dospělého úhoře v poměru k nejpříznivějším odhadům úniku, k nimž by docházelo bez negativního vlivu lidských činností.

Uvedená koncepce obsahuje plány managementu úhoře v povodí Labe a Odry a časové harmonogramy.

Hodnocení:

VNSPA se zaměřuje na opětovné vysazení úhoře říčního, což je s výše uvedenými plány managementu úhoře říčního v souladu.

5.1.9 Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR

Strategie je základním dokumentem státní správy pro udržitelný rozvoj a zvyšování kvality života obyvatel. Strategický rámec je českou reakcí na přijetí globální rozvojové agendy Valným shromážděním OSN v New Yorku v září 2015 a přenáší do domácího prostředí 17 Cílů udržitelného rozvoje (Sustainable Development Goals).

Uskutečňování cílů ČR 2030 leží na jednotlivých ministerstvech (rámec nenahrazuje dokumenty jednotlivých ministerstev) a měly by se promítnout do krajských a obecních politik i do každodenního života všech obyvatel.

V rámci části **ODOLNÉ EKOSYSTÉMY**, je poukázáno na zhoršující se stav životního prostředí a odklon od tradičního hospodaření v kombinaci se změnou klimatu, kdy Výsledkem je zrychlený odtok vody a její horší kvalita, zesílení eroze a celková degradace půd, výrazné snížení biodiverzity a obecněji vznik fádňů a špatně přístupné krajiny.

V rámci **3.3 Voda v krajině** bude nezbytné doprovodit obnovu samotných říčních koryt a jejich bezprostředního okolí, mokřadů a malých vodních nádrží dalšími dlouhodobými opatřeními v celém povodí. K lepší kvalitě vody přispěje také podpora ekologického zemědělství a takzvané integrované produkce jako mezistupně mezi konvenčním a ekologickým zemědělstvím.

Hodnocení:

Relevantními cíli k obsahu VNSPA jsou: Cíl 14.1 zpomalení odtoku vody z krajiny (Opatřeními mohou být: Realizace existující strategie (NAP adaptace), Zlepšení retenční schopnosti zadržování vody včetně úpravy nastavení zemědělských dotací, Přijetí protierozní vyhlášky) a Cíl 14.2 lepší kvalita vody (za předpokladu naplnění Opatření: Naplňování existujících plánů povodí a Přijetí protierozní vyhlášky).

5.1.10 Národní koncepce realizace politiky soudržnosti po roce 2020

Politika soudržnosti hraje dlouhodobě důležitou roli v rozvoji České republiky, ale i Evropské unie jako celku. K pozici ČR, je zpracován strategický dokument Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020 (NKR). Cílem je především určit oblasti pro financování po roce 2020 (priority a cíle ČR, pro poskytování podpory ze strany Evropské komise). Součástí NKR je také návrh propojení na unijní programy a způsob koordinace těchto aktivit na národní úrovni, které umožní efektivněji využívat unijní programy.

Hodnocení:

VNSPA je s výše uvedeným obsahem koncepce v souladu.

5.1.11 Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020 (Aktualizace 2016)

Státní politika životního prostředí (dále jen SPŽP) pro období 2012-2020 je zásadní referenční dokument pro ostatní sektorové i regionální politiky z hlediska životního prostředí. Byla schválena v roce 2013, její aktualizace proběhla v roce 2016.

Hlavním cílem SPŽP je zajistit zdravé a kvalitní životní prostředí, výrazně přispět k efektivnímu využívání veškerých zdrojů a minimalizovat negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí, včetně dopadů přesahujících hranice státu, a přispět tak ke zlepšování kvality života v Evropě i celosvětově.

SPŽP je zaměřena na tyto tematické oblasti:

- Ochrana a udržitelné využívání přírodních zdrojů - zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu, předcházení vzniku odpadů, zajištění jejich maximálního využití a omezování jejich negativního vlivu na životní prostředí, ochranu a udržitelné využívání půdního a horninového prostředí.
- Ochrana klimatu a zlepšení kvality ovzduší s cílem snižování emisí skleníkových plynů, snížení úrovně znečištění ovzduší, podpory efektivního a vůči přírodě šetrného využívání obnovitelných zdrojů energie a zvyšování energetické účinnosti.
- Ochrana přírody a krajiny spočívající především v ochraně a posílení ekologických funkcí krajiny, zachování přírodních a krajinných hodnot a zlepšení kvality prostředí ve městech.
- Bezpečné prostředí zahrnující předcházení a snižování následků přírodních nebezpečí (povodně, dlouhodobé sucho, extrémní meteorologické jevy, svahové nestability, eroze, apod.), omezování negativních dopadů změny klimatu na území ČR a předcházení vzniku nebezpečí antropogenního původu.

Ochrana životního prostředí úzce souvisí s většinou sektorových politik a z tohoto důvodu je SPŽP průřezovou politikou, která musí být s ostatními sektorovými politikami jak koordinována, tak do nich integrována.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2012-2020

Hodnocení:

Relevantními SPŽP pro VNSPA jsou:

Cíl: 1.1 Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu

1.1.1 Dosažení alespoň dobrého ekologického stavu nebo potenciálu a dobrého chemického stavu útvarů povrchových vod, dosažení dobrého chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod a zajištění ochrany vod v chráněných územích vymezených dle Rámcové

směrnice o vodní politice. V návaznosti na Rámcovou směrnici o vodní politice se jedná o dosažení alespoň dobrého stavu všech povrchových a podzemních vod a nezhoršování jejich stavu (prostřednictvím příslušných opatření navržených v plánech povodí).

Cíl: 3.1 Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině - rostoucí fragmentace krajiny patří k nejvýznamnějším jevům, které působí negativně na ekologickou stabilitu krajiny. Tento cíl význam zvláště v souvislosti s obecně zhoršujícími se stanovištními podmínkami a zmenšováním či zánikem přirozených stanovišť v souvislosti s degradací říčních niv, které s sebou nese pokles rozmanitosti vodních a na vodu vázaných ekosystémů, jelikož VNSPA je s ohledem na akvakulturu zaměřena převážně na vody stojaté.

3.1.2 Obnova vodního režimu krajiny

3.1.3 Omezení a zmírnění dopadů fragmentace krajiny

3.1.3.3 Realizovat systémová opatření k zajištění migrační prostupnosti vodních toků pro ryby a další na vodu vázané organismy

VNSPA respektuje republikové priority SPŽP ČR zejména v oblasti péče o životní prostředí, a není s nimi v rozporu.

5.1.12 Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025

Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR představuje základní koncepční dokument definující priority v oblasti ochrany a udržitelného využívání biodiverzity na území ČR. Také zohledňuje současné mezinárodní závazky, zejména Strategii EU pro oblast biodiverzity do roku 2020 a Strategický plán Úmluvy o biologické rozmanitosti (CBD) do roku 2020. Současně Strategie navazuje na opatření, definovaná Státní politikou životního prostředí, a je provázána i s dalšími koncepčními dokumenty. Strategie představuje koncepční dokument pro dosažení cílů definovaných v oblasti ochrany přírody a přírodních zdrojů v aktualizovaném Strategickém rámci Česká republika 2030.

Hlavním cílem Strategie je zabránit pokračujícímu celkovému úbytku biologické rozmanitosti na území České republiky a zároveň implementovat opatření a činnosti, které povedou ke zlepšení stavu a dlouhodobě udržitelnému využívání biodiverzity. Paralelně a v souladu s tímto hlavním cílem je významnou snahou Strategie přispět ke zvýšení širšího povědomí o významu biodiverzity a její adekvátní ochrany pro zajištění budoucího udržitelného rozvoje České republiky.

Pro Strategii byly definovány 4 prioritní oblasti:

1. Společnost uznávající hodnotu přírodních zdrojů
2. Dlouhodobě prosperující biodiverzita a ochrana přírodních procesů
3. Šetrné využívání přírodních zdrojů
4. Zajištění aktuálních a relevantních informací

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2016-2025

Hodnocení:

Relevantními cíli Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR pro VNSPA jsou:

Dílčí cíl: 2.3.2 Zabránit či utlumit rozšíření nových invazních druhů. Opatřením je:

- omezení úmyslného vysazování potenciálních invazních nepůvodních druhů (mj. v rybářství) – na základě platných legislativních předpisů.

Dílčí cíl: 3.3.4 Obnovovat krajinné prvky, zajistit průchodnost vodních toků. Opatřeními jsou:

- *Likvidace neúčelných příčných překážek na vodních tocích a výstavba rybích přechodů v souladu s Koncepcí zprůchodnění říční sítě ČR*
- *Podpora krajinných struktur a realizace prvků zadržujících vodu v krajině a bránících nadměrnému transportu živin a sedimentů do toků ve vazbě na cíle a opatření Programu rozvoje venkova*
- *Renaturace a revitalizace vodních toků*
- *Zachování stávajícího nebo obnova poškozeného vodního režimu lesních ekosystémů*

Dílčí cíl 3.3.5 Snížit negativní vliv intenzivního rybářství / chovu ryb v rybnících, jehož gestorem je MZe ve spolupráci s MŽP, měla být podporována opatření minimalizující dopady intenzivního chovu na biodiverzitu a sledován nárůst podílu rybníků fungujících jako přírodě blízké ekosystémy.

Opatřeními jsou:

- *Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků, především jejich ekostabilizačních funkcí*
- *Revize a aktualizace zarybňovacích plánů na úroveň odpovídající současnému ekologickému stavu a potřebám v konkrétních revírech a jejich částech*

Dílčí cíl 3.3.6. Zvýšit retenční schopnosti krajiny

- *Podpora zachování a obnovy mokřadů v krajině*

VNSPA je s cíli Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR v souladu. Její cíle byly využity při formulaci referenčních cílů ŽP.

5.1.13 Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky pro období 2020 – 2025

Státní program ochrany přírody a krajiny České republiky (SPOPK ČR) pro období 2020–2025 je de facto akčním plánem pro plnění cílů a opatření vymezených ve Strategii ochrany biologické rozmanitosti České republiky z roku 2016. Program je zaměřen na zastavení pokračujícího úbytku biologické rozmanitosti a zároveň na konkrétní opatření, která povedou ke zlepšení stavu biodiverzity. Je zde definováno 36 cílů a 120 specifických opatření, k naplňování ochrany přírodně cenných území a druhů, udržitelnému využívání jednotlivých typů ekosystémů a také adaptací přírody a krajiny na změny klimatu.

Hlavním zaměřením, v příštím pětiletém období, relevantním k obsahu VNSPA je: Účinně chránit a zlepšit ekostabilizačních funkce vodních toků a niv. Vymezit prioritní úseky vodních toků k revitalizaci a denaturaci. Realizovat projekty zaměřené na zlepšení hydromorfologických ukazatelů v korytech vodních toků a v údolních nivách, na obnovu a vytváření přírodních a přírodě blízkých biotopů a na podporu přirozených ekologických procesů s cílem udržet a systematicky zvyšovat biologickou rozmanitost. Dále zajistit ochranu a udržitelné využívání ekosystémů stojatých vod a mokřadů, revitalizovat rašeliníště a další mokřady v krajině.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2020-2025

Hodnocení:

Ekosystémy stojatých vod jsou jedněmi z nejohroženějších ekosystémů (degradace životního prostředí, eutrofizace vod). Rybníky se vyskytují často na místech dřívějších mokřadů, ale v případě nadměrného zvýšení živin za účelem zvýšení produkce ryb, se mohou stát i zdrojem znečištění povrchových vod. Hlavní opatření: 2.4.2.2 Standardizace způsobu hodnocení ekologicko-stabilizačních funkcí rybníků a jejich ekologického potenciálu a 2.4.2.3 Nastavení podmínek podpory rybníčního hospodaření i na kvalitativní ukazatele ekologického stavu rybníčního ekosystému jsou v souladu s cílem SOBR 3.3.5 (Snížit negativní

vliv intenzivního rybářství / chovu ryb v rybnících) a navazují také na cíle SPOPK ve vztahu k vodním a mokřadním ekosystémům, zejména na opatření VM10 (Příspěvek ke zlepšení kvality životního prostředí vodních organismů v povrchových vodách s cílem dosáhnout dobrého ekologického stavu vody v souladu s Rámcovou směrnicí o vodách).

5.1.14 Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice

Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice se zabývá analýzou současného stavu krajiny v ČR ve vztahu k problematice ohrožení povodněmi a vodní erozí, s následným návrhem souboru vhodných přírodě blízkých opatření na vodních tocích a v ploše povodí.

Strategie má tyto hlavní cíle:

- 1) Vytvoření návrhů přírodě blízkých protipovodňových a protierozních opatření jako podkladu pro plánování v oblasti vod, územní plánování, projekty pozemkových úprav, oblastní plány rozvoje lesa a další plánovací agendy;
- 2) zpřístupnění návrhů cílovým skupinám uživatelů prostřednictvím mapového portálu;
- 3) zlepšení stávajících systémů protipovodňové ochrany území a jejich doplnění o prvky lokální ochrany a efektivní opatření protierozní ochrany půdy v ploše povodí;
- 4) poskytnutí nových informačních nebo kontrolních nástrojů pro odpovědné subjekty (zejména správce vodních toků, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství, Agenturu ochrany přírody a krajiny) a žadatele o finanční podporu z dotačních titulů zaměřených na vodní hospodářství a ochranu a přírody a krajiny (zejména dotační tituly Státního fondu životního prostředí a Státního zemědělského intervenčního fondu);
- 5) integrace zájmů a některých úkolů resortů Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí do komplexního celostátního projektu infrastrukturní povahy.

Realizace strategie a návrhů opatření navazuje na řadu vládních usnesení a úkolů dle evropské a národní legislativy. Návrhy opatření předpokládají následnou součinnost správců povodí a krajských úřadů

Gestor:

Časový rámec: vydáno v roce 2015

Hodnocení:

VNSPA je s uvedenými cíli koncepce v souladu. Do VNSPA se promítá cíl Strategie zaměřený na zlepšení stávajících systémů protipovodňové ochrany území a jejich doplnění o prvky lokální ochrany.

5.1.15 Koncepce ochrany před následky sucha pro území ČR

Cílem Koncepce je vytvořit strategický rámec pro přijetí účinných legislativních, organizačních, technických a ekonomických opatření k minimalizaci dopadů sucha a nedostatku vody na životy a zdraví obyvatel, hospodářství, životní prostředí a na celkovou kvalitu života v České republice.

Strategické cíle koncepce:

1. Zvýšit informovanost o riziku sucha prostřednictvím monitoringu a predikce výskytu sucha, zajistit připravenost na události sucha pomocí plánů pro zvládání sucha a všeobecné osvěty.
2. Zabezpečit udržení rovnováhy mezi vodními zdroji a potřebou vody napříč sektory i v měnících se klimatických a socioekonomických podmínkách.

3. Zmírňovat dopady sucha na akvatické i terestrické ekosystémy prostřednictvím obnovy přirozeného vodního režimu krajiny.

Gestor: Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: do roku 2030

Hodnocení:

VNSPA je s uvedenými cíli koncepce v souladu. Ta se v předkládaném VNSPA promítá do intervencí zvláště v podobě zadržování vody v krajině. Jedním z hlavních úkolů koncepce relevantním k VNSPA je: Zvýšení retenční a akumulační schopnosti krajiny (Čtvrtý tematický pilíř koncepce), který vede k naplnění strategického cíle 3 (viz výše) a zahrnuje veškeré aktivity k nápravě nepříznivých důsledků systematického odvodnění krajiny a zásahů člověka do sítě vodních toků. Cílem opatření přijatých v souladu s touto prioritou je zvýšení retence vody v krajině a zvyšování odolnosti vodních ekosystémů vůči hydrologickým extrémům. Hlavními opatřeními je: Obnova přirozených funkcí vodních toků a niv a Obnova přirozených vodních prvků v krajině. Je nezbytné zmínit, že některá opatření navržená pro řešení následků sucha, pro zabránění následků sucha, mohou být potenciálními hrozbami (ve specifických případech výstavba vodních nádrží, obnova plavebních nádrží) a mohou být v rozporu s ochranou biodiverzity. Odvodněné mokřady, plavební nádrže nebo vodní nádrže mají menší retenční kapacitu než přirozené biotopy, a to zejména v kritických obdobích sucha, kdy výparem z vodní hladiny nepříznivě ovlivňují bilanci toku.

5.1.16 Národní plány hlavních povodí

Plány povodí jsou koncepční dokumenty, které se pořizují na základě § 24 odst. 2 vodního zákona a stanovují cíle pro ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů, ke snížení nepříznivých účinků povodní a sucha, pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb, a pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny, a jež implementuje požadavky Rámcové směrnice o vodách. Plány povodí jsou zpracovávány ve třech úrovních podrobnosti (mezinárodní plány oblastí povodí, národní plány povodí a plány dílčích povodí). Plány dílčích povodí kromě jiného například rozpracovávají problematiku povodní, sucha a udržitelného užívání vodních zdrojů a navrhují potřebná opatření ke snížení nepříznivých účinků povodní a sucha a k zajištění udržitelného užívání vodních zdrojů. V současné době se připravuje se třetí etapa plánování, která proběhne do roku 2027.

Hodnocení:

VNSPA je s obecnými principy plánování v oblasti povodí na národní úrovni v souladu.

5.1.17 Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015)

Adaptační strategie ČR uvádí do kontextu adaptační opatření, navrhovaná v různých strategických sektorových dokumentech, a doplňuje směry adaptačních opatření v oblastech, pro které taková opatření zpracována nebyla. Adaptační strategie ČR svým obsahem doplňuje Politiku ochrany klimatu v ČR. Oba tyto dokumenty umožňují komplexní přístup k problematice změny klimatu, k možnostem aktivního předcházení změnám a ke zmírnění nebo eliminaci negativních dopadů na Českou republiku.

Cílem Strategie je zmírnit dopady změny klimatu přizpůsobením se této změně v co největší míře, zachovat dobré životní podmínky a uchovat a vylepšit hospodářský potenciál pro příští generace.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2015-2020

Hodnocení:

VNSPA je se strategií v souladu, pomáhá ji naplňovat především prostřednictvím zvýšení kvality životního prostředí, adaptace na změnu klimatu (voda, mitigace), OZE a dalších. Adaptační strategie byla zdrojem pro formulaci příslušného referenčního cíle ochrany životního prostředí, zaměřeného na klima. Hlavním doporučením k naplňování cílů adaptačních opatření ve vztahu k vodnímu hospodářství je optimalizovat vodní režim v krajině komplexním a integrovaným způsobem, to znamená plánovanou podporou opatření na vodních tocích a v nivách (revitalizací vodních toků a niv, realizací protipovodňových opatření pokud možno přírodě blízkého charakteru – obnova přirozených rozlivů, výstavba poldrů a protipovodňových hrází odsazených od vodních toků a podobně) v součinnosti s opatřeními v ploše povodí (opatření ke zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní opatření).

Z pohledu akvakultury může být diskutabilní potřeba obnovy vodohospodářských funkcí malých vodních nádrží, které tuto funkci ztratily z důvodů špatného technického stavu nebo podřízení jejich funkce druhotnému využití pro chov ryb – přitom je třeba zohlednit výskyt vyvinutých a stabilních mokřadních biotopů, které vedle funkce hydrologické a klimatické zároveň podporují zachování biodiverzity (např. zvýšením retenční kapacity území za současného ponechání části lokality přirozenému vývoji).

5.1.18 Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (2017)

Národní akční plán adaptace na změnu klimatu je implementačním dokumentem Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR (2015). Akční plán je strukturován podle projevů změny klimatu, a to z důvodu významných mezisektorových přesahů jednotlivých projevů změny klimatu a potřeby mezíresortní spolupráce při předcházení či řešení jejich negativních dopadů:

- Dlouhodobé sucho
- Povodně a přívalové povodně
- Zvyšování teplot
- Extrémní meteorologické jevy
 - Vydatné srážky
 - Extrémně vysoké teploty (vlny veder)
 - Extrémní vítr
- Přírodní požáry

Akční plán rozpracovává opatření uvedená v Adaptační strategii ČR do konkrétních úkolů, kterým přiřazuje gesci, termíny plnění, relevanci opatření k jednotlivým projevům změny klimatu a zdroje financování. Akční plán obsahuje 33 specifických cílů a 1 průřezový cíl věnovaný vzdělávání, výchově a osvětě. Jednotlivé cíle jsou naplňovány 52 prioritními opatřeními, respektive 160 prioritními úkoly.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2017-2020

Hodnocení:

VNSPA přispívá k naplňování Národního akčního plánu v oblasti zlepšování mikroklimatu a posílení přirozených funkcí krajiny (zadržování vody) a je s ním tedy v souladu. Národní plán byl jedním ze zdrojů pro formulaci příslušného referenčního cíle ochrany životního prostředí, zaměřeného na klima.

5.1.19 Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR (2009)

Aktualizovaný program stručně analyzuje stav přírodního a krajinného prostředí, formuluje dlouhodobé cíle a opatření, nezbytná k jejich dosažení. Předložený Státní program se zabývá problematikou ochrany krajiny obecně a dále, podrobněji, podle jednotlivých typů krajinných ekosystémů, chráněnými územími a druhovou ochranou. Dokument respektuje princip udržitelného rozvoje, vychází ze současně platných

právních předpisů ČR, bere v úvahu ustanovení mezinárodních mnohostranných úmluv, kterých je ČR smluvní stranou, a závazky ČR jako členského státu EU.

Cíle relevantní k obsahu VNSPA:

Krajina

- Udržet a zvyšovat ekologickou stabilitu krajiny – s mozaikou vzájemně propojených biologicky funkčních prvků a částí, schopných odolávat vnějším negativním vlivům včetně změn klimatu

Vodní a mokřadní ekosystémy

- Obnovit přirozené hydro-ekologické funkce krajiny a posílit schopnosti krajiny odolávat a přizpůsobovat se očekávaným klimatickým změnám
- Zajistit udržitelné využívání vodního bohatství jako celku ve vazbě na dosažení dobrého ekologického stavu vod podle Směrnice 60/2000/ES
- Zachovávat a zvýšit biologickou rozmanitost vodních a mokřadních ekosystémů obnovením volné prostupnosti vodního prostředí a omezením jeho další fragmentace.

Druhy

- Udržení dostatečně početných a tím i geneticky kvalitních populací původních planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů, schopných dlouhodobé samostatné existence. Minimalizace rizik zavádění nových invazních nepůvodních druhů v ČR, omezení dalšího rozšiřování již přítomných invazních nepůvodních druhů a jejich regulace a odstraňování v přírodně hodnotných územích, a to i s ohledem na probíhající a očekávané změny podnebí.

Gestor: Ministerstvo životního prostředí

Časový rámec: 2009-2021

Hodnocení:

Cíle Aktualizovaného Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR posloužily pro formulaci referenčních cílů ochrany životního prostředí. Koncepce přispívá k naplnění několika cílů Aktualizovaného Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR a není s ním v rozporu. Do VNSPA se promítají cíle Státního programu: udržet a zvyšovat ekologickou stabilitu krajiny, obnovit přirozené hydro-ekologické funkce krajiny a posílit schopnosti krajiny odolávat a přizpůsobovat se očekávaným klimatickým změnám, zajistit udržitelné využívání vodního bohatství, podpora geneticky kvalitních populací volně žijících živočichů (úhoř říční) schopných dlouhodobé samostatné existence.

5.1.20 Politika územního rozvoje ČR (včetně aktualizací)

Politika územního rozvoje ČR je nástrojem územního plánování, který určuje požadavky a rámce pro konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území. Stanovuje také republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území.

Vybrané priority relevantní pro VNSPA jsou uvedeny níže:

- (19) Hospodárně využívat zastavěné území (podpora přestaveb revitalizací a sanací území) a zajistit ochranu nezastavěného území (zejména zemědělské a lesní půdy) a zachování veřejné zeleně, včetně minimalizace její fragmentace.
- (20) Rozvojové záměry, které mohou významně ovlivnit charakter krajiny, umísťovat do co nejméně konfliktních lokalit a následně podporovat potřebná kompenzační opatření. S ohledem na to při územně plánovací činnosti, pokud je to možné a odůvodněné, respektovat veřejné zájmy např. ochrany biologické rozmanitosti a kvality životního prostředí, zejména formou

důsledné ochrany zvláště chráněných území, lokalit soustavy Natura 2000, mokřadů, ochranných pásem vodních zdrojů, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a nerostného bohatství, ochrany zemědělského a lesního půdního fondu. Vytvářet územní podmínky pro implementaci a respektování územních systémů ekologické stability a zvyšování a udržování ekologické stability a k zajištění ekologických funkcí i v ostatní volné krajině a pro ochranu krajinných prvků přírodního charakteru v zastavěných územích. V rámci územně plánovací činnosti vytvářet podmínky pro ochranu krajinného rázu s ohledem na cílové charakteristiky a typy krajiny a vytvářet podmínky pro využití přírodních zdrojů.

- (25) Vytvářet podmínky pro preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze, sucha atd.) s cílem minimalizovat rozsah případných škod. Zejména zajistit územní ochranu ploch potřebných pro umísťování staveb a opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k řízeným rozlivům povodní. Vytvářet podmínky pro zvýšení přirozené retence srážkových vod v území s ohledem na strukturu osídlení a kulturní krajinu jako alternativy k umělé akumulaci vod. V zastavěných územích a zastavitelných plochách vytvářet podmínky pro zadržování, vsakování i využívání dešťových vod jako zdroje vody a s cílem zmírňování účinků povodní.

Gestor: Ministerstvo pro místní rozvoj

Časový rámec: 2015+

Hodnocení:

VNSPA respektuje republikové priority PÚR ČR zejména v oblasti péče o životní prostředí, a není s nimi v rozporu.

5.1.21 Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 (akt. 2019)

Strategický rámec Zdraví 2030 je koncepčním materiálem s meziresortním přesahem, který udává směr rozvoje péče o zdraví občanů České republiky v příštím desetiletí.

Strategický rámec Zdraví 2030 soustřeďuje specifické cíle Strategického rámce Česká republika 2030 do 3 strategických cílů

- Zlepšení zdravotního stavu populace
- Optimalizace zdravotnického systému
- Podpora vědy a výzkumu.

Tyto strategické cíle se pak rozpadají na 7 specifických cílů, které kopírují investiční a neinvestiční priority ministerstva zdravotnictví pro programové období politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU 2021+ a které budou realizovány prostřednictvím 7 navazujících implementačních plánů.

Gestor: Ministerstvo zdravotnictví

Časový rámec: 2021-2030

Hodnocení:

Koncepce není s cíli Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 v rozporu. Tento strategický dokument „Zdraví 2030“ byl zdrojem pro formulaci příslušného referenčního cíle zaměřeného zdraví obyvatel České republiky.

5.1.22 Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR – Zdraví pro všechny v 21. století

Jedná se o dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR. Význam Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky - Zdraví pro všechny v 21. století (dále jen „ZDRAVÍ 21“) je v tom, že představuje racionální, dobře strukturovaný model komplexní péče společnosti o zdraví a jeho rozvoj, vypracovaný týmy předních světových odborníků z medicínských oborů a odborníků pro zdravotní politiku a ekonomiku. Velký význam přikládá ZDRAVÍ 21 účasti všech složek společnosti na zlepšování národního zdraví a společné odpovědnosti všech resortů. Zdraví jako konkrétní důvod spolupráce resortů a jedno z kritérií pro politické rozhodování dosud není běžnou praxí činnosti ministerstev.

Níže uvádíme přehled cílů Zdraví 21 relevantních ve vztahu k VNSPA:

- Zdravý start do života
- Zdraví mladých
- Zdravé stárnutí
- Zlepšení duševního zdraví
- Zdravé a bezpečné životní prostředí
- Zdravější životní styl

Gestor: Ministerstvo zdravotnictví

Časový rámec: 2003-2020

Hodnocení:

Koncepce není s cíli Strategického rámce rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 v rozporu. Strategický dokument („Zdraví 21“) byl jedním ze zdrojů pro formulaci příslušného referenčního cíle zaměřeného na zdraví obyvatel České republiky.

5.2 Způsob stanovení referenčního hodnotícího rámce v oblasti ŽP

Základní rámec pro vyhodnocení souladu rozvojových cílů koncepce s požadavky na ochranu životního prostředí tvoří referenční cíle ochrany životního prostředí. Referenční cíle ochrany životního prostředí především umožňují posoudit, jak mohou jednotlivé cíle koncepce ovlivnit naplnění cílů ochrany životního prostředí a zda je ovlivňují pozitivně, negativně nebo jsou vůči nim neutrální². Následně mohou sloužit jako základ pro sledování (monitoring) dopadů implementace koncepce na životní prostředí pomocí stanovených indikátorů a jako rámec pro určení environmentálních kritérií výběru potenciálních projektů.

Obvykle se pro stanovení referenčního hodnotícího rámce, a tím i sestavení vybrané sady referenčních cílů pro konkrétní strategický dokument, postupuje tím způsobem, že se vychází především z cílů a priorit komunitárních, regionálních a národních koncepčních dokumentů, které mají k předmětnému strategickému dokumentu vztah (viz výše). Dalším zdrojem pro formulaci referenčního hodnotícího rámce je také analýza stavu životního prostředí dotčeného území, která je podkladem pro identifikaci významných problémů životního prostředí.

V případě posuzované koncepce bylo postupováno v souladu s obvyklým, výše uvedeným, postupem. Všechny referenční cíle respektují problémové okruhy koncepce a jejich strukturu ovlivnily také požadavky závěru zjišťovacího řízení. Tímto způsobem byl sestaven seznam referenčních cílů, u nichž byla nalezena přímá vazba k jednotlivým cílům koncepce.

² Analogie platí i pro referenční cíle ochrany veřejného zdraví

5.3 Sada referenčních cílů životního prostředí

Níže uvedená sada referenčních cílů ochrany životního prostředí představuje rámec pro Vyhodnocení koncepce. Při vyhodnocování rozvojových cílů prostřednictvím opatření je ve Vyhodnocení v tabulární formě posouzeno, nakolik mohou jednotlivá opatření ovlivnit naplňování referenčních cílů ochrany životního prostředí, to znamená, zda je ovlivňují pozitivně, negativně či jsou vůči nim neutrální.

Při hodnocení byly dále vzaty v úvahu relevantní požadavky dotčených orgánů z předchozích procedur SEA, na nichž se autoři Vyhodnocení podíleli, požadavky závěru zjišťovacího řízení, připomínky dotčených orgánů státní správy a hodnocení cílů některých koncepcí na národní, krajské a místní úrovni.

Stanovené cíle vychází z výše uvedených dokumentů a z požadavků závěru zjišťovacího řízení.

Tabulka 4 Referenční cíle ochrany životního prostředí

Č.	Oblast životního prostředí	Referenční cíl	Charakteristika referenčního cíle
1.	Voda	Chránit zdroje povrchových a podzemních vod, podporovat přirozenou retenční funkci krajiny.	Zajišťovat obecnou ochranu povrchových a podzemních vod, respektovat ochranná pásma vodních zdrojů, podporovat přirozenou retenční funkci krajiny.
2.	Klima	Adaptovat území a volnou krajinu na změnu klimatu.	Podporovat adaptaci na změnu klimatu, zejména prostřednictvím eliminace sucha a podporou vodního režimu v krajině
3.	Krajina	Omezovat fragmentaci krajiny, chránit krajinný ráz.	Omezit fragmentaci krajiny, dbát na zachování krajinného rázu, ochranu významných krajinných prvků a ÚSES.
4.	Biodiverzita a ochrana přírody	Chránit přírodní hodnoty v území, zvyšovat kvalitu přírodního prostředí.	Zajistit zejména ochranu zvláště chráněných území, chránit ohniska biodiverzity.
5.	Půda	Omezit zábory a degradaci půdy (ZPF a PUPFL), zamezovat vodní a větrné erozi půdy.	Především ochrana před zábory ZPF, ochrana lesa, lesní půdy a pozemků zejména před plošně většími zábory, ochrana před důsledky intenzivního hospodaření.
6.	Kulturní památky	Chránit kulturní a přírodní dědictví	Dbát na ochranu kulturních a přírodních památek.
7.	Odpady	Aplikovat prvky oběhového hospodářství s cílem prevence vzniku odpadů.	Aplikovat prvky oběhového hospodářství (zejména při výstavbě). Primárně omezovat vznik odpadů, zvýšit jejich materiálové a energetické využití.
8.	Zdraví, bezpečnost a EVVO	Zajistit zdravé a bezpečné prostředí	V rámci bezpečného prostředí chránit obyvatele před negativními účinky extrémních meteorologických jevů (povodně). Podporovat domácí produkce kvalitních potravin, podporovat zdravý životní styl a přecházení vzniku civilizačních chorob.

6 ZÁVAŽNÉ VLIVY (VČETNĚ SEKUNDÁRNÍCH, SYNERGICKÝCH, KUMULATIVNÍCH, KRÁTKODOBÝCH, STŘEDNĚDOBÝCH A DLOUHODOBÝCH, TRVALÝCH A PŘECHODNÝCH, POZITIVNÍCH A NEGATIVNÍCH VLIVŮ) NAVRHOVANÝCH VARIANT KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.

Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu na léta 2021-2030 je předkládán v jedné variantě. Tato varianta vznikla na základě komplexního procesu přípravy koncepce ve spolupráci s klíčovými aktéry rozvoje území: s odbornou skupinou pro Operační program Rybářství, složenou ze zástupců Rybářského sdružení ČR (ve kterém jsou zastoupeny produkční, zpracovatelské a obchodní podniky), rybářských svazů hospodařících v rybářských revírech, školních výrobních podniků, středních škol, VÚRH ve Vodňanech a Monitorovacím výborem OP Rybářství.

Vzhledem k obecnému charakteru koncepce se variantní vývoj může projevit až na úrovni projektů (záměrů/intervencí). Jejich realizace ovlivní způsob provádění koncepce i její vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Tuto situaci řeší obligatorní sledování a rozbor koncepce dle § 10h zákona číslo 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, i posouzení vlivů záměrů na ŽP, EVL a PO prostřednictvím zákon č. 100/2001 Sb. a zákona č. 114/1992 Sb., respektive stavebního zákona, tam kde záměry posuzování dle výše uvedených právních předpisů, nepodléhají.

6.1 Hodnocení Vize koncepce

Vize českého rybářství, která je uvedena v aktualizaci Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu na léta 2021-2030 (viz kapitola 1 Vyhodnocení) popisuje stav, který má být dosažen do roku 2030, přičemž musí být brán v úvahu současný stav a zaměření produkčního rybářství v České republice. To je aktuálně postaveno převážně na rybníkářství (extenzivní či polointenzivní akvakultuře), a jeho roli při zajišťování výživy obyvatelstva. Dále je nutné brát v úvahu mimoprodukční funkce, které rybníky a rybáři plní. Současně je nutné respektovat principy Společné rybářské politiky EU a na ni navazujících strategických dokumentů, které přímo vyzývají členské státy EU k rozvoji inovačních aktivit pro zvýšení produkce ryb prostřednictvím podpory rozvoje udržitelné akvakultury.

Celkově je vize VNSPA formulována obecně (posílení tradičních a moderních forem akvakultury, udržení produkce z tradiční akvakultury, zvýšení produkce dalších druhů ryb, zvýšení podílu i sortimentu zpracovaných sladkovodních ryb pro český trh, postavení rybářských podniků na trhu), aniž je vždy zcela zřejmé, co se pod uvedenými formulacemi skrývá. Vize je podrobněji rozvedena prostřednictvím jednotlivých cílů prioritních oblastí a nástrojů k realizaci aktivit, v nich uvedených.

Vize je navržena přiměřeně svému účelu. Podrobněji je popsána prostřednictvím prioritních oblastí.

Doporučení zpracovatele: Bez doporučení úprav.

6.2 Hodnocení prioritních oblastí

Klíčovým prvkem VNSPA jsou prioritní oblasti, které dále obsahují cíle prioritních oblastí, aktivity a nástroje k jejich realizaci.

6.2.1 Postup hodnocení

Základní jednotkou pro hodnocení vlivů Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021-2030 na životní prostředí a veřejné zdraví, i související naturové hodnocení, jsou cíle prioritních oblastí, které byly hodnoceny vůči výše popsané sadě referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

V rámci hodnocení cílů prioritních oblastí byly rovněž zohledňovány jejich charakteristiky, to znamená, především jejich popis a aktivity, které obsahují. Pokud se v rámci cíle prioritní oblasti vyskytovaly takové aktivity, které by mohly představovat potenciální negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví, byly v souladu s principem předběžné opatrnosti rovněž podrobně popsány a vyhodnoceny, a to v komentáři pod bodovým hodnocením relevantního cíle prioritní oblasti. V souladu s tímto principem tak cíl prioritní oblasti přejímá bodové hodnocení podle nejnižšího skóre souvisejících opatření, byť by měl i řadu pozitivních vlivů.

Tam, kde by dle názoru zpracovatele mohlo dojít během implementace cílů prioritních oblastí či aktivit k nepříznivým vlivům, byla formulována doporučení, jak těmto nepříznivým vlivům předcházet, případně k nim byla navržena doporučení pro zmírnění nebo kompenzaci vlivů na životní prostředí. Tato doporučení jsou rovněž součástí kapitoly 10 tohoto Vyhodnocení.

Pro hodnocení rozvojových cílů byl zvolen následující postup:

Stupnice významnosti:

- +2 potenciálně významný pozitivní vliv (velkého rozsahu) opatření na referenční cíl
- +1 potenciálně pozitivní (přímý či nepřímý, lokální) vliv opatření na daný referenční cíl
- 0 zanedbatelný nebo komplikovaně zprostředkovatelný potenciální vliv (velmi malý rozsah)
- 1 potenciálně negativní vliv opatření na daný referenční cíl (přímý či nepřímý, lokální)
- 2 potenciálně významný negativní vliv opatření na daný referenční cíl (velkého rozsahu)
- ? nebyla identifikována potenciální vazba mezi referenčním cílem a navrhovaným opatřením nebo vliv nelze vyhodnotit

Rozsah vlivu:

- B bodový (působící v místě realizovaného opatření)
- L lokální (působící v rámci širšího území např. v rozsahu správního území obce)
- R regionální (působící na území 2 a více obcí)

Spolupůsobení vlivu:

- K kumulativní působení vzhledem k již existujícím nebo uvažovaným záměrům a opatřením, resp. jejich známým vlivům
- Sy synergické působení vzhledem k již existujícím nebo uvažovaným záměrům a opatřením, resp. jejich známým vlivům
- Sk sekundární působení vzhledem k již existujícím nebo uvažovaným záměrům a opatřením, resp. jejich známým vlivům
- +/- pozitivní/negativní

Tyto vlivy lze v obecné poloze orientačně definovat takto:

- *Kumulativní* vliv je dán součtem vlivů stejného druhu z různých zdrojů, přičemž při posuzování jednotlivých zdrojů izolovaně by takový vliv nemusel být shledán.
- *Synergický* vliv vzniká působením vlivů různého druhu na danou složku životního prostředí.
- *Sekundární* vliv je vliv působící na danou složku životního prostředí nepřímo přes jinou (druhou) složku životního prostředí.

Časový horizont působení:

- Kp krátkodobé, respektive přechodné
- Sd střednědobé (to je v horizontu zhruba do 5 let)
- Dt dlouhodobé, respektive trvalé (to je v horizontu nad 5 let)

Tyto vlivy jsou uvedeny v posledním sloupci tabulky s označením RSČ (Rozsah, Spolupůsobení, Časový horizont).

Při hodnocení vlivu rozvojových cílů a typových opatření na životní prostředí a veřejné zdraví se postupovalo tak, že vybraní členové týmu zpracovatele SEA provedli vlastní kompletní hodnocení rozvojových cílů, zohledňující typová opatření, která je naplňují. Úkolem každého experta bylo samostatně a nezávisle ohodnotit (na základě detailního studia koncepce) rozvojové cíle a typová opatření vzhledem k referenčním cílům ochrany životního prostředí a výsledky svého hodnocení zaznamenat do matice (tabulky).

Pokud existovaly velké rozdíly mezi jednotlivými hodnotiteli, byly sjednoceny v diskusi nad výsledky. Je však třeba zdůraznit, že cílem diskuse nebyla unifikace individuálních názorů expertů na danou problematiku, ale rozbor daného problému a vyjasnění individuálních názorů. Výsledkem diskuse tak mohla být korekce původního expertního hodnocení a do určité míry potlačení subjektivity hodnocení.

Na základě hodnocení jednotlivých členů týmu bylo pro každé pole matice zpracováno agregované hodnocení jako aritmetický průměr hodnocení všech členů týmu. Výsledná hodnota pak byla zaokrouhlena na celé číslo a vložena do příslušného pole odpovídající matice agregovaných (výsledných) hodnocení.

Hodnocení vlivů koncepce na životní prostředí vychází jak z provedeného zkoumání, tak i z rozsáhlé diskuse týmu posuzovatele k vlivům koncepce na naplňování referenčních cílů ochrany životního prostředí.

V následující tabulce je uvedeno číselné hodnocení cílů prioritních oblastí, které je v komentáři doplněno o slovní hodnocení. Ke konkrétnímu cíli prioritní oblasti jsou okomentovány vybrané aktivity, kterým je potřeba věnovat zvýšenou pozornost.

Tabulka 5 **Hodnocení prioritních oblastí**

Prioritní oblast 1: Administrativní oblast									
		Referenční cíle životního prostředí							
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
		Voda	Klíma	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví bezpečnost a EVO
		Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont							
Cíl prioritní oblasti	Snížení administrativní náročnosti	0	0	0	0	0	0	0	0
Aktivity	Zavedení systémového sběru dat pro potřeby řízení sektoru	0	0	0	0	0	0	0	0
Aktivity	Sjednocení prostředí pro přijímání žádostí a administraci projektů napříč operačními programy	0	0	0	0	0	0	0	0
Aktivity	Průběžná revize a úpravy administrativních požadavků na příjemce dotací	0	0	0	0	0	0	0	0
Aktivity	Zavedení zjednodušených metod vykazování	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>komentář</i>	<p>Mělo by dojít ke zjednodušení administrativní náročnosti při spolupráci s příjemci dotací i řízení oblasti akvakultury.</p> <p>Negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>								

Prioritní oblast 2: Územní plánování									
		Referenční cíle životního prostředí							
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
		Voda	Klíma	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EWO
Cíl prioritní oblasti	Zjednodušení legislativy při umísťování a povolování výstavby vodních nádrží	-1	0	-1	-1	-1	-1	-1	0
	Dt								
Aktivita	Revize, úprava a zjednodušení relevantních zákonných norem (především zákon o územním plánování a stavební řád, zákon o vodách, správní řád)	0	0	-1	0	0	?	0	0
	Dt								
komentář	<p>Legislativní úpravy obecného charakteru s ohledem na administrativní a legislativní náročnost procesu povolování nových vodních nádrží.</p> <p>Významné negativní vlivy prioritní oblasti na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly v obecné rovině identifikovány za předpokladu, že nedojde ke střetům zájmů a kolizi s oblastmi ochrany vod a ochrany přírody a krajiny, zemědělského půdního fondu, pozemků určených k funkci lesa a popřípadě krajinného rázu. Upozorňujeme, že mnohdy zdoluhavý proces schvalování umístění nové stavby není pouze výsledkem komplikované legislativy, ale také faktem, že do procesu povolování vstupuje mnoho faktorů: nutnost odborných posudků, stanoviska správců vodních toků a povodí a dalších dotčených orgánů, vyřešení mnohdy složitých majetkoprávních vztahů, otázka nakládání s vodami (dodatečné kapacity). Za předpokladu, že jsou tyto výše uvedené podklady řešeny včas (před či v průběhu podání žádosti o povolení stavby vodního díla a nakládání s vodami), odpovídá proces stavebního povolení standardním zákonným lhůtám dle správního řádu.</p> <p>V návrzích úpravy legislativy je nezbytné vzít v úvahu skutečnost, že rozvoj akvakultury není nadřazen ostatním chráněným zájmům zejména v oblasti ochrany příroda a krajiny, biodiverzity a ochrany vod a změny nesmí přinést ohrožení pro výše uvedené chráněné zájmy. V tabulce jsou kvůli předběžné opatrnosti uvedeny potenciálně mírně negativní vlivy na referenční cíle životního prostředí, protože není zřejmé, v jakém rozsahu a jakým způsobem bude nová legislativa upravena.</p> <p>Doporučení: V návrzích na úpravu a zjednodušení legislativy se zaměřit na administrativní překážky a plně respektovat stávající požadavky na ochranu přírody a krajiny, ochranu biodiverzity, ochranu vod a dalších chráněných zájmů. Zejména nesmí dojít k tomu, aby úprava legislativy snížila zákonnou ochranu jednotlivých složek ŽP, případně EVL a PO. Přestože úprava legislativy probíhá standardním způsobem, který je upraven ve všech jejích fázích (návrh, připomínkování, mezirezortní řízení, schválení vládou ČR a následně Parlamentem ČR), doporučujeme návrhy předem projednat s garantem ochrany ŽP, tedy MŽP ČR, respektive s AOPK ČR.</p>								

Prioritní oblast 3: Informace pro spotřebitele										
		Referenční cíle životního prostředí								Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
Cíl prioritní oblasti	Zvýšení informovanosti o přínosech chovu a konzumace ryb	0	0	0	0	0	0	0	+2	Dt
Aktivity	Realizace osvěty a vzdělávacích aktivit týkajících se akvakultury	0	0	0	0	0	0	0	+2	Dt
Aktivity	Realizace regionálních, celostátních nebo nadnárodních informačních kampaní o produktech akvakultury a jiné komunikační kampaně zlepšující povědomí veřejnosti o odvětví akvakultury	0	0	0	0	0	0	0	+2	Dt
Aktivity	Propagace prospěšnosti konzumace rybího masa a výrobků a odvětví akvakultury jako celku	0	0	0	0	0	0	0	+2	Dt
<i>komentář</i>	<p>Byly identifikovány významně a mírně pozitivní vlivy na zdraví a EVVO. V rámci podpory EVVO a zapojení vhodných cílových skupin spotřebitelů (včetně hromadných spotřebitelů), dojde ke zvýšení povědomí o přínosech akvakultury a pozitivního dopadu na spotřebu domácích (regionálních) kvalitních potravin a naplnění moderního trendu požadavků na zdravou výživu obyvatel a zdravý životní styl.</p> <p>Negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.</p> <p>Doporučení: V rámci EVVO se zaměřit nejen na výhody a pozitivní dopady konzumace rybího masa, spotřeby místních potravin a podobně, ale také na dopady akvakultury na životní prostředí a další chráněné zájmy, a tedy nejen na veřejnost (spotřebitele), ale i producenty. V rámci nástrojů EVVO se neomezovat jen na jednostrannou komunikaci (Web, tištěné materiály), ale také na interaktivní komunikaci prostřednictvím konferencí a seminářů, veřejných setkání, komunitních aktivit a dalších při zapojení dalších cílových skupin (zástupci veřejné správy, NNO, potenciálně dotčené orgány v oblasti ochrany životního prostředí a soustavy Natura 2000), stejně jako v programovém období 2014 – 2020).</p>									

Prioritní oblast 4: Organizace producentů a trhu										
		Referenční cíle životního prostředí								Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
Cíl prioritní oblasti	Zlepšení organizace trhu s produkty akvakultury	0	0	0	0	0	0	0	+1	-/-/-
Aktivity	Podpora vzniku organizací producentů a podpora jejich plánů produkce	0	0	0	0	0	0	0	+1	-/-/-
komentář	<p>Podpora spolupráce jednotlivých subjektů, která prozatím chybí. Zvýšení konkurenceschopnosti domácích producentů vůči zahraničnímu trhu.</p> <p>Negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Mírně pozitivní vliv může mít vznik organizací na všeobecnou informovanost, včetně dopadů akvakultury na životní prostředí</p> <p>Doporučení: Při přípravě vzniku organizací se zaměřit také na plány jejich informační podpory, včetně EVVO.</p>									

Prioritní oblast 5: Zdraví lidí a dobré životní podmínky zvířat										
		Referenční cíle životního prostředí								Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
Cíl prioritní oblasti	Udržení vysoké úrovně ochrany zdraví lidí a zvířat a dobrých životních podmínek zvířat	0	0	0	0	0	0	0	0	Dt
Aktivita	Kontrola užitkovosti, výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti užitkových vlastností a zdraví	0	0	0	0	0	0	0	+1	Dt
Aktivita	Podpora chovu geneticky významných druhů ryb	0	0	0	0	0	0	0	0	Dt
<i>komentář</i>	<p>Dlouhodobě vysoká kvalita chovu ryb je dána historickými zkušenostmi. Na jejich základě vzniká nutnost podpory chovu geneticky významných domácích druhů a zlepšení jejich genetického potenciálu. Zlepšování a posilování genetické základny domácích (autochtonních) druhů ryb je potenciálně pozitivní, stejně tak jako kontrola dědičných vlastností. Je však potřeba sladit podporu geneticky významných druhů ryb s ochranou biodiverzity a tedy zabránit podpoře nepůvodních druhů, zejména těch, které v případě rozšíření mohou mít negativní vliv na biodiverzitu a původní druhy ryb (druhy s invazním potenciálem).</p> <p>Významné negativní či pozitivní vlivy nebyly identifikovány, protože dopady závisí na konkrétní podpoře. Namísto však je předběžná opatrnost. Byl identifikován mírný pozitivní vliv v oblasti zdraví.</p> <p>Doporučení: Zabránit podpoře druhů s invazivním potenciálem. Současně doporučujeme podpořit osvětu, týkající se problematiky nepůvodních druhů živočichů (nejen ryb například invazní druhy raků, slávička mnohotvárná) a rostlin, vázaných na vodní prostředí. Při zavádění inovativních postupů moderních technologií dbát na prosperitu zvířat, zvláště pak v moderních intenzivních zařízeních (hydroponie, akvaponie), ale také v extenzivních a polointenzivních venkovních rybnících.</p>									

Prioritní oblast 6: Vliv na životní prostředí										
		Referenční cíle životního prostředí								
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
Cíl prioritní oblasti	Zachování biodiverzity původních druhů	0	0	0	+2	0	0	0	0	Dt
Aktivita	Podpora biologické diverzity rybích populací v povrchových vodách	0	0	0	+2	0	0	0	0	Dt
Aktivita	Podpora vysazování úhoře říčního do vnitrozemských vodních toků v souladu s Plány managementu úhoře	0	0	0	+2	0	0	0	0	Dt
komentář	<p>Ke snižování biodiverzity původních druhů ryb (obecně vlivem zhoršení životních podmínek a fragmentace prostředí), dochází zvláště v tekoucích vodách, ale je rovněž nutné nadlejšovat snižující se biodiverzitu druhů ryb tradičního rybníkářství. Hrozbou je – kromě samotného snižování stability systémů – také šíření nepůvodních druhů ryb, které mají invazní potenciál. Za účelem podpory původního genetického materiálu druhů ryb dochází, již dlouhodobě, k umělému vysazování ryb (např. vysazování úhoře říčního, jehož další podpora je přímou aktivitou priority).</p> <p>Za předpokladu podpory původních druhů (v tomto případě úhoře říčního) lze identifikovat významně pozitivní vlivy na ŽP.</p> <p>Doporučení: Důsledně dbát na zachování původních druhů ryb. Obdobně jako v předchozí prioritě doporučujeme šířit osvětu zaměřenou na význam původních druhů živočichů (nejen ryb).</p>									

Prioritní oblast 7: Klimatická změna										
		Referenční cíle životního prostředí								Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
Cíl prioritní oblasti	Zmírňování dopadů klimatických změn	0	0	0	0	0	0	0	+1	Dt
Aktivita	Naplnění koncepce boje proti suchu, kterou implementuje MŽP a MZe	+1	+1	+1	+1	+1	0	0	0	Dt
<i>komentář</i>	<p>Aktivita přispívá k zadržování vody v krajině a zlepšení její retenční schopnosti. Za předpokladu respektování principů adaptace na dopady změny klimatu dojde k mírně pozitivním vlivům na vodní režim, mikroklima, půdu a biodiverzitu. Současně by mělo dojít k podpoře EVVO v důsledku důrazu na mimoprodukční funkce krajiny.</p> <p>Doporučení: Při naplnění koncepce boje proti suchu dbát na principy komplexní adaptace na dopady změny klimatu (viz příslušné strategie EU a ČR) a v rámci EVVO zdůrazňovat význam mimoprodukčních funkcí krajiny</p>									
Aktivita	Podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží	0	0	-1	-1	-1	-1	0	0	L-/Dt

Prioritní oblast 7: Klimatická změna										
		Referenční cíle životního prostředí								
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
komentář	<p>Aktivita se zaměřuje na zlepšení současného stavu rybníků a nádrží i na budování nádrží nových. Zaměření aktivity je nezbytné rozdělit podle obou dílčích směrů, tedy obnovy a výstavby. Pokud se týká obnovy, mohou být dopady pozitivní i negativní. Na jedné straně se zvýší retenční schopnost nádrže a tím se sníží dopady povodní (potencované klimatickou změnou) a současně může dojít k úpravě podmínek pro život organismů (vytvoření litorálu), na druhé straně vznikají problémy při rekonstrukcích hrází (požadavky na kácení stromů), dopady odbahňování na život vodních organismů, nakládání s odtěženým sedimentem a vlivy v období stavby (doprava, hluk, prašnost). V případě nové výstavby (zejména rozlehlějších vodních nádrží však potenciální negativní vlivy převládají. V této době však nelze určit kapacity a územní rozložení podporovaných aktivit, takže není možné také stanovit případné potenciální významné negativní vlivy na ŽP.</p> <p>Významné negativní vlivy této aktivity na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Nelze však vyhodnotit míru vlivu, pokud nejsou známy parametry a charakteristiky záměru (např. lokalizace, rozloha, účel, výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, ad.).</p> <p>Doporučení: Nové vodní nádrže, které musí být dle své charakteristiky či lokalizaci podrobeny posuzování dle zákona č. 100/2001 Sb. (EIA), případně dle zákona č. 114/1992 Sb. (naturové či biologické hodnocení), musí být vyhodnoceny především z hlediska dopadů na přírodu, krajinu a biodiverzitu. V případě revitalizací a odbahnění musí být věnována pozornost ochraně dřevin na hrázích, v případě nezbytnosti jejich kácení z důvodu zdravotního stavu by mělo být dřevo ponecháno pro vývoj bezobratlých. V případě úprav rybníků je potřeba vytvořit dostatečnou rozlohu litorálního pásma a během výstavby minimalizovat dopady hluku, emisí a zemních prací. Nakládání s odtěženým bahnem musí odpovídat požadavkům zákona o odpadech (složení a případný obsah těžkých kovů) a zákona na ochranu ZPF. Při nakládání se zeminou musí být zabráněno rozšíření nepůvodních druhů rostlin. Zásahy je nutno konzultovat s orgány ochrany přírody</p>									
Aktivita	Podpora odstraňování havarijních situací na rybnících a vodních nádržích	0	0	-1	-1	-1	-1	0	0	-/-/-
komentář	<p>Oprava havarijních stavů na rybnících a vodních dílech.</p> <p>Pro opravy havarijních stavů platí stejný komentář i doporučení, jako v případě předchozí aktivity. Pouze je potřeba vzít úvahu mimořádnou skutečnost nápravy havarijních stavů. Tedy nutnost zásahu v důsledku hrozícího ohrožení (ekonomické škody a ohrožení životů v případě povodní), která nesmí být použita jako argument pro eliminaci projednání zásahu v případě, že zásah není nezbytně akutní. Tato aktivita není způsobilá v rámci Operačního programu Rybářství.</p>									

Prioritní oblast 7: Klimatická změna										
		Referenční cíle životního prostředí								
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
Aktivita	Podpora odstraňování povodňových škod na rybnících a vodních nádržích	0	0	-1	-1	-1	-1	0	0	L-/Dt
komentář	Pro odstraňování povodňových škod opravy havarijních stavů platí stejný komentář, jako v případě předchozích dvou aktivit. V úvahu je potřeba vzít mimořádnou skutečnost nápravy havarijních stavů, tedy nutnost zásahu v důsledku vzniklých škod a omezení nebo zrušení funkce vodního díla. Doporučení: Při obnově díla po povodni je potřeba mezi alternativami zvážit i možnosti funkce vodního díla za současných a zejména budoucích podmínek, ovlivněných dopady klimatické změny. Tedy nejen zda se vyplatí obnova vodního díla z ekonomického hlediska, ale zda jeho obnova v nových podmínkách nebude mít převažující negativní vlivy na chráněné zájmy ŽP, přírody a krajiny, ve srovnání se zájmy produkčními či ekonomickými. Tato aktivita není způsobilá v rámci Operačního programu Rybářství.									
Aktivita	Kompenzace škod způsobených klimatickými změnami (sucho, povodně)	0	0	0	0	0	0	0	0	L-/Dt
komentář	Finanční nástroj. Významné negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Doporučení: Při rozhodování o kompenzacích je potřeba zvážit, zda je provozování vodního díla za současných a zejména budoucích podmínek, ovlivněných dopady klimatické změny, efektivní. Tedy zda se vyplatí obnova vodního díla (a kompenzace ztrát produkce) z ekonomického hlediska, ale zda je jeho funkce v nových podmínkách udržitelná a zda nebude mít převažující negativní vlivy na chráněné zájmy ŽP, přírody a krajiny, ve srovnání se zájmy produkčními či ekonomickými.									

Prioritní oblast 8: Inovace, poradenství a vzdělávání										
		Referenční cíle životního prostředí								
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
Cíl prioritní oblasti	Zlepšení vývoje a aplikace inovací v oblasti akvakultury a úrovně poradenských a vzdělávacích služeb	0	0	0	0	0	0	0	+1	R/./Dt
Aktivity	Testování inovačních technologií za podmínek blízkých výrobním podmínkám s cílem získat technické nebo ekonomické poznatky o nových technologiích	0	0	0	0	0	0	0	+1	R/./Dt
Aktivity	Podpora vědecké spolupráce a sdílení vědeckých poznatků včetně příkladů dobré praxe	0	0	0	0	0	0	0	+1	R/./Dt
Aktivity	Podpora poradenství a speciálního poradenství	0	0	0	0	0	0	0	+1	R/./Dt
Aktivity	Podpora aplikovaného výzkumu	0	0	0	0	0	0	0	+1	R/./Dt
Aktivity	Podpora zlepšování výuky v rybářství	0	0	0	0	0	0	0	+1	R/./Dt
<i>komentář</i>	<p>Byly vyhodnoceny mírně pozitivní vlivy na EVVO. Prostřednictvím aktivit se bude do budoucna dařit podporovat kvalitní vzdělávací proces (důležité v delším časovém horizontu, jako motivace pro nové zaměstnance v akvakultuře a pro zajištění dostatku pracovních sil). Podstatná je také mezinárodní spolupráce na vědecké úrovni a uvádění nových poznatků do praxe, což zvýší konkurenceschopnost a vhodné způsoby hospodaření.</p> <p>Negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.</p> <p>Doporučení: V rámci vzdělávání zařadit také význam mimoprodukčních funkcí krajiny a význam biodiverzity a zachování funkcí krajiny pro dlouhodobě udržitelné hospodaření.</p>									

Prioritní oblast 9: Kontroly										
		Referenční cíle životního prostředí								
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
Cíl prioritní oblasti	Zlepšování sledovatelnosti produktů rybolovu a akvakultury	0	0	0	0	0	0	0	+1	-/-/-
Aktivita	Podpora sledovatelnosti produktů rybolovu a akvakultury	0	0	0	0	0	0	0	+1	-/-/-
<i>komentář</i>	<p>Budování důvěry a informovanosti spotřebitelů. Zlepšení technického vybavení, prohlubování znalostí, kompetentní pracovníci kontroly. Udržení kvality a nezávadné produkce.</p> <p>Negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Aktivita bude mít potenciálně mírně pozitivní vliv na EVVO spotřebitelů.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>									

Prioritní oblast 10: Konkurenceschopnost odvětví akvakultury										
		Referenční cíle životního prostředí								Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
Cíl prioritní oblasti	Podpora udržitelné produkce ryb z akvakultury	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
Aktivity	Modernizace a výstavba nových rybníků, sádek, rybích líhní a průmyslových chovů ryb, investice do odbahnění rybníků a dalších zařízení	0	0	-1	-1	-1	-1	0	0	-/-/-
<i>komentář</i>	<p>Modernizace a výstavba nových technických zařízení pro potřeby akvakultury, udržování stávající produkce, zvýšení produkce RAS, zvýšení podílu zpracovaných ryb, při dodržování legislativních postupů (viz hodnocení Prioritních oblastí 2, 5,6 a 7) nebudou mít významné negativní vlivy na životní prostředí. Zaměření aktivity je nezbytné rozdělit podle dopadů na dva dílčí směry, tedy obnovu a výstavbu. Pokud se týká obnovy, mohou být dopady pozitivní i negativní. Na jedné straně se zvýší retenční schopnost rybníků a tím se sníží potenciální dopady povodní a současně může dojít k úpravě podmínek pro život organismů (vytvoření litorálu). Na druhé straně mohou vznikat problémy při rekonstrukcích hrází (požadavky na kácení stromů), dopady odbahňování na život vodních organismů, nakládání s odtěženým bahnem a vlivy v období stavby (doprava, hluk, prašnost). V případě nové výstavby (zejména rozlehlějších rybníků) však potenciální negativní vlivy mohou převládat. V této době však nelze určit kapacity a územní rozložení podporovaných záměrů aktivit, takže není možné identifikovat jejich významné negativní vlivy na ŽP dle lokalizace, rozlohy, výskyt zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, ad.</p> <p>Doporučení: Nové rybníky (vodní nádrže), které musí být dle své charakteristiky či lokalizaci podrobeny posuzování dle zákona č. 100/2001 Sb. (EIA), případně dle zákona č. 114/1992 Sb. (naturové či biologické hodnocení), musí být vyhodnoceny především z hlediska dopadů na přírodu, krajinu a biodiverzitu. V případě revitalizací a odbahnění musí být věnována pozornost ochraně dřevin na hrázích, v případě nezbytnosti jejich kácení z důvodu zdravotního stavu by mělo být dřevo ponecháno pro vývoj bezobratlých. V případě úprav rybníků je potřeba vytvořit dostatečnou rozlohu litorálního pásma a během výstavby minimalizovat dopady hluku, emisí a zemních prací. Nakládání s odtěženým bahnem musí odpovídat požadavkům zákona o odpadech (složení a případný obsah těžkých kovů) a zákona na ochranu ZPF. Při nakládání se zeminou musí být zabráněno rozšíření nepůvodních druhů rostlin. Zásahy je nutno konzultovat s orgány ochrany přírody</p>									

Prioritní oblast 10: Konkurenceschopnost odvětví akvakultury										
		Referenční cíle životního prostředí								Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
Aktivita	Diverzifikace činnosti rybářských mikropodniků, malých a středních podniků prostřednictvím ekoturistiky, rybářské turistiky, přímého prodeje s možností úpravy ryb na místě	0	0	0	0	0	0	0	+1	-/-/-
<i>komentář</i>	Cca 90 % produkce je tvořeno tradičním rybníkářstvím, cílem aktivity je diverzifikovat činnost ve prospěch zvýšení podílu lokálních příjmů v rámci rozšíření méně tradičních aktivit (sportovní rybolov, podpora maloobchodního prodeje). Významně negativní vlivy aktivity na životní prostředí nebyly identifikovány. Aktivita může mít pozitivní dopad na osvětu akvakultury Doporučení: Lokální akce doprovodit osvětovými aktivitami.									
Aktivita	Podpora nových chovatelů zahajujících podnikání v akvakultuře	0	0	0	0	0	0	0	+1	
<i>komentář</i>	Významné negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Doporučení: Podporu nových podnikatelů lze doprovodit osvětovými aktivitami, zaměřenými na roli biodiverzity a mimoprodukční funkce krajiny.									
Aktivita	Kompenzace za zajištění mimoprodukčních funkcí rybníků a náhrad škod způsobených rybožravými predátory	0	0	0	+1	0	0	0	+1	-/-/-
<i>komentář</i>	Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků může pozitivně ovlivnit biodiverzitu nejen rybí obsádky, a při náhradě škod rybožravými predátory dojde k finanční kompenzaci ztrát produkce (prozatím kompenzovány škody způsobené vydrou říční a kormoránem velkým). Negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Doporučení: Nejsou navrhována									
Aktivita	Modernizace a vybudování recirkulačních zařízení k produkci ryb	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-

Prioritní oblast 10: Konkurenceschopnost odvětví akvakultury										
		Referenční cíle životního prostředí								
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
komentář	Podpora technologických opatření pro moderní intenzivní chovy ryb. Negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Doporučení: Dbát na zdraví zvířat v souladu s 5. prioritní oblastí (Zdraví lidí a zvířat a dobré životní podmínky zvířat). Dbát na prosperitu zvířat v intenzivních, ale také extenzivních a polointenzivních chovech. Při řešení intenzivních chovů je potřeba dbát na principy oběhového hospodářství, šetření přírodními zdroji (voda, energie) a nakládání se zbytkovými odpady									
Cíl prioritní oblasti	Zvýšení podílu zpracovaných ryb	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
komentář	Technologické opatření. Významné negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Doporučení: Bez návrhu.									
Aktivita	Rozšíření, modernizace a výstavba nových zpracovatelských kapacit	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-

Prioritní oblast 10: Konkurenceschopnost odvětví akvakultury										
		Referenční cíle životního prostředí								
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Rozsah/ spolupůsobení/ časový horizont
		Voda	Klima	Krajina	Biodiverzita a ochrana přírody	Půda	Kulturní památky	Odpady	Zdraví, bezpečnost a EVVO	
komentář	<p>Cílem je diverzifikace akvakultury a modernizace nových technologií intenzivních chovů (akvaponie, hydroponie), aby byla pokryta poptávka po sladkovodních rybách, která do budoucna bude kompenzovat úbytek mořských ryb v důsledku vyčerpání přírodních zdrojů. Návaznost na další odvětví (rybaření, gastronomie). Technologické opatření.</p> <p>Negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.</p> <p>Doporučení: Dbát na zdraví zvířat v souladu s 5. prioritní oblastí (Zdraví lidí a zvířat a dobré životní podmínky zvířat). Dbát na prosperitu zvířat v intenzivních, ale také extenzivních a polointenzivních chovech. Při řešení intenzivních chovů je potřeba dbát na principy oběhového hospodářství, šetření přírodními zdroji (voda, energie) a nakládání se zbytkovými odpady.</p> <p>V budoucnu je nutné při řešení intenzivních chovů ryb dbát principů oběhového hospodářství, které bylo zakotveno na úrovni EU (viz „balíček oběhového hospodářství“) a stane se novelou zákona o odpadech součástí našeho právního řádu, kdy hlavním krokem je snižování vzniku odpadů (tedy počátek cyklu oběhového hospodářství).</p>									
Aktivity	Pořízení a modernizace technologií pro zpracování produkce	0	0	0	0	0	0	0	0	-/-/-
komentář	<p>Technologické opatření.</p> <p>Negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány.</p> <p>Doporučení: Doporučení obdobná, jako v předchozí aktivitě., s ohledem na principy oběhového hospodářství v následujících letech, v souvislosti s novelou zákona v oblasti nakládání s odpady. Tedy modernizovat technologie i s ohledem na principy oběhového hospodářství (minimalizace produkce odpadu).</p>									
Aktivity	Snížení energetické náročnosti zpracování produkce	0	+1	0	0	0	0	0	+1	-/-/-
komentář	<p>Technologické opatření.</p> <p>Negativní vlivy rozvojového cíle na životní prostředí a veřejné zdraví nebyly identifikovány. Naopak lze předpokládat nižší nároky na přírodní zdroje (energie), a tím i snížení dopadů na klima a ovzduší.</p> <p>Doporučení: Bez návrhu.</p>									

6.3 Hodnocení koncepce jako celku

Při hodnocení vlivů Víceletého národního strategického pro akvakulturu pro léta 2021-2030 na životní prostředí je potřeba vzít v úvahu nejen potenciální dopady koncepce na životní prostředí ve smyslu zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ale také vzájemnou interakci stavu životního prostředí s celkovou ambicí vývoje v navrženém scénáři předpokládaného vývoje akvakultury v České republice do roku 2030.

V této souvislosti se jedná především o to, že současná kvalita životního prostředí v České republice (zejména sucho, extrémní meteorologické, zvláště pak hydrologické jevy, dopady změn klimatu, hospodaření s vodou a půdou, intenzifikace zemědělství) může být jedním z limitů dalšího rozvoje území, a to ať už přímo – omezením možností realizace opatření, které by mohly mít další negativní vliv na životní prostředí v zatížených částech území - tak i zprostředkovaně, tedy možným negativním vývojem oblasti bez ohledu na realizaci koncepce (sucho, vliv povodní, výskyt nepůvodních druhů, environmentální udržitelnost produkce a další).

1) Analytická část

V analytické části aktualizovaného VNSPA byla pozornost věnována popisu a rozboru současného stavu akvakultury v České republice, zejména produkci, uvádění produkce na trh, spotřebě a propagaci spotřeby, pozitivním i negativním environmentálním aspektům akvakultury a také vazbě na nadřazené strategické dokumenty. SWOT analýza, v závěru této části shrnuje slabé a silné stránky současného stavu akvakultury v České republice a definuje potenciální hrozby a příležitosti do budoucna. Na základě SWOT analýzy byly vymezeny klíčové problémy, se kterými se sektor akvakultury potýká.

Analytická část je zpracována v odpovídajícím rozsahu.

Doporučení zpracovatele: Bez doporučení úprav.

2) Návrhová část

Návrhová část reaguje na analytická zjištění předchozích kapitol. V úvodu analytické části byla formulována vize a cíle rybářství a jejich vazba na cíle nadřazených politik a strategií. Naplňování hlavního cíle VNSPA bude realizováno prostřednictvím 10 **prioritních oblastí**. Každá z těchto prioritních oblastí má definován **vlastní cíl prioritní oblasti**, který bude naplňován prostřednictvím **aktivit**, na které budou následně navázány jednotlivé **realizační nástroje**. Nástroje byly formulovány s ohledem na možnosti České republiky (kombinace peněžních a nepeněžních podpor, administrativních opatření, různé podpory vybraných subjektů v daných oblastech).

Z výše provedeného hodnocení vyplývá, že cíle prioritních oblastí a aktivity (a nástroje k realizaci aktivit) **nejsou v rozporu s požadavky na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví a mezi cíli prioritních oblastí a aktivitami není žádný, který by měl potenciálně významný negativní vliv na životní prostředí**. V případě těch cílů a opatření, která potenciálně negativní vlivy na životní prostředí mohou zakládat (záleží na způsobu provedení konkrétních projektů a záměrů), jsou vždy uvedena doporučení ke zmírnění dopadů jak v této kapitole, tak i v kapitole 10 tohoto Vyhodnocení.

V případě některých opatření byly identifikovány potenciální možné mírné negativní vlivy na jednotlivé složky ŽP, a to zejména v případě umísťování nových vodních nádrží (rybníků pro polointenzivní chov ryb), případně revitalizace a odbahnění stávajících vodních děl (viz komentáře v tabulkách). Dále je nutné také upozornit na to, že se na území České republiky nachází řada kulturních památek a lokalit s prokázanými archeologickými nálezy, které by mohly být koncepcí potenciálně dotčeny.

V případě hodnocených cílů prioritních oblastí a aktivit budou skutečné vlivy na životní prostředí záviset především na konkrétním provedení a lokalizaci záměrů, kterými budou naplňovány, a které musí být vyhodnoceny prostřednictvím následných procedur hodnocení vlivů projektů na životní prostředí (EIA, naturové hodnocení, biologické hodnocení, požadavky stavebního řízení, požadavky vodního zákona, a další), které musí schválení projektů podmiňovat.

Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, byl samostatně vyhodnocen rovněž vliv koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti soustavy Natura 2000 (Příloha č. 1 Vyhodnocení). V rámci hodnocení Natura 2000 bylo konstatováno, že předložená koncepce ani jednotlivé rozvojové cíle a opatření v ní uvedené, nebudou mít významně negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí v rámci soustavy Natura 2000. Doporučení pro předcházení, eliminaci a zmírnění možných negativních vlivů jsou uvedena v kapitole 4 a kapitole 10 tohoto Vyhodnocení.

Rovněž byly zvažovány kumulativní, sekundární a synergické vlivy. Jelikož jsou aktivity v koncepci uvedeny v širším rozsahu a současně velmi obecně (bez uvedení konkrétních záměrů, lokalizace, rozsahu, účelu a podobně), nebylo možné konkrétněji (objektivně) vyhodnotit kumulaci vlivů VNSPA s ostatními koncepcemi nebo záměry v území. Nebyly identifikovány žádné konkrétní negativní synergické a kumulativní vlivy na soustavu Natura 2000.

7 VYHODNOCENÍ MOŽNÝCH PŘESHraniČNÍCH VlivŮ Koncepce Na Životní Prostředí

V rámci hodnocení vlivů návrhu Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021 – 2030 na životní prostředí, provedených v předchozí kapitole, byly brány v úvahu také potenciální přeshraniční vlivy. Protože v rámci hodnocení nebyly identifikovány žádné významné negativní vlivy koncepce na území ČR, lze konstatovat, že lze vyloučit také potenciální významné negativní vlivy koncepce na životní prostředí přesahující hranice ČR. Potenciální přímé vlivy opatření Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021 – 2030 se koncentrují na území České republiky.

Na základě znalostí obsahu návrhu koncepce a provedeného hodnocení jeho potenciálních vlivů není žádný důvod předpokládat významný negativní přeshraniční vliv koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a provádět přeshraniční posouzení koncepce ve smyslu § 14a zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů. A to zejména v situaci, kdy potenciální vlivy na životní prostředí budou dále eliminovány, případně zmírňovány vhodnými doporučenými opatřeními.

8 VÝČET DŮVODŮ PRO VÝBĚR ZKOUMANÝCH VARIANT A POPIS, JAK BYLO POSUZOVÁNÍ PROVEDENO, VČETNĚ PŘÍPADNÝCH PROBLÉMŮ PŘI SHROMAŽDOVÁNÍ POŽADOVANÝCH ÚDAJŮ

8.1 Výběr zkoumaných variant

Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021-2030 je předkládán v jedné variantě. Na základě hodnocení provedených v rámci předchozích kapitol Vyhodnocení lze konstatovat, že nebyly zjištěny takové negativní vlivy koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, které by zakládaly potřebu navrhnout variantní řešení koncepce. Z uvedeného důvodu proto nebylo v rámci Vyhodnocení navrženo doplnění a tím ani hodnocení a porovnávání více variant.

Vzhledem k obecnému charakteru aktualizovaného dokumentu VNSPA mohou varianty nastat při realizaci koncepce, na úrovni přípravy a zpracování záměrů/projektů s konkrétními charakteristikami. Je proto nezbytné, aby při výběru projektů k podpoře v rámci koncepce, které v současnosti koncepce neuvádí, byla dostatečně zohledněna environmentální kritéria, a aby systém monitorování realizace koncepce obsahoval environmentální indikátory (viz příslušné kapitoly Vyhodnocení). A to jak při výběru projektů předkladatelem koncepce, tak při výběru projektů v rámci rozhodnutí o jejich financování z jiných zdrojů.

V této souvislosti je zřejmé, že tam kde to bude relevantní, musí být záměry podrobeny hodnocení dle zákonů č. 100/2001 Sb., (EIA), 114/1992 Sb. (naturové a biologické hodnocení), respektive musí být aplikovány environmentální požadavky stavebního zákona. Dále je nutno upřednostňovat taková řešení, která budou předcházet případným kolizím se zájmy ochrany životního prostředí, přírody a krajiny a veřejného zdraví, či je budou minimalizovat.

8.2 Popis provedení posouzení vlivů koncepce na životní prostředí

Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí bylo zpracováno na základě § 10e až § 10f zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, v rozsahu jeho přílohy č. 9. Obsah a rozsah Vyhodnocení dále vychází ze Závěru zjišťovacího řízení podle § 10d citovaného zákona, vydaného Ministerstvem životního prostředí – odborem posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, dne 1. července 2020 (č. j.: MZP/2020/710/2344).

Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, je provedeno také Posouzení vlivů koncepce na předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, plynoucí z vyhlášky č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhodnocení VNSPA vychází z následujících zdrojů a metodických kroků:

- Analýza stavu životního prostředí dotčeného území, včetně charakteristik hlavních trendů vývoje,
- Analýza relevantních strategických koncepčních rozvojových dokumentů na národní, krajské i místní úrovni,

- Stanovení referenčního hodnotícího rámce (sady referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejné zdraví) na základě vybraných koncepčních dokumentů (včetně dokumentů doporučených ze strany orgánů veřejné správy),
- Tabulkové a slovní hodnocení cílů priorit koncepce a souvisejících aktivit ve vztahu k referenčním cílům ochrany životního prostředí.
- Doporučení k vyloučení, minimalizaci, zmírnění nebo kompenzaci potenciálně negativních vlivů a doporučení úprav koncepce na základě výše uvedených kroků,
- Návrh environmentálních indikátorů pro sledování vlivů realizace koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví,
- Návrh environmentálních kritérií pro výběr projektů, jako pomůcku pro výběr projektů.

Hodnocení analýzy a vize bylo provedeno slovně. Hodnocení prioritních oblastí a aktivit proběhlo prostřednictvím podrobného hodnocení rozvojových cílů a typových opatření. To bylo provedeno v tabulce porovnáním s vybranými referenčními cíli a následně slovně komentováno (viz kapitola 6.3. Hodnocení vlivů).

8.3 Problémy při shromažďování požadovaných údajů

Předkladatel i zpracovatel VNSPA poskytli zpracovateli Vyhodnocení SEA pro jeho hodnocení dostatečné množství relevantních údajů, týkajících se samotné koncepce.

K posouzení koncepce, respektive prioritních oblastí, rozvojových cílů a typových opatření uvedených v koncepci, bylo k dispozici dostatečné množství údajů. K dispozici byl návrh koncepce a rovněž také relevantní dokumenty, mapové podklady, s jejichž pomocí bylo hodnocení prováděno (například Natura 2000 a další). Nenastaly tedy žádné problémy při shromažďování údajů.

Většina cílů a aktivit je spíše obecného a organizačního charakteru a v současné podobě koncepčního dokumentu nejsou známy detaily jednotlivých záměrů ani jejich konkrétní podoba. Z tohoto důvodu je doporučeno při budoucím výběru projektů k realizaci uplatňovat environmentální kritéria pro výběr projektů a důsledné dodržování toho, že stavební projekty budou podléhat standardním procedurám schvalování podle stavebního zákona, že v odůvodněných případech budou projekty podléhat také hodnocení záměrů dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, případně dle §45i a § 67, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Vzhledem k rozsahu a charakteru koncepce je možno konstatovat, že se při zpracování tohoto Vyhodnocení nevyskytly takové obtíže nebo nejistoty, které by mohly negativně ovlivnit rozsah a obsah posouzení realizovaného v rámci Vyhodnocení nebo které by znemožňovaly jeho zpracování.

9 STANOVENÍ MONITOROVACÍCH UKAZATELŮ (INDIKÁTORŮ) VLIVU KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, zavazuje v § 10h předkladatele koncepce, aby zajistil sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví. Pokud předkladatel na základě tohoto sledování zjistí, že provádění koncepce má nepředvídané závažné negativní vlivy na životní prostředí nebo veřejné zdraví, je povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění těchto vlivů, informovat o tom příslušný úřad a dotčené orgány a současně rozhodnout o změně koncepce. Stanovení indikátorů navazuje na určení referenčních cílů životního prostředí a musí s nimi být v souladu, obdobně jako následně environmentální kritéria pro výběr projektů.

9.1 Monitorování vlivů realizace koncepce na životní prostředí

Návrh systému monitorování vlivů Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021-2030 vychází ze skutečnosti, že obsah koncepce musí být natolik obecný, aby umožnil intervence dané rámcem cílů, priorit, respektive aktivit. Nástrojem realizace koncepce budou až projekty, realizované v rámci navazujícího operačního programu Rybářství a naplňujícího navržené cíle a aktivity. Realizace těchto aktivit prostřednictvím projektů či záměrů přitom může mít – dle jejich konkrétního charakteru, kapacity a lokalizace – rozdílné dopady na životní prostředí a veřejné zdraví.

V souvislosti s tím je třeba upozornit na to, že při monitorování realizace koncepce nebude možno zcela rozlišit, zda a v jaké míře byl vývoj stavu životního prostředí a veřejného zdraví ovlivněn intervencemi koncepce, nebo jinými procesy (například intervence v rámci dalších koncepčních dokumentů ČR, vlivy programů ESIF - například OP Životní prostředí a komplementárních národních dotačních titulů, dynamika “přirozeného vývoje” společnosti, globální vlivy, dopady aktuální ekonomické situace a podobně).

9.2 Stanovení monitorovacích ukazatelů (indikátorů) životního prostředí

Pro sledování vlivů koncepce na životní prostředí na úrovni obecnosti v jaké pracuje posuzovaná koncepce, doporučuje zpracovatel SEA zařadit do obecného systému monitoringu realizace koncepce níže uvedenou sadu environmentálních indikátorů. Klíčové je, že pro sledování vlivů realizace koncepce na jednotlivé referenční cíle ochrany životního prostředí mohou být navrženy jen takové indikátory, které budou měřitelné/hodnotitelné. Jejich sledování by pak mělo být prováděno v celém období platnosti koncepce a vychází mimo jiné z výše uvedených požadavků ustanovení §10h, zákona číslo 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (povinnost předkladatele koncepce).

Návrh mechanismu monitorování koncepce předkladatelem je uveden v následujícím textu.

9.3 Návrh mechanismu monitorování

Realizace koncepce, především vlivy realizovaných aktivit, záměrů/projektů na životní prostředí, bude vyhodnocena 2x za období platnosti koncepce (četnost bude upřesněna na základě finální verze Strategických zásad EU pro akvakulturu) na základě podmínek a požadavků Stanoviska příslušného úřadu k Vyhodnocení koncepce dle § 10 g) citovaného zákona a dále také na základě environmentálních indikátorů (vybraných monitorovacích ukazatelů vlivu na životní prostředí). Sběr dat a jejich agregace bude probíhat průběžně.

Výsledky vyhodnocení budou zveřejňovány na internetových stránkách předkladatele v sekci, v níž bude zveřejněna schválená koncepce, Stanovisko a Prohlášení. Monitorováním a agregací dat pak bude možné vyhodnotit celkový dopad realizace koncepce na referenční cíle ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

9.4 Návrh environmentálních indikátorů

V následující tabulce jsou navrženy monitorovací ukazatele (indikátory) pro hodnocení vlivu Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021-2030 (na základě projektů realizovaných v rámci navazující koncepce OP Rybářství) na životní prostředí. Návrh monitorovacích indikátorů vlivů koncepce na životní prostředí vychází jak ze samotného vyhodnocení koncepce na základě referenčních cílů ochrany životního prostředí, viz kapitola č. 5.3 Sada referenčních cílů životního prostředí, tak i z návrhu koncepce samotné.

Tabulka 6 Návrh environmentálních indikátorů

Oblast životního prostředí	Referenční cíl	Indikátor	Jednotka
Voda	Chránit zdroje povrchových a podzemních vod, podporovat přirozenou retenční funkci krajiny.	*Projekty zaměřené na výstavbu, modernizaci a odbahnění rybníků s dopadem na retenční funkci krajiny	počet
Klima	Adaptovat krajinu na změnu klimatu.	*Projekty zaměřené na výstavbu, modernizaci a odbahnění rybníků s vlivem na adaptaci na dopady změny klimatu	počet
Biodiverzita a ochrana přírody	Chránit přírodní hodnoty v území, zvyšovat kvalitu přírodního prostředí.	Projekty zaměřené na ochranu a obnovu přírody, ochranu ekosystémů a biologickou rozmanitost	počet

*projekt může přispívat k oběma oblastem současně

10 POPIS NAVRHOVANÝCH OPATŘENÍ PRO PŘEDCHÁZENÍ, VYLOUČENÍ, SNÍŽENÍ A KOMPENZACI VÝZNAMNÝCH NEGATIVNÍCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ ZJIŠTĚNÝCH NEBO PŘEDPOKLÁDANÝCH PŘI PROVÁDĚNÍ KONCEPCE

Z provedeného vyhodnocení priorit, cílů a typových opatření vyplývá, že **nebyl identifikován významný negativní vliv na jednotlivé složky životního prostředí a veřejné zdraví, respektive na lokality soustavy Natura 2000**, vyplývající z provedení koncepce.

V případě mírných negativních vlivů se jedná především o dopady spojené s výstavbou vodních nádrží, rybníků a revitalizací rybníků (ať už vyvolanou ekonomickými či havarijními důvody), tak jak je navrhováno ve 4 souvisejících prioritách koncepce. Jedná se především o následující potenciální negativní dopady:

- Zábor ZPF a ohrožení biodiverzity, předmětů ochrany a krajinného rázu při výstavbě vodních nádrží a rybníků
- Ohrožení vodních organismů při odbahňování rybníků (rozsah, nevhodné načasování)
- Dopady na předměty ochrany ZCHÚ, případně EVL a PO
- Potenciální kácení dřevin při rekonstrukcích hrází, včetně odvozu dřeva starých stromů
- Ohrožení zemědělské půdy deponováním bahna kontaminovaného těžkými kovy
- Dopady při stavbě (zvýšení hluku, emise a přesuny zemin), včetně šíření nepůvodních druhů ryb a vodních organismů, případně i terestrických rostlin

Na druhé straně byla zjištěna řada pozitivních vlivů, které by budoucí realizace koncepce měla přinést. Jedná se především o pozitivní dopady

- Opatření na podporu biodiverzity a genofondu původních druhů ryb
- Zvýšení retenčního objemu a bezpečnosti rybníků, tvorba litorálních pásem při revitalizaci rybníků
- Posilování retence vody v krajině a prevence před suchem při výstavbě malých vodních nádrží a rybníků
- Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků, včetně ochrany před povodněmi a adaptace na dopady změny klimatu
- Podpora významných krajinnotvorných prvků
- Pozitivní vliv na hydrologické poměry v oblasti

Poznámka: Výše uvedené lze vyhodnotit až při hodnocení konkrétních záměrů, zejména jejich rozsahu a lokalizace.

Mezi výše uvedenými potenciálně mírně negativními vlivy nebyly identifikovány žádné **významně negativní vlivy** na životní prostředí a veřejné zdraví, a proto je hlavním nástrojem ochrany životního prostředí předcházení, omezování, snižování či kompenzace případných vlivů (vhodná lokalizace, technické provedení, hodnocení záměrů, dopady na zájmy ochrany přírody ad.). V případě projektů, které vycházejí z oblastí podpory koncepce, se jedná o zajištění souladu jejich umístění s platnou územně-plánovací dokumentací a v navazujících fázích jejich přípravy posouzení prostřednictvím EIA, naturového hodnocení, biologického hodnocení, nebo podle požadavků stavebního a vodního zákona, tam kde nejsou procedury dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, nebo zákona na ochranu přírody, relevantní.

10.1 Opatření k předcházení, eliminaci, minimalizaci a kompenzaci potenciálně negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce

Základním opatřením k předcházení, eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů zjištěných při provádění koncepce bude – vedle pečlivého a kvalifikovaného výběru podporovaných aktivit/projektů z hlediska jejich možných vlivů na životní prostředí (viz úvod této kapitoly a kapitola 6 Vyhodnocení) - pravidelná kontrola (monitoring) realizace provádění Koncepce (viz kapitola 9 Vyhodnocení).

V případě zjištění závažných negativních vlivů na životní prostředí nebo veřejné zdraví během realizace Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021-2030 je předkladatel na základě požadavků zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, povinen zajistit přijetí opatření k odvrácení nebo zmírnění takových vlivů a informovat o tom příslušný úřad, tedy Ministerstvo životního prostředí a dotčené orgány a současně rozhodnout o adekvátní změně koncepce. Opatření mohou být různého charakteru, od zvýšení dohledu při výběru podporovaných opatření po uložení nápravných opatření, až po případné zastavení podpory.

10.2 Opatření k předcházení, eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů cílů priorit a aktivit

Jak již bylo uvedeno výše, hlavní jednotkou struktury koncepce, jejímž prostřednictvím byly posouzeny vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, jsou cíle priorit, naplňované typovými aktivitami. Při jejich vyhodnocování nebyly zjištěny žádné významné negativní vlivy na referenční cíle životního prostředí a veřejného zdraví.

Část rozvojových cílů/aktivit je organizačního nebo administrativního charakteru, bez identifikovaných negativních vlivů na referenční cíle, takže v případě těchto typových opatření není nutno doporučovat žádná zmírňující opatření.

V případě rozvojových cílů/aktivit, v jejichž rámci se budou realizovat záměry či projekty s potenciálním vlivem na životní prostředí, budou nejvýznamnějším nástrojem k předcházení, eliminaci, minimalizaci a kompenzaci negativních vlivů procedura EIA, případně biologické hodnocení a tam, kde to není relevantní, požadavky stavebního zákona.

Vzhledem k tomu, že do části dotčeného území koncepce zasahují lokality soustavy Natura 2000, je teoreticky u některých projektů možné – pokud tak určí orgán ochrany přírody svým stanoviskem – posoudit také vlivy záměrů na lokality soustavy Natura 2000 dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

V případě záměrů/projektů, které spadají do některých již dříve identifikovaných rozvojových cílů/aktivit s mírně potenciálním vlivem na životní prostředí (viz kapitola 6), níže shrnujeme hlavní opatření ke snížení potenciálních negativních vlivů těchto aktivit/projektů. Níže uvedená opatření jsou rovněž v kompetenci stavebních a vodohospodářských úřadů, památkové péče, AOPK apod.

- Zajistit odborný a odpovědný výběr záměrů (projektů) s ohledem na jejich vlivy na životní prostředí. Nepodporovat záměry s potenciálně významnými negativními vlivy na životní prostředí.
- Respektovat předměty ochrany zvláště chráněných území a konkrétní projekty posoudit z hlediska jejich vlivu na přírodu a krajinu. Jakékoliv záměry/projekty, u nichž by se očekávaly negativní vlivy (i zprostředkované) na ZCHÚ a lokality soustavy Natura 2000, konzultovat v předstihu s orgány ochrany přírody.

- U relevantních projektů posoudit jejich vlivy na životní prostředí v rámci procesu EIA, případně biologického či naturového hodnocení.
- Při výstavbě vodních nádrží a rybníků dbát na ochranu zemědělské a lesní půdy, minimalizovat zábory ZPF především v I. a II. třídě ochrany ZPF, omezit fragmentaci krajiny, zachovávat krajinný ráz a migrační prostupnost území. U pozemků PUPFL je nutné postupovat podle příslušného zákona (lesní zákon) a souhlasu příslušného orgánu státní správy lesů, kterého je potřeba i k dotčení pozemků do vzdálenosti 50 m od okraje lesa.
- Při výstavbě vodních ploch a nádrží omezit/minimalizovat dopad jejich umístování do chráněných a cenných území, do lokalit s výskytem chráněných druhů živočichů, rostlin a cenných přírodních stanovišť, zachovat krajinný ráz, minimalizovat fragmentaci krajiny a zajistit její migrační prostupnost. Zaměřit se na obnovu ekologických funkcí již narušených přírodních stanovišť a ekosystémů.
- Při revitalizaci rybníků minimalizovat dopady na vodní režim a vodní organismy vhodným načasováním stavebních prací, v případě potřeby provést záchranný průzkum a z něj vyplývající opatření na ochranu živočichů, ohrožených stavebními činnostmi. Dále dbát na úpravu retenčního prostoru s vytvořením litorálu, omezit kácení stromů při rekonstrukcích hrází na nezbytné minimum a ponechat dřevo starých stromů na místě, jako prostor pro vývoj bezobratlých živočichů. S odstraněným bahnem nakládat podle obsahu nebezpečných látek v něm a požadavků orgánů státní správy.
- Při stavbách minimalizovat hluk a emise a při přesunech zemin dbát na minimalizaci objemů přesouvaných zemin i ochraně před šířením invazních druhů.
- Při stavbách a revitalizacích předcházet vzniku stavebních odpadů uplatňováním principů oběhového hospodářství. Minimalizovat vznik odpadů a nakládat s nimi v souladu s právními předpisy.
- Nové obnovitelné zdroje energií (například bioplynové stanice jako zdroje tepla pro akvakulturu) umísťovat mimo ZCHÚ, EVL, PO a jejich ochranná pásma, migrační trasy, zachovávat krajinný ráz, mimo vysoce produkční půdy a respektovat požadavky orgánů ochrany přírody. Zhodnocení vlivů v případě podpory vodních elektráren by mělo zahrnovat stávající stav využití vodních toků a jejich limitů pro uchování svých plnohodnotných ekologických funkcí, s přihlédnutím k dlouhotrvajícím obdobím hydrologického sucha na vodních tocích.
- Zasadit se o zachování nebo zajištění migrační prostupnosti pro zvláště chráněné a evropsky významné druhy (vodní díla na tocích). Jakékoliv aktivity, u nichž by se očekávaly negativní zásahy nebo ovlivnění (i zprostředkované) ZCHÚ a soustavy Natura 2000 konzultovat s orgány ochrany přírody.
- Pro zadržování vody v krajině vybírat přírodě blízká opatření a soustředit se na komplexní krajinářská řešení.
- Případné zásahy do kulturních památek a jejich ochranných pásem je nutné konzultovat s Národním památkovým ústavem.
- Podporovat environmentální vědomí obyvatel o prospěšnosti konzumace ryb jako součásti zdravého životního stylu.

11 STANOVENÍ INDIKÁTORŮ (KRITÉRIÍ) PRO VÝBĚR PROJEKTŮ

Hlavním kritériem pro výběr projektů k realizaci bude, kromě souladu s cíli priorit VNSPA, také konkrétní aktuální potřeba v území a finanční a technické možnosti. Avšak při výběru a realizaci konkrétního projektu v rámci jednotlivých rozvojových cílů/aktivit musí být zohledněno environmentální hledisko. Pro tuto potřebu vyhodnocení environmentálních dopadů předkládaných a vybíraných projektů jsou navrženy indikátory/kritéria pro výběr projektů na základě stanovených referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

Environmentální hodnocení projektů při jejich výběru je jednou z možností minimalizace negativních vlivů koncepcí na životní prostředí. Na základě hodnocení projektů dle environmentálních kritérií by měly být následně schváleny či doporučeny k realizaci pouze ty projekty, které nebudou mít významný negativní vliv na životní prostředí. Současně by měly být v případě věcně stejných projektů doporučeny k realizaci ty projekty, které budou hodnoceny jako příznivější z hlediska životního prostředí.

Kritéria environmentálního hodnocení projektů byla stanovena vzhledem k referenčním cílům ochrany životního prostředí a identifikovaným vlivům koncepce na životní prostředí (viz výše). Environmentální hodnocení projektů pak má odpovědět na otázku, jakým způsobem může předkládaný projekt ovlivnit životní prostředí ve smyslu referenčních cílů ochrany životního prostředí. Hodnocení aktivit/projektu z hlediska životního prostředí je navrhováno v podobě slovního hodnocení, to znamená konstatováním pro jednotlivá environmentální kritéria.

11.1 Environmentální kritéria pro výběr projektů

Zpracovatel SEA navrhl pro jednotlivé referenční cíle ochrany životního prostředí (viz kapitola 5) následující environmentální kritéria pro výběr projektů realizovaných v rámci Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021-2030. Pro některé referenční cíle je v následující tabulce uváděno větší množství otázek kvůli možnému výběru. Tučně jsou označena pozitivní odpovědi při hodnocení.

Tabulka 7 Referenční cíle a environmentální kritéria pro výběr projektů

Referenční cíl	Otázky pro hodnocení a výběr projektů z hlediska životního prostředí	Pozitivní hodnocení tučně
Adaptovat krajinu na změnu klimatu.	Je předmětem projektu výstavba, rekonstrukce nebo odbahnění s pozitivními dopady na změnu klimatu?	Ano /ne
Chránit zdroje povrchových a podzemních vod, podporovat přirozenou retenční funkci krajiny.	Je předmětem projektu výstavba, rekonstrukce nebo odbahnění s pozitivními dopady na retenční funkci krajiny?	ano /ne
Omezovat fragmentaci krajiny, chránit krajinný ráz, kulturní a přírodní dědictví.	Je předmětem projektu výstavba, rekonstrukce nebo odbahnění s negativními dopady na krajinný ráz, kulturní a přírodní dědictví?	ano /ne
Chránit přírodní hodnoty v území, zvyšovat kvalitu přírodního prostředí.	Dojde realizací projektu k podpoře biodiverzity, například výsadbou druhu s cenným genofondem (úhoř říční)?	ano /ne
Omezit zábory a degradaci půdy (ZPF a PUPFL), zamezovat vodní a větrné erozi půdy.	Probíhá realizace projektu na brownfieldu? Je vytěžený sediment přímo použitelný na zemědělský půdní fond?	ano /ne

Referenční cíl	Otázky pro hodnocení a výběr projektů z hlediska životního prostředí	Pozitivní hodnocení tučně
Aplikovat prvky oběhového hospodářství s cílem prevence vzniku odpadů, snižovat produkci odpadů.	Je v rámci projektu nově budovaný RAS, který snižuje množství spotřebované vody v chovu ryb?	ano/ne
Podpořit zlepšení veřejného zdraví úpravou životního stylu a kvality potravin	Je v rámci projektu realizována kampaň, která je zaměřena na propagační a komunikační aktivity?.	ano/ne

12 VLIVY KONCEPCE NA VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Vlivy Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021-2030 byly hodnoceny současně s ostatními vlivy na životní prostředí průběžně v rámci jednotlivých kapitol.

Základní charakteristiky zdravotního stavu obyvatel jsou popsány v rámci kapitoly 2. Z hlediska lidského zdraví jsou sice nejdůležitějšími vlivy (mimo genetické predispozice a životní styl) životního prostředí (kvalita ovzduší a hluk, jež jsou taktéž popsány v rámci kapitoly 2), ale vzhledem k obsahu koncepce má na lidské zdraví výraznější vliv produkce zdravých potravin (jako součást podpory zdravého životního stylu) a také mimoprodukční funkce akvakultury (prostor pro relaxaci a sport, popř. sportovní rybolov).

V kapitole 6 jsou, kromě vlivů na ŽP, hodnoceny i vlivy na veřejné zdraví, a to jednak tabulkově ve vztahu k dotčenému referenčnímu cíli, tak případně i doprovodným komentářem (v potaz byly brány také další cíle s přímým vztahem ke zdraví obyvatel). Koncepce se zabývá celou soustavou opatření, z nichž některé mají také pozitivní vliv na zdraví obyvatel.

V rámci hodnocení vlivů jednotlivých cílů hlavních prioritních oblastí/aktivit nebyly identifikovány žádné významnější negativní vlivy na lidské zdraví. Naopak u řady rozvojových cílů hlavních prioritních oblastí/aktivit se dají předpokládat kladné vlivy na veřejné zdraví, a to zejména v těch cílech priorit, které jsou zaměřeny na podporu produkce ryb. Zprostředkovaně také v důsledku podpory adaptačních opatření, které mohou vést ke zlepšení klimatických podmínek.

Problematika zdraví je rovněž přiměřeně zohledněna v kapitole 9 při stanovení monitorovacích indikátorů a v kapitole 11 při návrhu kritérií pro výběr projektu.

Na základě všech výše uvedených poznatků vyplývajících z vyhodnocení je možno konstatovat, že problematika ochrany veřejného zdraví byla akcentována průběžně v dostatečné podrobnosti a že realizace cílů hlavních prioritních oblastí/aktivit uvedených v koncepci povede ke zlepšení podmínek pro ochranu veřejného zdraví a zajištění bezpečnosti obyvatel. Současně **nebyly zjištěny žádné významné negativní vlivy na veřejné zdraví.**

13 NETECHNICKÉ SHRUTÍ VÝŠE UVEDENÝCH ÚDAJŮ

Předmětem Vyhodnocení je „*Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021-2030*“ (dále též koncepce). Hodnocení koncepce je strukturováno dle požadavků Přílohy 9 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, a jeho součástí je rovněž hodnocení vlivů na lokality evropsky významných chráněných území soustavy Natura 2000 dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny.

V **kapitole 1** Vyhodnocení je popsán obsah, výchozí principy a cíle koncepce a její vztah k jiným koncepcím. Koncepce obsahuje vizi, cíle hlavních prioritních oblastí a aktivity, kterými bude naplňována.

V **kapitole 2** Vyhodnocení je popsán současný stav životního prostředí v České republice. Jsou identifikovány hlavní problémy životního prostředí, což je jedním ze zdrojů pro formulaci referenčních cílů ochrany životního prostředí, s nimiž je koncepce při hodnocení konfrontována.

V **kapitole 3** Vyhodnocení jsou vymezeny oblasti, které by mohly být prováděním koncepce zvláště ovlivněny. Jedná se především o oblasti se zvýšenými požadavky na ochranu přírody a krajiny (zvláště chráněná území, lokality soustavy Natura 2000, ÚSES a další cenné části přírody a krajiny).

V **kapitole 4** Vyhodnocení jsou shrnuty hlavní problémy životního prostředí, které vyplynuly z analýzy v kapitole 2, a které mají vztah k uvedené koncepci. Týká se to zejména vody, klimatu, přírody a krajiny, půdy a zemědělství, lesů a odpadů.

V rámci **kapitoly 5** jsou formulovány referenční cíle ochrany životního prostředí, které vycházejí jak z analýzy životního prostředí v kapitolách 2 a 4 Vyhodnocení, tak z identifikace cílů relevantních národních a krajských koncepcí. Tedy mimo jiné ze Státní politiky životního prostředí a řady strategických dokumentů v oblasti životního prostředí na úrovni EU i České republiky. Výše uvedeným způsobem bylo stanoveno 8 referenčních cílů, které jsou v rámci dané kapitoly dále charakterizovány.

V **kapitole 6, která je klíčovou kapitolou Vyhodnocení**, je tabulkově hodnocen vliv všech cílů hlavních prioritních oblastí a aktivit, generujících potenciálně negativní či pozitivní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví, a to jak pomocí číselného hodnocení vůči všem stanoveným referenčním cílům ochrany životního prostředí (viz tabulka hodnocení v kapitole 6), tak i prostřednictvím slovního komentáře. Každý rozvojový cíl a aktivita jsou v textové části kapitoly 6 stručně charakterizovány, je uvedeno hodnocení jejich vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví pomocí textového hodnocení a v relevantních případech jsou doplněna také doporučení zpracovatele pro snížení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví.

Prostřednictvím tohoto detailního vyhodnocení rozvojových cílů a opatření byly vyhodnoceny prioritní oblasti koncepce. Více koncepce je vyhodnocena slovně, a také jsou komentovány souhrnně analytická a návrhová část. Vzhledem k významu této části Vyhodnocení jsou v následujícím textu uvedeny informace ve větší podrobnosti, než v jiných částech této shrnující kapitoly.

Z provedeného hodnocení vyplývá, že cíle hlavních prioritních oblastí a aktivity „*Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021-2030*“ **nejsou v rozporu s požadavky na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví a nejsou mezi nimi žádné, které by měly potenciálně významný negativní vliv na životní prostředí**. U cílů hlavních prioritních oblastí a aktivit, které potenciálně negativní vlivy na životní prostředí mohou zakládat (záleží na způsobu provedení následných záměrů), jsou vždy uvedena doporučení ke zmírnění dopadů, a to jak v kapitole 6, tak i v kapitole 10 tohoto Vyhodnocení.

V případě hodnocených cílů priorit budou konkrétní vlivy na životní prostředí záviset především na konkrétním provedení, rozsahu a lokalizaci projektů, kterými budou naplňovány.

Vlivy projektů s potenciálně negativními vlivy na životní prostředí musí být vyhodnoceny prostřednictvím procedur hodnocení vlivů projektů na životní prostředí (posuzování vlivů na ŽP/EIA, naturové hodnocení, biologické hodnocení, požadavky stavebního zákona a další), které musí schválení projektů podmiňovat.

Cíle prioritních oblastí a aktivit s potenciálně mírnými negativními vlivy na životní prostředí jsou dle hodnocení v kapitole 6 zejména ty, které se zaměřují na realizaci staveb (budování nových vodních nádrží a rybníků), respektive jejich revitalizaci (především odbahnění a rekonstrukce hrází). Tedy projekty, které mohou mít potenciální mírně negativní vliv na zábor zemědělské půdy, dřeviny, odpady, případně biodiverzitu a krajinu. A to zejména v případech, kdy se jedná o stavby či revitalizace v přírodně cenných lokalitách (ZCHÚ, ÚSES, VKP, lokality soustavy Natura 2000). Dále může docházet k fragmentaci krajiny, vlivům na krajinný ráz, kulturní památky, ad.

Většina opatření však může mít potenciálně pozitivní vliv na ŽP, např. v souvislosti s podporou adaptací na změnu klimatu, podpory retence vody v krajině, osvěty (například Prioritní oblast 6, 7 VNSPA).

Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny byl samostatně vyhodnocen rovněž vliv Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021-2030 na evropsky významné lokality a ptačí oblasti soustavy Natura 2000 (Příloha č. 1 Vyhodnocení). V rámci tohoto naturového hodnocení bylo konstatováno, že předložená koncepce ani vize, priority a rozvojové cíle a aktivity v ní uvedené, nebudou mít významně negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí v rámci soustavy Natura 2000. Doporučení pro předcházení, eliminaci a zmírnění potenciálně negativních vlivů jsou uvedena v kapitole 4 a kapitole 10 tohoto Vyhodnocení.

Kapitola 7 Vyhodnocení posuzuje možné přeshraniční vlivy koncepce na životní prostředí. Z hodnocení vyplývá, že k významnému ovlivnění území okolních států nedojde.

Kapitola 8 Vyhodnocení obsahuje informaci o tom, že návrh koncepce byl předložen v jedné variantě. Je popsán způsob hodnocení.

V **kapitole 9** Vyhodnocení jsou navrženy monitorovací ukazatele, které odpovídají referenčním cílům ochrany životního prostředí, které byly stanoveny v kapitole 5 Vyhodnocení. Indikátory budou sloužit mimo jiné ke sledování a rozboru vlivů provádění koncepce na životní prostředí. Způsob monitorování je v kapitole navržen.

V **kapitole 10** Vyhodnocení jsou popsána opatření pro předcházení, eliminaci a kompenzaci vlivů koncepce. V kapitole jsou navržena opatření, týkající se všech částí koncepce, zejména však cílů hlavních prioritních oblastí a aktivit, které jsou hlavními jednotkami koncepce. Kapitola 10 shrnuje všechna nevýznamnější doporučení pro snížení vlivů, která jsou konkrétně uvedena pro každý cíl a většinu aktivit v kapitole číslo 6.

V rámci **kapitoly 11** Vyhodnocení jsou navržena environmentální kritéria pro výběr projektů. Hlavním kritériem pro výběr projektů či aktivit k realizaci bude soulad s VNSPA, konkrétní aktuální potřeba v území a finanční a technické možnosti. Při výběru a realizaci konkrétního záměru či projektu v rámci jednotlivých cílů prioritních oblastí musí být zohledněno environmentální hledisko. Tato kritéria tvoří jednotný systém se stanovenými referenčními cíli životního prostředí a souvisejícími indikátory pro monitorování provádění koncepce.

Kapitola 12 Vyhodnocení shrnuje vlivy koncepce na veřejné zdraví. Na základě všech výše uvedených poznatků vyplývajících z vyhodnocení je zde konstatováno, že realizace opatření uvedených v koncepci povede k celkovému zlepšení podmínek a ochraně veřejného zdraví. Současně nebyly zjištěny žádné významné negativní vlivy na veřejné zdraví.

Kapitola 13 (tedy tato kapitola) představuje netechnické shrnutí obsahu Vyhodnocení.

Kapitola 14 Vyhodnocení obsahuje vypořádání vyjádření obdržených ke koncepci.

Kapitola 15 Vyhodnocení obsahuje závěry a doporučení včetně návrhu souhlasného stanoviska a podmínek, které jsou zaměřeny na eliminaci a snížení vlivů Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021-2030 na životní prostředí.

14 SOUHRNNÉ VYPOŘÁDÁNÍ POŽADAVKŮ STANOVENÝCH ZÁVĚREM ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ A VYJÁDŘENÍ OBDRŽENÝCH KE KONCEPCI Z HLEDISKA VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ.

Přehled vyjádření obdržených ke Koncepci

Zpracovateli Vyhodnocení byla prostřednictvím příslušného úřadu, Ministerstva životního prostředí, Odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, předána vyjádření obdržená k Oznámení ve smyslu § 10c, odstavec 3 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Všechna předaná vyjádření jsou podle data jejich vydání přehledně uvedena v následující tabulce. V následujícím vypořádání jsou pak vyjádření rozdělena na vyjádření obsahující připomínky a doporučení a vyjádření neobsahující ani připomínky ani doporučení.

Tabulka 8 Přehled obdržených vyjádření

	Odesílatel vyjádření	Kontaktní adresa	Č. j.:	Ze dne
1.	Ministerstvo životního prostředí, Odbor odpadů	Vršovická 1442/65 100 10 Praha 10	MZP/2020/720/2081	29. 5. 2020
2.	Krajský úřad Olomouckého kraje, náměstek hejtmána	Jeremenkova 40a 779 11 Olomouc	KUOK 61201/2020	2. 6. 2020
3.	Ministerstvo životního prostředí, Odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny	Vršovická 1442/65 100 10 Praha 10	MZP/2020/620/1002	4. 6. 2020
4.	Ministerstvo kultury	Maltézské náměstí 471ú1, 118 11 Praha 1	MK 35749/2020 OPP	8. 6. 2020
5.	Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Pivovarské náměstí 1245/2 500 03 Hradec Králové	KUKHK-16995/ZP/2020	8. 6. 2020
6.	Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Velká Hradební 3118/48 400 02 Ústí nad Labem	KUUK/094273/2020	8. 6. 2020
7.	Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Velká Hradební 3118/48 400 02 Ústí nad Labem	KUUK/094304/2020	8. 6. 2020
8.	Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství - oddělení integrované prevence	Komenského náměstí 125 532 11 Pardubice	KrÚ 40977/2020/OIP/VA	9. 6. 2020
9.	Ministerstvo životního prostředí, Odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků	Vršovická 1442/65 100 10 Praha 10	MZP/2020/630/1145	11. 6. 2020
10.	Krajský úřad Středočeského kraje, náměstek hejtmanky pro oblast životního prostředí a zemědělství	Vršovická 65, 100 10 Praha 10	čj.082855/2020/KUSK	15. 6. 2020

Odesílatel vyjádření		Kontaktní adresa	Č. j.:	Ze dne
11.	Česká inspekce životního prostředí, ředitelství	Na Břehu 267/1a, 190 00 Praha 9	ČiŽP/OTOIP/2020/1616	16. 6. 2020
12.	Krajský úřad Moravskoslezského kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství	28. října 117, 702 18 Ostrava	MSK 65542/2020	16. 6. 2020
13.	Hlavní město Praha, Magistrát hlavního města Prahy, odbor ochrany prostředí, Oddělení posuzování vlivů na životní prostředí	Jungmannova 35/29 110 00 Praha 1	MHMP 930922/2020	17. 6. 2020
14.	Krajský úřad Středočeského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Zborovská 81/11 150 21 Praha 5	073016/2020/KUSK	17. 6. 2020
15.	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR	Kaplanova 1931/1 148 00 Praha 11 – Chodov	07866/SOPK/20	18. 6. 2020
16.	Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	Jeremenkova 40a 779 11 Olomouc	KUOK 59947/2020	18. 6. 2020
17.	Národní památkový ústav, generální ředitelství	Valdštejnské náměstí 162/3, 118 01 Praha 1 – Malá Strana	NPU-310/40035/2020	18. 6. 2020
18.	Krajský úřad Libereckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství	U Jezu 642/2a 461 80 Liberec 2	KULK 39453/2020	19. 6. 2020
19.	Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí	Žerotínovo náměstí 449/3 601 82 Brno	JMK 87960/2020	23. 6. 2020
20.	Hlavní město Praha, náměstek primátora pro oblast životního prostředí, infrastruktury, technické vybavenosti a bezpečnosti	Magistrát města Děčín, tajemník magistrátu	MHMP 969702/2020	23. 6. 2020

14.1 Vypořádání vyjádření obsahujících náměty, připomínky a doporučení

V následujícím přehledu jsou postupně uvedeny **podstatné relevantní údaje** z vyjádření, podaných ke zveřejněnému Oznámení a jejich vypořádání zpracovatelem Vyhodnocení. Zbývající vyjádření (vyjádření číslo 1, 2, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19, 21, 23 – 32) neobsahovala připomínky ani návrhy, a proto nejsou předmětem tohoto vypořádání.

Ad 3) Ministerstvo životního prostředí, Odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny, Odbor 620

Vyjádření:

a) V rámci vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí je třeba posoudit vliv koncepce na zvláště chráněná území, respektive zda realizací koncepce (vč. realizací opatření v rámci Operačního programu rybářství) nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany soustavy zvláště chráněných území. Požadujeme podrobněji specifikovat „potenciální střety s ochranou přírody a krajiny

i biodiverzity“, vč. podmínek ochrany zvláště chráněných území, ke kterým může dojít v souvislosti s realizací opatření na rybnících, vodních nádržích či tocích (ve vazbě na Tab. 4, str. 49: „Identifikace možných vlivů VNSPA na životní prostředí a veřejné zdraví“).

b) Jelikož VNSPA bude podkladem pro naplňování cílů společné rybářské politiky, resp. realizaci Operačního programu Rybářství 2021 - 27, měla by koncepce zapracovat základní podmínky, které bude třeba u podporovaných opatření zajistit z důvodu předcházení, vyloučení či snížení negativních vlivů na soustavu zvláště chráněných území. *Viz kapitola D. Předpokládané vlivy na životní prostředí, str. 49: „Cílem aktualizace strategie je nalézt opatření a aktivity, které bude vhodné podpořit.“*

c) Je třeba vyhodnotit, zda je koncepce, v souladu s již schválenými strategickými dokumenty v ochraně přírody a krajiny národní úrovně: Státním programem ochrany přírody a krajiny ČR 2020 – 2025 (SPOPK ČR), Státní politikou životního prostředí ČR na období 2012-2020 (SPŽP ČR), Strategií ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016 – 2025 (SOBR ČR) a to podrobněji, než uvádí oznámení (Tab. 3, str. 15: „Vztah VNSPA k dalším koncepčním dokumentům“). Dle Tab. 1, str. 13: „Struktura prioritních oblastí, cílů a aktivit“ je koncepce v části 6. „Vliv na životní prostředí“ zaměřena na „zachování biodiverzity druhů“. Koncepci je třeba vyhodnotit i ve vazbě na potřebu zachování mimoprodukčních funkcí vodních ploch a toků a zachování ekologické stability krajiny. *Viz např. SOBR ČR cíl: 3.3.4 Obnovovat krajinné prvky, zajistit průchodnost vodních toků, cíl 3.3.5 Snížit negativní vliv intenzivního rybářství / chovu ryb v rybnících; SPŽP ČR cíl: 1.1 Zajištění ochrany vod a zlepšování jejich stavu, 3.1 Ochrana a posílení ekologické stability krajiny a udržitelné hospodaření v krajině. Je třeba vyhodnotit koncepci ve vazbě na SPOPK ČR (např. na cíl: 2.4.2 Zajistit ochranu a udržitelné využívání ekosystémů stojatých vod a mokřadů, příp. další).*

Vypořádání vyjádření

a) Na základě analýzy souvisejících strategických dokumentů a analýzy stavu životního prostředí byly identifikovány referenční cíle životního prostředí. Mezi nimi také referenční cíl, zaměřený na ochranu přírody a krajiny, mj. na „hot spoty“ biodiverzity, tedy především zvláště chráněná území. Tento referenční cíl byl pak použit pro klíčovou část vyhodnocení, tedy porovnání cílů priorit a aktivit VNSPA s požadavky na ochranu přírody (včetně ochrany ZCHD), ochranu krajiny, zachování krajinného rázu, zabránění fragmentace a další klíčové podmínky zachování biodiverzity. V uvedeném případě byly hodnoceny zejména možné střety v oblasti podpory chovu ryb a důraz na mimoprodukční funkce vodních nádrží a rybníků. Nejrizikovější a také nejpodrobněji vyhodnocenou aktivitou je oblast výstavby nových vodních nádrží i jejich revitalizace (odbahnění, rekonstrukce), kde jsou stanovena nezbytná doporučení již v kap. 6. Ta jsou opět uvedena i v kapitole zaměřené na eliminaci či snížení potenciálních negativních vlivů (kap. 10) i v návrhu Stanoviska (kap. 15).

b) VNSPA pouze definuje oblasti, které je možné podpořit z Operačního programu Rybářství 2021 – 2027. Vyhodnocení obsahuje požadovaná doporučení (viz předchozí odstavec) a to v kapitolách 6, 10 a 15. V dalším průběhu procesu se bude muset předkladatel vypořádat s doporučeními ve Vyhodnocení i všemi připomínkami, jako podmínky pro vydání Stanoviska příslušného úřadu. V této fázi také bude prostor k případné úpravě koncepce v uvedeném smyslu, o němž musí rozhodnout předkladatel.

c) Soulad koncepce s již schválenými strategickými dokumenty v ochraně přírody a krajiny národní úrovně: Státním programem ochrany přírody a krajiny ČR 2020 – 2025, Státní politikou životního prostředí ČR na období 2012-2020, Strategií ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016 – 2025, je v souladu s metodikou podrobně rozpracován v kapitole 5. Vyhodnocení: „Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární nebo vnitrostátní úrovni, které mají vztah ke koncepci a způsob, jak byly tyto cíle vzaty v úvahu během její přípravy, zejména při porovnání variantních řešení“.

Ad 4) Ministerstvo kultury

Vyjádření:

Je požadováno doplnění výčtu krajinných památkových zón do kapitoly: C.3.10 KULTURNÍ PAMÁTKY.

- a) Na str. 44 požadujeme první odstavec vyměnit za text: „Na území České republiky se vyskytuje celá řada kulturních památek, jako jsou hrady, zámky, kláštery, kostely, památky lidové architektury, dopravní stavby, průmyslové památky, ale také celky sídelních kulturních památek, představující celé památkové rezervace v počtu 113 či zóny v počtu 471 v rámci sídel.“
- b) Na str. 44 požadujeme za odstavec: „Z hlediska regionálního rozvoje je důležitá otázka zachování péče o kulturní krajinu v některých regionech (periferie, regiony s demografickými a ekonomickými problémy)“ doplnit text: „V České republice je v současné době vyhlášeno 25 krajinných památkových zón, z toho 6 je součástí památek zapsaných na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.“

Jedná se o tyto krajinné památkové zóny: Jihočeský kraj (- Novohradsko, - Římovsko, - Čimelicko Rakovicko, - Orlicko, - Libějovicko-Lomecko), Jihomoravský kraj (- Bojiště bitvy u Slavkova, - Lednicko-Valtický areál (zapsaný na seznam Světového dědictví), - Vranovsko-Bítovsko), Karlovarský kraj (- Hornická kulturní krajina Abertamy-Horní Blatná-Boží Dar (zapsaná na seznam Světového dědictví), - Hornická kulturní krajina Jáchymov (zapsaná na seznam Světového dědictví), - Bečovsko, - Valečsko), Kraj Vysočina (- Náměšťsko), Královéhradecký kraj (- Území bojiště u Hradce Králové), Liberecký kraj (- Lembersko, - Zahrádecko), Pardubický kraj (- Slatiňansko-Slavicko, - Kladrubské Polabí (zapsané na seznam Světového dědictví), Plzeňský kraj (- Chudenicko, - Plasko), Středočeský kraj (- Osovsko, - Žehušicko), Ústecký kraj (- Hornická kulturní krajina Háj-Kovářská-Mědník (zapsaná na seznam Světového dědictví), - Hornická kulturní krajina Krupka (zapsaná na seznam Světového dědictví), - Území bojiště u Přestanova, Chlumce a Varvažova.

Pozn. v případě níže uvedených památkových rezervací se jedná o kombinaci sídla a krajiny. Tato chráněná území pod názvem Západočeský lázeňský trojúhelník podala návrh na zapsání na seznam Světového dědictví.: - Památková rezervace Mariánské Lázně a Valy s lázeňskou kulturní krajinou, - Památková rezervace Františkovy Lázně a Cheb s lázeňskou kulturní krajinou, - Památková rezervace Karlovy Vary s lázeňskou kulturní krajinou

Zároveň požadujeme, aby se s ohledem na výše uvedené vyhodnocení zaměřilo také na tyto složky památkové péče, které byly v materiálu opominuty, a to z těchto důvodů: Uvedený záměr může mít z hlediska památkové péče významný negativní vliv na příznivý stav předmětu ochrany, a proto požadujeme, aby při zpracování koncepčního materiálu byly vyřešeny veškeré kolizní zájmy vyplývající z obnovy stávajících a zejména výstavby nových rybníků a vodních nádrží a územní ochranou z hlediska státní památkové péče. Konkrétní opatření vyplývající z koncepce musí být navržena tak, aby nedošlo k negativnímu ovlivnění památkově chráněných území ležících v České republice.

Vypořádání vyjádření

a) Akceptováno. Text byl v příslušných částech Vyhodnocení (kap. 2. na str. 49) upraven.

b) Akceptováno. Text byl v příslušných částech Vyhodnocení (kap. 2. na str. 49) upraven. Vzhledem k tomu, že je koncepce zpracována pro celou Českou republiku obecně, a nejsou zde uvedeny konkrétní záměry ani jejich lokalizace, nejsou popsány podrobnější charakteristiky záměrů, které by se přímo dotýkaly ať už výstavby nových vodních nádrží a rybníků či kulturních památek (jimiž mohou být i vodní díla), nelze přímo uvádět konkrétní opatření, která by byla navržena tak aby nedošlo k negativnímu

ovlivnění památkově chráněných území v České republice. Vliv na kulturní památky byl vyhodnocen s ohledem na referenční cíle ochrany životního prostředí (kapitola 6) a zpracován mezi doporučení pro předcházení či zmírňující opatření případných negativních vlivů koncepce v kapitole 10 (podkapitole 10.2) tohoto Vyhodnocení.

Ad 8) Krajský úřad Pardubického kraje, odbor životního prostředí a zemědělství

Vyjádření:

a) Orgán ochrany přírody

Z hlediska zájmů ochrany přírody a krajiny **nejsou k předloženému oznámení zásadní připomínky**. Oznámení pojmenovává a identifikuje všechny zájmy ochrany přírody. Na řadu z nich může mít realizace jednotlivých konkrétních záměrů, vyplývajících z opatření koncepce (především v oblasti administrativní či územního plánování), významný vliv. Na tyto negativní dopady považujeme za nezbytné v dalším stupni hodnocení SEA upozornit, a to nejen z pohledu pouhého konstatování dotčení, ale včetně nástinu možných řešení. Požadujeme navrhnout taková řešení či podmínky nebo opatření, které by uvedené možné negativní vlivy na jednotlivé složky krajiny (a především na území již nějakým stupněm chráněná) vhodnými způsoby umožnily eliminovat.

b) Orgán ochrany zemědělského půdního fondu

Z hlediska zájmů ochrany zemědělského půdního fondu **nejsou k předloženému oznámení zásadní připomínky**. Řada navrhovaných opatření (především v oblasti realizace nových vodních ploch) může mít významný vliv z hlediska dalších záborů půd, a to často i těch nejceněnějších. Na tyto negativní dopady považujeme za nezbytné v dalším stupni hodnocení SEA upozornit, a to nejen z pohledu pouhého konstatování dotčení, ale včetně nástinu možných řešení. Požadujeme navrhnout taková řešení či podmínky nebo opatření, které by uvedené možné negativní vlivy na zemědělskou půdu (a především na půdu prvních a druhých tříd ochrany) vhodnými způsoby umožnily eliminovat.

Vypořádání vyjádření:

a) Na základě analýzy souvisejících strategických dokumentů a analýzy stavu životního prostředí byly identifikovány referenční cíle životního prostředí. Mezi nimi také referenční cíl, zaměřený na ochranu přírody a krajiny, mimo jiné na „hot spoty“ biodiverzity, tedy především na zvláště chráněná území. Tento referenční cíl byl pak použit pro klíčovou část vyhodnocení, tedy porovnání cílů priorit a aktivit VNSPA s požadavky na ochranu přírody (včetně ochrany ZCHD), ochranu krajiny, zachování krajinného rázu, zabránění fragmentace a další klíčové podmínky zachování biodiverzity. V uvedeném případě byly hodnoceny zejména možné střety v oblasti podpory původních živočišných druhů ryb a důraz na mimoprodukční funkce vodních nádrží a rybníků. Nejrizikovější a také nejpodrobněji vyhodnocenou aktivitou je oblast výstavby nových vodních nádrží i jejich revitalizace (odbahnění, rekonstrukce), kde jsou stanovena nezbytná doporučení již v kapitole 6. Ta jsou opět uvedena i v kapitole zaměřené na eliminaci či snížení potenciálních negativních vlivů (kapitola 10) i v návrhu Stanoviska (kapitola 15).

b) Vliv na ZPF byl vyhodnocen s ohledem na referenční cíl ochrany č. 7 Půda (v kapitole 6), a to jak v této kapitole, tak i v kapitole 10, zaměřené na předcházení či zmírňování případných negativních vlivů. V kapitole 10 koncepce jsou uvedena doporučení, týkající se ochrany ZPF. S ohledem na fakt, že koncepce VNSPA je zpracována obecně a neobsahuje konkrétní projekty (například konkrétní umístění nových vodních děl), je ve Vyhodnocení uvedeno standardní doporučení umisťovat nové rybníky pouze na půdách nižší bonity.

Ad 9) Ministerstvo životního prostředí, Odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků, Odbor 630

Vyjádření:

Lze identifikovat oblasti, kterým by „naturové“ posouzení koncepce mělo věnovat zvýšenou pozornost, konkrétně:

- a) Cíl „Zjednodušení legislativy při umísťování a povolování výstavby vodních nádrží“.
Výstavba uvnitř území soustavy Natura 2000 nebo v jejich blízkosti by mohla být v rozporu s ekologickými nároky jejich předmětu ochrany.
- b) Cíl „Udržení vysoké úrovně ochrany zdraví lidí a zvířat a dobrých životních podmínek zvířat“.
U aktivity „Podpora chovu geneticky významných druhů ryb“ není blíže specifikováno, o jaké druhy se jedná. Hybridní nebo nepůvodní druhy by mohly mít nepříznivý vliv na území soustavy Natura 2000 a na vodní ekosystémy obecně.
- c) Cíl „Zmírňování dopadů klimatických změn“.
Aktivita Podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží by při necitlivé či nevhodné realizaci příslušných opatření mohla mít nepříznivý vliv na předmět ochrany území soustavy Natura 2000, pokud by byly tyto zásahy prováděny uvnitř či v jejich blízkosti.
- d) Cíl „Podpora udržitelné produkce ryb z akvakultury“.
Aktivita „Modernizace a výstavba nových rybníků, sádek, rybích líhní a průmyslových chovů ryb, investice do odbahnění rybníků a dalších zařízení“, stejně tak i Aktivita „Modernizace a vybudování recirkulačních zařízení k produkci ryb“ by při necitlivé či nevhodné realizaci příslušných opatření mohla mít nepříznivý vliv na území soustavy Natura 2000, pokud by byly tyto zásahy prováděny uvnitř či v jejich blízkosti.
- e) Vize pro r. 2030 „Zvýšení produkce ryb“.
Tlak na zintenzivnění rybářského hospodaření v území soustavy Natura 2000 může poškozovat předměty ochrany.

Vypořádání vyjádření

a) Zhodnocení možných vlivů návrhu koncepce na lokality soustavy Natura 2000 bylo provedeno v rámci samostatného Posouzení vlivu koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti podle §45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (tzv. „naturové hodnocení“), které je přílohou č. 1. tohoto Vyhodnocení. Také v samotném Vyhodnocení byla provedena identifikace možných rizik, která se týkají zjednodušení legislativy takovým způsobem, který by mohl potenciálně ohrozit předměty ochrany zvláště chráněných území i naturových lokalit.

b) Obdobě bylo v kap. 6 upozorněno na rizika podpory geneticky významných druhů ryb, kterým může být únik nepůvodních druhů ryb s invazním potenciálem do vodních toků či nádrží a to nejen v ZCHÚ či EVL, ale i ve volné přírodě. Obdobně jsou uvedena i doporučení na eliminaci či snížení tohoto rizika v kapitole 10 Vyhodnocení.

c) Ve Vyhodnocení je upozorněno na rizika výstavby nových nádrží či jejich revitalizace (odbahnění, rekonstrukce hrází) na předměty ochrany, a jsou navrženy konkrétní podmínky eliminace či zmírnění

uvedeného rizika. Navíc je zřejmé, že v případě EVL bude u podobných zásahů nezbytné naturové hodnocení záměru dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Potenciálním rizikem může být nerespektování předmětu ochrany EVL, intenzifikace rybníčního hospodaření, a například odbahňování v nevhodnou dobu.

d) Protože aktivity obsahující výstavbu či revitalizaci vodních nádrží či rybníků jsou i součástí zmíněného cíle priority, vztahuje se výše uvedená reakce i na tento cíl.

e) Pro intenzifikaci rybníčního hospodářství platí stejné vypořádání, jako výše. Tedy že uvedené riziko bylo vyhodnoceno v rámci naturového hodnocení (příloha číslo 1 Vyhodnocení) i v kapitole 6 vyhodnocení. V kapitole 10 Vyhodnocení jsou pak uvedena příslušná doporučení.

Ad 10) Krajský úřad Středočeského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství

Vyjiádření:

Středočeský kraj požaduje další posuzování koncepce „Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021 až 2030“ a doporučuje se zaměřit, s ohledem na významný vliv na evropsky významné lokality a ptačí oblasti, na detailnější rozpracování vlivů na tyto významné oblasti a návrh opatření k jejich eliminaci.

Vypořádání vyjiádření:

Zhodnocení možných vlivů návrhu koncepce na lokality soustavy Natura 2000 bylo provedeno v rámci samostatného Posouzení vlivu koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti podle §45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (tzv. „naturové hodnocení“), které je přílohou č. 1. tohoto Vyhodnocení.

Ad 11) Česká inspekce životního prostředí, ředitelství

Vyjiádření:

OOP ČIŽP se z níže uvedených důvodů domnívá, že předkládaná koncepce by měla být předmětem posuzování vlivu na ŽP.

a) Vyjiádření z hlediska ochrany přírody:

Připomínky:

Koncepce „Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021 až 2030“ si stanovila velmi ambiciózní cíl, kterým je konkurenceschopná a udržitelně se rozvíjející akvakultura, které by měla skloubit produkční i mimoprodukční funkce rybníků a to při současné podpoře tradičních forem rybníkářství i moderních intenzivních chovných systémů, s cílem zajistit eliminaci negativních dopadů na životní prostředí. Ambiciózní proto, neb v současných akvakulturách se téměř neuplatňují tradiční extenzivní formy chovu ryb a převážná většina intenzivních chovů se zaměřuje spíše na rozvoj technologií, které by umožnili ještě větší intenzifikaci hospodaření, a to bez ohledu na trvalou udržitelnost technologie, natož přírodní složky prostředí, ve kterém jsou akvakultury provozovány. Převažující rybníční hospodaření se vyznačuje nadměrnou rybí obsádkou, závislou na příkrmu a nezřídka i realizaci opatření, která mají za úkol zabránit naprostému kolapsu rovnováhy vodního prostředí, užívaného k chovu ryb. Doprovodným jevem jsou dramatické změny parametrů vod, eliminace populací přirozeně se vyskytujících organismů ve vodním prostředí a absence litorálu nebo vodních makrofyt v chovných nádržích. Rovněž vývoj moderních komplexních chovných systémů se soustřeďuje spíše na efektivní využití dostupných zdrojů, udržitelnost samotného chovu a celého

odvětví akvakultury, než na hledání dlouhodobě udržitelných forem hospodaření a jejich koexistenci se zachovalým přírodním prostředím akvakultur. V tomto duchu vyznívají i všechny stanovené prioritní oblasti a cíle koncepce, které se téměř výhradně zabývají technologickým rozvojem tohoto odvětví, včetně ekonomických či sociálních vazeb. I oblast zaměřená cíleně na životní prostředí předpokládá v rámci stanoveného cíle „zachování biodiverzity původních druhů“ aktivity zaměřené na podporu diverzity rybích populací, respektive podporu vysazování úhoře říčního, než aby deklarovanou snahu o udržitelné hospodaření zohlednila ve smyslu podpory přirozeného prostředí a přirozeně se vyskytujících druhů rostlin a živočichů (nejen ryb) v akvakulturách. Obecněji pojatá podpora biologické rozmanitosti je přitom předmětem hned několika citovaných souvisejících dokumentů na národní i mezinárodní úrovni, včetně Zelené dohody pro Evropu, Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016-2025, SPŽP ČR 2012-2020, Aktualizace státního programu ochrany přírody a krajiny, Agendy OSN pro udržitelný rozvoj apod. Podporu rozmanitosti rybích populací (včetně úhoře říčního) je nutno přednostně považovat za účelovou aktivitu, která je součástí primárních zájmů předkládané koncepce, aniž by ji bylo možno považovat za účinný nástroj podpory biologické rozmanitosti a tím i udržitelnosti hospodaření v akvakulturách ve smyslu výše uvedených dokumentů. Zásadním cílem v oblasti vlivu na životní prostředí by měla být především snaha o kompenzaci negativních dopadů intenzivního hospodaření v akvakulturách na přírodní prostředí a populace přirozeně se vyskytujících rostlin a živočichů.

Podrobnější údaje postrádají i související kapitoly zaměřené na vodní plochy a rybníky (C.3.3.1.), zvláště chráněná území a soustavu NATURA 2000 (C.3.7.1.), zvláště chráněné druhy a invazní druhy (C.3.7.2.), VKP a podobně, které obsahují jen zcela obecné údaje bez uvedení jakýchkoli souvislostí, přestože vlivy na některé z uvedených složek přírodního prostředí jsou velmi významné. Tímto směrem zaměřené cíle či úvahy předložené koncepce zcela postrádá (snad s výjimkou samostatné kapitoly zaměřené na migrační propustnost vodních toků), což je hlavním důvodem, proč nelze vyloučit významný negativní vliv této koncepce a proč měla by být předmětem posouzení z hlediska vlivu na životní prostředí a soustavu Natura 2000.

b) Vyjádření z hlediska ochrany vod:

- neuplatňuje z hlediska své působnosti žádné zásadní připomínky

Doporučení: Na které aspekty zpracovávané a posuzované koncepce, složky životního prostředí a jejich parametry, vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví by se mělo vyhodnocení zejména zaměřit.

- V kapitole C.3.3. VODA A VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ v materiálu „Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021 až 2030“, je z hlediska OOV uvedena většina důležitých parametrů – údaje o extrémních projevech hydrologického a půdního sucha, dále jsou zde uvedeny údaje o sledování množství znečištění ve vypouštěných odpadních vodách, které je důležité proto, že ovlivňuje jakost povrchové i podzemní vody. V materiálu je zmíněna povodňová ochrana, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, zranitelné a citlivé oblasti, není v něm zmíněn údaj o ochranných pásmech vodních zdrojů.
- Zda přicházejí v úvahu varianty (alternativy) dosažení cílů koncepce, lišící se svými vlivy na životní prostředí, které by měly být předmětem vyhodnocení a posouzení. Stanovený hlavní cíl akvakultury v České republice do roku 2030, kterým je konkurenceschopná a udržitelně se rozvíjející akvakultura, tento cíl OOV podporuje.

c) Vyjádření z hlediska ochrany lesa:

- neuplatňuje z hlediska své působnosti žádné zásadní připomínky

d) Vyjádření z hlediska ochrany ovzduší:

- neuplatňuje z hlediska své působnosti žádné zásadní připomínky

e) Vyjádření z hlediska odpadového hospodářství:

- neuplatňuje z hlediska své působnosti žádné zásadní připomínky

Vypořádání vyjádření:

a) V souladu s uvedenou připomínkou identifikoval dokument Vyhodnocení na základě analýzy souvisejících strategických dokumentů (včetně Zelené dohody pro Evropu, Strategie biodiverzity, ad. výše v tomto Vyhodnocení), a analýzy stavu životního prostředí, referenční cíle životního prostředí. Mezi nimi také referenční cíl, zaměřený na ochranu biodiverzity, mj. na „hot spoty“ biodiverzity, tedy především zvláště chráněná území. Tento referenční cíl byl pak použit pro klíčovou část vyhodnocení, tedy porovnání cílů priorit a aktivit VNSPA s požadavky na ochranu přírody (včetně ochrany ZCHD) a další klíčové podmínky zachování biodiverzity. V uvedeném případě byl kladen důraz zejména na mimoprodukční funkce vodních nádrží a rybníků. Nejrizikovější a také nejpodrobněji vyhodnocenou aktivitou je oblast výstavby nových vodních nádrží i jejich revitalizace (odbahnění, rekonstrukce), kde jsou stanovena nezbytná doporučení již v kap. 6. Ta jsou opět uvedena i v kapitole zaměřené na eliminaci či snížení potenciálních negativních vlivů (kap. 10) i v návrhu Stanoviska (kap. 15).

Zhodnocení možných vlivů návrhu koncepce na lokality soustavy Natura 2000 bylo provedeno v rámci samostatného Posouzení vlivu koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti podle §45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (tzv. „naturové hodnocení“), které je přílohou č. 1. tohoto Vyhodnocení.

Stav životního prostředí v dokumentu Oznámení (kap. C) byl zpracován v souladu s metodikou. Jeho cílem byla stručná analýza, nikoliv podrobné hodnocení koncepce, které je provedeno až v předkládaném Vyhodnocení (viz kap. 6), dále doprovázené doporučeními na eliminaci a snížení negativních vlivů koncepce.

b) Vliv na vodní hospodářství byl vyhodnocen s ohledem na referenční cíl ochrany č. 7 Voda (kapitola 6 Vyhodnocení) a zpracován mezi doporučení pro předcházení či zmírňující opatření případných negativních vlivů koncepce v kapitole 10 (podkapitole 10.2) tohoto Vyhodnocení a v návrhu stanoviska. S ohledem na extrémní hydrologické jevy, znečištění ovlivňující jakost povrchové i podzemní vody, povodňovou ochranu, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, zranitelné a citlivé oblasti. Údaj o ochranných pásmech vodních zdrojů byly doplněny (v kap. 2 Vyhodnocení).

Dokument VNSPA je zpracován invariantně, jednotlivé varianty realizace se projeví až prostřednictvím zpracování záměrů / projektů, které se budou projevovat podle svého rozsahu, kapacity, lokalizace a dalších aspektů.

Ad 14) Krajský úřad Středočeského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství

Vyjádření:

a) Z hlediska zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů:

Návrhová část předložené koncepce je ve všech úrovních (tj. v úrovni vize, hlavních cílů, cílů prioritních oblastí a nástrojů k realizaci aktivit) v konfliktu s níže uvedenými chráněnými zájmy v gesci Krajského úřadu jako příslušného orgánu ochrany přírody:

- s ochranou zvláště chráněných území v kategorii přírodní památka a přírodní rezervace
střet s ochrannými podmínkami zvláště chráněných území;
- s ochranou zvláště chráněných živočichů a rostlin
likvidace či poškození jedinců i populací, přímý zásah do biotopu, negativní ovlivnění stavu biotopu - např. kvality vody, migrační prostupnosti apod.;
- s ochranou předmětů ochrany a celistvosti evropsky významných lokalit a ptačích oblastí (viz stanovisko Krajského úřadu č.j. 031044/2020/KUSK ze dne 27.2.2020);

- s ochranou prvků územního systému ekologické stability nadregionální a regionální úrovně - negativní dopad na jejich ekologicko stabilizační funkce v krajině;
- s ochranou významných krajinných prvků na území evropsky významných lokalit (zejm. vodních toků, rybníků, jezer, údolních niv vodních toků) - poškození či zničení významného krajinného prvku, ohrožení či oslabení jejich ekologicko-stabilizační funkce.

Pro všechny výše uvedené zájmy ochrany přírody se předložená koncepce **jeví vysoce konfliktní v prioritní oblasti 10. Konkurenceschopnost odvětví akvakultury**, zejména aktivitou: Modernizace a výstavba nových rybníků, sádek, rybích líhní, a průmyslových chovů ryb, investice do odbahnění a dalších zařízení, popř. též dalšími aktivitami (např. Diverzifikace činnosti rybářských mikroproducentů, malých a středních podniků prostřednictvím ekoturistiky, rybářské turistiky, přímého prodeje s možností úpravy ryb na místě). Za potenciálně konfliktní pro uvedené zájmy ochrany přírody lze považovat také prioritní oblasti: 2. Územní plánování (riziko favorizace zájmu na umístování a povolování vodních nádrží na úkor ochrany zájmů ochrany přírody), 6. Vliv na životní prostředí, 7. Klimatická změna (všechny navrhované aktivity).

b) Orgán ochrany přírody požaduje, aby v rámci procesu posuzování vlivů koncepce **byly vyhodnoceny možné vlivy na výše uvedené dotčené zájmy ochrany přírody a do koncepce byly zapracovány mechanismy, které minimalizují rizika negativních dopadů na zájmy ochrany přírody**. Smyslem požadavků orgánu ochrany přírody je, aby návrhová část koncepce směřovala k naplnění deklarovaného základního cíle Společné rybářské politiky EU, tedy k dosažení stavu, kdy činnosti v oblasti akvakultury budou dlouhodobě udržitelné hlediska životního prostředí (tedy dlouhodobě udržitelné rovněž hlediska zájmů ochrany přírody a krajiny, které jsou významnou složkou životního prostředí). K vlivu předmětné koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti se Krajský úřad jako příslušný orgán ochrany přírody vyjádřil stanoviskem č.j. 031044/2020/KUSK ze dne 27.2.2020, kterým **nebyl vyloučen významný vliv na evropsky významné lokality a ptačí oblasti**; toto stanovisko je nadále platné.

c) Z hlediska zákona č. 254/2001 Sb. o vodách a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů: (dále jen vodní zákon).

Krajský úřad Středočeského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, oddělení vodního hospodářství s ohledem na kompetence vodoprávních úřadů krajů stanovených v ustanovení § 107 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“) k předložené koncepci Ministerstva zemědělství v odvětví akvakultury do roku 2030 nemá zásadní připomínky, pouze upozorňuje, že:

Je třeba legislativně podchytit a dořešit problematiku povolování výjimek k aplikaci závadných látek dle ustanovení § 39 vodního zákona. V současné době jsou vodoprávní úřady nuceny stále postupovat dle nezávazného metodického pokynu Ministerstva životního prostředí a Ministerstva zemědělství ze dne 28. 11. 2002, ZP03/2003, pro posuzování žádostí o výjimku z ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro použití závadných látek ke krmení ryb [§ 39 odst. 7 písm. b) vodního zákona] a k úpravě povrchových vod na nádržích určených pro chov ryb [§ 39 odst. 7 písm. b) vodního zákona. Pro zajištění dobrého stavu vod a nezhoršování jejich kvality vlivem rybochovu je potřeba závazně, ideálně vyhláškou, stanovit postup, podmínky a náležitosti povolení výše jmenovaných výjimek.

d) Z hlediska zákona č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (dále jen zákon).

Koncepce relativně podrobně charakterizuje stav ovzduší, emise i imise na území ČR. Významný vliv na znečištění ovzduší se neočekává, vliv na stav klimatu se očekává pouze pozitivní. Jednou z důležitých aktivit, uvedených například v Tabulce 1 pod číslem 10, je „podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží“. Z koncepce není jasné, v jakém rozsahu jsou tyto činnosti uvažovány. Z povahy těchto činností nelze vliv na znečištění ovzduší zcela vyloučit. Doplnění koncepce o alespoň rámcový odhad objemu stavebních činností při realizaci uvedených aktivit lze doporučit.

e) Z hlediska zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ZPF“).

Orgán ochrany ZPF požaduje, dodržování citovaného zákona v případně realizovaných projektech.

Vypořádání vyjádření:

- a)** *Ve všech oblastech, které dotčený orgán považuje za konfliktní, bylo ve Vyhodnocení provedeno zhodnocení možných vlivů návrhu koncepce na předměty ochrany přírody, včetně lokalit soustavy Natura 2000 (ve druhém případě viz samostatné Posouzení vlivu koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti podle §45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (tzv. „naturové hodnocení“), které je přílohou č. 1. tohoto Vyhodnocení.*

Na základě analýzy souvisejících strategických dokumentů a analýzy stavu životního prostředí byly identifikovány referenční cíle životního prostředí. Mezi nimi také referenční cíl, zaměřený na ochranu přírody a krajiny, mimo jiné na „hot spoty“ biodiverzity, tedy především na zvláště chráněná území. Tento referenční cíl byl pak použit pro klíčovou část vyhodnocení, tedy porovnání cílů priorit a aktivit VNSPA s požadavky na ochranu přírody (včetně ochrany ZCHD), ochranu krajiny, zachování krajinného rázu, zabránění její fragmentace, ÚSES, VKP a další klíčové podmínky zachování biodiverzity. V uvedeném případě byly hodnoceny zejména možné střety v oblasti podpory původních živočišných druhů ryb a důraz byl kladen na mimoprodukční funkce vodních nádrží a rybníků.

Ve Vyhodnocení je upozorněno na potenciální rizika výstavby nových nádrží či jejich revitalizace (odbahnění, rekonstrukce hrází) na předměty ochrany, a jsou navrženy konkrétní podmínky eliminace či zmírnění takového rizika. Navíc je zřejmé, že v případě EVL (pokud by docházelo k odbahnění či výstavbě v takových lokalitách) bude u podobných zásahů nezbytné naturové hodnocení záměru dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Potenciálním rizikem může být například nerespektování předmětu ochrany EVL, intenzifikace rybníčního hospodaření nebo odbahňování v nevhodnou dobu.

- b)** *Zpracované hodnocení vlivů na EVL a ptačí oblasti, zpracované v návaznosti na stanovisko orgánu ochrany přírody dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, vyloučilo významné vlivy koncepce na soustavu Natura 2000. Současně Vyhodnocení (zejména kapitoly 6, 10 a 15) směřuje ke stejnému cíli, který je uveden v připomínce, tedy ke snížení potenciálního vlivu koncepce na chráněné zájmy ochrany přírody.*
- c)** *Požadavek na zpracování vyhlášky není v gesci Řídícího orgánu operačního Programu Rybářství.*

- d) *Koncepce je obecným dokumentem, jehož stěžejní částí jsou cíle priorit a aktivity. Nejsou v ní konkretizovány žádné záměry ani projekty, není tedy specifikován jejich rozsah, kapacity, specifikaci či lokalizace. Z praxe je zřejmé, že variabilita rybníků koreluje s rozdílným rozsahem stavebních prací při jejich revitalizaci (oprava hrází, množství odstraňovaného sedimentu) a nelze tedy velikost zásahu zobecnit. Analogicky se jedná o výstavbu rybníků a malých vodních nádrží pro účely akvakultury. V doporučení v kapitole 10 Vyhodnocení jsou uvedeny návrhy na eliminaci či snížení potenciálních vlivů na ovzduší (a hluk) v době stavebních prací.*
- e) *Vzhledem k tomu, že respektování právních předpisů je povinností všech subjektů, působících v České republice, není potřeba tento požadavek vkládat do koncepce a tím tuto základní povinnost oslabovat nutností jejího zdůrazňování.*

Ad 15) Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Vyjádření:

AOPK ČR doporučuje zaměřit vyhodnocení na následující aspekty:

a) Intenzifikace rybochovných zařízení

Se zvyšováním kapacity rybochovných zařízení souvisí zejména modernizace a výstavba nových rybníků, sádek, rybích líhní a průmyslových chovů ryb, investice do odbahnění rybníků. Intenzifikace rybochovných zařízení může mít nepříznivý vliv na zvláště chráněná území, významné krajinné prvky i na území soustavy Natura 2000, ať již se to týká změny složení vody související se vstupem značného množství živin. Hodnocení vlivů by se proto mělo zaměřit na to, jakým způsobem je v koncepci řešena výstavba a modernizace rybníků, vč. odbahňování, ve zvláště chráněných územích a územích soustavy Natura 2000 či v jejich blízkosti, v případě, že lze předpokládat ovlivnění těchto území např. změnou hydrologických či chemických poměrů. Realizace záměrů by měla být prováděna tak, aby nepoškozovaly předměty ochrany, jejich biotopy ani celistvost lokality a je tedy nutná spolupráce s orgány ochrany přírody.

b) Podpora chovu geneticky významných druhů ryb

Podpora chovu geneticky významných druhů ryb může mít rovněž negativní vliv na předměty ochrany na územích Natura 2000, kdy určité nepůvodní, expanzivní druhy nebo druhy chované na nevhodné lokalitě mohou negativně ovlivňovat přítomné ekosystémy. Při podpoře chovu by se měly upřednostňovat druhy, které mají z tohoto hlediska minimální vliv, a to hlavně ty, které budou chovány v rybnících a řekách. Při chovech v uzavřených systémech (např. líhních) je třeba zamezit únikům mimo zařízení.

c) Podpora biologické diversity a ekologicko-stabilizačních funkcí krajiny

V Koncepci, v kapitole B.9.2 Vztah k přijatým cílům v oblasti životního prostředí, je uvedena Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016-2025 (dále „Strategie“) jako jeden z koncepčních dokumentů, ke kterým má Koncepce vztah. Strategie obsahuje dílčí cíl 3.3.5. Snížit negativní vliv intenzivního rybářství/chovu ryb v rybnících; opatření: Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků, především jejich ekostabilizačních funkcí; indikátor: průběžný nárůst podílu rybníků fungujících jako přírodě blízké ekosystémy, gesce: Ministerstvo zemědělství ČR ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí ČR. Ačkoli se Koncepce zabývá podporou biologické diversity ryb v povrchových vodách a managementem úhoře říčního, je nutné v rámci Koncepce zohlednit také tento dílčí cíl Strategie a to v Prioritní oblasti 6 Vliv na životní prostředí, jelikož právě tento cíl přispívá k udržení dobrého či zlepšení špatného stavu z hlediska ochrany ve zvláště chráněných územích a lokalitách soustavy Natura 2000. V koncepci by měly být podporovány opatření

minimalizující dopady intenzivního chovu na biodiverzitu, a to včetně předmětů ochrany lokalit soustavy Natura 2000. Posouzení vlivů záměrů vyplývajících z Koncepce by se mělo zaměřit také na to, zda tyto záměry budou prováděny k podpoře ekologicko-stabilizačních funkcí krajiny.

d) Vliv na území soustavy Natura 2000

Koncepce by měla obsahovat vymezení obecného rámce pro lokality soustavy Natura 2000, který by na úrovni obecných zásad a principů definoval mantinely pro realizaci případných budoucích záměrů vyplývajících z koncepce tak, aby nedocházelo k negativnímu ovlivnění předmětů a cílů ochrany těchto území. Předkládaná koncepce stanovuje cíle a postupy v obecné rovině a neobsahuje konkrétní řešení problematiky v dané oblasti. Proto Agentura vzhledem k povaze koncepce upozorňuje na nutnost podrobit zjišťovacímu řízení všechny navazující záměry, které mohou mít potenciálně významný vliv na příznivý stav předmětů ochrany, nebo celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí nebo naplní charakteristiky a limity stanovené zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí. Před zahájením realizace jednotlivých opatření je proto nezbytné postupovat dle ZOPK (závazné stanovisko k zásahu do VKP, udělení výjimek z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů dle § 56, stanovisko dle § 45i, využití institutu biologického hodnocení apod.).

e) Vliv na území soustavy Natura 2000

Koncepce by měla obsahovat vymezení obecného rámce pro lokality soustavy Natura 2000, který by na úrovni obecných zásad a principů definoval mantinely pro realizaci případných budoucích záměrů vyplývajících z koncepce tak, aby nedocházelo k negativnímu ovlivnění předmětů a cílů ochrany těchto území. Předkládaná koncepce stanovuje cíle a postupy v obecné rovině a neobsahuje konkrétní řešení problematiky v dané oblasti. Proto Agentura vzhledem k povaze koncepce upozorňuje na nutnost podrobit zjišťovacímu řízení všechny navazující záměry, které mohou mít potenciálně významný vliv na příznivý stav předmětů ochrany, nebo celistvost evropsky významných lokalit a ptačích oblastí nebo naplní charakteristiky a limity stanovené zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí. Před zahájením realizace jednotlivých opatření je proto nezbytné postupovat dle ZOPK (závazné stanovisko k zásahu do VKP, udělení výjimek z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů dle § 56, stanovisko dle § 45i, využití institutu biologického hodnocení apod.).

Vypořádání vyjádření:

a) *Intenzifikace rybnického hospodaření může mít potenciálně vliv na EVL a na předměty ochrany, VKP, ZCHÚ, například vzhledem ke změně složení vody v souvislosti se zvýšeným přísunem živin. Ve Vyhodnocení je vliv tohoto cíle priority (intenzifikace) i souvisejících aktivit posouzen v rámci referenčního cíle ochrana biodiverzity a současně jsou navržena opatření k eliminaci či snížení negativních vlivů na předměty ochrany, včetně povinnosti spolupracovat při návrhu řešení s orgány ochrany přírody.*

b) *V rámci Vyhodnocení a naturového posouzení byla vzata v úvahu rizika podpory geneticky významných druhů ryb v souladu s reálným obsahem související podpory, tedy programu vysazování úhoře říční. Současně je ve Vyhodnocení posouzen vliv potenciálního úniku nepůvodních druhů ryb s invazním potenciálem, případně druhů, které mohou poškozovat předměty ochrany, ekosystémy (rovnováhu druhové skladby), viz kapitola 6 a jsou doporučena příslušná opatření (viz kapitoly 10 a 15). Tato skutečnost byla rovněž respektována v naturovém hodnocení.*

c) *Na základě analýzy souvisejících strategických dokumentů a analýzy stavu životního prostředí byly identifikovány referenční cíle životního prostředí. Mezi nimi také referenční cíl, zaměřený na ochranu přírody a krajiny, mimo jiné na „hot spoty“ biodiverzity. Tento referenční cíl byl pak použit pro klíčovou*

část vyhodnocení, tedy porovnání cílů priorit a aktivit VNSPA s požadavky na ochranu přírody (včetně ochrany ZCHD), ochranu krajiny, zachování krajinného rázu, zabránění její fragmentace, ÚSES, VKP a další klíčové podmínky zachování biodiverzity. V uvedeném případě byly hodnoceny zejména možné střety v oblasti podpory původních živočišných druhů ryb a důraz byl kladen na mimoprodukční funkce vodních nádrží a rybníků.

d) Zhodnocení možných vlivů návrhu koncepce na lokality soustavy Natura 2000 bylo provedeno v rámci samostatného Posouzení vlivu koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (tzv. „naturové hodnocení“), které je přílohou č. 1. tohoto Vyhodnocení. Z něj také vyplývá i požadavek aby bylo před zahájením realizace jednotlivých opatření, popřípadě konkrétních projektů, v relevantních případech postupováno dle ZOPK (to znamená zajištění závazného stanoviska k zásahům do VKP, udělení výjimek ochranných podmínek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů dle § 56 a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny).

Ad 17) Národní památkový ústav

Vyjádření:

Národní památkový ústav doporučuje:

Stanovené strategické cíle doporučujeme řešit s ohledem na kulturně-historické hodnoty krajiny České Republiky. Veřejné zdraví je přímo ovlivňováno charakterem okolní krajiny a sídla. Dílčí parametry zpracování uvedeného záměru je třeba realizovat s ohledem na historický, kulturní vývoj dané oblasti. Doporučujeme nekombinovat ochranu přírody a krajiny s ochranou dle památkového zákona.

Vypořádání vyjádření

V koncepci VNSPA nejsou podrobněji popsány záměry, které by se přímo dotýkaly ať už výstavby nových vodních nádrží a rybníků či kulturních památek (jimiž jsou často vodní díla). Nicméně při hodnocení byl využit referenční cíl Ochrana kulturních památek, s nímž byly porovnány všechny prioritní cíle a aktivity návrhu VNSPA. Na základě doporučení uvedených ve Vyhodnocení (Kap. 6 a 10) mají být konkrétní opatření a projekty konzultovány s orgány kulturní a památkové péče a s orgány ochrany přírody.

Ad 18) Krajský úřad Libereckého kraje

Vyjádření:

a) Odbor životního prostředí a zemědělství

Konstatuje:

Dokument oznámení v kapitole B.3 uvádí, že „Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021 až 2030“ stanovuje podmínky pro realizaci Společné rybářské politiky EU, jejímž základním cílem, relevantním pro ČR, je dosáhnout stavu, kdy činnosti v oblasti akvakultury budou dlouhodobě udržitelné z hlediska životního prostředí. Z tohoto pohledu je nutné konstatovat, že rybářské hospodářství má vedle pozitivních vlivů na životní prostředí také řadu vlivů negativních s dlouhodobými dopady na stav dotčených složek životního prostředí (např. eutrofizace rybochovných rybníků, šíření nepůvodních druhů ryb). Na druhou stranu potenciál některých pozitivních vlivů stávajících vodních ploch není plně využíván (např. zvyšování vodní retenční kapacity krajiny, podpora biodiverzity).

Vyjádrění:

Cíle jednotlivých prioritních oblastí i související aktivity jsou v oznámení uvedeny v obecné rovině, odbor životní prostředí a zemědělství (dále jen OŽPZ) tedy, v zájmu naplnění výše citovaného cíle koncepce, doporučuje zaměřit se při formulaci konkrétních cílů a aktivit na následující oblasti, problémy a priority.

- i. prioritní oblast „Územní plánování“, cíl „Zjednodušení legislativy při umísťování a povolování výstavby vodních nádrží“

Legislativní proces při umísťování a povolování vodních nádrží doplnit vedle biologického hodnocení také důkladným vyhodnocením vlivů nádrže na hydrologické funkce krajiny a posouzení charakteru a významu hydrologických funkcí dotčeného území, které budou stavbou nádrže omezeny až zrušeny, a to s uvážením dopadů změny klimatu.

OŽPZ upozorňuje, že nové vodní nádrže jsou často umísťovány v ekologicky cenných lokalitách, které vedle udržování přirozené biodiverzity plní i významné funkce hydrologické. Význam hydrologických funkcí dotčeného území při tom bývá při navrhování vodních nádrží přehlížen a jejich ztráta nebývá při posuzování akceptovatelnosti nádrže brána v potaz, natož zodpovědně vyhodnocena (více o vlivu vodních ploch na průtoky ve vodních tocích níže). To platí i v případě obnovy zaniklých nádrží, jejichž původní zátoka bývá po desítkách až stovkách let tvořena ekologicky cennými lužními společenstvy, kdy dotčené území plní i všeobecně uznávané vodohospodářské funkce. Současné tendence ke zjednodušenému nahlížení na malé vodní nádrže jako na všespásné řešení s pouze pozitivními dopady na všechny složky životního prostředí, včetně ekosystémových služeb, jsou velice vzdálené jejich skutečnému přínosu krajině, a to jak z hlediska ochrany biodiverzity, tak především z hlediska adaptability krajiny na změnu klimatu. Přílišné a důkladně nepromyšlené zjednodušování legislativních procesů při povolování vodních nádrží je proto z pohledu ochrany životního prostředí, včetně ochrany hydrologických funkcí krajiny, jimž by toto zjednodušení mělo sloužit, nebezpečné a skrývá řadu dopředu nepředvídatelných následků. Je jistě možné zjednodušit administrativní kroky při povolovacím procesu, nicméně tyto změny musí jít ruku v ruce s povinností daleko důkladnějšího vyhodnocení skutečných přínosů a ztrát v důsledku realizace konkrétních nádrží.

- ii. prioritní oblast „Vliv na životní prostředí“, cíl „Zachování biodiverzity původních druhů“, aktivita „Podpora biologické diverzity rybích populací v povrchových vodách“

Ochrana a podpora přirozených populací původních druhů ryb, včetně zákazu, či alespoň přísné regulace vysazování nepůvodních druhů ryb.

OŽPZ: Vedle nesporných důvodů hovořících proti vysazování nepůvodních druhů jde jednak o ochranu genetických vlastností původních populací ryb proti vnášení nepůvodních genů s vysazovaným plůdkem těchto druhů (tzn. kontrola genetického původu ryb v líhních), jednak o ochranu a vytváření vhodných podmínek pro přirozené rozmnožování a přežívání ryb v tocích. V tomto smyslu je zcela zásadní důsledná ochrana přirozených úseků koryt, ale význam má i ochrana a vytváření drobnějších prvků, jako jsou lokální břehové nátrže, tůně pod nárazovými břehy, balvany a kusy kmenů v korytě atp., propojení slepých ramen a odříznutých meandrů s tokem, případně ochrana jejich zalévání při zvýšených průtocích a obecně ochrana a podpora vyběžování vodních toků do niv.

Regulace množství vysazovaných ryb s ohledem na zájmy ochrany přirozených populací původních druhů v tocích a na převládající ekologické podmínky v toku (snížená vodnost toků; existence dynamické rovnováhy mezi původními populacemi ryb a přirozenými rybími predátory, kterou by mohla vysoká obsádka narušit atd.)

OŽPZ: Vysazované dravé ryby vytvářejí enormní predanční tlak především na nedospělé jedince vzácnějších druhů, čímž mohou přirozené rozmnožování těchto druhů a přežívání jejich lokálních populací značně omezit až znemožnit. Zároveň vysazování jedinci (všech potravních strategií) představují

konkurenci pro jedince původních populací, kteří jsou lépe adaptováni na lokální ekologické podmínky. Velikost vysazovaných plůdků, stanovená tzv. dekrety, stejně jako vysazované druhy ryb, by proto měly být podmíněny hydrologickým a hydrobiologickým posouzením daného toku, včetně zvážení interakcí s okolním prostředím, a odborným návrhem vhodného druhového složení a množství vysazovaných jedinců.

iii. prioritní oblast „Klimatická změna“, cíl „Zmírňování dopadů klimatických změn“

Zvyšování retenční kapacity rybníků nikoli pouze jejich odbahňováním, ale v první řadě rekonstrukcí hrází zaměřenou na zvýšení retenčního prostoru nad trvalou hladinou, s cílem vytvoření doplňkové funkce rybníků – posilování průtoku v toku pod rybníkem pomalým odpouštěním retenčního prostoru.

OŽPZ: Pobíhající změna klimatu a jí vyvolané dopady na vláhové poměry ukazují nezbytnost zvýšení retenční funkce stávajících rybníků v zájmu podpory retenční kapacity krajiny. Pouhé odbahnění rybníka, bez současného zvýšení objemu retenčního prostoru, při tom retenční funkci dané nádrže nezvýší, pouze s neurčitým efektem navýší celkový akumulací objem nádrže (rybníční sedimenty jsou značně zvodnělé, takže jejich vytěžením nedojde k navýšení akumulací objemu o 100 % objemu vytěženého sedimentu). Je proto nutné vytvořit skutečný retenční prostor, který v době zvýšeného průtoku vodním tokem zachytí část protékající vody, která pak bude pomalu vypouštěna do vodního toku pod nádrží, ideálně s průtokem úměrným množství nadržené vody (není žádoucí udržet několik dní Q_{330} a následně nechat potok vyschnout). Tímto opatřením lze zkrátit období s extrémně nízkým průtokem v toku pod nádrží (až jeho vyschnutím) a snížit tak riziko významných negativních dopadů sucha na příslušný vodní biotop.

Nové vodní nádrže povolovat a podporovat pouze v případě prokázání (na základě hydrologického a hydrogeologického posouzení) pozitivního vlivu na adaptabilitu krajiny vůči dopadům změny klimatu a dále skutečnosti, že nádrž nemůže negativně ovlivnit hydrologické a další ekologické vlastnosti toku pod ní

OŽPZ: Výzkumy vlivu otevřených vodních ploch na průtoky ve vodních tocích dokazují významný vliv odpařování z vodní hladiny. Např. výpar z rybníční soustavy v povodí řeky Lužnice v suchých letech 2015 a 2018 po většinu vegetační sezóny převyšoval hodnotu průtoku v Lužnici (na měrném profilu Bechyně) na úrovni Q_{364} a v maximech dosahoval hodnot Q_{355} (Beran, A., Kašpárek, L., Vizina, A., Šuhájková, P., 2019, VTEI/2019/4). Přes značnou rozlohu rybníků celkový plošný podíl vodních ploch na ploše povodí Lužnice v uzávěrovém profilu Bechyně představuje pouze 2 %. Obdobného poměru lze u drobných vodních toků dosáhnout již jednou či dvěma malými vodními nádržemi. Výpar odpovídající Q_{364} až Q_{355} při tom může způsobit vyschnutí drobného toku pod nádrží. Na základě výstupů z projektu Biosucho (VTEI/2015/6) jsou z pohledu vysychání drobných vodních toků považována za riziková již povodí s podílem vodních ploch větším, než 0,1 %. V tomto smyslu je tedy nutné detailně vyhodnotit přínosy, negativní dopady (např. likvidace původního přírodního biotopu) a potenciální rizika stavby nových vodních nádrží a podpořit pouze takové projekty, které prokáží významnou převahu pozitivních přínosů.

Snížení eutrofizace vodních ekosystémů snížením, resp. optimalizací příkrmování ryb a hnojení rybníků a optimalizací druhového složení a velikosti rybí obsádky

OŽPZ: Eutrofizace vodních ekosystémů se stala chronickým problémem, který nelze řešit jedním jednoduchým způsobem. Management jednotlivých chovných rybníků (případně soustav s obdobnými vlastnostmi) je proto nutné stanovit na základě vyhodnocení chemických vlastností vody i sedimentů a druhového složení ryb i dalších vodních organismů, a to při zohlednění charakteru zdrojového povodí. Tomu je třeba přizpůsobit příslušnou legislativu, která by nároky na trvale udržitelné rybníční hospodaření měla reflektovat. Vzhledem k rostoucím teplotám a zhoršující se vláhové bilanci na celém území České republiky je při tom nutné počítat se zhoršováním se tohoto problému, jeho sofistikované řešení je tedy součástí uceleného přístupu k podpoře adaptability krajiny na změnu klimatu.

b) Vyjádření odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu

Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu doporučuje upravit text kapitoly C.3.10 Kulturní památky např. následujícím textem: „Na území České republiky je architektonické dědictví rozděleno do dvou velkých skupin. První skupinu představují jednotlivé kulturní statky, případně jejich soubory, které jsou vymezeny jako kulturní památky, druhou skupinu zahrnují plošně chráněná území, jež představují ucelené soubory a jsou chráněny jako památkové rezervace nebo památkové zóny. Na území České republiky se nachází více než 600 památkově chráněných území, přičemž více než 100 je památkových rezervací, ostatní jsou památkové zóny. Tato památkově chráněná území představují homogenní soubory charakterizující českou kulturní krajinu vzniklou stavební činností našich předků. Jedná se o území měst, vesnic nebo o krajinářskou stavební činnost (např. Zahrádecko na Českolipsku, Mikulov, Josefov, Kuks, Třebíz nebo Zubrnice). Jednotlivých kulturních památek

.... S ohledem na některé navrhované priority (územní plánování - revize, úprava a zjednodušení relevantních zákonných norem (především zákon o územním plánování a stavební řád, zákon o vodách, správní řád), klimatické změny - podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží, podpora odstraňování havarijních situací na rybnících a vodních nádržích, podpora odstraňování povodňových škod, na rybnících a vodních nádržích) je nutné pochopení struktury, rozsahu a významu architektonického dědictví České republiky a to zejména s ohledem na skutečnost, že může dojít ke střetu s dalšími veřejnými zájmy propagovanými ve výše uvedených dvou prioritách. Podpora výstavby nových rybníků a vodních nádrží v památkově chráněných územích může mít negativní vliv na jejich kulturně-historickou hodnotu. Zároveň mnohá vodní díla (hráze, kanály, průrvy nebo i celé rybníční soustavy včetně např. vodních elektráren, mlýnů atd.) jsou prohlášeny kulturními památkami jako nedílná součást kulturního dědictví lidu, svědectví jeho dějin, významný činitel životního prostředí a nenahraditelné bohatství státu. Proto jejich případná rekonstrukce, odstraňování havarijních situací nebo odstraňování povodňových škod by měla vždy probíhat ve spolupráci s orgány státní památkové péče.

c) Odbor územního plánování a stavebního řádu a odbor zdravotnictví – bez připomínek

Vypořádání vyjádření

a) I. Prioritní oblast „Územní plánování“. Ve Vyhodnocení byla identifikována možná rizika, která se týkají potenciálního zjednodušení legislativy takovým způsobem, který by ohrozil předměty ochrany zvláště chráněných území i naturových lokalit. Současně je uvedena také podmínka vyhodnocení vlivů nádrže na hydrologické funkce krajiny a posouzení charakteru a významu hydrologických funkcí dotčeného území, které budou stavbou nádrže případně omezeny až zrušeny, kromě standardního hodnocení dle § 67 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Vliv na předměty ochrany přírody i vodní hospodářství byl vyhodnocen s ohledem na referenční cíle ochrany životního prostředí v kapitole 6 Vyhodnocení a byl zpracován mezi doporučení pro předcházení či zmírňující opatření případných negativních vlivů koncepce v kapitole 10 (podkapitole 10.2) tohoto Vyhodnocení a v návrhu stanoviska v kapitole 15. A to i s ohledem na možné extrémní hydrologické jevy, znečištění ovlivňující jakost povrchové i podzemní vody, povodňovou ochranu, chráněné oblasti přirozené akumulace vod, zranitelné a citlivé oblasti.

II. prioritní oblast „Vliv na životní prostředí“, cíl „Zachování biodiverzity původních druhů“, aktivita „Podpora biologické diverzity rybích populací v povrchových vodách“.

V rámci Vyhodnocení a naturového posouzení byla vzata v úvahu rizika podpory geneticky významných druhů ryb v souladu s reálným obsahem související podpory, tedy programu vysazování úhoře říčního.

Současně je ve Vyhodnocení posouzen vliv úniku nepůvodních druhů ryb s invazním potenciálem, případně druhů, které mohou poškozovat předměty ochrany, ekosystémy (rovnováhu druhové skladby), viz kap. 6 a jsou doporučena příslušná opatření (viz kap. 10 a 15). Tato skutečnost byla rovněž respektována v naturovém hodnocení.

III. prioritní oblast „Klimatická změna“, cíl „Zmírňování dopadů klimatických změn“

Na základě analýzy souvisejících strategických dokumentů a analýzy stavu životního prostředí byly identifikovány referenční cíle ochrany životního prostředí. Mezi nimi také referenční cíl, zaměřený na ochranu klimatu. Vyhodnocení návrhu koncepce oproti tomuto referenčnímu cíli, bylo společně s ostatními referenčními cíli (zejména referenčním cílem zaměřeným na ochranu biodiverzity) použito i doporučení pro výběr projektů a jejich realizaci. V uvedeném případě byly hodnoceny především možné vlivy na klima, nelze však podcenit ani snižování retenčního prostoru v důsledku depozice sedimentů, neboť to může vést k tlaku na výstavbu dalších rybníků, namísto zvětšení retenčního prostoru stávajících. Posouzení revitalizace i výstavby nových rybníků je v doporučení navrhována s podmínkou jejich posouzení z hlediska jak vlivu na biodiverzitu, krajinný ráz a podobně, ale také klimatu, z hlediska principů adaptace.

b) *Text Vyhodnocení byl v příslušných částech (kap. 2. na str. 49) upraven a doplněn. Vzhledem k tomu, že je koncepce zpracována pro celou Českou republiku obecně a nejsou zde uvedeny konkrétní záměry a jejich lokalizace, nejsou podrobněji popsány podrobnější charakteristiky záměrů v prioritních oblastech Územní plánování a Klimatická změna, které by se přímo dotýkaly architektonického dědictví České republiky a kulturních památek, je doporučeno vždy konzultovat a spolupracovat s orgány státní památkové péče. Vliv na kulturní památky byl vyhodnocen s ohledem na referenční cíle ochrany životního prostředí (kapitola 6) a zapracován mezi doporučení pro předcházení či zmírňující opatření případných negativních vlivů koncepce v kapitole 10 (podkapitole 10.2) tohoto Vyhodnocení.*

Ad 20) Hlavní město Praha, náměstek primátora pro oblast životního prostředí, infrastruktury, technické vybavenosti a bezpečnosti

Vyjádření:

- a) Upozorňujeme, že rybníky mají velmi důležitou mimoprodukční funkci v ochraně biologické rozmanitosti a regulaci kvality („čistoty“) vody. Zejména první z těchto funkcí požadujeme výslovně doplnit do formulace hlavního cíle koncepce.
- b) Požadujeme proto, aby se další posouzení koncepce cíleně zabývalo rozporem, který lze spatřit mezi rozvojem intenzivních chovných systémů a stavem kvality vody, respektive biodiverzity v hospodářsky využívaných, zejména stojatých vodách.
- c) Konsekventně požadujeme rozšíření cíle Prioritní oblasti č. 6 „Vliv na životní prostředí“ o ochranu přírodních biotopů vázaných na rybníky a o péči o kvalitu vody.
- d) Aktivitu prioritní oblasti č. 6 požadujeme v zájmu zvýšení biodiverzity podstatné části vodních ekosystémů stojatých vod v ČR doplnit o následující:
 - „Zlepšení kvality vody v hospodářsky využívaných rybnících a vodních nádržích“
 - „Péče o přírodní vodní a mokřadní biotopy související s tradičními formami akvakultury“.
- e) Navrženou aktivitu „Podpora biologické diverzity rybích populací v povrchových vodách“ požadujeme rozšířit i na nerybí organismy, např.: „Podpora biologické diverzity rybích populací a dalších vodních a na vodu vázaných organismů“

- f) Upozorňujeme, že na mezinárodní úrovni (kap. B.9.1) byla zveřejněna Strategie ochrany biodiverzity EU do roku 2030 (Vrátit přírodu do našich životů). Je třeba zhodnotit, jak NVSPA přispívá k dosažení jejích cílů, případně jak tomuto dosažení může bránit.
- g) Upozorňujeme, že komentáře v tabulce 3 na stranách 15 – 17, která se zabývá vztahem koncepce k dalším koncepčním dokumentům, by neměly být vztaženy pouze k rybám, jelikož vodní prostředí představuje komplexní ekosystém, kde je diverzita a dobrý stav jiných organismů než ryb taktéž důležitý pro dobré fungování ekosystému.
- h) Kap. C.3 „Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území“ se na stranách 26 a 27 věnuje kvalitě vody, přičemž správně upozorňuje na problémy spojené s přikrmováním ryb, hnojením a chovem vodní drůbeže, především na nadměrné vnosy živin do vodního prostředí a související eutrofizaci. Požadujeme proto, aby se vyhodnocení koncepce detailně věnovalo hledáním možností, jak zlepšit kvalitu vody hospodářsky využívaných rybníků a vodních nádrží, a to včetně potřebného zvýšení průhlednosti vody.
- i) Kap. C.3.2.2. „Emisní a imisní situace“ se nedostatečně věnuje emisím a imisím amoniaku, který má jako součást koloběhu dusíku významný vliv na eutrofizaci vod. Požadujeme to doplnit.
- j) U kap. C.3.3.3. „Čištění odpadních vod“ problém nevidíme pouze v tom, že ve všech částech ČR není plné pokrytí ČOV, ale také v tom, že voda i po vyčištění z ČOV stále obsahuje vysoké množství živin (N, P) a běžně se vypouští přímo do vodního toku. Proto navrhuje, aby se vyhodnocení vlivů věnovalo také možnosti zahrnout do komplexu ČOV (v širším smyslu) rybník nebo jinou nádrž s vodní vegetací, kde by se nedočištěné živiny vyvázaly přírodní cestou. Poté by se již opravdu „vyčištěná“ voda odvedla do recipientu.
- k) Kap. C.3.3.4. „Jakost vody“ se nedostatečně věnuje tomu, jak již bylo uvedeno výše, že vyčištěné odpadní vody z ČOV jsou velmi bohaté na živiny (N a P), což přispívá k eutrofizaci vod a má negativní vliv na přirozené vodní ekosystémy. Požadujeme to doplnit.
- l) Kap. C.3.3.4. „Jakost vody“ se v části nazvané „Povrchové vody“ věnuje pouze vodním tokům, nikoli jakosti vody ve stojatých tocích. Tento nedostatek je třeba odstranit. Považujeme za potřebné se také detailněji věnovat kvalitě vody pro rekreační účely (viz též informace o postupném zhoršení vod ke koupání uvedené na straně 30 posouzení).
- m) Dalším zásadním problémem pro diverzitu a dobrý stav populací původních vodních organismů v ČR je výskyt a rozšíření některých invazních druhů, které jsou uvedeny v textu na straně 37 oznámení. Požadujeme proto ve vyhodnocení vlivů stanovit konkrétní zásady, jak tento problém eliminovat.
- n) V souhrnu nejvýznamnějších relevantních problémů životního prostředí (viz kap. C.4 na straně 46 a dále) je řada bodů úplně irelevantních k předmětu a hlavnímu cíli koncepce, zato zde však postrádáme zásadní problém pro kvalitu vody v ČR, který představuje přikrmování ryb a hnojení v míře zcela neadekvátní rozloze rybníků a vodních nádrží, respektive objemu vody v nich zadržené. Důrazně požadujeme to doplnit.
- o) Doporučujeme, aby se vyhodnocení vlivů důkladně věnovalo souvislosti zemědělského (terestrického) hospodaření a akvakultury.
- p) V tabulce č. 4 na straně 48 a dále zcela postrádáme zmínku o potřebě zvýšení kvality vody v rybnících a vodních nádržích. Omezit toto hledisko pouze na vodní toky považujeme za nedostatečné.
- q) Vyhodnocení by mělo vycházet mj. z realistického ex post posouzení vlivů naplňování Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu, který schválila vláda ČR usnesením vlády č. 876 ze dne 27. října 2014, na životní prostředí.

Akvakultura na území hlavního města Prahy má rozsah 2,2 %, ale tyto plochy představují významnou součást tzv. modrozelené infrastruktury. Proto požadujeme omezit přikojování, nadměrné vysazování ryb do nádrží i tekoucích povrchových vod, zejména pak jsme názoru, že zmiňované rozšíření masožravých ryb není úplně v zájmu ochrany vod, zvláště pokud půjde o jiné než autochtonní druhy, byť se jedná o zvýšení biodiverzity. Chov ryb nesmí omezit nebo narušit výskyt významných druhů bezobratlých i obratlovců na tocích i stojatých vodách na území hlavního města – míněny tím jsou sladkovodní medúzy, vybraní plži, vodní ptactvo apod.

Dílí připomínky k samotné koncepci a podněty a návrhy pro vyhodnocení vlivů na životní prostředí jsou uvedeny výše (1 – 16). Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem a k celkovému neutěšenému stavu kvality vody a biodiverzity vodního prostředí v ČR, zejména pak stojatých vod, považujeme za nezbytné, aby se vyhodnocení vlivů koncepce na životní zodpovědně věnovalo stanovení opatření, která skutečně mohou dnešní situaci zlepšit. Opatření pak je nutno přiměřeně zapracovat do vlastní koncepce.

Vypořádání vyjádření

- a) Text Vyhodnocení v rámci posouzení a doporučení v kapitole 6 i návrhu opatření k omezení vlivů v kapitole 10 a návrhu Stanoviska v kapitole 15 uvádí mimoprodukční funkci rybníků, jako jednu z klíčových (vyplývá to mimo jiné i z hodnocených souvisejících Strategií).*
- b) Vliv na kvalitu vody a biodiverzitu je řešen v kapitole č. 6 Vyhodnocení porovnáním s referenčními cíli ŽP Voda a Ochrana biodiverzity. Příslušná doporučení jsou součástí kap. č. 10 Vyhodnocení.*
- c) Text Vyhodnocení v rámci posouzení a doporučení v kapitole 6 i návrhu opatření k omezení vlivů v kapitole 10 a návrhu Stanoviska v kapitole 15 uvádí ochranu přírodních hodnot a zvyšování kvality přírodního prostředí, jako jednu z klíčových (vyplývá to mimo jiné i z hodnocených souvisejících Strategií).*
- d) Text Vyhodnocení v rámci posouzení a doporučení v kapitole 6 i návrhu opatření k omezení vlivů v kapitole 10 a návrhu Stanoviska v kapitole 15 uvádí biodiverzitu (ochranu přírodních hodnot a zvyšování kvality přírodního prostředí), jako jednu z klíčových (vyplývá to mimo jiné i z hodnocených souvisejících Strategií).*
- e) Součástí doporučení v kapitole č. 6 i v kap. 10 je zaměření také na další druhy vodních ekosystémů, nikoliv jen na produkční ryby.*
- f) Uvedená strategie byla do kapitoly Vyhodnocení doplněna, včetně porovnání souladu s návrhem VNSPA*
- g) V hodnocení vztahu k nadřazeným koncepcím byl text Vyhodnocení upraven.*
- h) Kapitola C Oznámení popisuje stav životního prostředí. V rámci odpovídající kapitoly Vyhodnocení je kvalitě vody věnována pozornost prostřednictvím stanovení referenčního cíle ochrany životního prostředí „Voda“ a hodnocení potenciálních vlivů jednotlivých cílů priorit a aktivit koncepce na kvalitu vody.*
- i) Do příslušných částí textu Vyhodnocení (Kap. 2, str. 27) byly doplněny informace o významu sloučeniny amoniaku, jako součásti koloběhu dusíku, a jeho významného vlivu na eutrofizaci vod.*
- j) Do příslušných částí textu Vyhodnocení (Kap. 2, str. 32) byly doplněny informace o nadměrném přísunu živin dusíku a fosforu a jejich vlivu na ekosystémy (eutrofizace vod), které se dostávají do povrchových vod v důsledku nedostatečného dočištění odpadních vod vytékajících z čistíren odpadních vod. Možnosti zahrnují také biologického dočištění odpadních vod (například biologické rybníky, kořenové čistírny) lze navrhnout na základě konkrétních projektů (prostorové*

a hydrogeologické podmínky konkrétní lokality). Možnosti financování v rámci operačního programu Rybářství se však netýkají financování funkcí rybníků jako ČOV, ale jsou zaměřeny primárně na chov ryb.

- k) Do příslušných částí textu Vyhodnocení (Kap. 2, str. 32) byly doplněny informace o nadměrném přísunu živin dusíku a fosforu a jejich vlivu na ekosystémy (eutrofizace vod), které se dostávají do povrchových vod v důsledku nedostatečného dočištění odpadních vod vytékajících z čistíren odpadních vod.*
- l) Kapitola Vyhodnocení byla doplněna v duchu návrhu, vzneseného k textu Oznámení*
- m) Problematice invazních druhů je v kapitolách 6 a 10 Vyhodnocení věnována příslušná pozornost a jsou navržena doporučení k eliminaci a snížení potenciálních negativních vlivů rozšiřování invazních druhů*
- n) V rámci Vyhodnocení (Kap. 2, str. 44 – 45) byl zahrnut aspekt těsného provázání intenzivního zemědělského hospodaření a akvakultury.*
- o) Problematika terestrických dopadů na rybníční hospodaření je ve Vyhodnocení adekvátně zmiňována. Na druhé straně nelze požadovat na předkladateli, aby ovlivňoval terestrické hospodaření, které není součástí koncepce, ani v jeho gesci.*
- p) V kapitole číslo 2 Vyhodnocení byl údaj doplněn ve smyslu připomínky k Oznámení.*
- q) Vyhodnocení vychází z požadavků zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně jeho rozsah z přílohy č. 9 zákona a závěru zjišťovacího řízení (případně dále zadání objednatele SEA). Žádný z výše uvedených dokumentů neuvádí povinnost ex post hodnocení jiného dokumentu. Evaluace dokumentů probíhá v gesci jejich předkladatelů, respektive v rámci monitorování dle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., toto posouzení se však hodnocení jiných dokumentů netýká.*

Ad 22) Ministerstvo životního prostředí, Odbor obecné ochrany přírody a krajiny

Vyjádření:

- a) Praktická realizace některých opatření vycházejících z koncepce může mít negativní dopady na zájmy ochrany přírody a krajiny, v rovině obecné ochrany přírody a krajiny je zejména nezbytné vyloučit nebo minimalizovat případné negativní vlivy na významné krajinné prvky (dále jen „VKP“), kterými s ohledem na zaměření koncepce jsou všechny rybníky, vodní toky a údolní nivy, a dále části přírody, které orgán ochrany přírody jako VKP zaregistruje (viz § 3 odst. 1 písm. b a § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny).
- b) V dalším stupni posouzení koncepce z hlediska jeho vlivů na životní prostředí doporučujeme zaměřit se především na to, jakým způsobem je v koncepci řešena výstavba a modernizace rybníků a jiných otevřených akvakultur, jež souvisí se zamýšleným zvyšováním kapacity rybochovných zařízení – např. z hlediska zátěže vodních toků živinami a závadnými látkami, odstraňování sedimentů apod. – a to s ohledem na možné negativní vlivy na uvedené VKP.
- c) V koncepci by s ohledem na dílčí cíl 3.3.5. Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky 2016-2025 „snížit negativní vliv intenzivního rybářství/chovu ryb v rybnících“, jehož gestorem je MZe ve spolupráci s MŽP, měla být podporována opatření minimalizující dopady intenzivního chovu na biodiverzitu a sledován nárůst podílu rybníků fungujících jako přírodě blízké ekosystémy.

Vypořádání vyjádření

a) Požadavek, aby před zahájením realizace konkrétních projektů, byly minimalizovány nebo zcela vyloučeny negativní vlivy na VKP, a bylo postupováno dle ZOPK (tj. závazné stanovisko k zásahům do VKP), jsou zapracována mezi doporučení ve Vyhodnocení (kapitola 6) a pro předcházení či zmírňující opatření případných negativních vlivů koncepce v kapitole 10 (podkapitole 10.2) tohoto Vyhodnocení.

b) Vzhledem k tomu, že je koncepce zpracována pro celou Českou republiku obecně, a nejsou zde uvedeny konkrétní záměry a jejich lokalizace, nejsou zde popsány podrobnější charakteristiky záměrů, včetně technických řešení a detailů provedení (například způsob výstavby, rekonstrukce či odbahňování), nelze vyhodnotit ani způsob jejich provádění. Proto byly vlivy na předměty ochrany přírody, vod a podobně vyhodnoceny vzhledem k referenčním cílům ochrany životního prostředí v kapitole 6 Vyhodnocení a zapracovány mezi doporučení pro předcházení či zmírňující opatření případných negativních vlivů koncepce v kapitole 10 (podkapitole 10.2) Vyhodnocení a v návrhu stanoviska v kapitole 15 Vyhodnocení.

c) Koncepce je zaměřena na konkurenceschopnou, odolnou a udržitelně se rozvíjející akvakulturu. Cílem je rozvoj udržitelného chovu ryb v České republice a zajištění rovnoměrných dodávek domácích sladkovodních ryb na tuzemský trh v požadovaném sortimentu včetně mimoprodukčních funkcí rybníků (péče o krajinu, retence vody, rybářská turistika apod.). Podpora opatření minimalizující dopady intenzivního chovu na biodiverzitu a sledování nárůstu podílu rybníků fungujících jako přírodě blízké ekosystémy není předmětem koncepce.

VYJÁDŘENÍ NEOBSAHUJÍCÍ ANI PŘIPOMÍNKY ANI DOPORUČENÍ

Níže uvedená vyjádření neobsahovala žádné námítky k návrhu Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021-2030 ani k Oznámení dotčené koncepce ve smyslu § 10c) zákona číslo 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, případně obsahovala souhlasná vyjádření. Vyjádření jsou očíslována stejně jako ve výše uvedené tabulce (Tabulka 8).

Ad 1) Ministerstvo životního prostředí, Odbor odpadů

Ad 2) Krajský úřad Olomouckého kraje, náměstek hejtmana

Ad 5) Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství

Ad 6) Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství

Ad 7) Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství

Ad 12) Krajský úřad Moravskoslezského, odbor životního prostředí a zemědělství

Ad 13) Hlavní město Praha, Magistrát hlavního města Prahy, Oddělení posuzování vlivů na životní prostředí

Ad 16) Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství

Ad 19) Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství

Ad 20) Ministerstvo životního prostředí, Odbor 150

14.2 Vypořádání požadavků vyplývajících ze zjišťovacího řízení

Níže je uveden soupis požadavků ze zjišťovacího řízení a stručné vyhodnocení jejich naplnění.

1) Vyhodnotit, zda je koncepce včetně v ní navržených cílů a aktivit v souladu se schválenými koncepčními dokumenty v oblasti ochrany přírody a krajiny na národní úrovni, např. s Aktualizací Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, Aktualizací Státní politiky životního prostředí ČR 2012 – 2020, Strategií ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016 – 2025, a s republikovými prioritami v oblasti ochrany přírody a krajiny stanovenými Politikou územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizací č. 1, 2 a 3.
Akceptováno. Vyhodnocení souladu předloženého návrhu koncepce s uvedenými koncepcemi v oblasti ochrany přírody a krajiny na národní, regionální a místní úrovni bylo provedeno v kapitole 5 Vyhodnocení. VNSPA je se schválenými koncepčními dokumenty v oblasti ochrany přírody a krajiny v souladu.
2) Vyhodnotit soulad koncepce se schválenými celostátními koncepčními dokumenty v oblasti adaptace na změnu klimatu a ochrany ovzduší, např. se Strategií přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR, Koncepcí na ochranu před následky sucha pro území České republiky, Aktualizací Národního programu snižování emisí ČR.
Akceptováno. Vyhodnocení souladu předloženého návrhu koncepce s relevantními koncepcemi v oblasti ochrany přírody a krajiny na národní, regionální a místní úrovni bylo provedeno v kapitole 5 Vyhodnocení.
3) Vyhodnotit vliv koncepce ve vztahu k obecné ochraně přírody a krajiny, zejména potenciální vlivy na významné krajinné prvky, územní systém ekologické stability, krajinný ráz či fragmentaci krajiny a navrhnout opatření k předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci případných negativních vlivů.
Akceptováno. Součástí Vyhodnocení koncepce je posouzení jejích potenciálních vlivů na obecnou ochranu přírody a krajiny, významné krajinné prvky, územní systém ekologické stability, krajinný ráz či fragmentaci krajiny a další v kapitole 6 Vyhodnocení (referenční cíl ochrany životního prostředí č.3 – Krajina).
4) Vyhodnotit vliv koncepce na zvláště chráněná území (dále jen „ZCHÚ“), resp. zda realizací VNSPA nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany soustavy ZCHÚ a navrhnout opatření k předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci potenciálních negativních vlivů na soustavu ZCHÚ.
Akceptováno. V rámci Vyhodnocení a naturového hodnocení koncepce nebyly identifikovány významné negativní vlivy na ZCHÚ a lokality soustavy Natura 2000. V rámci Vyhodnocení koncepce byla v kapitole 6 Vyhodnocení u rozvojových oblastí uvedena doporučení, která se promítla také do opatření pro předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci případných mírných negativních vlivů navržených v rámci kapitoly 10 Vyhodnocení. Součástí tohoto Vyhodnocení je samostatné Posouzení vlivů koncepce na předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, plynoucí z vyhlášky č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (Příloha č. 1).
5) Vyhodnotit vliv koncepce na zemědělský půdní fond (dále jen „ZPF“), resp. zda realizací koncepce nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany ZPF, především ve vztahu k velikosti záborů zemědělské půdy a také záborům nejkvalitnější půdy v I. a II. Třídě ochrany, případně navrhnout opatření vůči těmto potenciálním negativním vlivům.
Akceptováno. Ochrana půdy je řešena v rámci celého Vyhodnocení. Mimo jiné je půda zahrnuta mezi referenčními cíli (referenční cíl ochrany životního prostředí č. 5 – Půda), ve vztahu ke kterým jsou rozvojové cíle a opatření uvedené v koncepci hodnoceny. Některé cíle či opatření mohou přispívat k záboru ZPF a ve vazbě na to jsou rovněž navržena zmírňující opatření.
6) Vyhodnotit vliv koncepce na pozemky určené k plnění funkcí lesa (dále jen „PUPFL“), a to nejen z pohledu záboru PUPFL, ale i z pohledu dalšího možného negativního dopadu záměrů na lesní porosty a jednotlivé složky lesního prostředí a navrhnout opatření, která by možné negativní vlivy koncepce na les vhodnými způsoby umožnila eliminovat.
Akceptováno. Součástí Vyhodnocení koncepce je posouzení jejích potenciálních vlivů výše uvedené charakteristiky nachází v kapitole 6 Vyhodnocení – analogie k předchozímu požadavku
7) Vyhodnotit vliv koncepce na povrchové a podzemní vody, vodní režim v krajině, citlivé a zranitelné oblasti, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a ochranná pásma vodních zdrojů a navrhnout opatření k minimalizaci případných negativních vlivů.

Akceptováno. Součástí Vyhodnocení koncepce je posouzení jejích potenciálních vlivů na povrchové a podzemní vody, vodní režim v krajině, citlivé a zranitelné oblasti, CHOPAV a ochranná pásma vodních zdrojů v kapitole 6 Vyhodnocení (referenční cíl ochrany životního prostředí č. 1 – Voda), kde jsou uvedeny doporučení, které se promítly také do opatření pro předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci případných mírných negativních vlivů navržených v rámci kapitoly 10) Vyhodnocení.
8) Vyhodnotit, jaký vliv má koncepce na památkovou hodnotu území chráněnou dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a na dochované kulturní dědictví (architektonické i archeologické).
Akceptováno. Součástí Vyhodnocení koncepce je posouzení jejích potenciálních vlivů na památkovou hodnotu území, v kapitole 6 Vyhodnocení (referenční cíl ochrany životního prostředí č. 6 – Kulturní památky).
9) V případě, že by v návrhu koncepce byly uvedeny konkrétní investiční záměry, požadujeme vyhodnotit jejich dopad na životní prostředí a veřejné zdraví, včetně synergických a kumulativních vlivů, a zda a jak je zohledněn ekologický potenciál a ekologické zatížení dotčeného území a přírodní hodnoty krajiny.
Konkrétní investiční záměry v návrhu koncepce uvedeny nejsou.
10) Požadavky stanovené v závěru zjišťovacího řízení a všechna vyjádření, která MŽP obdrželo v průběhu zjišťovacího řízení, je nezbytné ve vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví náležitě vypořádat a akceptovaná vyjádření zapracovat do návrhu koncepce a vyhodnocení SEA.
Akceptováno. Viz kap. 14.1.

15 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ VČETNĚ NÁVRHU STANOVISKA KE KONCEPCI

Na základě předloženého vyhodnocení vlivů Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021-2030 na životní prostředí a veřejné zdraví lze konstatovat, že nebyly identifikovány žádné významné negativní vlivy této koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, které by znemožňovaly její schválení. To se týká jak celkového vyhodnocení koncepce, tak i vyhodnocení jednotlivých rozvojových cílů a aktivit. Byly identifikovány pouze potenciálně mírně negativní vlivy, respektive potenciální rizika, u kterých byla navržena doporučení k jejich předcházení, vyloučení či snížení. Kromě potenciálních negativních vlivů byly identifikovány také vlivy potenciálně pozitivní.

Na základě všech výše uvedených skutečností je možno konstatovat, že předložená koncepce „Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021-2030“

nebude mít významně negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví.

Současně bylo podle § 45i odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů zpracováno posouzení vlivu koncepce na předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, a to v rozsahu dle Vyhlášky 142/2018 o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. V jeho závěrech bylo konstatováno, že:

předložená koncepce ani jednotlivé cíle prioritních oblastí a aktivit v ní uvedené nebudou mít významně negativní vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí v rámci soustavy Natura 2000.

Na základě všech informací výše uvedených doporučujeme vydat následující stanovisko:

Česká republika – Ministerstvo zemědělství

Těšnov 17, 110 00 Praha 1

IČ: 00020478

V Praze, dne: 2020

Č.j.:

STANOVISKO K NÁVRHU KONCEPCE

Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021-2030

podle § 10 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Předkladatel koncepce: Česká republika – Ministerstvo zemědělství

Zpracovatel koncepce: Evaluation Advisory CE s.r.o.

Zpracovatel vyhodnocení: Ing. Bohumil Sulek, CSc. (odpovědný řešitel)
Na Pláni 2863/9

150 00 Praha 5 - Smíchov

telefon: 602 353 194

e-mail: bob.sulek@seznam.cz

držitel osvědčení odborné způsobilosti ke zpracování dokumentací a posudků ve smyslu § 19 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů; číslo osvědčení: 11038/1710/OHRV/93. Platnost osvědčení odborné způsobilosti prodloužena do 31. 12. 2021 Rozhodnutím o prodloužení autorizace ke zpracování dokumentace a posudku č. j.: 37981/ENV/16 vydaným MŽP dne 28. 6. 2016

Řešitelský tým (v abecedním pořadí):

Blahová Martina

Mgr. Zdenek Frélich - Autorizovaná osoba k provádění posouzení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (číslo osvědčení 101346/ENV/09), které bylo prodlouženo dne 21. 10. 2014, č. j. 73460/ENV/14. Platnost osvědčení odborné způsobilosti do 11. 12. 2024 (č.j.: MZP/2019/630/2565).

Mgr. Karkoszková Zuzana

RNDr. Radim Misiáček

Mgr. Trojáčková Lenka

Mgr. Vojkovská Renata

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce ve smyslu § 10c) zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, bylo příslušnému úřadu, Ministerstvu životního prostředí – Odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, předloženo předkladatelem koncepce. Oznámení bylo v souladu s požadavkem odstavce 2, § 10c) citovaného zákona příslušným úřadem zasláno dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům. Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 18. 3. 2020.

Na základě vyjádření, doručených k Oznámení, byl příslušným úřadem vydán 1. 7. 2020 Závěr zjišťovacího řízení, který mimo jiné stanovil obsah a rozsah Vyhodnocení nejen v rozsahu základních zákonných požadavků, daných § 2 a 10b) a přílohou č. 9 zákona, ale také nad tento rámec, se zaměřením na aspekty plynoucí ze zjišťovacího řízení. V souladu s požadavky zákona byl tento dokument zveřejněn.

Příslušný úřad – Ministerstvo životního prostředí – Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, obdržel vyjádření celkem od 32 subjektů, přičemž 20 vyjádření bylo bez připomínek. Vyjádření týkající se obsahu a rozsahu posouzení (vyhodnocení) byla využita jako podklad pro vydání závěru zjišťovacího řízení.

Na podkladě oznámení koncepce a vyjádření k němu obdržených provedlo Ministerstvo životního prostředí – Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, podle kritérií uvedených v příloze č. 8 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) zjišťovací řízení ve smyslu § 10d výše uvedeného zákona s následujícím závěrem:

„Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021 – 2030“ je koncepcí naplňující dikci ustanovení § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, a proto bude předmětem procesu posuzování vlivů na životní prostředí.

Závěr zjišťovacího řízení také stanovil obsah a rozsah Vyhodnocení nejen v rozsahu základních zákonných požadavků, daných §§ 2 a 10b) a přílohou č. 9 zákona, ale také nad tento rámec, se zaměřením na aspekty plynoucí ze zjišťovacího řízení. V souladu s požadavky zákona č. 100/2001 Sb. byl tento dokument zveřejněn.

Dne 2020 byl příslušnému úřadu předložen návrh koncepce „Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021 – 2030“ (dále také koncepce), včetně Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, ve smyslu § 10f) citovaného zákona.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení SEA byl dne 2020 zveřejněn podle § 16 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Veřejné projednání Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021 – 2030 včetně vyhodnocení SEA se konalo dne 2020 v Zápis z veřejného projednání obdrželo Ministerstvo životního prostředí – Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence dne 2020. (Alternativně: Od veřejného projednání Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu pro léta 2021 – 2030 bylo na základě vyjádření došlých v rámci zjišťovacího řízení upuštěno).

Způsob posuzování

Vyhodnocení SEA bylo zpracováno v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí, v rozsahu přílohy č. 9 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, která stanoví náležitosti vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, a dle požadavků na jeho obsah a rozsah uvedených v závěru zjišťovacího řízení vydaného podle § 10d zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Pro posouzení byla využita metoda referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, vytvořených na základě platných strategických dokumentů na regionální a národní úrovni, a to především porovnáváním možného vlivu cílů a opatření koncepce se stanovenými referenčními cíli ochrany životního prostředí a veřejného zdraví a dále s možnými vlivy na jednotlivé složky životního prostředí. Hodnocen byl rovněž rozsah vlivů, spolupůsobení a časový horizont působení.

Základním metodickým východiskem pro zpracování vyhodnocení SEA bylo:

- Metodické doporučení pro posuzování vlivů obecných koncepcí na životní prostředí

(Věstník MŽP č. 1/2019),

Hodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví vycházelo z:

- Analýzy stavu životního prostředí dotčeného území (včetně charakteristik hlavních trendů vývoje).
- Analýzy relevantních strategických koncepčních rozvojových dokumentů na národní a mezinárodní úrovni.

- Stanovení referenčního hodnotícího rámce (sady referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví) na základě vybraných koncepčních dokumentů (včetně dokumentů doporučených ze strany orgánů veřejné správy).
- Tabulkového a slovního hodnocení cílů koncepce ve vztahu k referenčním cílům ochrany životního prostředí včetně hodnocení rozsahu vlivů, jejich spolupůsobení a časového rozsahu atd.
- Doporučení k vyloučení, minimalizaci, zmírnění nebo kompenzaci potenciálně negativních vlivů a návrhů úprav textu koncepce na základě výše uvedených kroků.
- Návrhu environmentálních indikátorů pro sledování vlivů realizace koncepce na ŽP a veřejné zdraví
- Návrhu environmentálních kritérií pro výběr projektů, jako případný návod pro výběr projektů podporovaných nižšími souvisejícími koncepcemi (strategie rozvoje krajů).

Hodnocení analýzy a vize bylo provedeno slovně. Hodnocení strategických cílů proběhlo prostřednictvím podrobného hodnocení rozvojových cílů a typových opatření, to bylo provedeno tabulárně porovnáním s vybranými 11 referenčními cíli a následným slovním komentářem. Pro identifikaci vlivů, resp. potenciálních rizik negativních dopadů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví byly využity hodnotící tabulky. Při hodnocení strategických a specifických cílů bylo posouzeno očekávané ovlivnění jednotlivých složek životního prostředí a veřejné zdraví, přičemž byla použita stupnice zahrnující hodnoty od -2, -1, 0, +1 do +2.

Rozlišovány tedy byly vlivy potenciálně pozitivní (+) a negativní (-) a jejich významnost byla kvantifikována číselně hodnotami 1 a 2. Hodnota „0“ indikuje žádné či zanedbatelné vlivy. Vlivy byly rovněž rozlišovány z hlediska rozsahu (bodový, lokální a regionální) a doby působení (krátkodobé, střednědobé, dlouhodobé). Rovněž byly zvažovány kumulativní, sekundární a synergické vlivy. Protože jsou aktivity v koncepci uvedeny v širším rozsahu a současně velmi obecně (bez uvedení konkrétních záměrů, lokalizace, rozsahu, účelu a podobně), nebyly zjištěny žádné objektivně vyhodnotitelné (významné) kumulativní vlivy koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví s vlivy jiných záměrů. Nebyly identifikovány ani konkrétní negativní synergické a kumulativní vlivy na soustavu Natura 2000.

Stručný popis koncepce:

Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021 – 2030 (dále také jen „VNSPA“ či „koncepce“) je střednědobým strategickým dokumentem, Koncepce měla za hlavní cíl zrevidovat dřívější dokument – Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu, který schválila Vláda ČR usnesením vlády č. 876 ze dne 27. října 2014. Účelem pořízení revize VNSPA pro léta 2021-2030 bylo stanovit podmínky pro realizaci Společné rybářské politiky EU v České republice, to znamená stanovit potřeby a národní cíle v odvětví akvakultury v průběhu příprav na budoucí programové období 2021– 2027, s výhledem do roku 2030. Na základě tohoto dokumentu je pak dále zpracováván národní Operační program Rybářství (OP Rybářství) prostřednictvím kterého lze čerpat finanční prostředky z ENRF na podporu klíčových aktivit.

VNSPA je dokumentem, který mapuje a analyzuje stav a rozvoj akvakultury v České republice a zároveň poskytuje informace o prognózách dalšího vývoje tohoto odvětví. Dle analýzy sektoru a prognóz vývoje navrhuje základní strategická doporučení pro rozvoj tohoto odvětví a stanovuje podmínky pro realizaci Společné rybářské politiky EU (SRP). Základním cílem SRP, relevantním pro ČR, je dosáhnout stavu, kdy činnosti v oblasti akvakultury budou dlouhodobě udržitelné z hlediska životního prostředí a budou řízeny způsobem, který zajistí přínosy také v hospodářské a sociální oblasti a v oblasti zaměstnanosti a přispěje k dostupnosti kvalitních a bezpečných potravin.

Koncepce se skládá z následujících dílčích částí:

Analytická část:

V analytické části aktualizovaného VNSPA popisuje současného stav akvakultury v České republice, zejména produkci, uvádění produkce na trh, spotřebě a propagaci spotřeby, pozitivním i negativním environmentálním aspektům akvakultury a také vazbě na nadřazené strategické dokumenty.

Návrhová část

Návrhová část reaguje na analytická zjištění, která jsou uvedena v analytické části. Naplňování hlavního cíle VNSPA bude realizováno prostřednictvím 10 prioritních oblastí. Každá z těchto prioritních oblastí má definován vlastní cíl prioritní oblasti, který bude naplňován prostřednictvím aktivit, na které budou následně navázány jednotlivé realizační nástroje.

Vize VNSPA je formulována následovně:

- posílení významu tradičních a moderních forem akvakultury;
- udržení produkce z tradiční akvakultury minimálně na stávající úrovni prostřednictvím modernizace a inovace stávajících technologií a chovných zařízení;
- zvýšení produkce dalších druhů ryb, zejména dravých, prostřednictvím budování nových moderních rybích farem šetrných k životnímu prostředí;
- zvýšení podílu i sortimentu zpracovaných sladkovodních ryb pro český trh, modernizace, inovace a koncentrace zpracovatelských kapacit;
- silné postavení rybářských podniků na trhu.

Hlavním cílem českého rybářství do roku 2030 je: konkurenceschopná a udržitelně se rozvíjející akvakultura, čímž strategický plán naplňuje jak obecný cíl politiky hospodářské a sociální soudržnosti, tak dva relevantní cíle SRP EU.

Cíle prioritní oblasti definují základní soubory témat, pro které byly definovány aktivity díky činnosti pracovních skupin.

V rámci jednotlivých prioritních oblastí byly definovány následující cíle a aktivity:

Číslo	Prioritní oblasti	Cíl prioritní oblasti	Aktivity
1.	Administrativní oblast	Snížení administrativní náročnosti	Zavedení systémového sběru dat pro potřeby řízení sektoru
			Sjednocení prostředí pro přijímání žádostí a administraci projektů napříč operačními programy
			Průběžná revize a úpravy administrativních požadavků na příjemce dotací
			Zavedení zjednodušených metod vykazování
2.	Územní plánování	Zjednodušení legislativy při umísťování a povolování výstavby vodních nádrží	Revize, úprava a zjednodušení relevantních zákonných norem (především zákon o územním plánování a stavební řád, zákon o vodách, správní řád)
3.	Informace pro spotřebitele	Zvýšení informovanosti o přínosech chovu	Realizace osvěty a vzdělávacích aktivit týkajících se akvakultury

Číslo	Prioritní oblasti	Cíl prioritní oblasti	Aktivity
3.	Informace pro spotřebitele	a konzumace ryb	Realizace regionálních, celostátních nebo nadnárodních informačních kampaní o produktech akvakultury a jiné komunikační kampaně zlepšující povědomí veřejnosti o odvětví akvakultury
			Propagace prospěšnosti konzumace rybiho masa a výrobků a odvětví akvakultury jako celku
4.	Organizace producentů a trhu	Zlepšení organizace trhu s produkty akvakultury	Podpora vzniku organizací producentů a podpora jejich plánů produkce
5.	Zdraví lidí a zvířat a dobré životní podmínky zvířat	Udržení vysoké úrovně ochrany zdraví lidí a zvířat a dobrých životních podmínek zvířat	Kontrola užitkovosti, výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti užitkových vlastností a zdraví
			Podpora chovu geneticky významných druhů ryb
6.	Vliv na životní prostředí	Zachování biodiverzity původních druhů	Podpora biologické diverzity rybích populací v povrchových vodách
			Podpora vysazování úhoře říčního do vnitrozemských vodních toků v souladu s Plány managementu úhoře
7.	Klimatická změna	Zmírňování dopadů klimatických změn	Naplňování koncepce boje proti suchu, kterou implementuje MŽP a MZe
			Podpora výstavby, obnovy, rekonstrukce a odbahnění rybníků a vodních nádrží
			Podpora odstraňování havarijních situací na rybnících a vodních nádržích
			Podpora odstraňování povodňových škod na rybnících a vodních nádržích
8.	Inovace, poradenství a vzdělávání	Zlepšení vývoje a aplikace inovací v oblasti akvakultury a úrovně poradenských a vzdělávacích služeb	Testování inovačních technologií za podmínek blízkých výrobním podmínkám s cílem získat technické nebo ekonomické poznatky o nových technologiích
			Podpora vědecké spolupráce a sdílení vědeckých poznatků včetně příkladů dobré praxe
			Podpora poradenství a speciálního poradenství
			Podpora aplikovaného výzkumu
			Podpora zlepšování výuky v rybářství
9.	Kontroly	Zlepšování sledovatelnosti produktů rybolovu a akvakultury	Podpora sledovatelnosti produktů rybolovu a akvakultury
10.	Konkurenceschopnost a odolnost odvětví akvakultury	Podpora udržitelné produkce ryb z akvakultury	Modernizace a výstavba nových rybníků, sádek, rybích líhní a průmyslových chovů ryb, investice do odbahnění rybníků a dalších zařízení

Číslo	Prioritní oblasti	Cíl prioritní oblasti	Aktivity
10.	Konkurenceschopnost a odolnost odvětví akvakultury	Podpora udržitelné produkce ryb z akvakultury	Diverzifikace činnosti rybářských mikropodniků, malých a středních podniků prostřednictvím ekoturistiky, rybářské turistiky, přímého prodeje s možností úpravy ryb na místě
			Podpora nových chovatelů zahajujících podnikání v akvakultuře
			Kompenzace za zajištění mimoprodukčních funkcí rybníků a náhrad škod způsobených rybožravými predátory
			Modernizace a vybudování recirkulačních zařízení k produkci ryb
		Zvýšení podílu zpracovaných ryb	Rozšíření, modernizace a výstavba nových zpracovatelských kapacit
			Pořízení a modernizace technologií pro zpracování produkce
			Snížení energetické náročnosti zpracování produkce

Stručný popis vyhodnocení:

Vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí bylo provedeno v souladu s požadavky zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb. a v souladu s požadavky Závěru zjišťovacího řízení. Pro posouzení byla využita metoda referenčních cílů ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, vytvořených na základě platných strategických dokumentů na mezinárodní, národní, krajské úrovni a místní, a to především porovnáváním možného vlivu cílů a opatření koncepce se stanovenými referenčními cíli ochrany životního prostředí a veřejného zdraví a dále s možnými vlivy na jednotlivé složky životního prostředí. Hodnocen byl rovněž rozsah vlivu, spolupůsobení a časový horizont působení.

Závěry vyhodnocení:

Na základě návrhu koncepce, oznámení koncepce, závěru zjišťovacího řízení, vyhodnocení koncepce podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, vyjádření dotčených územně samosprávných celků, dotčených správních úřadů a veřejnosti a veřejného projednání

v y d á v á

Ministerstvo životního prostředí – Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, jako příslušný úřad podle § 22 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,

souhlasné stanovisko

k návrhu koncepce

Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021 – 2030

a stanoví podle § 10g odst. 2 zákona následující požadavky a doporučení, kterými budou zároveň zajištěny minimální možné dopady realizace koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví:

Část A. Podmínky souhlasného stanoviska

1. Pořizovatel koncepce zajistí, aby při implementaci cílů priorit a aktivit VNSPA (zejména v rámci přípravy implementačních dokumentů a metodik pro žadatele) byla zohledněna doporučení k prevenci, případně zmírnění potenciálních negativních vlivů na životní prostředí uvedená v kapitole 10 vyhodnocení.
2. Bude vyloučena podpora projektů s významně negativním vlivem na zvláště chráněná území, lokality soustavy Natura 2000, zvláště chráněné druhy, biodiverzitu, územní systém ekologické stability (upřednostnění projektů s pozitivním vlivem).
3. Pořizovatel koncepce zajistí vhodným způsobem zohlednění environmentálních kritérií navržených v kapitole 11 vyhodnocení v systému hodnocení a výběru projektů k podpoře v rámci implementace VNSPA
4. Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých došlých vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu koncepce, tak i k jejímu vyhodnocení

Část B. Podmínky souhlasného stanoviska z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000

Všechny projekty v EVL či PO nebo takové, které by tyto lokality mohly ovlivnit, musí být v souladu s ekologickými nároky předmětů ochrany. Nelze podpořit žádné projekty, které by vedly ke zhoršení stavu EVL a PO. U všech projektů je třeba postupovat v souladu s §45i zákona 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Hlavní zásady hospodaření v EVL a PO, které budou upřesněny v konkrétních projektech podle podmínek v dané EVL či PO:

- a) zachování litorálů, pozvolných břehů, části sedimentů při odbahňování
- b) vhodná volba druhového a věkového složení a velikosti rybí obsádky
- c) zamezení významnějšímu kolísání hladiny v době hnízdění a snůšek obojživelníků
- d) načasování vypouštění, odbahňování apod. v souladu s nároky předmětů ochrany
- f) při ochraně proti predátorům a živočichům ničícím vodní díla zachovat v rámci EVL dostatek biotopu a potravní nabídky pro druhy, které jsou předmětem ochrany

Část C. Doporučení

Při přípravě dalších koncepcí týkajících se sektoru rybářství a akvakultury v gesci Ministerstva zemědělství ČR, ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí navrhnout a realizovat konkrétní kroky směřující ke komplexnímu řešení klíčových environmentálních problémů souvisejících s odvětvím rybářství, to znamená zejména tato témata (viz kapitola 10 vyhodnocení):

Toto stanovisko není závazným stanoviskem ani rozhodnutím vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

Datum vydání stanoviska:

Otisk razítka příslušného úřadu:

Jméno, příjmení a podpis pověřeného zástupce příslušného úřadu:

.....

SEZNAM POUŽITÝCH PODKLADŮ

ZÁKLADNÍ PODKLADY

AOPK ČR (2020): Dotační programy podporující péči o přírodu a krajinu. <online>. [cit. 2. 3. 2020] Dostupné na <<http://www.dotace.nature.cz/prehled-programu.html>>.

CENIA (2018). *Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2018*. ISBN 978-80-87770-79-5. <online>. [cit. 8. 3. 2020] Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/\\$FILE/OP_ZPUR-Zprava_ZP_CR_2018_20200207.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/$FILE/OP_ZPUR-Zprava_ZP_CR_2018_20200207.pdf)>.

CENIA (2017): *Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2017*. ISBN 978-80-87770-67-2. <online>. [cit. 8. 3. 2020] Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/\\$FILE/OP_ZPUR-Zprava_ZP_CR_2017-20190116.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/$FILE/OP_ZPUR-Zprava_ZP_CR_2017-20190116.pdf)>.

CENIA (2016). *Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2016*. ISBN 978-80-87770-29-0. <online>. [cit. 8. 3. 2020] Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/\\$FILE/SO_PSZP-Zprava_ZP_CR_2016-20171211.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zpravy_o_stavu_zivotniho_prostredi_publikace/$FILE/SO_PSZP-Zprava_ZP_CR_2016-20171211.pdf)>.

ČSÚ (2018): *ČSÚ a územně analytické podklady*. [cit. 8. 3. 2020] Dostupné na <https://www.czso.cz/csu/czso/csu_a_uzemne_analyticke_podklady>.

ČHMÚ (2018a): *Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2018*. <online>. [cit. 8. 3. 2020]. Dostupné na <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/18groc/gr18cz/Obsah_CZ.html>.

ČHMÚ (2018b): *Znečištění ovzduší na území České republiky. Grafická ročenka 2017*. <online>. [cit. 2. 3. 2020]. Dostupné na <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/grafroc/17groc/gr17cz/Obsah_CZ.html>.

MZe (2007): Národní strategický plán pro oblast rybářství na období 2007 – 2013. <online>. [cit. 2. 3. 2020]. Dostupné na <http://eagri.cz/public/web/file/39753/Narodni_strategicky_plan_pro_oblast_rybarstvi__27_7_07.pdf>

Národní památkový ústav. *MonumNet*. <online>. [cit. 4. 3. 2020]. Dostupné na <<http://monumnet.npu.cz/monumnet.php>>.

Pretel, J., Metelka, L., Novický, O., Daňhelka, J., Rožnovský, J., Janouš, D., others. (2011). *Zpřesnění dosavadních odhadů dopadů klimatické změny v sektorech vodního hospodářství, zemědělství a lesnictví a návrhy adaptačních opatření*. TECHNICKÉ SHRUTÍ VÝSLEDKŮ PROJEKTU VaV SP/1a6/108/07 v letech 2007–2011. Praha: ČHMÚ. <online>. [cit. 4. 3. 2020] Dostupné na <http://www.chmi.cz/files/portal/docs/meteo/ok/klimazmena/files/vav_TECHNICKE_SHRUTI_2011.pdf>

Silvarium (2019): *Nahodilá těžba v roce 2018 v ČR: 23 milionů kubíků*. Internetový článek. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <<http://www.silvarium.cz/lesnictvi/nahodila-tezba-v-roce-2018-v-cr-23-milionu-kubiku>>.

Quitt, E. (1971): *Atlas klimatických oblastí*

VISOH (2020): *Veřejné informace o produkci a nakládání s odpady*. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <<https://isoh.mzp.cz/visoh>>.

VNSPA (2020): *Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu pro léta 2021 až 203, ve verzi ze 4. 8. 2020.*

VÚLHM (2019): *Škodliví činitelé v lesích Česka 2018/2019 Historie a současnost kůrovcových kalamit ve střední Evropě.* Zpravodaj ochrany lesa. Svazek 22 2019. <online> cit. [4. 3. 2020]. Dostupné na <https://www.vulhm.cz/files/uploads/2019/06/ZOL_22_2019.pdf>

VÚLHM (2017): *Škodliví činitelé v lesích Česka 2016/2017.* Zpravodaj ochrany lesa. Svazek 20 2017. <online> cit. [4. 3. 2020]. Dostupné na <http://www.vulhm.cz/zpravodaj_ochrany_lesa>.

VÚMOP (2013): *Nabídka mapových a datových produktů – Ohroženost větrnou erozí.* <online> cit. [4. 3. 2020]. Dostupné na <https://www.vumop.cz/sites/default/files/20130529_katalogmap_ohrozenost_vetrnou_erozi.pdf>.

Nařízení vlády č. 40/1978 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Beskydy, Jeseníky, Jizerské hory, Krkonoše, Orlické hory, Šumava a Žďárské vrchy

Nařízení vlády č. 10/1979 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Brdy, Jablunkovsko, Krušné hory, Novohradské hory, Vsetínské vrchy a Žamberk – Králíky

Nařízení vlády č. 85/1981 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod Chebská pánev a Slavkovský les, Severočeská křída, Východočeská křída, Polická pánev, Třeboňská pánev a Kvartér řeky Moravy

Nařízení vlády č. 10/1979 Sb., o chráněných oblastech přirozené akumulace vod

EUR-Lex (2020): *Regulation (EU) No 508/2014 of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 on the European Maritime and Fisheries Fund and repealing Council Regulations (EC) No 2328/2003, (EC) No 861/2006, (EC) No 1198/2006 and (EC) No 791/2007 and Regulation (EU) No 1255/2011 of the European Parliament and of the Council.* 02014R0508 — EN — 16.07.2019 — 003.001. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/508/2019-07-16>>.

Společná rybářská politika EU. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <https://ec.europa.eu/fisheries/cfp_cs>.

Evropská komise (2020): *Nová Politika soudržnosti EU 2021-2027.* Neschválený návrh. Dostupné na <https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/2021_2027/>.

OSN (2015): *Agenda OSN pro udržitelný rozvoj 2030.* <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <<https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>>.

MZe (2016): *Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030.* <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/koncepce-a-strategie/strategie-resortu-ministerstva-1.html>>.

MZe (2013): *Plány managementu úhoře v ČR.* <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/operacni-program-rybarstvi-na-obdobi-opatreni-osy-iii/opatreni-na-ochranu-a-rozvoj-vodnich/plany-managementu-uhore-v-cr.html>>.

MMR (2019): *Strategie regionální rozvoje ČR 2021+.* <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <<https://mmr.cz/getmedia/58c57a22-202d-4374-af5d-cbd8f9454adb/SRR21.pdf.aspx?ext=.pdf>>.

Úřad vlády České republiky (2017): *Strategický rámec udržitelného rozvoje - Česká republika 2030.* <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <<https://www.cr2030.cz/strategie/dokumenty-ke-stazeni/>>.

MMR (2019): *Politika územního rozvoje ČR, ve znění Aktualizace č. 1, 2, 3 a 5*. Dostupné na <<https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-strategie/politika-uzemniho-rozvoje-ceske-republiky>>.

MŽP (2012, akt. 2016): *Státní politika životního prostředí České republiky na období 2012 – 2020*. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/\\$FILE/SOPSZP-Aktualizace_SPZP_2012-2020-20161123.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_politika_zivotniho_prostredi/$FILE/SOPSZP-Aktualizace_SPZP_2012-2020-20161123.pdf)>

MŽP (2016): *Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016 – 2025*. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/4A46CA81084E521FC1258050002DAE0C/\\$file/SOBR_CR_2016-2025.pdf](https://www.mzp.cz/web/edice.nsf/4A46CA81084E521FC1258050002DAE0C/$file/SOBR_CR_2016-2025.pdf)>.

MŽP (2009): *Aktualizace Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR*. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <<http://www.ochranaprirody.cz/res/archive/107/014758.pdf?seek=1373448734>>.

MŽP (2019). *Aktualizace Národního programu snižování emisí ČR*. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategicke_dokumenty/\\$FILE/000-Aktualizace_NPSE_2019-final-20200217.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategicke_dokumenty/$FILE/000-Aktualizace_NPSE_2019-final-20200217.pdf)>.

MŽP (2015): *Střednědobá strategie zlepšení kvality ovzduší v ČR*. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategicke_dokumenty/\\$FILE/000-Strategie_ochrany_ovzdusi-20190621.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategicke_dokumenty/$FILE/000-Strategie_ochrany_ovzdusi-20190621.pdf)>.

MŽP (2015). *Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR*. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/\\$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/zmena_klimatu_adaptacni_strategie/$FILE/OEOK-Adaptacni_strategie-20151029.pdf)>.

MŽP (2017c): *Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 2017*. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/narodni_akcni_plan_zmena_klimatu/\\$FILE/OEOK-NAP_cely_20170127.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/narodni_akcni_plan_zmena_klimatu/$FILE/OEOK-NAP_cely_20170127.pdf)>.

MZČR (2014): *Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí*. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <https://www.mzcr.cz/Verejne/dokumenty/zdravi-2020-narodni-strategie-ochrany-a-podpory-zdravi-a-prevence-nemoci_8690_3016_5.html>.

MZČR (2006): *Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR - Zdraví pro všechny v 21. století*. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <https://www.mzcr.cz/dokumenty/zdravi-pro-vsechny-v-stoleti_2461_1101_5.html>.

MZe (2017): *Koncepce ochrany před následky sucha pro území České republiky*. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <http://eagri.cz/public/web/file/545860/Koncepce_ochrany_pred_nasledky_sucha_pro_uzemi_CR.pdf>

MZe, MŽP (2015): *Národní plány povodí*. <online>. [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné na <<http://eagri.cz/public/web/mze/voda/planovani-v-oblasti-vod/priprava-planu-povodi-pro-2-odobi/narodni-plany-povodi/>>..

MŽP (2017b). *Politika ochrany klimatu ČR*. <online>. [cit. 5. 3. 2020] Dostupné na <[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/politika_ochrany_klimatu_2017/\\$FILE/OEOK-POK-20170329.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/politika_ochrany_klimatu_2017/$FILE/OEOK-POK-20170329.pdf)>.

INTERNETOVÉ STRÁNKY

www.chmi.cz, www.aopk.cz, www.geoportal.cenia.cz, www.csu.cz, www.veronika.cz, www.mzp.cz,
www.vlada.cz, www.strukturalni-fondy.cz, www.lesycr.cz, www.kurovcoveinfo.cz, www.szif.cz,
www.czechinvest.org, www.visoh.cz, www.incien.org, www.unesco-czech.cz/, www.issar.cenia.cz